

הוכן מתוכנת תורת אמת, מותר להפיץ בכפוף לתנאי רשיון - [CC BY-NC-SA 2.5](#) אסור
בשימוש מסחרי
בס"ד - כל הזכויות שמורות (c) ל"אור חוזר" - ספרות ברוח התשובה

אור חוזר

סיפורי תשובה אמיתיים

ר' עודד מזרחי שליט"א

ספר ראשון מתוך סדרת ספרים מרתקת
ניתן להזמין את שאר הספרים בטלפון 054-4741572

שער והקדמה

דפי השער הקדמת המחבר

שער ראשון - חיים חדשים

החופה המטהרת האור שחזר המשחק האמיתי הרסת לי את החיים שירת
התשובה

שער שני - תשובה נחרצת

הוכחה חותכת אבא בשמים תהום על תהום אחרון ברשימה השחורה אבידה
מעבר לים

שער שלישי - נחפשה דרכינו

בת מלך בשדה סביבון במים הרדודים ילדת מדבר סיני לחיפוש נולד יהודי זה
יהודי פסלים על הפנים

שער רביעי - תחית המתים

פנים חדשות נשמתי בחמלה המת החי נשמה מרחפת על פני המים אור יקרות
בקפאון

שער והקדמה

דפי השער

ב"ה

אור חוזר

סיפורי תשובה אמיתיים

מאת

עודד מזרחי

הוצאת "אור חוזר"

תודתי נתונה

לבני משפחתי ולידידי הקרובים שסייעו לי בהכנת הספר לאורך כל הדרך, לכל מספרי הסיפורים המרתקים ולכל אלו שהיפנו אותי אליהם, ובפרט ליהל דהאן ממכון "אסנט" בצפת, שאף הגה עמי את הרעיון לספר זה.

כל המעוניין

* להזמין את הספרים "אור חוזר", "אור חוזר 2" ו"אור חוזר 3"
* להפיץ את הספרים הנ"ל
* לספר את סיפור התשובה שלו כדי שיופיע בע"ה בספרים הבאים

מוזמן להתקשר ל- 054-4741572

Oded Mizrachi , True Stories of Returnees - Reflected Light

יעוץ והגהות : רבקה-טניה הדר
עיצוב עטיפה וסדר : דורון מקייטן
נדפס בתשס"ו (2006)

© כל הזכויות שמורות ל"אור חוזר" - ספרות ברוח התשובה

הקדמת המחבר

החוויה הפנימית ביותר בנפש היא חווית התשובה, ועל
כן יש מעלה עצומה בסיפוריהם של החוזרים בתשובה.

הרב יצחק גינזבורג

מובא במקורותינו שיציאת מצרים, מתן תורה, מ"ב המסעות שעברו בני ישראל במדבר, כניסתם לארץ המובטחת, ובכלל, כל תולדות עם ישראל, עוברים בפרטיות על כל אחד ואחת מישראל. האירוע המשמעותי ביותר בתולדות עם ישראל והיסוד העיקרי ביהדות הוא יציאת מצרים, שעל פיה נחגגים החגים העיקריים מהתורה.

עוד מובא, שיציאת מצרים (=יציאה מן המצָרִים) מבטאת תהליך של חזרה בתשובה, וכפי שהיא מתאפיינת במופתים עצומים של עשר המכות, קריעת ים סוף עד למתן תורה, כך חזרתו בתשובה של האדם מתאפיינת בהשגחה פרטית מרוכזת ומופלאה, שאינה חוזרת בעוצמה כזאת לאחר מכן, וכל ימי חייו הוא נזכר בה ומתחזק ביתר שאת ביהדותו.

דורנו הוא דור התשובה. לאחר מלחמות ששת הימים ויום הכיפורים, החל בעם ישראל תהליך מפתיע ומתגבר של חזרת יהודים, שהיו רחוקים לגמרי מתורה ומצוות, לעבר מקורותיהם. החלו לצוץ ישיבות מיוחדות לחוזרים בתשובה ולהיערך סמינרים המאירים את היהדות ה"עתיקה" באור חדש ומפתיע.

בעקבות תנועת התשובה, החלו להתפרסם גם סיפורים של חוזרים בתשובה, ידועים יותר או פחות, בכל מיני מסגרות כמו סמינרים, כנסים מיוחדים ותוכניות רדיו קבועות כמו "על גבול האור" (בערוץ 7), "אנשים מספרים" (ברדיו 10) ועוד.

חוזרים בתשובה החלו לספר את סיפוריהם המרתקים על דרכם החדשה, על הקשיים במעבר מעולם חילוני לעולם הפוך כמעט, על השינוי ההשקפתי ובעיקר על ההשגחה הפרטית המופלאה שליוותה אותם בתחילת הדרך.

הרושם העז של הסיפורים הללו נובע בעיקר מההשגחה הפרטית המופלאה שמתגלה לאדם שלכאורה רחוק לגמרי מהקודש, השגחה שאפילו צדיקים גמורים אינם זוכים לה, וכן ממסירות נפשו של החוזר בתשובה, שעזב חיים שלמים למען אמונתו והלך אחרי ה' במדבר בארץ לא זרועה.

לאור כל האמור לעיל, החלטתי ללקט את הסיפורים המרתקים הפזורים בקלטות (או בספרים) ולהוסיף עליהם כמה סיפורים ששמעתי בעצמי ובכך לקיים את דברי חז"ל בהגדה של פסח "וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח".

כידוע, יש ארגונים שלמים העוסקים בחזרה בתשובה, כמו למשל ישיבת "אור שמח", ישיבות חסידיות של חב"ד וברסלב, ישיבת "מכון מאיר" או "אור החיים" ועוד. יש סמינרים ידועים כמו סמינר "ערכים" ורבנים המתמחים בחזרה בתשובה כמו הרב אמנון יצחק ורבים אחרים.

חלקם מוזכרים בסיפורים המובאים לפניכם, אבל עיקר הדגש מושם דווקא על הקשר הבלתי אמצעי של החוזר בתשובה עם הקדוש-ברוך-הוא, הקשר המופלא ולעתים העל-טבעי ממש, שבו האדם מתעורר מאירוע חיצוני או פנימי ומבקש להגיע משביליו הנידחים לדרך המלך.

בקובץ שלפניכם יש סיפורים רבים יחסית של אירוע דרמטי (כמו תאונת דרכים), שלעתים הוא על-טבעי (מוות קליני), ומאיך סיפורי הרפתקאות, שבהם יוצא האדם לחפש את דרכו ומגיע בדרך לא דרך ליהדותו. השתדלתי לסדר את הסיפורים לפי נושאייהם. כך למשל השער האחרון - "תחיית המתים" - מיוחד לאלו שחזרו בתשובה בעקבות מוות קליני והוא ליקוט בעל ערך בפני עצמו.

מטבע הדברים הסיפורים הדרמטיים הללו גורמים להתפעלות רבה יותר, אבל כמובן שאין כל הכרח לעבור אירוע יוצא דופן כדי לחזור בתשובה. די בסיבה קלה שבקלות כדי להתחיל בתפנית. כך למשל שמעתי סיפור של מישהו שראה שלט "יהודי - האם הנחת היום תפילין?" תלוי על בית חב"ד, או אחר שראה על הקיר את הפסוק הידוע בקהלת "הבל הבלים אמר קהלת, הבל הבלים הכל הבל" וכך נמשכו לשוב למקורותיהם.

המסגרת של מרבית הסיפורים נפתחת ברגע שבו מתחיל להוצר הקשר הראשוני והנעלם שבין האדם לבין ה', ומסתיימת בכך שהאדם מגיע להכרה מלאה שיש בורא לעולם וכי עליו ללכת בדרכיו. לא עסקתי כמעט בהמשך הדרך מכאן ואילך, דהיינו השתתפות בסמינר או לימודים בישיבה וכדומה, שמהווים פרק נפרד בפני עצמו. התמקדתי בתיאור הסיבות לתזוזה הנפשית שחלה אצל החוזר בתשובה.

יש פתגם האומר "מיטב השיר - פָּזָבוּ", אבל כאן ניתן לומר בדיוק את ההפך: מיטב הסיפור - אמיתותו. הסיפורים המופיעים כאן אמיתיים לחלוטין. במרבית המקרים הותרתי אף את השמות והמקומות על כנם ובכמה סיפורים שיניתי, מסיבות שונות, חלק משמות האנשים או המקומות, מבלי לציין מתי השם אמיתי או בדוי. יתרה מכך, הותרתי את פרטי הסיפור כפי שסופרו ולא הוספתי כמעט פרטים מדמיוני כדי להעניק לסיפור נופך ספרותי. כל סיפור נכתב בעיקר מנקודת מבטו של מספרו, ותפקידי היה רק לרשום את הדברים, לבררם, לסדרם ולסגננם. לדעתי הדברים מדברים בעד עצמם וכל המוסיף גורע.

קראתי לספר "אור חוזר", מפני שעל פי הסוד ישנו "אור ישר" היורד מלמעלה למטה והוא כנגד הצדיקים, ולעומתו יש "אור חוזר" העולה מלמטה למעלה והוא שייך לחוזרים בתשובה. כמו כן, יש ל"אור חוזר" משמעות של אור החוזר לאדם הנמצא בחשיכה, ואפילו משמעות נסתרת שיש באדם עצמו, למרות התרחקותו (ואדרבא ב'זכותה') אור גדול שמתגלה בעת חזרתו בתשובה, ובזכות האור הישר מלמעלה והאור החוזר מלמטה, יהי רצון שנזכה לאור חדש על ציון תאיר.

תפילתי ותקוותי שיהיה לספר זה המשך פורה והכל תלוי בקוראיו היקרים. אשמח לשמוע מכם סיפורים נפלאים נוספים על חזרה בתשובה ולפרסמם בעזרת ה' בכרכים נוספים.

שער ראשון - חיים חדשים

החופה המטהרת

זמן רב לא נראתה לוויה שכזו בעיר עכו. מגרש החניה של בית-הקברות התמלא על גדותיו. חרש חרש פסעו חבורות אנשים לבית הלוי. מאחת המכוניות יצא הרב פרנק, מגיד שיעורי תורה ברבים ומסדר קידושין.

הוא בלט בחליפתו, במגבעתו ובקומתו המורמת. הרב התקרב לבדו לשער בית העלמין והמשיך פנימה עד שניצב, לצידו של איש חברת קדישא, מול גופתו הצנומה של יעקב כחלון.

יותר ויותר אנשים נעצו את עיניהם בדמותו של הרב פרנק. מה לרב המורס מעם ולראש העולם התחתון הכרוך לעיני כל בטלית צחורה? הרב פרנק רכן לעברו של מסדר הלויית ושאל לפשר המספר הרב של המשתתפים. בחיוך מר ענה לו שרובם ככולם באו להיות בטוחים בכל מאת האחוזים שאמנם קוברים את כחלון...

הרב פרנק לא הצטרף לחיוכו העגום של מסדר הלויית. הוא הביט בגופה הצנומה ולאחר מכן באלמנה המחבקת את בתה בבכי משותף. הבן, גבר מוצק כבן ארבעים, עמד ביניהן לבין גופת האב.

לאחר שמסדר הלויית אמר את מזמורי התהלים הנהוגים, שאל כמקובל אם מישהו מהקהל או מהמשפחה מוכן לומר דברי הספד עבור המנוח. איש לא נע ולא זע. מי יכול לומר הספד לכבוד ראש העולם התחתון? איש שידו בכל ויד כל בו, שעסק בשיטתיות בסחר סמים, הימורים, מלחמת כנופיות, ואף יש האומרים שידיו דמים מלאו?

הקהל התכוון לנוע לעבר מקום הקבורה, ואז לתדהמת כולם הגביה הרב פרנק את קולו וביקש להספיד את המנוח. הוא נגש לאיטו אל דוכן המספידים, כשהוא מיישר את חליפתו ומגבעתו, התבונן בקהל הרב ולאחר מכן בנפטר השרוע על מבנה השיש הבהיר ואמר במילים שקולות ומדודות:

”באתי להספיד כאן בעל תשובה וצדיק גמור!”

רחש עבר בקהל. אמנם נאמר בספר קהלת ”וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים”, אבל יש מתים שהשתיקה יפה להם. ואדרבא אמרו חז”ל שמיתת הרשעים יפה להם ויפה לעולם ואיך יכול רב מכובד כל-כך, לשנות סדרי בראשית ולומר על הטמא טהור? אמנם מדובר ברב חסיד, אבל גלוי וידוע לפני כולם שיעקב כחלון הוא רשע שברשעים שגרם עוול לאין ספור אנשים, ואיך ניתן עתה, על פיתחה של הגיהנום המצפה לו, לסלף את האמת?!

איש לא ציפה להספדים ובודאי שלא מפי רב חשוב בישראל. כולם היפנו את מבטם לעבר הרב שניצב על דוכן ההספדים הלבן והצר, גם אלמנתו של כחלון ובתו. היה נדמה שאפילו כחלון, הבר-מינן בכבודו ובעצמו, מאזין בדריכות לדברי הרב. מישהו רטן מאי-שם שהרב בודאי קיבל שוחד עבור הספדו, שהרי אין קץ לרמאותו של כחלון, ומאיך אין קץ לחמדת הממון של רבני ישראל...

הרב פרנק הבחין בתנועת הקהל, הינהן אט בראשו והמשיך:

"האדם יראה לעיניים וה' יראה לִלְבָב. אדם שופט את זולתו לפי עברו, אבל הקדוש-ברוך-הוא שופטו לפי מצבו בהווה בלבד. יכול אדם להיות צדיק כל ימיו ובערוב ימיו להפוך לרשע ולהפך. אין בשמים עבר פלילי. אני יכול להעיד מהיכרותי הקצרה עם המנוח בערוב ימיו, כי עליו נאמר הפסוק 'יש הקונה עולמו בשעה אחת'..."

הרב פרנק סיים את הספדו הקצר והתמוה. הקהל נשאר מרותק למקומו לרגע קצר נוסף ואחר פנה למסע הלוייה בין סימטאות המתים. הניגוד בין דברי הרב לבין המציאות שכולם הכירו היטב, הורגש באויר. אמנם ידעו רובם ככולם שכחלון חלה במחלה הידועה במשך השנתיים האחרונות, מיעוטם אף ידעו שהוא עבר להתגורר בבית גרושתו ואם בניו כדי שתטפל בו, מעטים עוד יותר ידעו שהוא התחתן עמה על סף מותו, אבל הסיפור המלא היה ידוע לרב פרנק בלבד, שצעד כעת כשהוא משתתף בנשיאת אלונקתו של כחלון על כתפו.

ליד הקבר הטרי הצטופפו כולם, נדהמים לראות איך מי שהיה אימת כולם מוכנס כעת כבובה חסרת אונים לבור תחתיות קטן. הקברן הגברתן הניף את הבלטות האפורות והניחן על גופת כחלון. לאחר כמה רגעים כוסתה גופתו ברגבים טריים. הקהל חזר לכיוון היציאה והתפזר לכל עבר. מספר אנשים נגשו לרב פרנק לאחר שנטל את ידיו ביציאה מבית העלמין, כדי שיסביר להם מדוע בחר להספיד כך את העבריין הידוע. אחד מהם, חבוש בכיפה לבנה מבריקה, היה נסער במיוחד:

"כבוד הרב, אצלכם הכל פסוקים יפים ונחמדים, אבל אין לך מושג מי זה הפושע הזה ששוכב שם!... אין עבירה בעולם שלא עבר! הוא הרס את חייהם של רוב האנשים שאתה רואה פה, כולל אשתו וילדיו, אז מה הדיבורים האלה על צדיק ובעל תשובה? יש גבול לכל פלפול..."

הרב פרנק הינהן כלפי האיש והחבורה שהתקבצה סביבו והזמין את כולם לשמוע מפיו את הסיפור כפי שהתוודע אליו.

לפני כשנתיים חלה המנוח במחלה הידועה. יסוריו התגברו ומצבו התדרדר. במקום להיות בבית רפואה בחר להיות מטופל אצל גרושתו, שממנה נפרד לפני חמש-עשרה שנים. העיקה עליו העובדה שאינו נשוי והוא ביקש להתחתן עמה שוב, להחזיר את גרושתו לפני מותו. היא הסכימה וכך גם בנו ובתו.

בתו של כחלון פנתה אל הרב פרנק לפני שבועיים וביקשה שיבוא לבית הוריה מאחר שאביה חולה מאד ואינו מסוגל כלל לצאת מביתו. הרב הגיע לביתו של יעקב וראה אדם צנום וכנוע שקידם את פניו בשמחה. לא היה זכר לדמות שתיארו האחרים באזני הרב. שנתיים של טיפולים והקרנות עשו את שלהן. פניו היו כחושות ומצומקות לגמרי. גרושתו

אמרה לרב בלחש במטבח שקשה להם מאוד לראותו כך. גבר שבגברים, שהטיל את חיתתו על כל תושבי העיר, הפך בתקופה קצרה לצל אדם.

”את מעוניינת בכלל להנשא לו?” שאל הרב.

”הוא כל-כך רוצה להפטר מהעולם כשהוא נשוי, ומצד שני אין לי התנגדות לקבל את הירושה בלי בעיות...”

לאחר מכן שוחח הרב עם יעקב ושאל אותו מדוע הוא רוצה להתחתן. יעקב ענה לרב שהוא מעונין להיות מטופל אצל גרושתו, וחוף מזה שמע פעם מאיש דתי אחד שמוחלים לחתן על כל עוונותיו, ויש לו כאלה בלי סוף. אין לו כח לחזור בתשובה כמו כל הצעירים האלה והוא מחפש דרך קיצור. מעולם לא הלך בדרך הרגילה.

הרב סידר את כל ענין המסמכים, וידא שגרושת כחלון יכולה להנשא לו שנית וקבע תאריך לחופה במוצאי-שבת בעוד שבועיים בביתו של החולה.

במוצאי-שבת, לאחר שסיים הרב פרנק את התפילה בבית-הכנסת, ביקש מכמה מתפללים לבוא ולהשלים מנין לחופה בבית סמוך. הם התפלאו: ”חופה?! מי שמע על חתונה במוצאי-שבת?! ומי מתחתן בבית פרטי?! ומי מוזמן לחתונה כמה דקות לפני החופה?!...”

”ואתם יודעים מי מתחתן?“, הוסיף הרב תמיהה על תמיהתם: ”יעקב כחלון!”

צעיר אחד פלט קריאת השתאות. המתפללים הסתודדו ביניהם בנסיון לצרף את כל חלקי התמונה. אחד סיפר על מעלליו הנוראים, שני סיפר על מחלתו הקשה והשלישי סיפר על כך שלאחרונה חזר להתגורר עם גרושתו.

חבורת המתפללים באה בעקבות הרב לביתו של יעקב. כאשר ראה הרב את יעקב נחרד. בשבועיים שחלפו עוד הורע מצבו. הוא ישב עם חולצת טריקו ארוכה לבנה על כסא גלגלים. הנפש לא יכולה לקלוט מראה כזה! כל חתן מתחיל בדרך-כלל חיים שלמים וארוכים. גם הנישאים בבגרותם מצפים לכמה שנים טובות ונעימות, ואילו לפנינו חתן מסובל ביסורים על סף מותו! כתוב שמצוה לשמח חתן וכלה, אבל איך ניתן לשמח חתן במצב כזה? גם הרב, בתור מסדר קידושין, לא נתקל מעודו בחתונה שכזאת, שאין לה שום תוחלת מצד החתן וכולה מצוה לשמה.

פרט למתפללים, היו בבית הגרושה-כלה חנה כחלון, בנם ואשתו וכן בתם ובעלה. בנוסף לכולם נכח גם בן-גילו של יעקב, גבר כסוף שיער כבן ששים בשם ניסים, חבר ושותף לעסקיו האפלים בעבר.

קודם כל נגש הרב בזריזות לערוך הבדלה על הכוס, הנר והבשמים שהביא עמו מבית-הכנסת. לאחר מכן נגש ליעקב כדי לכתוב עמו את הכתובה. כחלון נראה מרחף בעולמות אחרים. כנראה קיבל תרופות לשיכוך כאבים. מכל הרופאים שטיפלו בו בעבר בהקרנות ובשאר טיפולים, רחמנא ליצלן, נותר רק ד"ר כפרי המומחה לשיכוך כאבים. יעקב נד בראשו כלפי הרב, צימצם את עיניו ואחז בזרועו.

"רבי", אמר יעקב, "אני שמח מאד שהגעת!" נראה היה שכל מילה שהוציא מפיו עלתה לו ביסורי תופת.

"תדע לך, רבי, שעשיתי הרבה-הרבה עבירות בחיים. מה לא עשיתי?! גניבות, סמים, פרוטקשן, אפילו..." כחלון העווה את פניו מהכאב שהשתלט עליו.

"אפילו רצח!" הוציא את המילים.

ראשו של כחלון נשמט על כתפי הרב ונשמעה מפיו התייפחות יבשה.

"אני יודע שיש א-להים, רבי, ועכשיו אני קרוב אליו ולא יכול לברוח... אני רוצה לעלות אליו עם המצוה הזאת... אני מפחד לעלות למעלה בלי כלום..."

הרב התבונן ביעקב בתדהמה. יהודי שעבר על כל התורה כולה, השחית את כל מידותיו, אבל נותר עם היקר מכל - האמונה. לרגע הרגיש שהוא משתתף באירוע שנמצא מעבר לבינת אנוש.

לאחר שסיים לרשום כל מה שנדרש כדת וכדין, סימן הרב לבנו של יעקב שידחוף את אביו לעבר המרפסת. החופה הקטנה עם הפרוכת מקטיפת התכלת היתה מוכנה מבעוד מועד. חנה כחלון חיכתה לבחיר ליבה עם שמלה לבנה ופשוטה. מנין המשתתפים נדחק להכנס למרפסת, שממנה נשקפו שמיים זרועי כוכבים. נדמה היה שאינספור כוכבים, הרבה-הרבה מעבר לנראה בכל לילה, משתתפים בשמחתו האחרונה של יעקב כחלון.

כאשר ניצב כסאו של יעקב ליד חנה, החל הרב מיד בקריאת הכתובה:

"... ובסיעתא דשמיא אפלח ואוקיר ואיזון ואפרנס ואכלכל ואסובר ואכסה יתייכי כהלכות גוברין יהודאין..." מילים קדושות שנועדו להכיל חיים שלמים נאמרו מפיו, אף על פי שכולם ידעו שפרט לסכום הנקוב בכתובה, מאומה לא יתגשם. כאשר ענד יעקב את הטבעת לחנה אמר לה, ללא קול כמעט:

"הרי... את... מקודשת... לי... כדת... משה וישראל..." והקהל המועט הוסיף לעומתו בקול נמוך כדי שלא לביישו:

”מקודשת! מקודשת! מקודשת!”

ולבסוף הניחה בתו של יעקב את הכוס הדקה העטופה בנייר לבן שקוף מתחת לרגליו שנחו על הפְּנִים המיוחדים של כסא הגלגלים. יעקב ניסה לדרוך על הכוס בכל כוחותיו, אך ללא הצלחה. כל-כך נחלש. מי היה מאמין שבעל הזרוע הגדולה ביותר בעכו אינו מסוגל לשבור כוס זכוכית דקה. לאחר נסיון נוסף החלו להתייאש משבירת הכוס והרב ניסה לטכס עצה. יעקב סימן שיגישו לו את הכוס. לאחר שהיתה בידו, קילף את הנייר ובשארית כוחו הטיח את הכוס בקיר הסמוך. הכוס התנפצה לרסיסי רסיסים. לאחר כמה שניות התעשתו כולם וקראו:

”מזל טוב! מזל טוב! מזל טוב!”

לאחר שהסתיימה החופה, ניסה הרב לשיר ניגון מתאים. הוא אחז בידי אחד משני העדים ורקד עמו מול פניו של יעקב שחיך לעומתם בכאב. בטרם הספיקו לצאת ידי חובת שימוח חתן וכלה, העווה יעקב את פניו וסימן בידו לבקשת עזרה. בנו ומתפלל נוסף השכיבו אותו על הספה בסלון. כוחותיו לא עמדו לו יותר. הוא ביקש שיעבירו אותו למרפסת כדי שיוכל לנשום אויר.

החתן הטרי שכב במרפסת ובהה בכוכבים, נשימתו הלכה וכבדה. הוא סימן לרב פרנק שיגיע וביקש לאחוז בידו. לפעמים רוצה יהודי להתקרב לקדוש-ברוך-הוא ולא יודע איך. ואז הוא מחפש יהודי אחר שנראה לו הרבה יותר קרוב. הוא אחז בידי הרב פרנק בכל כוחותיו הכלים ועצם את עיניו. הרב רכן והורה לו לומר עמו בלחש:

”שמע יעקב... שמע ישראל א-דני א-להינו א-דני אחחחחד!” יעקב חזר על דברי הרב ודבריו נבלעו ברעש הסיִרְנָה של הניידת לטיפול-נמרץ. כאשר הועלה לאמבולנס כבר היה שקוע בתרדִמָּת מלאה, ולאחר פחות מיממה, עדיין ביום חתונתו וביום שמחת לבו, החזיר את נשמתו לבוראו.

הרב פרנק סיים את סיפורו:

”שבעת ימי המשתה הפכו לשבעת ימי אבל, אבל החתן יצא מהעולם הזה טהור כביום היוולדו.”

האור שחזר

המטוס נחת במינכן. מיכל, צעירה בת עשרים ושתיים מבאר-שבע, דוגמנית ושחקנית מבטיחה, הגיעה כדי להפגש עם מפיקה בינלאומית, יהודיה שנסוואה לגרמני. הסוכן שלה חיכה בשדה-התעופה והם קבעו להפגש בערב עם המפיקה. הם נפגשו עם בני הזוג הנחמדים ומסרו להם את כל צילומי הדוגמנות של מיכל. המפיקה הציעה שלפני פגישות העבודה הבאות יערכו טיול משותף באיזור.

ביום המחרת היתה מיכל מלובשת במיטב מחלצותיה, הרי הולכים לטייל בחוצות מינכן. בתחילה נסעו לסיבוב התרשמות כללית. היא ראתה את הכנסיות המפוארות, ובצדי הדרכים ראתה הצגה של ליצנים רוקדים מסביב, כאשר האנשים מביטים בהם בהתפעלות משועשעת.

בסיום הטיול המרהיב נסעו למחנה דכאו. מיכל למדה בבית-ספרה כמו כולם על השואה, השתתפה בכל האירועים, שרה בקול רם את כל השירים הידועים, אבל הדבר לא נחקק בנפשה באופן מיוחד. למעשה היא ברחה מהתמודדות עם הנושא הנורא והבלתי נתפס.

כעת נכנסה עם כל הפמליה למחנה. בביתן הראשון היו תמונות מהשואה. מיכל נשאה את עיניה וראתה עיניים מתבוננות בה במבט חודר. העיניים החלו לפתע לדבר אליה. היא חשה בעצבון, בחוסר האונים התהומי שלהן.

כך עברה חדר אחר חדר. בחדר הבא ראתה ערימות-ערימות של נעליים בלות. בחדר שלאחריו ראתה צנצנות של אפר. היא לחשה לעצמה בזעקה: "מיכל תסתכלי! זו לא הצגה או סרט. כל מה שאת רואה כאן אמיתי לגמרי. את נוגעת בהיסטוריה בידיים ובעיניים. אל תברחי! תתמודדי!" היה לה קשה לשאת את המראות, אבל היא הכריחה את עצמה לעבור בכל התחנות עד לקצה המחנה.

לאחר מכן יצאו החוצה אל המדשאה, אל המרבדים הירוקים. להרף עין הכל חזר להיות יפה, רגוע ופסטורלי. הם המשיכו לצעוד לעבר תאי הגזים והמשרפות. לא האמינה למראה עיניה כאשר התקרבה למתקני השטן ונגעה בהם. חשה בכפות ידיה באמת שאותה ניסתה להדחיק כל אימת שנתקלה בה. הכריחה את עצמה להתבונן בכל.

לאחר מכן פסעה דרך המדשאה בחזרה אל המחנה והגיעה לחדרי השירותים. בחדר אחד היו ארבעים אסלות ללא מכסים וללא מחיצות ביניהן, כולן ביחד. דמיונה החל לחוות את העבר הלא נתפס. החפצים הדוממים סיפרו הכל. מיכל קפאה ופניה נחתמו, אבל סערה התחוללה

בקרבה. לא היתה מסוגלת להוציא הגה מפיה עד שעזבו את המחנה וחזרו בצוותא למלון.

הסוכן שב למיכל כעבור שעות אחדות ומצא אותה בוהה בחלל המלון. הרגישה כעת צורך לצאת לאויר העולם, להמלט מכל הרשמים הללו. היא יצאה, אבל לא יכלה לשכוח לרגע שהיא בגרמניה. הסתובבה ברחובות במזג האויר הקפוא. כל האנשים שחלפו נראו לה קפואים. דמיינה כל מבוגר שראתה כשהוא חבוש בכובע אס. אס. נאצי.

לפתע הרגישה מין גאווה ישראלית. שמחה על כך שהיא חיה וקיימת במינכן על אפס ועל חמתם של האס. אסים שראתה בעיני רוחה. לאחר מכן חשה שהיא לא רוצה להשאר כאן יותר. כאשר חזרה למלון, הודיעה לסוכנה הנדהם:

”אני רוצה הביתה! לא מוכנה להשאר כאן אפילו דקה אחת נוספת!”

הסוכן הצליח בקושי לשכנעה שיסעו למשך שבוע לפריז כפי שתוכנן. השבוע בפריז עבר בקושי רב למורת רוחו של הסוכן. מיכל לא הצליחה להשתחרר מהביקור במחנה דכאו. את הצרפתים ראתה כעת כמשתפי פעולה עם הנאצים. גם הם היו אשמים במה שהתרחש אז. שום דבר לא דיבר אליה. לא רצתה קריירה ולא רצתה דבר, רק לחזור הביתה, לארץ ישראל.

כאשר נחתה בארץ, המתינו הוריה עם מתנה בידם. מיכל חזרה בשמחה עצומה לדיזינגוף ורצה לכל ידידיה, כשהיא מרעיפה עליהם אהבה עד בלי די. אף אחד לא הבין מה עובר עליה. היתה מאושרת בחוצפה הצברית, בשפת הסלנג, בכל סממן ישראלי אופייני. הרגישה שהיא גאה בישראליות שלה והחליטה שלעולם לא תדרוך עוד כף רגלה בגרמניה.

חזרה מעט שונה לתל-אביב, אבל עדיין לא עמדה על פשר השינוי. חל מפנה כלשהו בתוכה, איזה צעד ראשון לקראת משהו. כל החיים אנו הולכים לקראת איזו מטרה שאינה ידועה לנו מראש. הביקור בדכאו היה המפגש הראשון שלה עם הישראליות, אולי אפילו מעבר לכך.

לאחר כשלוש שנים ניסתה לשכור דירה ופירסמה בלוח-מודעות מסוים. הטלפון צילצל ומישהו ברר אם הגיע למספר הנכון.

”כן... זה המספר...”, ענתה.

”תשמעי, גם אני מחפש דירה וראיתי עכשיו דירה יפהפיה. כדאי לך ללכת אליה, ממש מקסימה ונהדרת.”

”אבל אם היא כל-כך מקסימה, למה אתה לא לקחת אותה?...”

”יש לי את הסיבות שלי. קחי את המספר ותנסי.”

מיכל רשמה את המספר והתקשרה למישהו שקבע להפגש עמה באותו ערב כדי לראות את דירת הגג בקומה החמישית. באותה עת שירתה במילואים והגיעה לפגישה כשהיא לבושה במדים. עלתה בקלילות על המדרגות והקישה על הדלת.

עיניה חשכו: על הסף ניצב דוס שחור משחור לבוש בחליפה ומגבעת. מלמלה ספק לעצמה ספק כלפיו שכנראה טעתה בכתובת ופנתה לרדת. אז פנה אליה החרדי:

”סליחה, את מיכל?”

כמעט התעלפה כאשר שמעה את שמה בוקע מפיו המכותר בזקן. מנין החרדי הזה מכיר אותה? דבריו הבאים קטעו את הרהוריה:

”באת לראות את הדירה?”

”כן... אני... זאת אומרת...”

כל מה שידעה על העולם הדתי צץ במוחה, עולם שבו נמצאים כל השקרנים והגנבים עלי-אדמות, אנשים שמעניין אותם רק כסף... אמרה לעצמה שמדובר כנראה במתווך דתי שעושה כסף. לאחר שנרגעה מעט, נכנסה פנימה לדירה.

כעת חשכו עיניה לגמרי. הדירה היתה יותר שחורה אפילו ממנו!... ספריה עמוסה בספרים ענקיים, שחורים וחומים כהים ניצבה לנגדה. היא ניגשה לאחד מהספרים הגדולים, הוציאה אותו בשתי ידיה וראתה מילים עבריות שלא הכירה כמו ”איכא דאמרי”, ”נהורא” ומילים שתומות נוספות. סגרה את הספר והסתובבה בדירה שנראתה לפתע מקסימה, ובמיוחד הגג שצמוד לה. לבסוף שאלה את החרדי:

”תגידי, של מי הדירה הזאת? היא לא נראית שייכת למישהו כמוני...”

”נכון, זו הדירה של הרב אברמוביץ, סגן ראש עיריית תל-אביב.”

מיכל לא הבינה כיצד הדירה תעבור לרשותה, הרי היא ציונית ושמאלנית, שחקנית, וכעת אפילו חיילת...

”הרב אברמוביץ יסכים לתת לאחת כמוני את דירתו?”

החרדי השיב: ”כסף יש לך?”

מיכל הבינה כעת מה שידעה מראש. לא אכפת להם כלום! רק כסף הם רוצים... הנהנה בראשה וחייכה חיוך דק רוחש בוז.

"טוב. נקבע לך פגישה עם הרב."

לפני הפגישה עם הרב אברמוביץ לא ידעה מה ללבוש. היה אז חודש אוגוסט, שיאו של הקיץ. הרי לא תוכל ללבוש את בגדיה הקצרים. אמרה לעצמה: מה פתאום שאהיה צבועה? הוא צריך לדעת למי הוא משכיר את דירתו! אתלבש בדיוק כפי שאני! אבל מצד שני זה לא יפה... בכל זאת מדובר ברב...

בסיומה של המלחמה הפנימית, החליטה ללכת שוב עם מדי הצבא, כאשר היא יוצאת ידי חובת הצניעות מחד, ומאידיך תוכל להוציא את נשמתו כאשר יראה שבנוסף לכל היא גם ציונית...

היא טיפסה שוב לדירת הגג וראתה לפנייה יהודי מזוקן ועטור במגבעת, בעל הדרת פנים מיוחדת. הוא לא הביט בה עד לרגע שבו פתחו בשיחה. הם דברו על כל מיני פרטים טכניים הנוגעים לדירה. מסיבה ברורה השתדלה מאוד שלא להסגיר את התלהבותה. לבסוף שאלה:

"טוב, כמה עולה העסק הזה?"

"שלוש-מאות דולר."

מיכל ידעה שהמחיר גבוה מדי עבורה. היא קמה ואמרה בלגלוג נחרץ:

"אני לא משלמת על הדירה הזאת שלוש מאות דולר!"

הרב השיב לה ברוך:

"אז כמה את משלמת עליה?"

היה נדמה לה שהרב מלגלג עליה בחזרה ולכן אמרה מחיר שישפילו לגמרי:

"יותר ממאה דולרים אני לא משלמת בשביל הדירה הזאת!"

ולתדהמתה ענה: "טוב, הדירה שלך!"

"סליחה..."

מיכל לא קלטה את דבריו ברגע הראשון ולאחר שהתרשמה כי הוא אינו מתלוצץ, הזדרזה לחתום עמו חוזה לפני שיתחרט.

לאחר שנכנסה לדירה עם כל חפציה, רצתה לסלק מיד את כל הספרים הכהים. היא טמנה את הספרים עמוק בתוך הארגזים הריקים והעבירה אותם למחסן כפי שסוכם מראש. משום מה החליטה להשאיר את ספר התנ"ך סמוך לפתח המחסן. אחרי הכל היא אדם הומני וגם בספר ההיסטוריה הזה חייב להיות איזה משהו טוב...

לאחר מכן סידרה את כל הדירה לפי טעמה ולא שכחה לתלות בסלון את תמונות הדוגמנות המוצלחות שלה כדי שלא תשכח מי נמצא במרכז העולם...

באותם ימים צצו בתל-אביב כתות מכל הסוגים: גורו, אימן, אסט, סיינטולוגיה, וכל מיני כתות נוספות ממזרח וממערב. החלה תנועה של חיפוש אחר משמעות וחיפוש עצמי. מיכל שמה לבה לכך שכל אחד מידידה חיפש את עצמו במקום אחר.

היתה למיכל חברה קרובה מאד שלמדה תסריטאות באוניברסיטה ואף שיתפה אותה בכמה מסרטיה. החברה חיפשה את עצמה נואשות בכל מיני שיטות רוחניות ולבסוף הגיעה לכת האימן שדרשה כסף רב ממשותתפיה. לא היה אכפת למיכל שהחברה תחפש את עצמה, אבל מדוע עליה לשלם כסף כה רב כדי להיות באיזה מקום מעורפל?! כמו כן לא הבינה איך יתכן שבחורה חכמה כמוה מקבלת דברים שלא מתיישבים עם ההגיון. באותה הכת אסור היה למשתתף חדש לשאול שאלות ולהביע את דעתו. כינו כל מצטרף בשם כלשהו ודרשו ממנו לעלות בכל מיני שלבים רוחניים. היא קלטה שמהו לא טוב עובר על חברתה.

יום אחד הסתגרו בדירתה של מיכל והתפתח ביניהן מרתון של ויכוחים בענין הכת. כמעט שלא טעמו דבר מאכל והסתפקו בכוסות קפה אין-סופיות במשך שלושה ימים ושלושה לילות. מיכל לא ידעה בדיוק על מה היא מגינה, אבל היה ברור לה, לפי איזו אמת שעדיין לא עמדה על טיבה, שחברתה מאמינה בשקר. ביום השלישי עלו הויכוחים לטונים גבוהים במיוחד. בשלב מסוים מיכל התפרצה לגמרי:

"תגידי. את לא מבינה ששולטים בך, שהורסים את היופי הפנימי שלך?!"

אז קרה לה דבר מוזר ביותר. היא רצה למחסן שעל הגג והביאה את ספר התנ"ך שהיה מונח סמוך לפתחו. פתחה את הספר בתחילתו, בפרשת "בראשית" והחלה לקרוא עם חברתה:

**וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱ-לֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱ-לֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ
וּכְבֹּשׁוּהָ וּרְדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל הָאָרֶץ**

"את רואה מה כתוב כאן?!", שאלה מיכל.

"בטח, קראנו יחד..."

”ומה לא כתוב כאן?”

”הגזמת לגמרי. מנין לי לדעת מה לא כתוב?” מיכל המשיכה:

”את לא מבינה את המשמעות של מה שלא כתוב כאן?”! חברתה השתוממה לחלוטין והיא המשיכה נרגשת:

”כתוב שהאדם נברא כדי שישלוט על בעלי החיים, אבל אסור לאף אדם לשלוט באדם אחר. רק א-להים יכול לשלוט על האדם!”

כך התרחש הנס הכפול. החברה נטשה את הכת ומיכל גילתה בקירבה את א-להים. לאחר שנפרדה מהחברה אמרה לעצמה: יפה מאד... את מלמדת אותה את ספר ”בראשית” שלא למדת ולא התעסקת אתו אף פעם, לפתע את מדברת על א-להים... מי זה א-להים? מה זה א-להים? ואז החליטה בינה לבין עצמה: אם יש א-להים, אני הולכת לחפש אותו!

המקום ההגייוני ביותר לחפש בו את א-להים הוא הגג, שנמצא הכי קרוב לשמים. ומאז, בכל זמן פנוי שהיה לה, נהגה להתבודד בגג כשהיא מחבקת בידה את ספר התנ”ך. הביטה במרומים וראתה שמש, ירח וכוכבים, זריחה, שקיעה וניצנוצים, אבל עדיין לא מצאה את א-להים. פעם אחת הגיע ידיד לבקרה על הגג ושאל:

”מה את עושה על הגג שעות על גבי שעות?”

”אני נהנית מיפי הבריאה!”

כאשר שמע את תשובתה, כמעט ונפל מהגג.

מיכל נהגה ללכת מדי בוקר בעת הזריחה לחוף הים, כאשר הגלים היו רגועים ושקטים. גם שם לא מצאה את א-להים. חזרה לרחוב דיזינגוף הסואן, לחיים הרגילים של פעם, לפני שהתעוררה בה השאלה. כעת ראתה הכל מהצד או מלמעלה. ראתה את כל האנשים נעים ברצוא ושוב חסר תוחלת, מחפשים את עצמם לשוא, מבזבזים את רגעי חייהם.

היא התבוננה באנשים שהכירה. מה קורה כאן? שאלה את עצמה, איזה מין עולם זה? ראתה אנשים שהיו חשובים ויקרים לה כשהם יושבים בפאבים, שורפים את זמנם ומתדרדרים לסמים. לא הבינה מה קורה להם. תהתה: מצד אחד האדם מגיע להישגים עצומים, לפיתוח טכנולוגיות משוכללות, להמצאות נפלאות, לירח, ומאידך הוא נתון בכזאת שפלות מוסרית, מתבזה על-ידי יצריו האפלים. למה אנחנו חיים כאן? כמעט קראה בקול, למה אנחנו חיים? כך נהגה באותה תקופה לצאת לרחוב הסואן ולשוב לדירת הגג, והשאלות שבקירבה הלכו והתעצמו.

פעם אחת חזרה לביתה, ואז, לאחר תקופה ארוכה של חיפושים ותהיות, זכתה משמים ברגע הנפלא ביותר בחייה. חשה לפתע בכל כוחות החיים הקיימים בקירבה: השכל, הדמיון, הרגש, החושים. הרגישה את כל מהותה הפנימית. ממש ראתה את א-להים בתוכה. לא ניתן לתאר תחושה כזאת במילים. גם המילה הגבוהה ביותר רק תגמד ותצמצם את האמת הגדולה הזאת. הרגישה את הקדוש-ברוך-הוא בתוכה ומחוצה לה בעת ובעונה אחת, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין. הרגישה שהוא והיא אחד.

היא מיהרה לארון בגדיה והוציאה מתוכו חצאית לבנה ארוכה שדיגמנה איתה לפני זמן קצר. כמו כן מצאה חולצה עם שרוולים ארוכים שקיבלה מהאמרגן שלה שחזר מטיול במצרים. כאשר לבשה את החצאית והחולצה, חשה שהיא יוצאת כעת ממצרים. לאחר מכן חיפשה במעמקי הארון את הגרביים הכי לא מחוררות שיש לה וגרבה אותן בעיצומו של הקיץ. רק כך הרגישה שהיא נולדת מחדש ומסוגלת לעמוד מול הגילוי הפנימי העצום שחשה. לא היתה מסוגלת בשום פנים לעמוד מול ה' בבגדיה הלא צנועים.

כעת שימשו בתוכה רגשות מנוגדים של בכי וצחוק, שמחה וכאב, וודאות מוחלטת וחוסר ידיעה. ידעה בבירור שנפתח בפניה צוהר לעולם חדש, אבל לא ידעה מהו. רצתה בכל מאודה לעשות מעשים שישקפו את הרגשתה הפנימית.

מול דירתה של מיכל, התגורר בנצי השמן, שנולד בדיוק ביום הולדתה והם תיכננו לפני כן לעשות יום הולדת משותף אצלה על הגג. בכל תהליך גילוי ה' שכחה מכל העולם, ובטח מיום הולדתה. יום אחד נשמעו דפיקות בדלת ביתה ובנצי הופיע בשמחה:

”מיכלי! הכל מסודר! הכל מאורגן!”

”בנצי, על מה אתה מדבר?”

”מה זאת אומרת? על יום ההולדת שלנו!”

”מה חשוב היומולדת שלי ושלך? מה זה בכלל שלנו?”

”מיכלי שבי... קרה משהו? הכל בסדר? רבת עם החבר? מה הולך פה?”

”אני לא מבינה מה אתה רוצה?”

”מיכלי, ביום ששי היומולדת! תִּכְנְנֵנוּ לעשות מסיבה...”

”אה, כן... טוב, נו, אבל אני לא חושבת שאנחנו עושים מסיבה...”

"למה? הרי יש יומולדת?"

לא ידעה איך לומר זאת והשליכה את הפצצה:

"כי אני... זאת אומרת... חוזרת בתשובה!..."

פניו השחירו והוא החל לכרכר מסביבה.

"מה זאת אומרת חוזרת בתשובה? כמו הקאובואים האלה מבני-ברק?..."

"אהה..."

"הדוסים!!!" אמר את המילה המפורשת. "תראי, אנחנו חברים קרובים, איזה דוס התלבש עלייך? את יכולה לגלות לי..."

"שום דוס לא התלבש עלי!"

"אבל לא רוצים סתם ככה פתאום להיות כמוהם!"

"לא. אני פשוט גיליתי את א-להים!"

"גילית את א-להים?! טוב, אז תראי לי אותו!"

"אני לא יכולה."

"אבל אמרת שמצאת?"

"כן, אבל זה בתוכי!... זאת אומרת גם בתוכך... זאת אומרת... בתוך כל אחד!"

בנצי הלך להזעיק מיד את כל החברים שהתגוררו בקירבת מקום כדי להציל את מיכל שדעתה השתבשה עליה ולהחזירה בשאלה שלמה. כולם הגיעו והקיפוה במעגל. ראו שהיא לבושה בחצאית ארוכה, חולצה עם שרוולים וגרביים. לא כל-כך נורמלי בחודש אוגוסט בתל-אביב.

בנצי, שידע לשחק, אמר בבדיחות הדעת:

"זה לא בא בחשבון! תִּכְנְנוּ את היומולדת לפני החזרה בתשובה שלך, אז תדחי את החזרה בתשובה שלך לאחר היומולדת..."

"לא! אני מצאתי את הקדוש-ברוך-הוא. אני לא עוזבת אותו! אין... אני לא עושה מסיבה ביום ששי על הגג וגמרנו!"

לבסוף הסכימה להצעת פשרה, שבנצי יערוך את המסיבה על גג ביתה עם כל החברים והיא תשאר עם א-להיה בדירתה.

הגיע ליל שבת. המוזיקה החלה להרעיש ולהתגבר. היא שמעה את כולם עולים במדרגות וניסתה להתכסות בשמיכתה כדי שלא לשומעם. קול בתוכה, שלא עמדה על טיבו, טען: מה? את לא נורמלית... זה היומולדת שלך! מה את עושה כאן לבד? תעלי לגג ולכי לשמוח עם כולם! מאידך התייסרה עם עצמה: את לא יכולה לעשות שקר בנפשך, או שאת הולכת עם האמת שלך או שלא...

לאחר מאבק פנימי אמרה לעצמה שתעלה רק כדי לומר "מזל טוב", הרי גם לדתיים מותר לומר "מזל טוב"...

עלתה למעלה וראתה את כולם רוקדים עם כל מחלצות הפאר וכל האורות והמוזיקה הרועשת. אמרה לעצמה: מיכלי, כנראה שבאמת קרה לך משהו... באמת הם צודקים... הנה החיים! תשמחי! מהי בכלל הדרך הזאת?! מה זה בכלל לגלות את ה'?! תחזרי לעצמך וזהו!"

ירדה בחזרה לדירתה, החליפה את המלבושים הדוסיים במלבושים שהתאימו למסיבה ושוב עלתה לגג.

כולם היו מאושרים בכפלי כפליים.

"יופי! סוף-סוף מיכל חזרה לעצמה... הכל בסדר! שימו לה את השיר שהיא אוהבת!"

המוזיקה החלה להתנגן. היא החלה לרקוד ואז לפתע אירעה הפסקת חשמל...

מיכל חשה בפחד נוראי ונמלטה אל דירתה, ובדיוק כאשר נכנסה פנימה חזר החשמל...

היא לבשה שוב את בגדיה הצנועים ואמרה לעצמה: תגידי, את חושבת שיש לך עסק עם בנאדם?! יש לך עסק עם מי שאמר והיה העולם! או שאת הולכת עם זה, או שלא, אבל אי-אפשר לשחק עם זה!

כשרצתה לקיים את המצוות באופן מעשי, לא ידעה להיכן לפנות. דבר אחד למדה היטב: כאשר נפתח הפתח לעולם הקדושה, מתגלה השגחה פרטית מאד מאד ברורה, שלא חוזרת במלוא עוצמתה לאחר מכן.

אותה חברה שפרשה מהכת חלתה והתקשרה למיכל:

"אני מצוננת לגמרי. אולי תבואי לבקר אותי!"

מיכל החליטה לנסוע אליה לכפר-סבא. מיד ירדה לרחוב כדי לחפש אוטובוס. לפתע מישהו עצר לה טרמפ והציע להסיעה לאיזו צומת הסמוכה לכפר-סבא. היא הביטה בטיפוס הצבעוני שישב ליד ההגה ואמרה:

"טוב, אגיע איתך עד לשם ומשם אקח אוטובוס."

היא עלתה והרכב יצא לדרך. לאחר שתיקה ממושכת, הנהג אמר לה:

"תגידי, משהו מטריד אותך?" היא ענתה בפשטות:

"כן, אני רוצה לחזור בתשובה, אבל לא יודעת איך עושים את זה..."

"אז נפגשת בדיוק עם האדם הנכון!"

היא הביטה בהשתוממות בבחור הלבוש בגופיה ומכנסיים קצרים, בחזית פניו האירה חצי קרחת, מאחוריו - צמה ארוכה, עגיל באוזן... מה לו ולחזרה בתשובה!?

"אתה בטוח שאתה האדם המתאים?"

"אני נוסע לבקר כעת זוג חברים חוזרים בתשובה. אביא אותך אליהם, תדברי איתם ובטח תדעי מה לעשות..."

המשחק האמיתי

יסמין בת החמש-עשרה נפגשה בפארק הלאומי ברמת-גן עם אביה. עברו עשר שנים מאז שהוריה התגרשו. לפתע הודיע לה שהוא חוזר בתשובה. סיפר לה בהתלהבות כי הקדוש-ברוך-הוא נגלה אליו בחלום בדמות נשר, וכן על השתלשלות העניינים שהובילה אותו לדרך החדשה, שבה מצא את אושרו. יסמין נדהמה. דברי אביה הבהילו והיא לא ידעה איך להתייחס אליהם.

כאשר סיפרה על כך לאמה, אמה ייחסה זאת לקיצוניות שלו. אביה המשיך לשוחח עמה על התשובה גם בפגישות הבאות ביניהם. היא היתה

בדיוק בצומת דרכים, לפני החלטה באיזה בית-ספר תיכון ללמוד. אביה היה מודאג מכל הדברים הלא טובים שעלולים לקרות לה בהמשך הדרך החילונית, והציע לה לחזור בתשובה ואפילו דיבר עמה על שידוך. זה היה כבר יותר מדי עבורה. היא החלה להתרחק מאביה. כאשר התקשר, ניתקה את הטלפון, עד שנוצר ביניהם נתק גמור.

יסמין המשיכה במסלול חייה. היא לא אהבה מסגרות והשתעממה בשיעורים. לא הצליחה לסיים אפילו שנת לימודים אחת כראוי. הראש שלה היה מונח במקום אחר לגמרי, חושב מחשבות ושואל שאלות. חומר הלימודים לא עניין אותה. הרגישה שעדיף להתעדכן באקטואליה מאשר לעסוק בתיאוריות למיניהן.

נולד בתוכה איזה רעב למשחק תיאטרלי שנבע מצורך פנימי להתבטא. היתה בה איזו צעקה פנימית, משהו בוער שלא מצא את ביטויו. רצתה לקום, לשיר ולרקוד. רגש זה ליווה אותה במשך שנות נעוריה כשהוא מתגבר ונחלש לפרקים. בגיל שבע-עשרה יצאה מבית אמה ועברה להתגורר בדירה שכורה. היא הסתובבה בחברת אמנים, השתתפה בסרטים מזדמנים ואיכשהו התפרנסה למחייתה.

בגיל עשרים החלה את לימודיה בבית-ספר למשחק "בית צבי" ברמת-גן. כאשר החלו הלימודים, הבהירו להם המורים את כללי המשחק באמירות כמו:

"אין לכם מושג לאיפה הגעתם..."

"הגעתם לבית משוגעים!"

"צריך להיות לא שפוי כדי להיות שחקן..."

כך החלו הלימודים וכך נמשכו. יסמין נכנסה לעולם חסר גבולות. היו לומדים ומתאמנים בחזרות משעות הבוקר המוקדמות ועד לשעות הלילה המאוחרות. אין יום ואין לילה, אין יום חול ואין שבת. כל הגוף וכל הנשמה מוקדשים רק לחזרות האינסופיות.

במשך השנתיים הראשונות שיחקה בדרך-כלל בתפקידים זוטרים, תפקידי משרתות וכדומה. בסוף השנה השניה עבדו על מחזה של הרולד פינטר וניתנה לה סוף-סוף הזדמנות להוכיח את עצמה בתפקיד מרכזי של מישהי העובדת בבית משוגעים. התפקיד, שנגד לחלוטין את אישיותה, דרש ממנה התמסרות פיזית ונפשית לטירוף, אבל היא היתה מוכנה לעשות הכל כדי להצליח.

כאשר החלו החזרות, היתה לה היתקלות עם הבמאי שלא אהב את עצמאותה ואת תגובותיה הישירות. הוא החליט ללמדה לקח. וכך, למרות שלמדה את התפקיד, לא נתן לה להשתתף בחזרות והציב

במקומה שחקנית אחרת. ככל שרצתה יותר לשחק, כך דחה אותה והתמוגג לראותה בצערה. היא נקרעה לגמרי, בכתה הרבה והרגישה שהיא עלולה לאבד באמת את שפיותה. לאחר שנתיים של תהו ובהו שסופן שבירה, החליטה שלא להמשיך וללמוד בבית המשוגעים הזה.

לאחר שפרשה מלימודיה, הופיעה בכמה סרטוני פרסומת שחלקם הוקרנו לבסוף. היא נרשמה לסוכנות שחקנים שהחלה לשלוח לה הזמנות למבחני בד (אודישנים). הרגישה שדורשים ממנה רק להיראות טוב ולהיות יפה. כאשר חשה שהיא מתעסקת רק בחיצוניות, החל העסק להמאס עליה.

פעם קיבלה טקסט למבחן בד על מישהי שנמצאת בסיטואציה של תאונת דרכים, כאשר ידיד שלה לכוד וגוסס לצידה והם משוחחים את שיחתם האחרונה לפני שהוא הולך לעולמו, והכל ברוח המשחק בימינו הסוחט דמעות ורגשות. שיננה את המילים והתמסרה אליהן מבחינה נפשית והרגישה שהמצב הרגשי הקיצוני הזה מצער אותה מאד. בשביל מה היא צריכה את כל יסורי הנפש הללו?!

יסמין החליטה לצאת ממעגל הקסמים של המשחק, החלה לעסוק למחייתה במכירת טלפונים ניידים והשקיעה את עצמה בכך. מדי פעם התקשרו אליה מהסוכנות, אבל היא סירבה והענין הלך ודעך.

ודווקא אז קיבלה הצעה רצינית לשחק תפקיד בטלנובלה הנקראת "לחיי האהבה", שאמורה להיות מוקרנת בטלביזיה מדי יום ביומו במשך חצי שנה. היא הזדהתה עם הדמות הראשית שבסידרה והציעו לה לנסות את כוחה במבחני הבד. היה מדובר בבחורה צעירה, לבושה בבגדי לבן, שנולדה באיזו שכונת פשע, ובכל זאת היא מלאת חיים ומתגברת על מכשוליהם. יסמין הרגישה שיש לה קשר חזק, אפילו אוטוביוגרפי במידה מסוימת, עם הדמות.

כאשר הגיעה למבחן הבד, התרגשה מאד ושיחקה כמיטב יכולתה. היא יצאה מהמבחן מבלי לדעת כלל אם הצליחה. המבחנים נערכים בשיטת הסרט הנע, כאשר השחקן הוא רק מְסַפֵּר המשחק בתורו. אין שום רמז מצד הבוחנים ושום יחס אישי. כאשר יצאה, התחזקה בדעה שהעסק לא שייך לה. היא חזרה לעסוק במכירת הטלפונים הניידים שבה הצליחה יותר.

לאחר כחודש ימים קיבלה טלפון מהסוכנת שלה שבישרה כי המפיקים מעוניינים שתבוא להבחן שוב, אך לא על תפקיד השחקנית הראשית, אלא על תפקיד אחותה הקנאית. יסמין הרגילה את עצמה לחיות ללא משחק ונתנה לסוכנת בינתיים תשובה שלילית, אבל הסוכנת לא הרפתה והיא נעתרה לבסוף.

הדמות שהציעו לה, לא היתה אהובה עליה. מדובר היה בדמות של בחורה מרדנית, כעסנית ובעיקר קנאית, בחורה חיצונית לגמרי. יש לה חבר שעוזב אותה והיא נוקטת בכל האמצעים כדי להחזירו אליה, נוקמת ונוטרת ורוקמת מזימות. הבמאי ביקש ממנה במבחן הבד להתעבן ולכעוס והיא יצאה מרוטת עצבים. שוב אמרה לעצמה כי אין לה כח למבחני הבד הללו. היא התייאשה לגמרי מהמשחק, אך לאחר תקופה קצרה, הודיעה לה הסוכנת שהיא התקבלה לתפקיד האחות הקנאית.

החלו צילומי הסידרה. הדבר היה כרוך בעבודה יומיומית מפרכת שהחלה בחמש בבוקר ובסממנים חיצוניים רבים. קודם כל איפרו אותה במשך זמן רב, התווכחו כיצד יראה שיערה, והלבישוה בגדים לא צנועים שציערו אותה. היא הרגישה כמו בובה שמזיזים אותה בחוטים והושפלה מכך. כדרך של הטלנובלות השטחיות היתה עבודה פנימית מועטת על הדמות. הרגישה שהיא נתונה במירדף אחרי ההצלחה, הרי אף אחד כמעט לא מכיר אותה עדיין.

כאשר החלה הסידרה להיות מוקרנת, חלה תפנית בכל חייה. החלו לזהות אותה ברחוב יותר ויותר והיא איבדה את פרטיותה. בגלל ששיחקה היטב את תפקידה, אנשים החלו להתייחס אליה כאילו היתה הדמות המגולמת והדבר הרתיעה. נהגו לשאול אותה:

"תגידי, את באמת מתנהגת ככה בחיים?" והיא ענתה:

"מה קורה לכם? זו רק העבודה שלי, זה רק משחק...". אך ללא הועיל. הדמיון השתלט לגמרי על המציאות. היא לא אהבה את העובדה שהיא הופכת למפורסמת דרך הדמות השלילית הזאת וניסתה להוכיח שהיא שונה במציאות מדמותה הנראית על גבי המסך הקטן.

עיתוני הנוער אירגנו מפגשים של שחקני הטלנובלה עם בני נוער צעירים. כארבעה או חמשה שחקנים ישבו סביב לשולחן כמו בתצוגה והמוני בני נוער באו לראות ולהוכיח שהם חיים וקיימים. הם שאלו אותם שאלות מגוחכות לגמרי ובסופו של המפגש עמדו בתור וביקשו חתימות.

נוצרה אגודה של מעריצי "לחיי האהבה" וצפו לכבוד הסידרה אתרים באינטרנט. המקצוע חייב את הדברים הללו. השחקן נסחף בזרם והדבר הופך לחלק בלתי נפרד מחייו. כל החיות שלה היתה שיכתבו עליה בעיתון, שיתייחסו אליה כמה שיותר. היא ציפתה לרגע שבו יבואו לראיין אותה, כדי שתוכל להקרין כלפי יושבי תבל ומלואה: תראו אותי! הנה אני קיימת!

יסמין הרגישה שהיא מאבדת את האני שלה, שהיא מוכרת את עצמה, את עקרונותיה ואת אישיותה למען פרוטות של פרסומת. התחוללה

בתוכה מלחמה פנימית. מצד אחד רצתה בכל הכתבות ובכל תשומת הלב הזאת, אך בפנימיותה אהבה את פרטיותה ושנאה את אור הזרקורים.

הכתבה האישית הראשונה עליה התפרסמה בצהובון מספר אחד במדינה. סופר שם על אביה שחזר בתשובה ועל רגשותיה הקשים כלפיו ואף כלפי אמה. העיתון ניסה להציג בהתאם לדמות שגילמה בסידרה כבחורה המורדת בכל המוסכמות והיא נכנעה לתכתיביו. מכריה התפלאו על הכתבה וטענו שזו כלל אינה יסמין המוכרת להם.

במהלך הסידרה הדמות שגילמה נעשתה חיובית מעט יותר, ובהתאם לכך גם נכתבו הכתבות הבאות עליה. חייה התארגנו לפי הסידרה. היחצנים של הטלנובלה השתדלו להציג את חיי השחקנים כמושלמים. במסיבת הסיום של הסידרה, הביאו לימוזינה והסיעו את השחקנים למלון פאר עם בריכה וג'קוזי ועם שמפניה תוססת וכל השאר. אירועים כאלה התקיימו כל הזמן ותועדו, והצופים צפו באירועי היחצנות יותר מאשר בסידרה עצמה!

לאחר חצי שנה הסתיימו צילומי הסידרה שהמשיכה להיות משודרת בטלביזיה. יסמין ישבה בבית באפס מעשה וצפתה בסידרה מדי פעם. כל מה שנותר לה היה להאחז בפירווי הפרסום. היתה מקבלת טלפונים כמו:

"יסמין, את שומעת? יש מסיבה ויהיו שם שחקנים מכל הטלנובלות בארץ. תוגש שם ארוחת גוֹרְמָה...". או:

"יסמין, את שומעת? פותחים מרכז סנוקר הכי גדול בארץ והזמינו את כוכבי 'לחיי האהבה' לסוף שבוע במלון...". או:

"יש מסיבה, יסמין, יהיו בה... מקבלים שבע-מאות שקל..."

כעת רכבה על גלי ההצלחה של "לחיי האהבה" והתפרנסה מכל החלטורות הללו. הוזמנה כשחקנית לכל מיני אירועי פרסום תמורת תשלום או טובות הנאה אחרות. היא הרגישה שהפכה למותג שאפשר לעשות ממנו כסף. הזמינו אותה עם שחקנים נוספים, פירסמו את בואם ותיגמלו אותם. במשך תקופה ארוכה התפרנסה רק מהיותה מותג מבוקש. בדרך-כלל הגיעו בני נוער כדי לראות את המפורסמים שניצבו לראווה כמו חיות מחמד בכלוב, מלווים בשומרים כדי שלא יקפצו עליהם המעריצים השוטים. חשה בסלידה מהולה בשעשוע. נדהמה מכך ששומר מתלווה אליה כדי שלא יגעו בה. שאלה את עצמה: מי אני בכלל? מה כל השגעון הזה מסביבי?

חודשים ארוכים התפרנסה מעצם הפרסום שלה. הזמינו אותה לכל מיני אירועים מסחריים כמו השקת שעון סוואץ' או תיק ג'יימס בונד חדש, פתיחת מסעדה או מועדון. כוכבי הטלנובלות מהווים קישוט קבוע לכל

אירוע מסחרי יוקרתי. ברגע אחד נהנתה יסמין מההמולה, ובמשנהו הרגישה שהכל אוילי לחלוטין.

באותה תקופה התקשר לפתע אביה כדי לברכה על יום הולדתה העשרים ושלושה והפעם לא ניתקה את הטלפון. כבר התבגרה. אפילו נסעה לשכונת ויז'ניץ ברחובות כדי לבקרו. היה נשוי בשנית ואב לילדים קטנים. חייו לא עניינו אותה, אבל היא כיבדה אותו ובאה לבקרו בחג סוכות. הגיעה כפי שהיא עם מכנסיים וחולצה. האב לא הציגה לילדיו כבתו (ואחותם) אלא סתם כ"דודה". הוא ניסה לקרבה בעדינות ונתן לה איזו קלטת על מישהי שחלתה במחלה אנושה והתחזקה באמונה, אבל היא לא התחברה לקלטת. הרגישה רחוקה מאד מהם ומאורח חייהם. אחיה (למחצה) ראה את עקבי נעליה הגבוהים ואת ציפורניה המלוטשות ושאל בתמימות גמורה:

"תגידי דודה, את גויה?..."

לאחר תקופת מה, נסעה עם שלוש בחורות מהארץ ללונדון למועמדות להנחיה בערוץ המוזיקה אס.טי.וי. שבו חיפשו מחליפה למנחה הישראלית המוצלחת שפרשה. בשלב ראשון הזוכה בתפקיד אמורה לראיין במשך שנה שלימה שיכורים עליזים בבארים ברחבי אירופה ולשאול אותם שאלות מטופשות בנושאי מוזיקה, ורק לאחר מכן לראיין זמרים וזמרות. אמנם לא שאפה להנחות אלא לשחק, אבל נסעה בכל זאת וניצלה את ההזדמנות כדי לבקר חברה קרובה מאד שהתגוררה בלונדון והיתה זקוקה לתמיכתה הנפשית.

כאשר ירדו מהמטוס חיפשה מישהו שממתין להן. לפתע ראתה נהג עומד ונושא שלט מאיר עיניים: Jasmine Diamond. יסמין הרגישה לרגע שהיא כוכבת על. המקרה סינוור אותה לגמרי. לאחר מכן חשבה לעצמה: מי אני בכלל שמחכה לי נהג עם שלט?... למזלה הבנות האחרות לא ראו את השלט.

מבחני הבד באנגליה היו מסודרים ועמוסים להפליא, בניגוד למבחנים בארץ, שבהם השחקן מקבל חמש דקות של הזדמנות כדי להוכיח את עצמו. היתה להם תוכנית מתוקתקת לגמרי: שעה 10:00 - ארוחת בוקר; שעה 10:30 - אולפן 1; שעה 11:00 - אולפן 4; 11:25 - צילומים ברחוב וכך הלאה.

בלונדון חוותה מן התנתקות שגרמה לה להתבונן יותר בדברים. אהבה את הזרות. הרגישה דווקא שם יותר כוכבת מאשר בארץ. בסיום המבחנים, שאלו אותה סידרת שאלות ספונטניות כדי להתרשם ממנה יותר ובין השאר נשאלה:

"איפה את רואה את עצמך בעוד חמש שנים?"

היה עליה להזדרז בתשובתה והיא חשבה לעצמה במהירות: או. קיי. כעת אני בת עשרים וחמש... בעוד חמש שנים אהיה בת שלושים... איפה אני רוצה לראות את עצמי? נשואה בבית עם בעל וילדים! אבל אסור לי לענות להם ככה... מצד שני אני לא יכולה לשקר לגמרי... ולבסוף אמרה:

"איני יודעת, אבל אקוה שאעשה זאת בצורה הכי טובה..."

לאחר שחזרה לארץ התברר לה שלא זכתה בתפקיד.

חיי השחקן תלויים על חוט השערה. מתי יצלצלו פעמוני הטלפון? מתי יקראו לי? כך הוא חי מטלפון לטלפון ומעבודה לעבודה, עובד על עצמו ועובד על אחרים. כאשר הוא פוגש ברחוב שחקן ששואל אותו מה מעשיו, הוא חייב להשיב שהוא עובד על איזה פרוייקט סביב השעון, אפילו אם אינו עושה מאומה. שחקנים מנוסים הזהירו אותה: לעולם אל תאמרי שאין לך עבודה! זה יהיה הסוף שלך! גם על עצמה היתה חייבת לעבוד שהכל בסדר.

מאיך היה לה קשה ביותר לעסוק בעבודות אחרות. פעם ניסתה לעבוד כמארכת במסעדה שתפקידה לקבל את הלקוחות ולהושיבם במקום מתאים. כאשר זיהו אותה, החלו לשאול ברחמנות:

"מה קרה? אין עבודה במשחק? אבל את כל-כך מוכשרת?..."

ולעתים בפחות רחמנות:

"תראו את זאתי, איזו הסבה עשתה... מה, לא רוצים שתשחקי עוד?..."

היתה ממש זקוקה לכוחות נפש כדי להגיע לעבודה. ואז לאחר תקופה קשה של עבודות מזדמנות, התקשרה אליה רינת מחברת ההפקות של "לחיי האהבה":

"יסמין, מה נשמע? התקשרתי אלייך משתי סיבות. הראשונה - להזמין אותך לחתונה שלי, והשנייה, יש היום אחרי הצהריים אודישן."

"מזל טוב... לכבוד מה האודישן?"

"אני לא יודעת אם שמעת, אבל אנחנו מתכננים טלנובלה חרדית בשם 'החצר'. אבא שלך דתי... לא?"

"כן, מה התפקיד?"

"מחפשים מישהי שתשחק את הבת של גבאי בית-הכנסת, בחורה דתיה בת שבע-עשרה, מדריכה לארגון נערות בשם 'בתיה'. מדובר בבחורה טובה וצנועה שמתקשים למצוא עבורה שידוך. היתה לנו כבר שחקנית

מתאימה, אבל היא לומדת בבית-ספר למשחק ולא הסכימו לשחרר אותה."

יסמין הרהרה בכך שהדמות המוצעת לה הפעם הפוכה לחלוטין מהדמות שאותה גילמה ב"לחיי האהבה". רינת קטעה את הרהוריה:

"את רוצה לבוא?"

"כן, אני אשמח..."

הלכה מיד לסוכנות כדי לקבל את הטקסט למבחן הבד. הרגישה שיהיה מגניב לגמרי לשחק דתיה. לפתע הצטערה על כך שאינה קרובה יותר לאביה, הרי היתה יכולה להצליח אילו הכירה יותר את אורחות חייו.

זו היתה הפעם הראשונה שלא היה עליה להיראות יפה ומאופרת במבחן הבד. לפתע עליה להיות צנועה ועוד בעיצומו של הקיץ! היא התלבשה בבגדי החורף שלה: חצאית, חולצה סגורה ומכופתרת ונעליים סגורות. הביטה על עצמה במראה והתמוגגה ממראה הצנוע.

כעת הרגישה בפעם הראשונה שהעבודה צריכה להיות פנימית ולא חיצונית. פעם ראשונה שהיא הולכת בכיף למבחן בד! היא לא צריכה לסדר את שיערה לפני הסוכנת, המלהקת או הבמאי. היה לה נעים להביט על עצמה והיא חשה שמהו מתחולל בקרבה.

הטקסט עסק בענייני קדושה. היה מסופר בו על שוטר מוסווה, שמחופש לאברך ליטאי, הבא להתגורר בבית הגבאי כדי לפענח גניבה ארכיאולוגית בחצר החסידית. בתו של הגבאי (יסמין) נקלעת למצב שיש ביניהם יחוד והיא נלחצת ופותחת את דלת הכניסה לבית. אחר-כך היא מסבירה לו שהיא מדריכת בנות וכן שהיא מנגנת בגיטרה וכי אסור לפי ההלכה לאשה לשיר בפני גברים. השיחה מתגלגלת למוזיקה חסידית והיא מספרת לו שהיא שומעת את אברהם פריד, מרדכי בן-דוד ומנדי ג'רופי. לבסוף היא שואלת אותו:

"היית פעם בטיש חסידי? שמעת פעם בחיים אלף איש שרים ביחד בהתלהבות?" והוא משיב:

"רק במגרש כדורגל שמעתי כל-כך הרבה אנשים שרים ביחד..."

כאשר הגיעה למבחן הבד, שאל אותה הבמאי ברצינות גמורה:

"אפשר ללחוץ לך את היד?"

יסמין הופתעה וחשבה לעצמה: מה, הוא באמת חושב שאני דתיה? הדבר מצא חן בעיניה ולאחר רגע קל ענתה בצחוק:

"לא, אני לא דתיה..."

היא עשתה את מבחן הבד בהצלחה רבה ולאחר שבוע התבשרה שהתקבלה לתפקיד. מיד לאחר מכן נסעה לרחובות וסיפרה לאביה ולמשפחתו בהתלהבות שקיבלה טקסט שיש בו גם אידיש. האב חיך והילדים שידעו אידיש הציעו לה את עזרתם. היא יצאה כדי להביט בנשי ויזיניץ בשכונה. ראתה שתי בנות חסידיות שהקסימו אותה והיא התבוננה היטב בהתנהגותן כדי לשכלל את תפקידה.

הגיע היום הראשון של הצילומים. לפתע הגיע המפיק ובכובד ראש אמר לה בפני כולם:

"תקשיבי יסמין, את יותר מדי יפה בשביל התפקיד, אנחנו חייבים לכער אותך..."

בתחילה חששה שעלולים אפילו לפטר אותה. היא עברה לחדר איפור, ובמשך יום שלם ניסו לכערה. אחד הציע לשים צלקת בפניה והשני הציע פגם אחר. לבסוף הוחלט לעצות את גבותיה ולהרחיב את אפה.

היא היתה מאושרת: בפעם הראשונה מתייחסים רק לכשרונה הפנימי ולא ליופיה החיצוני. במשך חודש הצילומים השתנתה תחושתה הנפשית הכללית. עד כה היתה רגילה למצוא חן בעיני בני המין השני ולפתע הרגישה שהתחפוש של הדתיה מגינה עליה. מצא חן בעיניה שהבחורים לא מסתכלים על חיצוניותה ולא מעירים לה. תמיד רצתה בתוך-תוכה שיסתכלו על פנימיותה והנה חלומה מתגשם! ההסתגלות לדמות היתה אמנם קשה, אבל נשמתה התאהבה בה יותר ויותר. היא ממש חיה את הבחורה הדתיה בחיי היום יום. זו היתה הפעם הראשונה בחייה שהיתה שלמה לגמרי עם דמות שגילמה.

במשך חודש הצילומים למדה מהו קידוש, מהו יחוד, מהו שידוך, מהי כשרות ומהי יראה מהרבי. נפתח לה עולם חדש של תחושות שלא הכירה. זה היה הפתח היחיד שדרכו היו יכולים מושגי הקדושה לחלחל אליה. כאשר שיחקה ב"לחיי האהבה" היתה מכורה לתוצאה שעל גבי המסך, ואילו כעת בקושי הביטה ב"החצר" כשהופיע על המסך, ובכלל לא התעניינה כמעט בטלביזיה.

לאחר שהסתיימו הצילומים, שוב היתה פנויה. הפעם פנה אליה סטודנט לתיאטרון כדי להשתתף בהצגה שנקראת "מעשה נורא". למרות שהעבודה היתה ללא תשלום, היא חשבה להעטר לבקשתו כדי שיפתחו בפניה שערים בעולם התיאטרון.

"מעשה נורא" כשמו כן הוא. מסופר בו על מלאך מט"ט, ועל השטן ואשתו המנסים להדיח צדיק מעבודת השם. יסמין היתה צריכה לשחק את תפקיד אשת השטן. המחזה היה מופשט ומטורף יותר מכל מה

שהכירה עד כה, ממש ההפך הגמור מהתפקיד שגילמה ב"החצר". אבל שחקן הוא שחקן, יום אחד הוא מלאך ובמשנהו - שד משחת.

המחזה כלל מדיטציות למיניהן, הקטרת קטורת, פולחני אש ושאר מרעין בישין. החזרה הראשונה נערכה בבנין מכסיקו לאמנויות באוניברסיטת תל-אביב בתשעה באב. מישהי התרעמה על כך שעורכים חזרות בתשעה באב. יסמין לא הבינה בתחילה מה לא בסדר בכך, אבל חשבה שאולי יש דברים בגו. הבמאי רצה לפתע שתגלם את מלאך מט"ט והכל התבלבל אצלה. היא הרגישה שהיא מוכרחה להתנתק מהאווירה המכושפת הזאת ופשוט לברוח לצפון הרחוק, אולי לטבריה.

התקשרה לידיד בשם ערן והם קבעו לנסוע לצפת. כאשר הגיעה אליו בבוקר, הציע לה לנסוע לצפת כדי לבקר את ידידתם המשותפת ימיה. יסמין לא התנגדה. הם הגיעו ברכבה של יסמין לביתה של ימיה הממוקם מול שכונת כנען ומשקיף על כל העיר. ימיה, שעבדה אז בפאב בראש-פינה, נראתה לה רגועה ורוחנית והיא התחברה אליה ונשארה ללון אצלה. שם גילתה יסמין ספרים מעניינים על רוחניות וספרי קבלה שונים.

בוקר אחד נסעו לנהר הירדן למקום מיוחד השומם מכל נפש חיה. כאשר הגיעו למקום, התיישבו מתחת לעץ ענקי, שמבעד לענפיו בקעו קרני השמש באופן מרהיב. היתה תחושה מאד רוחנית ונפלאה. הרוחניות חדרה אליה עם קרני השמש. יסמין החלה לקרוא בשקיקה ובקול רם מתוך ספר קבלה.

לאחר מכן הלכו לכיוון גשר התלוי מעל לנהר ונכנסו למים עם המזרון שהביאו. יסמין התבוננה בשמים הכחולים והמדהימים ביופיים במין תנועת דולפי המוכרת מעולם הסרטים. כל חושיה נטלו חלק ביופי האדיר שנחשפה אליו, ובו התבוננה הפעם כציירת. חוש השמיעה קלט את השקט ואת ציוץ הציפורים, חוש המישוש הרגיש את חום הצהרים ואת קרירות המים המרעננים, והעין ראתה את השמים הכחולים ממעל ואת העננים המשייטים ביחד עם גשר העץ. מסביב הכל היה ירוק והריח היה משכר. נוצר אצלה רעב עצום לצייר את תמונת הנוף. לא היתה מסוגלת להפרד מגן-העדר הזה.

לאחר שחזרה לתל-אביב, החליטה להתפטר מהתפקיד השטני של "מעשה נורא". כעת, עם החלל הפנוי שנפער בחייה, חשה חוסר מנוחה גובר והולך. היא ניסתה לצייר ציור מופשט והוציאה מתוכה כעס וזעם עצורים. הרעב ליופי שפקד אותה בנהר הירדן רצה להגיע לביטוי מוחשי. הרגישה אי שקט מוחלט וידעה שעליה למצוא מחדש את דרכה בחיים.

לאחר שבועיים של סערת נפש, נסעה שוב לימיה בצפת. ימיה פוטררה מעבודתה, והן תיכננו במשך השבוע שבו בילו לעבור יחד לדירה שכורה

בתל-אביב וללמוד קבלה. נסעו באותו שבוע לנחל דן ולקברי צדיקים. כמו כן הסתובבו בעיר העתיקה בצפת, ברובע האמנים וגם ברובע הדתי. יסמין התבשמה מאוירת האמנות והקבלה של צפת העתיקה.

בסיום השבוע חזרה לתל-אביב עם ימיה. הן הלכו למועדון שבו ניגן ערן. היא היתה מאושרת, אבל כולם נראו לה מדוכדכים. חיפשה מישהו מחייך כדי לחלק עמו את אושרה ואז הבחינה לפתע במיכל, אחותו של ערן, שנראתה שמחה. הן פתחו בשיחה על הא ועל דא, עד שיסמין סיפרה למיכל על כך שהיא מעוניינת לשמוע איזה שיעור בקבלה בתל-אביב.

"אה, בדיוק עכשיו חזרתי משיעור בקבלה וחסידות עם איזה רב צעיר בעל פנים שלוות שנקרא יוסי גינזבורג. הוא נותן שיעורים שמתקיימים באופן כמעט מחתרתי, כל פעם במקום אחר בתל-אביב, משהו מקסים לגמרי..."

לפתע יסמין שמה לב לכך שמיכל לובשת חצאית.

"מה קרה? אל תגידי לי שאת חוזרת בתשובה?"

"ואם כן?..."

יסמין ראתה את עצמה יושבת במועדון ומוקפת בפרצופי תשעה באב, פרט למיכל המוארת, והירהרה לעצמה: "באמת, אז מה אם כן?..."

היא רצתה לדעת מהו התבלין שגרם למיכל להיות כה מאושרת. מיכל מסרה לה את מיקום השיעור, אבל זמן רב עבר עד שיסמין וימיה הצליחו להגיע אל "הצריף של ישי", בית בודד מתחת לכיפת השמים הממוקם ליד תחנת הכח רידינגג שליד הים. הקהל היה מעורב. היו בו חסידי ברסלב, חובשי כיפות סרוגות ואחרים, חלקם היו מזוקנים וחלקם לא. גם הבנות הגיעו באופן לא אחיד, חלקן עם חצאית וחלקן עם מכנסיים. המקום לא נראה לה מאיים.

ובכל זאת, כאשר יצאה מהרכב עם ימיה הלבושה בחצאית, הרגישה בושה עצומה על כך שהגיעה עם מכנסיים וחולצה קצרה. רצתה שהאדמה תבלע אותה. שאלה את ימיה אם יש לה במקרה איזו חצאית ונענתה בשלילה. חשה שהיא מוכרחה להתכסות. מעולם לא הרגישה כך, אפילו כשביקרה אצל אביה בקרית ויז'ניץ החרדית לגמרי. התעורר בקרבה רצון עצום לצניעות. הבנות חשו במצוקתה וסייעו לה. מישהי הביאה צעיף והשניה כיסוי נוסף עד שנרגעה מעט.

היא ישבה בשיעור מול הרב כשעיניה מושפלות. הכל נראה לה מיוחד. הנשים ישבו לחוד והגברים לחוד. היא הביטה חליפות ברב, בבנות שלצידה ובמרחבי השמים השחורים. לאחר זמן מה הרגישה תחושת

אחדות, שהיא אינה שונה מיתר המשתתפים. לא הצליחה להבין הרבה, אבל קלטה כל מה שהיה שייך לה.

היו אלו ימי אלול. הרב יוסי דיבר על ראש-השנה המתקרב ועל כך שהחלטות שנקבל כעת ישפיעו על כל השנה הבאה. הוא דיבר על הימצאות בצומת דרכים ועל הרצון להתחיל הכל מחדש. עוד דיבר על הצורך להיות עם ההורים בראש-השנה. אז חשבה לעצמה שהיא רוצה לחגוג עם אמה את ראש-השנה המתקרב, דבר שלא עשו מעולם לפני כן.

לבסוף דיבר על עומק היחסים שבין האב לבתו, על היראה שיש לבת מאביה ועל הנמשל העליון ליחסים הללו. יסמין ישבה בשיעור ודמעוניה זלגו מאליהן. הביטה בשמים ויצאה לגמרי מעצמה. הבינה שכל חייה ברחו ממשהו, אבל כעת היא חייבת להתמודד עמו.

לאחר כמה שבועות התקשר אביה כדי להזמינה, כהרגלו בשנים האחרונות, לחג סוכות.

”מה נשמע, יסמין?”

”ברוך השם!”

האב לא האמין למשמע אזניו.

הרסת לי את החיים

בנעוריה היתה גילה פעילה בנוער מר”ץ. שולמית אלוני היתה עבורה שליחת האל עלי-אדמות. היתה אנטי דתית מובהקת בדיוק כמוה. כאשר נערכו הפגנות נגד חרדים, גילה התייצבה בראש ולא היססה לבטא את דעותיה הנחרצות כנגדם: ”החרדים משתלטים לנו על המדינה!”, ”החרדים הם סרטן בחברה הישראלית!”, ”הם מוצצים לנו את הדם!”, ועוד ועוד כיד הדמיון.

בגיל חצי שנה התגרשו הוריה והיא גדלה בתל-אביב עם אמה ועם הורי אמה - ניצולי שואה ממוצא פולני. היחס לאמונה היה מנוכר. הסבא אמנם קידש לעתים על היין בשבת ואיכשהו התייחס לחגים, אבל כאשר

נפטר, הסתלק גם המעט שהיה לפני כן. הבית התנהל על טהרת החילונית. לא שמרו כשרות, אכלו חמץ בפסח, לא כיבדו את החגים, ואפילו לא התייחסו ליום-כיפורים. כך למשל, לאחר שירותה הצבאי, עבדה גילה ביום-כיפורים כרכזת בתחנת מוניות בניו-יורק. המנהל הגוי שאל אותה בפליאה:

"איך יהודי יכול לעבוד ביום הכי מקודש ליהודים?" גילה ענתה בנחרצות: "מה זאת אומרת? אני נראית לך איזו אשה קדמונית שלא יוצאת מהמערות?..."

היהדות הצטיירה בעיניה כדבר פרימיטיבי ותלוש מהמציאות המודרנית שרק מעולל צרות למדינה. כל חרדי שעבר ברחוב הרגיו אותה הרבה יותר מאשר הפועלים הערבים שעבדו אצלה ופרסו על הארץ מחצלת כדי להתפלל את תפילתם. מכל המפלגות תיעבה במיוחד את ש"ס, שבנוסף לחרדיותה הוסיפה חטא על פשע בעצם היותה ספרדית. אריה דרעי היה עבורה הרוזן מדרקולה, מוצץ הדם המקצועי.

כאשר השתחררה מהצבא, החלה לעבוד במלצרות ואחר-כך כבר ניהלה בארים מצליחים. היא נישאה לחיימון, אחד המלצרים שעבדו אצלה. הוא היה טיפוס רוחני שקרא את כל הז'אנר של הספרים המיסטיים והיה בטוח שביום מן הימים יהיה נזיר ביבשת האבודה אטלנטיס. לעומתו היתה גילה התגלמות התכליתיות. התחום היחיד שבו חיפשה את עצמה היה הכסף. הדת שלה היתה ממון, ואלהיה - הדולר. היתה מוכנה לעבוד בעבודות שונות ומשונות בעבור בצע כסף.

לאחר תקופת מה החליטו לנסוע למזרח הרחוק. חיימון רצה לחפש את עצמו והיא רצתה לחפש ממון. נסעו לתאילנד כשותפים עסקיים לאיזו מסעדה. היא נוכחה מיד שאין כאן פרנסה רצינית. מאידך הסעירו אותה סיפורי אגדות על הכסף המתגלגל ברחובות יפן הסמוכה.

בטוקיו ישנה רשת גדולה של בעלי בסטות ישראלים שנקראים "בסטיונרים". כבר בתאילנד התחברו לבסטיונר ישראלי שחי שנים רבות ביפן. הוא דיבר יפנית, היתה לו אזרחות יפנית ואף היה נשוי לאשה יפנית. הישראלים הללו שכחו מאין באו ולאן מועדות פניהם. הכל אצלם נמדד בכסף ואין עוד מלבדו.

כך התנהלו החיים ביפן, שהתגלתה כשיא החומרנות עלי אדמות. אי-אפשר לתאר זאת למי שלא חווה בעצמו את הדבר. כל התרבות שם מסתכמת בלקום בבוקר, ללכת לעבודה ובסיומה לבזבז את הכסף על הוללות. זאת מהות חייהם: הכל חומר, חומר ושוב חומר. כאילו הראו לה משמים: רצית חומר? הרי לך שיאו של החומר!

היפני לעולם לא ישכיר את ביתו למישהו זר. בעל הבסטה דאג למגוריהם. הוא שכר כוך נידח שנקרא "דירה" באלף דולר והשכירו לארבעה זוגות בארבעת אלפים דולר. רק מהשכירות הרויח הבסטיונר הון עתק. הפועלים הוכרחו לישון על מזרונים וחיו בתנאים מחפירים. את הקריירה שלהם בארץ השמש העולה החלו כבעלי חוב מושפלים.

בבסטה מכרו שעונים מפירמות מזויפות שנקנו בתאילנד במחיר אפסי כשעונים יוקרתיים וכן מוצרים נוספים. כך למשל מכרו שעון שעלה בבאנקוק שני דולר כשעון מקורי במאה וחמישים דולר. העבודה היתה כרוכה ברמאות מתמדת. היפני לעולם לא יעצור לידך ועליך לרוץ אחריו בעת הילוכו ברחוב ולשכנעו שהשעון המוצע לו הוא מתוצרת "רולקס", או שהתכשיט נעשה בעבודת יד, והכל שקר וכזב.

גילה ובעלה הגיעו בתקופה שבה היפנים כבר החלו לעמוד על טיבם של רוכלי הבסטות ולא נטו להאמין להם, ופרט לכך הרחוב התמלא בבסטות. בכל שני מטר צצה בסטה חדשה. קיצורו של דבר: הם לא הצליחו להרוויח כסף. הבסטיונר הציע להם כהשלמת הכנסה למכור סמים מתחת לדוכן. לגילה לא היתה בעיה מצפונית, אבל בעלה הסתייג מטעמיו המוסריים וכן חשש שיתפסו אותם.

הם ניסו לעבוד עבור בסטיונר אחר ומשנוכחו כי העבודה בשום בסטה אינה כדאית, החליטו לעוזבה. כעת לא היה להם היכן להתגורר והיה חשש שיזרקו לרחוב, אבל איכשהו הכירו אשה יפנית שהסכימה להשכיר להם מקום אצלה.

דרך החברה היפנית גילתה גילה שהחומר אינו הכל בחיים. היא נוכחה לדעת שהוא עלול להוביל לסבל נפשי ולאומללות. הבדידות של האנשים שם נוראה. אצל היפנים אסור לגלות רגשות, אבל התנהגות זו מובילה להתמכרויות למיניהן ולהתפרצויות נפשיות חמורות.

הכל נמדד אצלם לפי החומר ולפי המעמד הכלכלי. כך למשל יש לקוד קידה לפני הבוס ואסור להפנות לו את הגב. האדם נכנע לקודי ההתנהגות הללו, אבל צובר תיסכולים שסופם להתפרץ. מעל לפני השטח הם עדינים וטובים, אבל מתחתיו - מלאי רוע ואכזריות ושטופי יצרים.

אמנם יש ליפנים שתי דתות עיקריות - הֶשֶׁיֶטוֹ והבודהיזם - אבל הם למעשה עם אתאיסטי לחלוטין. הם יכולים להדליק קטורת, או לשים ליד בובה עוגות אורז כדי להשקיט את הרוחות הרעות ושאר מיני אמונות תפלות, אבל אין להם אמונה אמיתית בכח עליון. הכח העליון שלהם הוא הֶיֶן היפני. לפני נישואיה התגוררה בניו-יורק המודרנית והחומרנית, אבל לעומת טוקיו הוירטואלית לחלוטין, ניו-יורק היא עיר רוחנית... יש בטוקיו מסכי טלביזיה בכל מקום - ברחוב, ברכבת,

במעלית, ואפילו בשירותים של המסעדה. המח נשטף שם ללא הרף, בכל מקום ובכל זמן.

היפנים רואים את עצמם כגזע עליון ובזים לאדם הלבן שאליו הם מתייחסים כברברי. הם אינם יודעים דבר על היהדות ובכל זאת הם אנטישמיים. בסקר שנערך בבת-הספר שלהם, תארו הילדים את היהודים כמסריחים וגנבים ושאר הסטיגמות הידועות לשימצה. כך חושבים רוב היפנים, פרט לבני כת המקויה המיוחדת, שמכירים באופן פלאי בעם היהודי כעם הנבחר. גילה קיבלה ביפן סטירת-לחי לכל השקפתה על החיים והבינה על בשרה שהכסף אינו הכל, וכי אסור לאדם לעשות הכל בעבורו.

שניהם חזרו לארץ וכביכול לא קרה דבר. גילה חזרה לנהל באר בתל-אביב וחיימון המשיך בפעילות מוזיקלית של יצירה ושירה. עדיין לא הצליחה לדמיין לעצמה מקום אחר להתגורר בו פרט לכרך התל-אביבי. הם התגוררו ברחוב אחד-העם פינת שיינקין ליד ישיבה קטנה של חסידות בעלז ששכנה מעבר לכביש. גילה נהגה להביט מחלונה בהשתאות בנערים החרדים שמצליחים לשמור על צביונם במקום כזה. בערב פסח, כאשר שרפו הנערים את החמץ והבאישו את כביסתה, היא התקוטטה עמם כדרכה.

לאחר מכן הקימו חבורה מיוחדת במינה שעסקה במעגלי תיפוף. ידיד שלהם בשם ליאור, שהיה מחובר מאז ומעולם לעולמות העליונים, פיתח ליווי מוזיקלי של תופים אפריקנים העשויים מעורות עזים ושופרות תימניים ארוכים לאירועים כמו חתונות וכן למפגשים להשכנת שלום.

זו היתה קפיצת דרך נועזת מעסקי הבארים והמסעדות. בעת שגילה עבדה במסעדה, נסע בעלה עם ליאור לאיזורי מחלוקת כמו חברון וירושלים כדי להשכין שלום באמצעות מעגלי התופים. הם נהגו לפרוס ברחוב מתצלות ועליהן פיזרו תופים במעגל וכך התקרבו אליהם אנשים שעברו במקום, תופפו בתופים ושרו יחד. נוצרו הרכבים שלא שייכים לעולם הזה - יהודים וערבים, חילונים וחרדים. כולם ישבו במעגל ותופפו, ובאופן טבעי נטו לשיר שירים מהמקורות.

האידיאל שלהם - להביא שלום לעולם באמצעות התופים - נשמע לגילה נאיבי ומצחיק. כחסידת מר"ץ דגלה אמנם בהבאת שלום לעולם, אבל היתה מאד צינית בקשר ליישום האידיאל.

הם החליטו להפוך את מעגלי התופים לעסק כלכלי ואז עלה בדעתם להתגורר יחד בקומונה בבית גדול בכפר חרוצים שליד רעננה. החבורה כללה, פרט לגילה ובעלה, גם את ליאור ואת בני, שבשלב מאוחר יותר הביאו את בנות זוגם. לאחר שעברו, גילה החלה לטפל בצד הארגוני והכספי של העסק, יצרה קשר עם לקוחות ודאגה לגביית הכסף. חייהם

התנהלו בצל הפעילות המשותפת של מעגלי התופים. היו עליות ומורדות ואז נכנס לחייהם גורם חדש.

חבר ילדות של גילה וליאור חזר בתשובה והפך לחבדניק שלמד בישיבת רמת-אביב. ליאור נפגש עמו כמה פעמים והחליט לנסות לשמור שבת. לא היה מדובר בשמירת שבת כהלכתה, אלא כיד הדמיון הטובה עליו. הוא החליט לשמור על שתיקה במשך השבת, הקים אוהל אינדיאני הנקרא "טיפי" מאחורי הבית ובו התבודד וקרא תהלים.

פרט לכך, קיבלו בעלה וליאור בדרכם להופעות, קלטות שמע של הרב אמנון יצחק והביאו אותן אל הקומונה. הקלטות הללו עוררו את כל הרע שבקרבה. היא בחלה בכל מה שמייצג הרב אמנון יצחק: חרדי, ספרדי, ובנוסף לכל גם מחזיר בתשובה. מה יכול להיות יותר גרוע?! אמנם היא חצי מרוקאית מצד אביה ובעלה תימני למהדרין, אבל היא חונכה בבית אמה לסלוד מתרבות המזרח. דור המייסדים אמנם אינו מודה בכך, אבל היא, הצברית, היתה כנה עם הגזענות שבקרבה.

בשעה טובה ילדה גילה את בתה הודיה, ליאור התחתן עם ליאת, וגם בני הכיר את אשתו לעתיד. וכולם התגוררו בקומונה.

ואז, יום אחד הודיע חיימון לגילה שהוא מתחיל לשמור שבת. כאמור, תמיד חיפש את עצמו בנרות. הגיע למקום בשם "אקרופוליס", שהיה מרכז לתורות העידן החדש, למד כל מיני תורות פילוסופיות, מזרחיות ואחרות, עסק במדיטציות, צם והתענה ומה לא. כאשר היה מדובר בבודהיזם ובשאר תורות המזרח, לא הפריע הדבר לגילה. מצידה שיקרא לבודהה מהבוקר עד הערב, אבל לשמור שבת?! כאן שלפה לעומתו את ציפורניה. מה היא צריכה דוס בבית?! עד כאן!! בגלל שהיתה ליברלית ונאורה בעיני עצמה, הסכימה לתת לו חופש דת, אבל בתנאי שהדבר לא יפריע לביתם להתנהל בחופשיות ושלא יעיז לדרוש ממנה שום דבר.

בשלב הזה כבר התפרקה הקומונה. ליאור וליאת עברו למושב סמוך, בני ואסנת עברו גם הם למושב אחר. גילה, חיימון ובתם נותרו לבדם בבית הענקי. החבורה המשיכה לשמור על קשר הדוק בגלל מעגלי הטיפוף.

חיימון, שלא אהב מלחמות בטבעו, ניסה בכל מאודו לא להפריע לגילה בשמירת השבת שלו, אבל הדבר היה בלתי אפשרי. הוא חזר בליל שבת מבית-הכנסת וקידש, מיד לאחר מכן הדליקה גילה סיגריה. הוא שר שירי שבת וברך ברכת המזון, בעוד היא משמיעה מוזיקה. זה כנגד זה.

לאחר מכן הגיע שלב הכיפות. חיימון וליאור החלו להסתובב עם כיפות בשלל גוונים. גילה ניסתה איכשהו לסבול גם את השגעון הזה, אבל השיא היה כאשר בעלה החל ללמוד בישיבת "נתיבות עולם" בבני-ברק. אמנם הלך לשם בתחילה כשהוא לבוש בבגדיו הזרוקים ובשלל כיפותיו, אבל

הדת החלה לחלחל לימי החול וזה היה כבר יותר מדי עבורה. גילה נכנסה לבהלה וניהלה שיחות שוטפות עם ליאת, אשתו של ליאור ועם בני משפחתו שהתנגדו מאד למהלך שלהם. גם אמה ואמה של ליאת נכנסו לעסק:

”מה קורה להם לעזאזל?”

”מה עושים אתם?”

”איך מפסיקים את השגעון הזה?”

הימים חלפו בשיחות קדחתניות להצלת המצב. יום ששי אחד נסעו גילה ובעלה למושב של ליאור וליאת כדי להשתתף בשבת במסיבת בר-בי-קיו אצל חברים לזכר בתם שנהרגה בתאונה. בשבת בבוקר הלכו ברגל לאירוע שהתקיים בגינת החברים. כאשר החלו לצלות על המנגל, חיימון וליאור התרחקו מהמקום. גילה וליאת נגשו אליהם בכעס:

”איך אתם עוזבים אירוע חברתי באמצע? אתם מעליבים את החברים שלנו!” לתדהמת הנשים התחננו בעליהן ואף בכו בדמעות:

”אין לכן מושג מה חילול השבת עושה לנו!...”

המצב הלך והחריף. חיימון, שמודעותו לענייני המצוות גברה, אמר לה מדי פעם בעדינות משפטים כמו: ”אם תאכלי טריפות זה יזיק לך”. כאשר הניקה בציבור, העיר לה שאין הדבר צנוע, והיא ענתה לו תשובות בנוסח ”תחזור למערה!” והמצב הלך והתדרדר. השיחות עם יועציה הלכו ותכפו, והכל התקדם לקראת משבר בלתי נמנע.

לילה אחד היו צריכים להסיע חבר שלהם לשדה-התעופה ולכן נשארו ערים כל הלילה. לא היה מה לעשות והשעמום גבר. גילה לא נהגה לצפות בטלביזיה או בוידאו, אבל כדי להפיג את השעמום ולהתלוצץ מעט, נטלה קלטת וידאו של אמנון יצחק והניחה בטלביזיה של בני. במהלך הצפייה נסע בעלה עם החבר לשדה-התעופה והיא נותרה לבדה.

היא סיימה לצפות בקלטת לאחר השעה חמש בבוקר ואז הרגישה שכל עולמה התמוטט, שנגמרו לה החיים. מחד היתה אדם אמיתי ולכן השתייכה למר”ץ, ומאידך גילתה כעת אמת ברורה, שהיתה מאוד לא נוחה עבורה. הלב היהודי שלה התפרץ, והיא בכתה כפי שלא בכתה מעודה, היתה ממש שטופת דמעות.

אז הבינה בבירור מדוע חשבה על הדתיים כל מה שחשבה. הבינה גם מנין נובעת תחושת הגזענות שלה. כל האסימונים נפלו בתוכה בזה אחר זה. הבינה לראשונה את מעמד הר סיני, שהיה עד כה עבורה רק אגדה רחוקה ובלתי מציאותית. דווקא ההסבר הפשוט והישיר של הרב אמנון יצחק,

שלא מסתבך בדבריו, קנה אותה לגמרי. הרגישה שאין לה כעת להיכן לברוח. אמנם היא לא חיפשה שום אמת או ענייני רוח למיניהם והסתפקה תמיד בחיי כיף עם הבעל והחברים ותו לא, אבל האמת באה וטפחה על חייה.

לאחר שצפתה בקלטת, הבינה מדוע לא היה אצלה שום חיבור בין מדינת ישראל לבין היהדות. למקימי המדינה היה אינטרס להפריד בין דת למדינה. זה היה החינוך שקיבלה ולאורו הלכה עד היום. כאשר שמעה את האמירות הכמעט אנטישמיות שאמר הרצל ואפילו בן גוריון, נחרדה. הבינה שיש עניינים שפשוט מסתירים מהאזרחים הפשוטים. יש איזו תחושה שמביאים לך הכל ואומרים לך "רק תבחר!", אבל זה בלוף גמור. אין שום בחירה אמיתית. בבית-הספר למדה על המהפכה הצרפתית ועל לואי החמשה-עשר, אבל לא על רמבי"ם או רש"י. כל מסלול החינוך הוביל לכיוון אחד בלבד.

מעט לאחר השעה חמש, בעודה בוכה ואובדת עצות, כתבה לרב אמנון יצחק בקצרה מה שעובר עליה כעת ושלחה בפקס למשרדו. הכותרת היתה:

הרסת לי את החיים!

כך ישבה מול חלונה, החשוך עדיין. לפתע הגיחו מבעד לחשכה שתי ציפורים קטנות וערכו מטס שמיימי מרהיב לנגד עיניה, עד שעלה השחר.

למחרת התקשר אליה הרב אמנון יצחק. בקלטת הוא נראה ונשמע מאד משעשע, ואילו בשיחה הוא נשמע רציני ותכליתי מאד. הרב שאל לשמה ולקורות חייה באופן כללי והודה כי מאד התרגש לקרוא את מכתבה. כבר למחרת בבוקר שלח אליה צוות הקלטה כדי לתעד את סיפורו. לא בכל יום הוא פוגש אשכנזיה (לא למהדרין אמנם) ומר"צניקית נלהבת שהופכת את עורה בן לילה...

גילה היתה מלאת כעס על הכזבים שבהם הלעיטו את מוחה במשך השנים, ועל הבלוף שמכרו לה תמיד, כי מדינת ישראל היא ערך עליון בפני עצמו. רצתה ממש להבעיר את המדינה. הרי משקרים פה לאנשים במצח נחושה! כעסה על כל השנים שפיספסה, והשתדלה להזדרז בקיום המצוות כדי להשלים את חסרונה.

אמה קיבלה זאת קשה ביותר. עד אתמול קוננה גילה באזניה על שגעונותיו של בעלה, וכעת היא מצטרפת אליו ועוד ניצבת בחוצפה בראש מחנה האויב... כאשר אמה שמעה את השם "אמנון יצחק" החלה לזעוק:

”אתם השתגענתם! הוא שיגע אותך. ירדתם מהפסים לגמרי... לא רוצה לשמוע מכם שום דבר... אוי ואבוי, מה יהיה עם הנכדה שלי?...”

גילה החליטה להתקשר לכל חבריה ומכריה. מדובר בתל-אביבים קשים של מועדונים ובילויים, של אלכוהול וסמים, הטיפוסים הכאילו אמנותיים. הזמינה גם טיפוסים של כסף ונהנתנות חומרית. הכריחה את כולם לבוא לביתה לצפות בסרט. לא הסכימה להשאיל את הקלטת לאף אחד מפני שרצתה לוודא שאכן צופים בה.

ואחרי הכל אומרת גילה שיש במר”ץ המון תמימות. הם מאמינים במה שהם עושים. הבעיה היא רק שאינם מבינים מה קורה פה באמת. כאשר שולמית אלונה תחזור בתשובה היא תהיה הדוסית הגדולה ביותר...

שירת התשובה

נולדתי בפתח-תקוה וימי ילדותי ונעורי עברו עלי באילת. בגיל הנעורים חלמתי לצאת מהפרובינציה הדרומית לכיוון המרכז. למדתי במגמה ריאלי-פיזיקלית ללא נקודה אחת לרפואה במקצועות ההומניים. מיד לאחר מבחן הבגרות במתמטיקה, עליתי, יחד עם חברי הטוב אייל, על המטוס הממריא לתל-אביב, עיר האורות. שם היתה להורי בשכונת גבעת-עמל דירת קרקע נפלאה הסמוכה לסבא וסבתא. מאז לא חזרתי לאילת.

לאחר טיול רכבות של חודשיים באירופה התגייסתי לצבא, ושירתתי בחיל המודיעין בהרצליה. בתחילה שימשתי בתפקיד מבצעי מעניין ביותר והכל הלך מחיל אל חיל, ואז יום אחד החליט המפקד שלא הפעלתי שיקול דעת נכון בענין כלשהו, ולכן הדיח אותי מתפקידי וריתק אותי לבסיס למשך שלשה שבועות.

זו היתה תקופת משבר. מהתפקיד המבצעי המרתק עברתי לשכפליה (בית-הדפוס), מאיגרא רמה לבירא עמיקתא. בימים הייתי מדוכא ובלילות, בעת שהייתי בשמירה, התגלגלו לידי שני ספרים. אחד של הפילוסוף היהודי הידוע מרטין בובר והשני ספר ביקורת ספרות מאת דן מירון. ואז, באישונם של הלילות, נפגשתי לראשונה בשני תחומים שכמעט לא הכרתי לפני כן: היהדות והספרות היפה. כאשר סיימתי

לקרוא בשקיקה את הספרים, כתבתי לראשונה בחיי יומן מיוחד. לא היה מדובר ביומן רגיל, אלא במן זרימת מילים, השתפכות הנפש, מן שירה גולמית ולא מלוטשת. הכל היה על סף המודע, נוגע ולא נוגע.

לאחר שהסתיימה תקופת השירות המייגעת, נסעתי בשנית לאירופה לטיול נוסף ובסופו החלטתי שאני רוצה ללמוד באוניברסיטת תל-אביב. התלבטתי בנפשי מה ועל מה אלמד. מצד אחד התמצאתי בעבר במקצועות הריאליים, אבל המופשטים ולא הטכניים, ומאידך, נפשי השתוקקה באיזה מקום לביטוי עצמי.

מה עושים? הולכים למישהו שמכיר את הנפש בדרך נסתרת. משום מה בחרתי להאמין בדרך שעוקפת את כל הלבטים הגלויים ופניתי אל גרפולוגית אחת מרמת-גן. שלחתי לה את כתב ידי וקבענו להיפגש בעוד יומיים.

הנה אני נוסע לדעת את גורלי! הגרפולוגית נתנה לי סקירה קצרה של תכונות נפשי ובסופו של דבר הכריעה שעלי ללמוד מקצועות ריאליים עם עדיפות למתמטיקה.

כאשר חזרתי לביתי, התרחש בנפשי דבר משונה. דווקא מפני שחרצה את גורלי, התמרדתי מבפנים, ובמקום לקבל את דבריה המתקבלים על הדעת, עלתה לי מחשבה שעלי ללכת דווקא בכיוון ההפוך. ואז התיישבתי בגפי בגן העדן הנפלא שבחצרי עם הפרוספקט הענקי של אוניברסיטת תל-אביב, שבו היו רשומים כל הפקולטות, החוגים והקורסים שישנם. דפדפתי ודפדפתי עד שהגעתי לפקולטה לאמנויות, ואז צדה עיני דווקא את החוג לקולנוע. מבלי לחשוב הרבה, נרשמתי לחוג לקולנוע והתחלתי ללמוד.

במשך השנה הראשונה הרגשתי שהקולנוע לא מדבר אלי כל-כך. לעומת זאת למדתי באחד מקורסי ההעשרה "מבוא לספרות כללית" עם פרופסור מנחם פרי וחשתי שדווקא הספרות כובשת את נפשי.

פרי הסביר את ההבדל שבין מציאות החיים לבין המציאות המתוארת בספרות היפה. במילים מלומדות הסביר, שבמציאות החיים (שמאחוריה לא עומד כמובן אף אחד) אין פלא ואם כבר מתרחש בה דבר מופלא, הרי שהוא מקרי בהחלט, ולעומת זאת ביצירת ספרות (שמאחוריה "מסתתר" הסופר החכם) הפרטים השוליים מלמדים באורח "פלא" על העלילה המרכזית. כאשר העורב צורח מעל לראשו של הגיבור שעומד לעבור תאונה, אין זה מקרי. את התיאוריה הדגים להפליא בסיפורו הקצר של עגנון - "פנים אחרות".

סוף-סוף גיליתי עולם עם משמעות, עם סדר והגיון פנימי. בניגוד לעולם החיצוני חסר המשמעות, ניצבה יצירת הספרות רבת הפלא והמשמעות האנושית.

בשנה השניה כבר נרשמתי לחוג לספרות כללית. השיעור המרכזי היה מבוא לשירה עם ד"ר בועז ערפלי. המרצה עבר על חוברת השירים העבריים וגילה בכשרון רב את המשמעות הגנוזה בהם. נוכחתי לדעת שאם בספרות ישנו פלא, הרי שבשירה - פלא פלאים! אט-אט ראיתי את עצמי נכנס לעולם הקסום והחכם של הספרות והשירה. מי היה מאמין שכך יהיה, הרי בנעורי לא קראתי כמעט ספרות יפה.

בחופשת הלימודים בין השנה השניה לשלישית אירע הבום העל-קולי. היה לי חבר ילדות מאילת בשם מיכה שלא ראיתיו כבר כמה שנים. שמעתי שהוא חזר בתשובה, לבש שחורים ונבלע בירושלים בין חומות מאה-שערים.

ערב אחד כאשר ערכתי מפגש חברים בביתי, צילצל הטלפון. מהעבר השני היה מיכה. הרגשתי שהוא מתקשר אלי מהחלל החיצון, ממקום לא צפוי ולא נודע כלל. הוא אמר שהוא מתגעגע ורוצה לבקר. זה היה כה מרוחק ממני עד שנשמע כמעט אכזוטי. לא הרגשתי בתחילה בסכנה האורבת ואמרתי: "יופי, תבוא!" אם אדם רוצה לבוא, בבקשה. קבענו יום ושעה אחר הצהריים.

ככל שהתקרב מועד הפגישה, התחלתי להרגיש שזה לא משחק וכבר היו אנשים די רציניים שנפלו בפח התשובה. הבנתי שאני עומד בפני איזו התמודדות. השגתי כמה חוברות של סארטר ואת הספר "המיתוס של סייזיפוס" של אלבר קאמי. כאשר הלכתי לישון חרשתי את הכתובים. קאמי הסופר התיישב איכשהו בלבי ואילו סארטר הפילוסוף ריחף מעל מוחי. הכל הסתובב סביב המילה האחת שאורכה כאורך הגלות: אקסיסטנציאליזם, שתרגומה קיומיות, ומשמעותה הפשוטה: מה שאנו קולטים זה כל מה שקיים ותו לא!

בבוקר יום המפגש עם מיכה, התעוררתי בתחושה מוזרה. ריח נוראי מילא את חלל החדר. הרגשתי שאני עומד להקיא את נשמת. כאשר הבטתי למרגלות מיטתי, חשכו עיני: שלולית פרש מימית כיסתה את חוברותיו של סארטר. הכלב של אחי, ששמו בישראל אטרש, נבח מכיוון הסלון. הוא נתקף בקלקול קיבה חמור ועשה את צרכיו על האותיות העומדות ברומו של עולם.

סלקתי את הכלב לחצר והתחלתי לנקות את הלכלוך. כאשר השלכתי את ערימות נייר הטואלט הספוגים בצואה בפח הזבל הגדול בחוץ, שמעתי את הכלב מייבב מתוך המחסן. כנראה שבלע רעל עכברים. לאחר מכן

יצא בריצה מטורפת עד שהגיע לפינה נסתרת של גרוטאות ושם נפח את נפשו העלובה. איזו מתקפת טירור על הבוקר!

חיכיתי עם אייל למיכה, כשאנחנו אפופים בעשן הסיגריות המגולגלות. הוא נחת בזמן שקבענו לפנות ערב. הדלת נפתחה ומיכה ניצב בפתח: מגבעת, חליפה, זקן ארוך ופיאות ארוכות. מתוך מראהו המלאכי בקע חיוך רחב. הוא הוציא מתחת לבית שחיו ספר קודש מעוטר בצבע זהב לבן בשם "אמת ואמונה" והניחו על השולחן ליד "המיתוס של סזיפוס", בו נראה האדם המיתולוגי עולה אל ההר כשסלע ענקי שעון על כתפו המבריקה מזיעה.

זו היתה קבלת התורה בברקים ורעמים. מיכה דיבר הרבה דיבורים של קבלה וחסידות, הרבה אורות. לפתע זה נתפס, לפתע התגלה בנפש חור שחור שהיה צמא לאור הקדום הזה. לפתע גיליתי שמדובר כאן באמת, בלי הסברים וסיבובים למיניהם.

אז קלטתי שהדתיים לא מאמינים סתם כך באמונה עיוורת, יש כאן אור עצום! פרט לכך הבנתי שהם מאמינים באמת ובתמים שהעולם נברא לפני פחות מששת אלפי שנה, שיש להם היסטוריה אלטרנטיבית.

הדבר העיקרי שהמחיש לנו מיכה, היה פלאיותו של ספר תורה ושאר כתבי הקודש. הוא הדגים לנו כל מיני פלאי-פלאות הגנוזים בתורה, הדגים את המשמעות שטמונה מאחורי הדמויות הגשמיות לכאורה. אברהם הוא מידת החסד, יצחק - מידת הדין, יעקב - אמת וכך הלאה. בכל אות נעוצה משמעות אינסופית. אין שום דיבור סתמי.

כך חלף לו הלילה ההבזקי. לא חשתי כל טעם להראות למיכה את דבריו של אלבר קאמי, שלא לדבר על החוברות של סארטר... נקודת האמת חדרה לנפשי. בעל כורחי נכנעתי, אלף אורות נכפו עלי באותו לילה של קבלת התורה המחודשת והפרטית. כל התמימות ששקעה בתהום נפשי כאילו התפרצה ברגע הנכון. לא שאלתי דבר ולא נלחמתי. מיכה ישב על קצה הספה האדומה-דהויה, ופשוט "הוריד" לנו עולמות עליונים. אפילו הוא בעצמו נדהם מהכח שקיבל באותו לילה.

האוטובוס האחרון העולה לירושלים יצא מזמן, אך מיכה נותר עדיין עמנו. בעלות השחר השתרענו על מזרונים ברחבי הדירה. אז קרה דבר שלא אשכח לעולם. כנראה שהיסורים שעברתי באותו היום, סילקו ממני את עקמומיות הלב. התורה הפְּרָקִית שירדה אלינו מילאה את נפשי. התחלתי לפנות אל הבורא בשנתי הטרופה והתפללתי כמתוך חלום.

בבוקר הקצתי ונדהמתי למראהו של מיכה. הכל נראה לי לפתע כה משונה. הוא נפרד מאתנו בברכות חמות, השאיר את "אמת ואמונה" של רבי נחמן ליד "המיתוס של סזיפוס" ויצא לדרכו אל עיר הקודש. שוב

קפצה המועקה הקודמת, אך ביתר שאת. החרדה מאפשרות החזרה בתשובה שיתקה אותי כעת. ידעתי בתוכי שהכל יהיה אחרת מאותו לילה.

לאחר הנסיקה הגדולה של אותו לילה, התרסקתי בחברת אייל על קרקע המציאות, כמו בנפילה לאחר ליל עישון סמים. הפעם היה מדובר בסם האמיתי - סם החיים. כאשר חזרתי לעשן כבר עלו לי חידושי גימטריות וצירופי אותיות. "חשיש" הוא צירוף "חש" את ה"ש", את מחויב המציאות. "מריחואנה" היא "אני-חומר-ה". כל המציאות כולה, ובפרט החלק האפל שבה, משדרת שידור אחד בלבד: מלוא כל הארץ כבודו. המציאות התחשמה במוחי.

הכל טוב ויפה, אבל איך עוזבים דרך חיים שלמה, עולם ומלואו, חלומות של שנים שרק מתחילים להתגשם, ועולים לעיר הקודש כדי להפוך למלאך שחור ואמיתי כמו מיכה?

הספק החל לנקר בנפשי: איך מכריעים בין לימודי שנה שלישית באוניברסיטת רמת-אביב בספרות ושירה שאהבה נפשי, לבין ישיבת ברסלב בירושלים העתיקה שבה נלמדים דברי אלקים חיים? איך ניתן להכריע בין שתי אפשרויות כה קיצוניות שאין ביניהן לכאורה שום נקודת חיתוך? הדבר דומה להתלבטות אם לעוף לשמים או להיכנס מתחת לפני האדמה. בכל אופן היה לי ברור שאין כאן דרך ביניים, אלא: לכאן או לכאן! אין יותר משחקים.

בראש-השנה יצאתי להתפלל בבית-הכנסת שליך ביתי, שמעולם לא ביקרתי בו לפני כן. כאשר חזרתי לביתי והדלקתי נר נשמה, נשמע לפתע צלצול הטלפון. אבי שהתגורר בשכונת "בית הכרם" בירושלים היה על הקו.

"חג שמח אבא. שנה טובה" ענית. קולו של אבי היה נמוך:

"עודד, יש לי בשורה לא כל-כך טובה... אמא נמצאת כעת בבית-חולים 'שערי צדק' במצב קשה מאד... היא קיבלה התקף לב והיא שוכבת כעת בטיפול-נמרץ. תגיע מיד עם שחר, כבר הודעת לי לו... אני נמצא כעת בבית-החולים במחלקת לב נמרץ... תגיעו מיד!"

בלילה אביך וקר עליתי לירושלים עם אחי הצעיר שחר. כמעט שלא החלפנו מילה. נקודת אמונתי היתה פנימית עדיין ולא העזתי עדיין לדבר ממנה בגלוי. ביני לבין עצמי ביקשתי מה' בלחישה נפשית בלתי נשמעת שיעזור לאמא הנאבקת על חייה.

לקחתי בתיקי בגדים לכמה ימים וספרי חול וקודש שונים ומשונים שהונחו בערבוביה. כעת העליתי את מאבקי הפנימי מתל-אביב

לירושלים. אולי במגרש הירושלמי יוכרע המאבק בין חיי והרגלי הארציים לבין האור השמימי שקבלתי לפתע לפני כמה שבועות!?

הגענו לבית-החולים והזדרזנו להגיע למחלקת טיפול לב נמרץ. אבי ישב מחוץ לדלת המחלקה ופניו כבושות בקרקע. אז נראה לי לראשונה כאדם מבוגר. כאשר ראה אותנו מתקרבים, קם באיטיות ממקומו.

"מה שלום אמא?!", שאלתי בדאגה בעוד אחי מחבק את כתפיו המכווצות.

"היום בערב, ממש לפני שנגשנו לארוחת ראש-השנה, הרגישה אמא שלכם רע... כאבים נוראים בחזה... לא האמנתי, אמא שלכם כל-כך צעירה!", ואכן אמי צעירה מאבי בעשר שנים כמעט ובסך-הכל בת ארבעים ושתים. מי תאר לעצמו שאמא החזקה תגיע לכדי התקף לב?! התיישבנו וחיכינו לכל פתיחת דלת כדי לשמוע בשורה כל שהיא. אפילו כאשר יצאה עוזרת הנקיון, עטנו עליה כדי לשמוע על שלום אמא. לאחר שעה קלה יצא הרופא ושאל:

"מיהו מר מזרחי, בעלה של שרה מזרחי?"

אבי ניגש לקראתו בלב חרד ושמע שעל אמא לעבור מיד ניתוח לב דחוף. הוא סימן בידיו בתנועת חוסר אונים של "מה לעשות?!" לאחר כמה דקות הובהלה אמי המחוברת למכשיר הנשמה לחדר הניתוחים. בכל אותן שעות גורליות נדבקתי בספר התנ"ך. האותיות הקדושות נתנו לי בטחון במצב האבסורדי. לבה של אמי מוצא ממקומו, מטופל בידים אנושיות ומוחזר לחלל החזה כמו חלק מכני. נשמתה של אמי מונחת על מיטה בתוך החדר האטום ותלויה בחוט השערה. יש אלף דרכים לחיים, אבל המוות אחד, אין ממנו חזרה. אבי ישב חיוור ולא הוציא הגה מפיו בכל אותן שעות. שחר אחי הלך לעדכן מדי כמה דקות את יתר בני המשפחה באפס החדשות המגיעות מהחדר האטום.

אבי חזר ואמר רק דבר אחד:

"צריך להתכונן לכל אפשרות."

לאחר תשע שעות מתישות, נפתחה הדלת האדומה עם החור העגול ומיטתה של אמא הובהלה על-ידי שני אחים לבושים ירוק מכף רגל עד ראש. היא היתה מחוברת למכשיר החיאה מלא אדים. דבר אחד היה ברור: אמא חיה! לאחר ששקעתי בתהום המילים הקדושות, יצאתי אל המרחב בקריאה ספונטנית: "אמא חיה, ברוך השם!"

תקופת ההחלמה של אמי לא היתה פשוטה. הייתי עדיין בחופש מלימודי ובחרתי להיות לצידה. גם השהות בעיר הקודש היתה נחוצה לי כדי להכריע את גורלי. לא תיכננתי בינתיים להגיע למיכה, אבל הביקור ריחף

בחלל נפשי. שרתתי את אמי וקראתי בכל הזמן הפנוי ספרים מכל הסוגים. נעתי בין קודש לחול ברצוא ושוב מטורף, כאילו שהעולמות נלחמו על נפשי המיוסרת.

המתח בגופי הגיע לשיאים ממש. בשלב מסוים, בו התלבטתי אם להניח כיפה על ראשי, גופי הקרין מתח כה גבוה עד שהתחשמלתי מכל מגע של מתכת או בגד. העזרה שנדרשתי להגיש לאמי הפכה לסיוט של ממש. כאשר נגעתי בקצה מיטתה או בכרית, הרגשתי זיק נורא של חשמל ונרתעתי בכאב ובהלה. ההתלבטות חרגה מגבול הנפש. החזרה בתשובה הפכה לדבר פיזי. הגוף הפך לשדה חשמלי פעיל.

היה נדמה לי שאם לא אכריע בנפשי לכאן או לכאן, ילך המתח ויגבר עד שאתחשמל ואתפחם. ההכרעה הפכה לשאלה קיומית והגוף נטל חלק פעיל בתהיות הנפש. הסבל היה כה רב עד שערב אחד בקשתי מאבי שיקח אותי לעיר העתיקה כדי להפגש עם מיכה. האב שהכיר לי טובה על מסירותי למען אמי היה מוכן לקחתי. הוא הניח שאני מחפש איזו משענת זמנית של אמונה בשעת צרה. כאשר ירדתי בפתח שערי הכותל והנחתי על ראשי כיפה ענקית לבנה סרוגה, הוא הביט בי בחשש. רק זה חסר לו כעת, שאתנתק מהעולם לגמרי כמו מיכה. לעת עתה הבליג ורק החליט לעקוב אחרי בעין פקוחה.

לא היה לילה מאושר יותר בחיי. השהות עם מיכה פרקה ממני את כל המתח. זרמתי בכיוון אחד סגור וברור. מצאתי את המעגל החשמלי המיוחל. הקימה בחצות ליל לתיקון חצות בקבר שמואל הנביא עם מיכה וחבריו היתה גן העדן העליון. לאחר שטבלתי במקוה קמתי לתחיה והרגשתי, כאשר הלכתי בעקבות מיכה במעלה ההר, כבן נביא לפחות. נדהמתי לחוש, לאחר למעלה משני עשורי חיים ויותר של עולם ציני ומר, את הוד הקדומים של עברי היהודי. נפתחו השמים וראיתי מראות אלקים, נפתח לבי וחשתי במרחב העצום שקורא לי לשוב. כעת האירה לי האפשרות החדה בין כפירה לאמונה: קבר צר או בקר אינסופי.

אמי היתה שקועה בצערה ונלחמה על הקיום היומיומי ולכן לא הקדישה תשומת לב מיוחדת לכיפתי הגדולה, כאשר באתי לבקרה בבוקר שלמחרת. אבי הבין מיד. באופן יוצא מהכלל הזמין אותי בערב לאכול במסעדה ירושלמית אחת.

"אתה לא תעשה לנו את זה!" הטיח בי בעת הארוחה. "אמא נמצאת בסכנת חיים ואתה לא תברח כעת מהמערכה לכיוון החזרה בתשובה!" לא עניתי לו בתחילה. אין אדם נתפס בצערו. אבי לא הרפה והמשיך להקשות עלי. הרהרתי: אם אין כאן כיבוד אב ואם, ואפילו אם כבוד המקום קודם לכבודם, הרי יש כאן פיקוח נפש הדוחה הכל.

לאחר כמה ימים חזרתי שוב לביתו של מיכה. הפעם התנהלו הדברים אחרת, אולי בהשפעת התנגדותו של אביו ואולי מסיבה אחרת. הקימה באמצע הלילה נראתה לי כעת תמהונית ורחוקה והרתיעה אותי. המקוה היה קר וכואב, ההתבודדות ריקה מתוכן והריקוד עם מיכה וחברו המרוחק - מאולץ. כאשר חיכיתי לאוטובוס בשכונת "בית ישראל", שאלתי את עצמי מה אני עושה כאן בכלל?! מיכה הבחין בהרגשתי הכבדה וצייד אותי בספרי עצות וניחומים נוספים של רבי נחמן. כאשר הגעתי לבית-החולים שקעתי שוב בספק נפשי. המלחמה עדיין לא תמה.

אמי הבריאה לאחר ניתוח המעקפים וחזרתי לתל-אביב. הבחירה היתה כה קשה עלי עד שהעדפתי לבחור לעת עתה במסלול חיי הנוכחי. הכרעתי בעל-כורחי לכיוון העולם שכבר הכרתי ואף אהבתי במידה מסוימת. נרשמתי לשנת הלימודים השלישית וקיבלתי כוחות להמשיך הלאה, בינתיים.

שנת הלימודים נפתחה בקורס על שירת ביאליק. להפתעתי פתח ד"ר ערפלי את הקורס בהבחנה אם המילה "א-להים" שמופיעה בשירה היא מטפורה (השאלה), או שכוונתה לא-ל חי וקיים. הוא טען שאצל המשורר יהודה עמיחי הא-להים הוא מטפורי בלבד, ואין לעמיחי שום ספק בכך שאינו קיים, ואילו ביאליק לעומת זאת התלבט בדבר קיום הא-ל.

ככל שנמשך הקורס, התרשמתי כי שירת ביאליק מלאה בחומרים הלקוחים מהקודש ואף מתורת הנסתר. ועוד נוכחתי לדעת שהנושא המרכזי בשירתו הוא בעצם הצער על התרחקותו מהקודש וגעגועיו לא-ל חי, כפי שכתב בשירו "אחד אחד ובאין רואה":

אֲשֶׁר אֵיטֵב-נָא עוֹד בְּעֵינַי אֶ-לֵהִים וְלִפְנֵי נְטוֹת יוֹמִי,
אִם בְּהַקִּיץ וְאִם בְּחֵלוֹם, אֶף לּוֹ עוֹד פְּעַם אֶחָת,
אֶהָהּ, לּוֹ אֶף הַפְּעַם, וְלוֹ רַק עַד אֲרִגִּיעָהּ,
יְשָׁנָה נָא אֵלַי בְּכָל-יְקָרוֹ חֲזוֹן קִדְמַת יְלִדוֹתַי
וּבְקָר חֲנִי יַעֲבֹרְנִי בְּמֵלֵא מְתִקּוֹ הָרֵאשׁוֹן
אֶמְנֵם נִגְאָלוּ עֲתָה חֲנִי וְאֶחֱלַל בְּמוֹ יְדֵי נְזָרִי
שְׂכַחְתִּי הַמְּסֻלוֹת לֹא-לֵהִי - - -
נִזְרוּ מֵעֲלֵי חֲזִיוֹנוֹתַי...
וְשׁוֹב אֶעֱמַד נִפְעַם לִפְנֵי עוֹלָם פְּלֵאֵי בְּטָהְרוֹ...
לֹא חָלָה בָּהֶם יָד וְלֹא נָסָה אֲלֵיהֶם דְּבַר שְׂפָתַי...
- - - וְתִמְהוֹן אֶ-לֵהִים עַל פְּנֵי...

כאשר התברר הדבר בנפשי מעבר לכל ספק, העזתי להצביע בשיעור :

"אנו רואים בעצם שכל שירי ביאליק מלאים במוטיבים של היהדות והתורה. עיקר שירתו עוסקת בא-להים. לדעתי א-להים אצלו הוא ודאי, אלא שהתרחק ממנו. אולי אצל עמיחי ישנו ספק..."

ערפלי חייך במבוכה, אולי אפילו הסמיק. איך אפשר לשאול שאלה כזאת בין כותלי הפקולטה למדעי הרוח בתל-אביב?! לאחר דקה ארוכה השיב, כנראה כדי לצאת ידי חובתו :

"גם אצל משוררים נוצריים אנו פוגשים במוטיבים נוצריים..."

ואז, לאט לאט וברחמים רבים, ניטל ממני טעם החיים הסתמיים. כל מה שעשיתי נכשל: חברה, לימודים, עבודה, קורס נהיגה. הרגשתי שמזלי פרח לגמרי. מישהי שהכרתי עזבה אותי בטבעיות כאילו הרגישה שכבר איני קיים בעולם הזה. הלימודים נראו לי חסרי תוחלת. נטיתי למצוא בכל דבר את מונחי התורה הפנימיים שהכרתי. הקדוש-ברוך-הוא חיכה לי בכל פינה. לא הייתי מסוגל להשאר באותו מצב. או שאחזור בתשובה או שאשתגע.

הסיוט הגדול ביותר היה מבחן נהיגה שערכתי על טוסטוס. איך אפשר להכשל במסלול נסיעה כה קצר על כלי-רכב של נערים?! כאשר עליתי על הטוסטוס, במגרש המקווקו ליד משרדי הרישוי בחולון, חשתי שאני מאבד את כל שיווי משקלי לעיני הבוחן. השתלט עלי חוסר בטחון מוחלט. נפשי כבר ידעה שאני כשלון גמור במגרש הצר הזה. מזלי בעולם החילוני פג לחלוטין. ניטלה ממני לגמרי הבחירה המייסרת.

ובכל זאת היה לי כבד מנשוא לעשות את הצעד המכריע. הדבר הקשה מכל עבורי היתה המחשבה שלא אוכל לעסוק עוד בספרות, וגרוע מכך - בשירה. אז נפלה לי מחשבה נוספת. הרי נוכחתי בלימודי שגדול הסופרים העבריים - עגנון - וגדול המשוררים - ביאליק, הם בעצם יהודים מאמינים הגדושים במקורות הקודש. אמנם היתה להם ביקורת, מרומזת או אף נוקבת, כלפי מצב היהדות בזמנם, אבל מבוע יצירתם היה אמונתם הצרופה. פלא התורה האינסופי היה מקור ההשראה של הפלא המוגבל שביצירתם. הבנתי שפלא התורה עולה באין ערוך על הפלא שביצירותיהם, והרגשתי שפלא ההשגחה הפרטית בחיים היומיומיים עולה על הכל. ידעתי שכל האוצרות נמצאים ביהדות ואם ברצוני להיות סופר או משורר, אני מוכרח להכיר את מקורותיה. השבועה הפנימית הזאת נתנה לי את הכח לשים תרמיל על שכם ולעלות לירושלים מתוך תקוה כמוסה שביום מן הימים אזכה גם לשורר ולספר על

שער שני - תשובה נחרצת

הוכחה חותכת

בני משפחת מימון הדליקו נר שני של חנוכה בביתם החדש בשכונת רמות-אשכול שבירושלים, אליו עברו באופן מפתיע מקרית-ביאליק בגלל פרנסת האב. היה זה החג היחידי שקיימו, פרט לסדר ליל-הפסח.

אבינועם התבונן להרף עין בשני הנרות הדקיקים, לפני שיצא אל ההרקדה הציבורית שעמדה להתקיים במתנ"ס הסמוך. שבוע לפני כן נפרד מחברתו וביקש כעת להנפש ואולי אף לפתוח דף חדש בחייו. בעוד כשלוש שעות, בשעה אחת-עשרה בלילה, היה אמור להגיע למשמרתו כמאבטח בבית המלון "רמת-תמיר".

במשך שלושת-רבעי שעה, רקד בבגדי הטרנינג שלבש עד להפסקה. בהפסקה אכל סופגניה עם יתר הרוקדים, ואז חש לפתע שההרקדה לא מדברת אליו. קול פנימי אמר לו בבירור:

אין לך מה לעשות כאן. זה לא בשבילך!

בסביבות השעה תשע נשאו אותו רגליו לעבר הוואדי הסמוך, שנמצא בין שכונת רמות-אשכול לבין שכונת שועפט הערבית. עוד בימי בגרותו בקרית-ביאליק היתה לו נטיה להתבודד בטבע, להיות עם עצמו. נהג לדבר אל בורא העולם באופן טבעי לגמרי. כאשר רצה להצליח במבחן, או במשחק כדורגל פנה בפשטות גמורה אל הקדוש-ברוך-הוא. נהג להתבודד בשדות. כאשר חש בדידות מסיבה כלשהי, או כאשר היה סתם עצוב, אהב לחבק את העצים ולדבר אל הפרחים.

למרות שהתגורר בילדותו במקום חילוני לגמרי, היו לו הרהורי תשובה. דרך חבר של חבר התגלגל בגיל שבע-עשרה לישיבת "אור שמח" בירושלים ושהה שם במשך שבוע. לאחר מכן קיבל על עצמו לבדוק את

ענין היהדות, אך הדחיק את הדבר. מדי פעם התעורר לכך בשירותו הצבאי בחיל המודיעין, אבל לא הגיעה עדיין שעת רצון. וכל זמן שלא קיבל על עצמו להיות דתי, נשאר חילוני לגמרי.

המעבר המשפחתי לרמות-אשכול, הביאו כעת למרחק של עשר דקות הליכה משיבת "אור שמח", הנמצאת בשכונת מעלות-דפנה הסמוכה. אבינועם מצא בתחילה עבודה כמאבטח בבית-החולים הר הצופים ותיכנן לצבור כסף לנסיעה לחו"ל. נותר לו זמן פנוי רב והוא החליט לבוא לשיעורים ב"אור שמח". כל ההתעוררות שהיתה לו לפני הצבא חזרה אליו שוב. למד גמרא, פרשת שבוע ורמח"ל, התחזק בתודעת יהדותו, אבל היה רחוק לגמרי מהחלטה על חזרה בתשובה. כאדם רציונלי היה חייב להבין את האמת על בוריה. הוא לא הבין מהי התורה, האם נכתבה בידי אדם או בידי ה'! מהו מקומו של ה' אצל האדם? היתה דרושה לו הוכחה חותכת לגמרי כדי לקבל החלטה כה גורלית.

אבינועם ירד לתחתית הואדי. לעתים נהג להתבודד שם ביום, ולעתים רחוקות מאד בלילה, אך לעולם לא בלילה כה אפל וקר של חודש דצמבר. אפילו לא הבין איך הוא משוטט בואדי הסמוך לשכונה ערבית.

לאחר כחמש דקות הליכה הגיע לתחתית הואדי והחל לצעוד לאורכו לכיוון שכונת הגבעה הצרפתית. לאחר הליכה של כחמישים מטרים, הרגיש מין ריח לא מוגדר שהרתיעו. משהו בתחתית הואדי לא נראה לו. קול פנימי הורה לו לעלות במעלה המדרון לכיוון שועפט. הכיר שם שביל שניתן להגיע עמו במהלך עשרים דקות לגבעה הצרפתית. משום מה לא פסע בנתיב הרגיל, אלא הלך לפי תחושה פנימית כלשהי על האבנים והקוצים.

הגיע לשביל העליון ולאחר כחצי דקת הליכה, היה נדמה לו שהוא שומע קול חרישי. החשיכה היתה מוחלטת כמעט. לא היה ניתן לראות למרחק של שלושה מטרים. פרט לכך הסתירו עננים כבדים את הפיסה הדקה של הלבנה.

אבינועם אימץ את אזניו ולאחר זמן מה שמע שוב קול חרישי מוזר ביותר. מעולם לא שמע קול כזה. כעת נעצר והתרכז כל כולו באותו הקול. הוא זיהה מן נאקה או אולי יללה. לא ידע במה מדובר. תחושתו היתה שמדובר בחיה פצועה. פעם מצא עטלף פצוע (ביום כמובן) והביאו לוטרינר. כעת אימץ את עיניו לכיוון מקור הקול המשונה, אך לא ראה דבר.

שכלו אמר לו: לך מפה כמה שיותר מהר! תסתלק מיד! הרי אם מדובר בחיה פצועה, כמו תן, היא עלולה להיות נגועה בכלבת, ואם מדובר באדם - אתה נמצא מתחת לשכונה ערבית... אין לך מה לעשות בחיים?!... תברח!

אבל משהו בתוכו, שלא עמד על טיבו, אמר לו: לא! תנסה לבדוק טוב יותר! אם רגליך הובילו אותך לכאן, כנראה שיש לך ענין להציל את החיה הפצועה, או מה שזה לא יהיה. אולי יש כאן צבי פצוע?... מה אתה יודע?...

אבינועם התקרב אט-אט לעבר הדמות הגונחת וצימצם היטב את ארובות עיניו, כשכל חושיו דרוכים לכל מקרה שלא יקרה. במרחק של כשלושה מטרים ראה לתדהמתו דמות אנושית שרועה על גבה, כאשר ברכיה כפופות וידיה מונפות כלפי מעלה.

כעת חשב על אחת משתי אפשרויות: או שמדובר בערבי משוגע מהכפר הסמוך, או בערבי שפגעו בו ולכן הוא מוטל כאן חסר אונים. בכל מקרה היה ברור לו שמדובר בערבי. אבינועם למד בשירותו הצבאי בחיל מודיעין ערבית מדוברת. הוא התקרב עוד חצי מטר לעבר הערבי ושאל:

"שו איסמאק?" (מה שמך?)

"מין אינתי?" (מי אתה?)

"שו עאם ביתסאווי הונה?" (מה אתה עושה פה?)

ובתגובה שמע רק את הקול המוזר והלא אנושי גונח ונאנק ביתר שאת. התחזקה אצלו התחושה שמדובר בערבי משוגע והוא אמר לעצמו: לך מפה! הרי מדובר בערבי... ואולי בכלל עושים לך כאן איזה אמבוש!... תברח מהר!... לא ידע מדוע, אבל לבו ציווה מנגד: לא! אתה חייב להשאר כאן! יש לך תפקיד...

אבינועם התקרב בדריכות שלא הכיר מעודו לדמות השרועה באפילה, עד שהיה סמוך אליה מרחק של מטר... הערבי הרים את ראשו עם שערות הפרא וסימן בגרונו תנועת שחיטה. אבינועם חשב בתחילה שהערבי רוצה לשחטו וממילא רצה לברוח כל עוד נפשו בו, אבל קלט מיד שהערבי מתכוון לכך שהוא עצמו נשחט, מפני שאם היה רוצה לשחטו, כבר היה יכול לעשות זאת. ובכלל שכיבתו הנואשת והמטורפת העידה על כך שהוא זקוק לעזרה מיידית.

כעת היה ברור לאבינועם, שמדובר בחיסול חשבונות בין ערבים שהסתיים בדקירות סכין. הוא אמר לערבי:

"סטאנה הונה וואנא אגיב לך מוסאעדה." (הישאר כאן ואני אביא לך עזרה.)

הוא החל לרוץ בכל כוחותיו. בתחילה חשב להגיע לביתו ומשם להזעיק עזרה, אבל היסס. אם אמו תשמע את הסיפור המשונה שלו, היא בטח תתעלף על המקום. לבסוף העדיף לרוץ לבית-החולים "הדסה הר

הצופים", שבו עבד לפני זמן קצר כמאבטח. הוא רץ ורץ כמעט בלי לעצור, עד שהגיע בתוך רבע שעה לשער בית-החולים וממנו פנה מיד לחדר מיון. כאשר הגיע מתנשף לגמרי לפתח חדר המיון, צעק בכל כוחו:

"תשמעו, יש ערבי ששחטו אותו... חייבים להזעיק עכשיו עזרה!..."

חייל אחד הביט בו בלגלוג:

"מה כל-כך אכפת לך מהערבי?..."

אנשי הצוות הרפואי הביטו בו בחשד בגלל מראהו המבוהל ועוד יותר בגלל דבריו, ולבסוף הציעו לו להתקשר לאמבולנס ולהסביר לנהג איך להגיע לאותו מקום. אבינועם התקשר לאמבולנס, השיג את איש הצוות, שקבע עמו לחכות ליד שער בית-החולים, כדי להתלוות לאנשי הצוות ולהסביר להם איך להגיע לאותו מקום חשוך בואדי. הם סיכמו שבעוד שתי דקות יאספו אותו.

הוא לא ידע מתי הגיעו. ברגעים הקריטיים הללו איבד את תחושת הזמן. יתכן שעברה רק דקה אחת, אבל היה נדמה לו שעבר זמן רב ביותר. לאחר שיצאו יילל האמבולנס כדרכו עד שהגיעו לגבעה הצרפתית. אבינועם הינחה את הנהג, שישב עם איש צוות נוסף, להכנס לשביל מהכיוון ההפוך. הם התקרבו עוד ועוד באיטיות, כשהאמבולנס זורק אור על כל השביל החשוך וסביבותיו.

אז החלה להטרידו המחשבה שאולי הפצוע כבר ברח. כאשר התקרבו יותר ולא הגיעו ליעד, חשב שאולי בכלל דמיין את כל המקרה המטורף הזה. יותר ויותר חשש שלא ימצאו דבר ועוד יחייבו אותו בתשלום על הזנקת אמבולנס לשוא...

בעודו מתייסר בהרהוריו, האיר האמבולנס על הדמות השרועה על הדרך. אנשי הצוות ביקשו מאבינועם לחכות עד שיבדקו מה קורה. שניהם פסעו לעבר הדמות וכשהגיעו רכנו מעליה. לאחר מספר דקות, חזר אחד מהם ובישר לאבינועם בהתרגשות:

"זה לא גבר... זו אשה! זה לא ערבי... זו יהודיה!..."

אבינועם נדהם מהטעות שהצטיירה בדמיונו. הסיפור עוד לא נגמר ובעצם יש כאן סיפור אחר לגמרי! בינתיים חזר החובש השני, כשהוא מודיע שמצבה של האשה קשה ביותר והוא לא יודע מה לעשות. אבינועם נוכח ששניהם לא היו מיומנים למשימה שכזו. אחד מהם היה צעיר מדי והשני מבוגר מדי, ולשניהם לא היה מספיק נסיון לטפל במקרה כה קריטי. אחד מהחובשים ממש רעד כאשר ניסה לחובשה. הם הזעיקו עזרה נוספת בקשר. אחד מהם שוב שוחח עמה והבין שמדובר באשה שנסעה עם כמה ערבים ברכבם עד שהגיעו לואדי ושם ניסו לשחטה.

אבינועם לא היה מסוגל לשבת באפס מעשה והחליט לגשת אל הפצועה לאחר שביקש את רשות החובש. מצבה היה אנוש. כתמי דם ענקיים ניקוו ליד גופה. הוא ראה בתחתית בטנה חתך ענקי לכל אורכו ושלולית דם שכבר הקרישה מריבוי הזמן שעבר מאז נסיון הרצח. גרונה היה משוסף ושתת דם. כעת הבין מדוע יצא ממנה הקול הלא אנושי. דבר אחד לא הצליח להבין: איך היא עדיין חיה? היא הבחינה באבינועם וגירגרה בקושי רב:

”אתה... אתה הצלת אותי...”

היה ברור לאבינועם שאו-טו-טו היא מתה. הוא לא שרת בחיל קרבי ומעודו לא ראה מחזה מחריד כזה. החתכים הענקיים בבטנה ובגרונה ושלוליות הדם הקרושות הזוועו אותו לגמרי. הוא אחז בידה ברגע האחרון של חייה כפי הנראה.

צפירות של אמבולנסים וניידת משטרתית קטעו את הרהוריו. אורות רבים מילאו את הואדי האפל והקר. חובשים מנוסים ניגשו לטפל בגוססת. שוטר אחד פנה לאבינועם כדי לחוקרו. אבינועם החליט בינו לבין עצמו שלא יספר על כך שהחליט להתבודד במקום כזה. סיפורו ישמע חשוד ומוזר ויהיה עלול לסבכו. בגדי הטרנינג שלבש ונעלי ההתעמלות שנעל, מתאימים בהחלט לרץ גיונינג טיפוסי. הוא סיפר שפשוט רץ בואדי ועבר במקרה לידה ואז המשיך לרוץ כדי להזעיק עזרה.

אבינועם ביקש מהחוקר שיודיע לאמו כי בנה מעיד עדות במשטרה על מקרה שראה, כדי שלא תדאג לו. החוקר הבטיח ולא קיים. החקירה נמשכה ובינתיים נשמתה של האם כמעט פרחה מרוב דאגה, לאחר שהתקשרה למלון שבו אמור היה לעבוד ושמעה שלא הגיע למשמרת. כאשר הגיע לביתו בשעה אחת-עשרה וחצי, לקתה אמו, בגלל חרדתה, בשיתוק בידה שארך כמה ימים.

באיחור של שעה וחצי, בשעה שתים-עשרה וחצי, התייצב אבינועם למשמרתו, כאשר אינו מעכל עדיין את מה שאירע לו. אט-אט החל להבין שבעצם אירע לאותה אשה נס גמור. הרי שחטו אותה במקום שאף אחד לא עובר ביום! מה פתאום שאיזה אבינועם מימון אחד יחליט לעבור דוקא שם בלילה המסוים הזה?! המשיך לחשוב שהסיכוי שיעבור שם מישהו ביום שואף לאפס, ובלילה הקר והחשוך על אחת כמה וכמה. ומה פתאום החליט לפתע לעלות למעלה כאשר היה בתחתית הואדי?! ובכלל, יכול היה להגיע מעט לפני כן, ומה היה עולה בגורלו... או שהיה יכול להגיע מאוחר יותר ואז היתה כבר מתה. והנה הגיע בדיוק בזמן שעוד ניתן להצילה!

בקיצור, הבין שהסיכוי למקרה כזה הוא אחד למיליון, או אולי אחד למיליארד, סיכוי שהוא מעבר לכל הסתברות מקרית. ידיה הפרושות

כלפי שמים נחקקו בקירבו יותר מכל. אז הבין שהוא היה כלי שרת לנס מופלא.

למחרת ראה בעמוד הראשון בעיתון כתבה על רץ ג'וגינג שמצא ביער ליד הגבעה הצרפתית אשה יהודיה שניסו לרוצחה. הסתבר לו שהיו לפני כן ארבעה מקרים קודמים שבהם נרצחו נשים בירושלים, וכולם לא פוענחו על-ידי המשטרה. לשמחתו הבין כי היא יצאה מכלל סכנה.

לאחר מכן פגש חבר טוב שהכיר כשהיה בגיל שבע-עשרה בעת שביקר ב"אור שמח", ושמר עמו על קשר ביתר שאת כשעבר לירושלים. החבר שמע את הסיפור ואמר:

"תשמע, הכל מאת ה'. אחרי סיפור כזה אתה מוכרח לתפוס את עצמך ולעשות משהו. ארגנתי סמינר של 'ערכים' בערד ואתה חייב להגיע!"

אבינועם ענה שאינו יכול לבוא מפני יש לו משמרות במלון במשך כל השבוע, אבל החבר השיב שהוא פשוט מוכרח להגיע והציע שיגש לממונה עליו ויבקש חופשה קצרה. להפתעתו של אבינועם הסכים קצין הבטחון הראשי במלון, שהיה חוזר בתשובה.

אבינועם הגיע לאמצע הסמינר, כשהוא נתון בתחושה חזקה ביותר של השגחה פרטית שאי-אפשר להמלט ממנה. היתה בקירבו הוכחה נפשית חותכת לגמרי, ועל כן ההרצאות ששמע היו בבחינת "מכה בפטיש" לאותו לילה מאלף בואדי. בסיומו של הסמינר קיבל על עצמו עול מלכות שמים.

אבא בשמים

כבר בגיל צעיר מאד הרגיש חיים שיש כמה דברים משונים בחייו. הוא היה בכור לשני אחים, אבל חש שאביו מתייחס אליו אחרת, מתנכר לו ואף מכה אותו באכזריות. הוא גם הבחין בכך שאינו דומה כלל לאביו. כמו כן נוכח לדעת שיש לו שלוש סבתות, למרות שאחת מהן נעלמה מחייו בשלב מסוים.

היתה תופעה משונה נוספת. דוד אחד, אחיה של אמו, נהג להגיע עם מכונית פאר כדי לבקרו. הדוד העניק לו תשומת לב מיוחדת, מבלי שחיים יבין על מה ולמה. מישהי אמרה לחיים שהדוד הזה ישב פעם בכלא. לאחר מכן נעלם גם אותו הדוד מהשטח, כאילו בלעה אותו האדמה, וכאשר מישהו הזכיר את קיומו, נעו כולם באי נוחות.

הקושיות אצל חיים הלכו וגברו עד שיום אחד קראה לו אמו וסיפרה, כי אביו אינו באמת אביו וכי אביו האמיתי נפטר מהמחלה הידועה כאשר חיים היה בסך-הכל בן עשרה חודשים, ואילו היא נישאה שנית כאשר היה בן שלוש. הידיעה הסעירה אותו, והוא לא ידע מה יוכל לעשות למען אביו הקבור אי-שם. אמו אפילו לא הזכירה את מקום הקבורה. מכאן ואילך מילאה את חיים תשוקה עזה לגלות את התרופה הגואלת למחלה הידועה. אם אינו יכול להציל את אביו, לפחות ידאג לכך שילדים נוספים לא יאבדו את אביהם האמיתי!

לפני מסיבת בר-המצוה סיפרה האם לבנה שדודיו, אחי אביו שנפטר, יצרו עמה קשר. חיים, שלא זכה להכיר את אביו, שמח לפגוש לפחות את בני משפחתו וביקש מאמו בכל פה ולשון שתזמין אותם למסיבה. הוא טען שזהו בר-המצוה שלו וזו המתנה שהוא מבקש ממנה. אמו הסכימה, אבל לאחר שנודע הדבר לסבתו מצד אמו, היא הטילה וטו: "או שהם מגיעים, או שאני מגיעה!"

כאשר עלה חיים לתורה, היה מאושר להוכח שאחי אביו הגיעו והתרגש מאד לקראתם. הם המחישו את קיומו של אביו, שלא זכה לראותו ביום שמחתו. אחד הדודים אף הביא לו שרשרת של מגן-דוד העשויה מזהב. עדיין לא ידע שלא הוזמנו למסיבת בר-המצוה. כאשר נודע לו הדבר נדהם ולא הצליח להבין מדוע מרחיקים בינו לבינם.

לאחר מכן נמשך הקשר עם הדודים בעל-כורחה של אמו. הם באו אליו בשבתות מבלי לעלות לביתו, הסיעו אותו לביתם, או טיילו עמו והחזירוהו לאחר מכן. חיים הבחין בכך שהקשר עם דודיו מטריד מאד את אמו ולא הבין מדוע.

יום אחד שוב ביקשה האם לשוחח עם בנה ביחידות. הפעם היא סיפרה לו שאביו האמיתי לא נפטר ממחלה, אלא נרצח על-ידי דודו, אחיה! חיים היה בהלם גמור. איך ניתן לעכל ידיעה כה מרעישת?! האם הבחינה בסערת נפשו והציעה לו לפנות לער"ן (עזרה נפשית ראשונה) במידה ויזדקק לתמיכה נפשית...

הידיעה המרעישה מילאה את כל כולו. כל חלומותיו על המצאת התרופה התפוגגו ברגע. מכאן ואילך החל רגש נקם לפעפע בקירבו. התעורר בו רצון עז לנקום את דם אביו השפוף. מכאן ואילך הקדיש את כל זמנו

ומרצו לחקר האמת על רצח אביו, מתוך רצון לדעת את האמת עד תומה ומתוך שאיפה לנקום.

בתחילה לא פנה לדודיו. הוא הבין שהם לא מעוניינים לדבר עמו על הנושא ולהרגיז בכך את משפחת אמו ואז יאלצו להפרד ממנו שוב. הדבר הראשון שעשה היה ללכת לבית-הקברות כדי למצוא את קברו של אביו. הוא חיטט במסמכיה של אמו ושם מצא תעודת קבורה שבה צוין, כי האב קבור בבית העלמין בחולון, וכן צוין מיקומו המדויק של הקבר.

זו היתה חוויה קשה שנחרטה בקירבו. מעולם לא ביקר בבית-קברות ובודאי שלא לבדו. בתחילה לא הצליח למצוא את הקבר בתוך בית העלמין הענקי, שנראה כמו עיר של מתים. לאחר שנעזר באנשי חברה קדישא, הגיע לבסוף לקבר המיוחל. חיים ראה את שמו של אביו "ישראל אביחיל" חקוק בסלע, וכן נחקקו המילים: "נגדע בדמי ימיו" עם רישום של עץ גדוע. הוא לא ידע מה לעשות. אט נגש לקבר ונישק את המצבה הקרה. לאחר מכן החל לדבר אל אביו הטמון באדמה ולזמזם שיר כלשהו.

חיים הגיע למכון הפתולוגי באבו-כביר והשיג את הדו"ח על נתיחת גופת אביו הנרצח. לאחר מכן הלך לבית אריאלה בתל-אביב כדי לחפש בארכיון של העיתונים הישנים ידיעות על הרצח. כך, אט-אט, התגלתה לנגד עיניו תמונת האירוע שהתרחש לפני ארבע-עשרה שנים בעיר בת-ים. הסתבר לו כי דודו הסתיר רימון בטוסטוס של אביו, וכאשר אביו התניע, התפוצץ הרימון והוא נהרג במקום.

העילה לרצח היתה סכסוך שפרץ ביניהם על רקע היחסים הקשים שבין אביו לאמו. פעם אחת ברח אמו לבית הוריה והדוד בא לביתה כדי לדרוש מהאב את כל צרכי התינוק (הלא הוא חיים) וכן את מכונת הכביסה. האב הביא לו הכל, אבל לא היה מוכן לתת לו את מכונת הכביסה. פרץ ביניהם עימות אלים, שבמהלכו פצע אביו של חיים את פניו של הדוד, שאושפז במחלקת טיפול-נמרץ. הדוד ביקש לנקום את הכאתו וכך עשה.

חיים המשיך לפעול בשני הכיוונים - החייאת זכרונו של אביו מחד, ורצון לנקום בדודו מאידך. הוא הגיע בחקירותיו לידידים של אביו ואף נערך ביניהם מפגש מיוחד ומרגש. חיים זכר כל פרט וכל שביב מידע על אביו ולמחרת המפגש העלה הכל על הכתב. בסופו של דבר הצליח להרכיב חוברת שלמה על דמותו של אביו, וידידי אביו הופתעו מאוד ממנה.

באותם ימים איבד לחלוטין עניין בלימודיו. לאחר שנת לימודים אחת בתיכון סולק מבית-הספר. העבר בער בקירבו ולא היה אכפת לו כלל מעתידו. חבריו של חיים ליבו בקרבו את אש הנקמה באומרם: "אם מישהו היה רוצח את אבא שלי, לא הייתי מוותר לו..."

חיים לא ידע איך לאתר את דודו, רוצח אביו. פעם מסר דודו למשטרה שהוא מתגורר אצל אחותו, אמו של חיים, והם באו והפכו לגמרי את ביתה. מאז ניתקה עמו קשר לחלוטין. כמו כן שמו המלא של דודו היה נדוש שבנדושים - "יעקב לוי". יש מאות ואפילו אלפי יעקב לוי בארץ, ואיך יוכל לעלות על עקבותיו!?

חיים ניסה לבצע כל תחבולה כדי לאתר את מקום מגורי הדוד, כולל ציטות לשיחותיה של אמו. פעם אחת התקשרה סבתו מחוץ לארץ ושוחחה עם אמו. היא אמרה שהיא מגיעה לארץ ושיעקב יבוא לקבלה בשדה-התעופה בתאריך ובשעה מסוימים. דמו של חיים געש בקרבו כאשר שמע את שמו של הדוד הרוצח.

באותו יום הגיע לשדה-התעופה וחיכה בהחבא כדי לראות מי מקבל את פני סבתו. הוא ראה איש צעיר והדור בלבשו לוקח מידי סבתו את חפציה, ועקב אחריהם עד שהגיעו לרכב ואז רשם את מספר לוחית הזיהוי.

לאחר מכן הצליח להשיג בעורמה את תמונת החתונה של הדוד מקרובת משפחה מסוימת. חיים גילה שהדוד מתגורר בשכונה מסוימת בעירו והסתובב ימים ארוכים עם התמונה ברחובות השכונה, עד שהצליח לבסוף לעלות על עקבותיו.

כעת הכל היה מוכן לנקמה המיוחלת. מצד אחד היה חיים נחוש, אבל בתוך תוכו עדיין פחד. איך יכול נער בן ארבע-עשרה לרצוח אדם? הוא התלבט אם עליו לירות בדוד ולבלות את שארית ימיו בכלא, או לירות בדוד ואחר-כך להתאבד. ככל שהירהר בדבר נטה לאפשרות השניה. בשום אופן לא רצה לכלות את ימיו בכלא.

חבר קרוב שלו ידע שהוא מתכנן נקמה וניסה להניאו מכך. לשם כך אפילו סידר לו פגישה עם עבריין מהעולם התחתון, שהיה חבר של אחותו. העבריין ניסה לדבר אל לבו:

"תראה אתה בחור טוב... למה לך להסתבך?!... בשביל מה לך כל הצרה הזאת?!... החיים יפים, אפילו קוראים לך חיים! אתה יכול לצאת ולבלות ולעשות חיים... מה תרוויח אם תרצח מישהו ותתאבד, או אפילו תשב בכלא?!... בכל מקרה הרי תגמור עם החיים שלך..."

כל הדיבורים הללו לא נגעו לליבו של חיים. ממילא לא היה שום טעם בחייו. איך יוכל להמשיך לחיות כאשר אביו שוכב בקבר, ואותו דוד שהורשע בהריגה בלבד והשתחרר לאחר שש שנים, ממשיך להסתובב חופשי וליהנות מחייו?! העבריין ראה שהוא לא מצליח להשפיע על חיים ופלט כלפיו במין טרוניה:

"תגיד לי, אם אבא שלך היה רואה אותך עכשיו, האם הוא היה רוצה שתבחר בדרך הזאת?! כל הכבוד לך, אתה רוצה לנקום את דמו, אבל הוא בעצמו לא היה מסכים בשום אופן שתקריב את חיידך!"

חיים הזדעזע. פליטת הפה של הגברתן נגעה בדבר היקר לו באמת: רצונו של אביו. לפתע הבין, שיתכן מאד כי אביו לא היה חפץ כלל שבנו יחידו יהרוס את חייו ואף יגדע אותם למען נקמת דמו.

במשך כמה ימים היה שבור לרסיסי רסיסים ומשותק לחלוטין, אבל לאחר מכן, קיבל בהדרגה חשק לחיות מחדש. חיים נוכח לדעת שבגלל רצונו לנקום, הוא נסוג לאחור בכל תחומי חייו, וכעת עליו לשקם את עצמו מחדש. הוא נרשם לבית-ספר אקסטרני, הלך לעבוד ועסק בספורט. יצר החיים חזר אליו ביתר שאת.

לאחר שהשתחרר משירותו הצבאי, יצרו עמו קשר ידידים של אביו, יהודים עשירים מאד בעלי חברת טקסטיל ידועה. הם רצו לעזור לו בגלל אביו וגם התרשמו לטובה מרצינותו. לאחר שבחנו אותו בשורת תפקידים שמילא באחד מעסקיהם בארץ, ייעדו לו תפקיד בכיר במפעל שלהם הנמצא בפיליפינים.

חיים הגיע לפיליפינים ללא כל ידע, אבל עם הרבה מוטיבציה. בכל בוקר הלך לאגף אחר של המפעל כדי ללמוד את תפקידו, ומיד לאחר שלמד כבר הופקד על האגף! הוא החל את עבודתו כמספר ארבע בהיררכיה, מתחת לשני ישראלים ופיליפיני אחד, כאשר מאות עיניים נועצות בו את מבטיהן, מנסות לתהות על קנקנו של המנהל החדש והצעיר, שלא ברור אם הוא נחמד אם לאו.

הפיליפינים היא מדינה קתולית מאד ונהוג בה מנהג מוזר. חודשיים שלמים לפני הכריסטמס סוגרים המפעלים את שעריהם על סורג וברית, ואילו המרכולים עובדים שעות נוספות כדי להתכונן ליום חגם. תקופה קצרה לאחר שחיים הגיע למפעל, כבר נקלע לתקופת החופש הגדול.

לעתים החופש מפרך יותר מכל עבודה. לאחר פעילות אינטנסיבית מצא את עצמו לפתע באפס מעשה מבלי שיהיה לו עם מי לשוחח. המנהלים הישראלים שעבדו עמו התגוררו במרחק רב מאד, והוא לא ידע מה לעשות עם עצמו ועם זמנו. היה תקוע בין שבעים מיליון מלוכסני עיניים המפוזרים באלפי איים, במרחבי-עד אדירים, ביערות טרופיים.

חיים החל לטפס על הקירות. הוא פתח את הטלביזיה וראה כמרים אמריקאים ניצבים באמצע איצטדיון ענקי, מלא עד אפס מקום, ומדברים בהתלהבות על אמונתם. הוא העביר לערוץ אחר ושוב נתקל בשידור פולחן נוצרי באיצטדיון גדול אחר. בכל ערוץ שפתח ובכל מקום שפנה אליו נתקל בפולחני האיש הצלוב.

כעת חיפש בנרות חבריה ישראלים כדי שיוכל לשוחח ולצחוק עמם. הוא ברר וגילה להפתעתו שבמרחק חמש דקות הליכה מביתו נמצא בית-הכנסת היחיד בכל המדינה הענקית הזאת! זו היתה תקופת החגים העבריים, והוא שמח על ההזדמנות לפגוש חבריה ישראלים או יהודים.

כאשר ניגש לשער בית-הכנסת, ראה מולו מגן-דוד. זו היתה חויה מיוחדת לראות מגן-דוד בלב אינסוף הצלבים שבעיר מנילה. הוא נכנס ופגש במניין מצומצם של אנשים, מיעוטם יהודים, שנתקעו בפיליפינים מדורי דורות, והיתר - חבריה ישראלים בעלי עסקים כמוהו. התפילה נועדה בעיקר לצורך חברתי, ובכלל כל ענין ההלכה היה רופף ביותר. כך למשל, יהודי שהיה נשוי לגויה העלה את בנו לתורה. חיים הקריב עמם את מס שפתיו מטעמי נימוס.

מדי פעם בילו בביתו של אחד המתפללים ונהגו להתווכח על עניינים ברומו של עולם: האם יש בורא לעולם אם אין? איך להתייחס לתיאוריית האבולוציה או לתיאוריית המפץ הגדול ושאר קושיות למיניהן. בדרך-כלל שתק. שאלות רבות נזרקו בחלל מסביבו, ולא היתה לו דעה מגובשת בעניינים הללו.

הרב של המקום הזמינו לסעוד בשבתות. מעולם לא טעם אוכל כה טעים, ובטח שלא בפיליפינים. בפעם הראשונה ספג אוירה משפחתית סביב לשולחן. לא היה אכפת לו אפילו לשמוע דברי תורה מפיו של הרב.

חיים התוודע למוטי, חוזר בתשובה פתוח, שהושפע מהרב הקודם של בית-הכנסת שכבר חזר לארץ. מוטי התגורר בישראל ומדי פעם נסע לפיליפינים למטרות מסחר. הוא היה חברמין ואיש שיחה נפלא. לא התלבש בלבוש חרדי ולא היה תלמיד חכם, אבל היתה לו אמונה ברורה ופשוטה.

הם בילו יחד במשחקי ביליארד ושוחחו באופן טבעי על ענייני אמונה. מוטי החל להכניס לחיים את האמונה מהדלת האחורית. לאחר תקופה קצרה הסתיימה שליחותו של מוטי והוא נפרד מחיים והשאיר לו קלטות של הרב צבי ענבל.

לאחר שמוטי נסע, חיים שוב נותר מיובש. הוא התיידד באופן שטחי עם מישהו מבית-הכנסת. יום אחד התקשר אליו ואז אמר לו הידיד:

”חיים, לא תאמין, אבל מישהו הגיע מהארץ רק כדי לפגוש אותך!”

”מה עובר עליך? התחלת לדבר שטויות?...”

חיים לא הבין למה הוא מתכוון. איך יתכן שיבוא מישהו מישראל כדי לבקרו, הרי הוא נמצא כאן שלושה חודשים בלבד, ובכלל מי יטריח את

עצמו בנסיעה כה מרוחקת ועוד מבלי להודיעו?! היה ברור לו שמדובר בבדיחה גרועה של אותו ידיד, ובכל זאת החליט לבקרו.

הוא הגיע לביתו של הידיד והופתע לגמרי. על הכורסא ישב אברך עם חליפה, מגבעת וזקן. פרט לרב של בית-הכנסת אף אחד לא התלבש כך. חיים לא הבין מה היזלמן הזה עושה פה...

"חיים, תכיר את הרב שמואל וייס!"

לאחר שתי דקות הבין חיים לשם מה הגיע אותו יהודי. עדיין לא האמין שהוא בא מהארץ במיוחד עבורו, אבל הבין שהוא היה הרב הקודם של בית-הכנסת וכעת ברצונו להחזירו בתשובה. חיים היה כה משועמם, והויכוחים שהתווכחו מתפללי בית-הכנסת עדיין הדהדו בראשו. הוא אמר לעצמו: עכשיו אני אראה לו מה זה! אני עוד אחזיר אותו בשאלה!...

הם החלו לדבר, ובמהרה גילה חיים שנמצא לפניו אדם מרתק. הם שוחחו והדברים החלו לגעת בנפשו. קרה לו דבר מוזר ביותר. מבחינה שכלית עדיין לא התחוורו לו הדברים היטב והוא הטיל בהם ספק, אבל מבחינה רגשית התלהב מאד. החל להרגיש את ריבונו של עולם באופן מוחשי לגמרי. רגש עז הציף אותו. כאשר ברך ברכה או הניח תפילין זלגו דמעות מעיניו. הוא הרגיש שמופיעים בקירבו כוחות אינסופיים. חש שהוא יכול להפוך את העולם. היתה לו דבקות ממש כמו לצדיק קדמוני. נפתח לו צינור אדיר של רגש בלי שום יחס להתקדשותו. זו היתה תחושה מופלאה ומפחידה. לעתים הרגיש שאם יחשוב על הקדוש-ברוך-הוא יותר מדי, נשמתו תשאב לגמרי והוא עלול להסתלק מן העולם!... היה לו מאבק מתמיד עם עצמו אם להדבק באור או להסיח את דעתו ולהרגע.

הסתיימו החודשיים של החופשה. חיים ביקש מהמנהל הישראלי שמעליו לא לעבוד בשבת ובמקום זאת לפקח על הפועלים בימי ראשון. בעוד המנהל מתלבט אם להעתר לבקשתו, הזמינו הפועלים פיצה עם בשר לבן וחיים הצטרף להזמנתם. המנהל התרגז מאד על כך, שמצד אחד הוא מבקש לשמור שבת ומאידך הוא מערב חלב עם בשר ועוד לבן... חיים, שכמעט לא קיים את ההלכות הבסיסיות ואף לא היה מודע להן, התנצל ללא הרף על בורותו, אך לשוא.

הספק במוחו והוודאות בלבו גרמו לו לחשוב שאולי כדאי לו להתפטר מהעבודה ולחזור לארץ. זה היה טירוף מצדו לעשות כן. בחור בן עשרים ושתיים זוכה לקידום מטאורי ולמשכורת שמנה ומבקש לאבד הכל?! ומה יקרה אם יחזור לארץ ויגלה שטעה!?

באותם ימים נקרע בנפשו. כאשר ביקר בבית הרב והרבנית ברך בבכי על כוס שתיה "שהכל נהיה בדברו" וסיפר להם על רצונו להתפטר ולעזוב הכל כדי לברר את האמת. הרבנית הרגיעה אותו באומרה שעליו ללכת

לאט-לאט, צעד אחר צעד. מאידך הסביר לו הרב וייס כי מי שרוצה להתקרב לקדושה מעכבים אותו משמים. חיים לא ידע אם לרוץ ולברר את האמת, או להמתין ולפעול באיטיות.

שיחה אחת עם הרב וייס הכריעה את הכף. הרב אמר לו כי הוא יכול לעזור לאביו בפועל ממש על-ידי שיאמר קדיש ויקיים את המצוות. הדיבור הזה הסעיר את נפשו. באותו רגע רצה לומר קדיש, אבל הרב הסביר לו שמוכרחים להשיג מניין של עשרה יהודים לשם כך. אבל איך ישיג עשרה, הרי בקושי יוכל למצוא מניין בבית-הכנסת בשבת ומי יודע אם כולם יהודים. ועוד הפציר בו הרב:

"לא נותרה לך ברירה. אתה חייב לחזור לארץ ושם לומר את הקדישים!"

שוב פעם אביו שבשמים הכריע את הכף. מהרגע שהתוודע לאביו, היה מוכן למסור את נפשו כדי לגרום לו נחת רוח, או לפחות לפעול למען זכרו, היה מוכן לנקום ואף להתאבד, לאחר מכן היה מוכן לוותר על הנקמה, וכעת, לעזוב קריירה מזהירה כדי לסייע לעילוי נשמתו של אביו.

ומה יקרה אם יסתבר שחלילה טעה, וכי האמת שאותה הרגיש בעצמותיו לא נמצאת ביהדות?... כעת הרגיש שהוא מוכרח לברר את האמת ולהמלט מהספק. עדיף היה לו להיות מנקה רחובות בישראל, אבל לחיות בוודאות, מאשר להמשיך לחיות בפיליפינים כמיליונר אכול ספקות. הוא הבין שרגע ההכרעה הגיע.

הרב וייס זרק לחיים אתגר עד מאה ועשרים. חיים התוודה בפניו שהרגש שלו עובר על גדותיו, אבל חסרה לו ההבנה השכלית של האמת. הרב הסביר לו שיש בארץ סמינרים מיוחדים שעוסקים בכך. ועוד אמר לו שכדאי להשקיע בבירור האמת לפחות כמו שמשקיעים זמן וממון בלימוד נהיגה. האם גילוי האמת על-אדמות אינו חשוב לפחות כמו רשיון נהיגה?...

חיים הקרוע בנפשו התפטר מעבודתו כשהוא ממרר בבכי. התפטרותו היתה מנוגדת לכל הגיון. בעל החברה הגיע לפני החגים מאמריקה, והטיל עליו משימה כלשהי בה הצליח. בעלי החברה רצו לקדמו בעתיד עד לדרגת מנהל בקרת האיכות בבנייני התאומים בניו-יורק. הוא הקריב את העולם הזה במלוא מובן המילה למען תקוות העולם הבא, העולם של אבא.

חיים, החבוש בכיפה מבריקה, חזר עם הרב וייס לישראל. הטיסה לארץ היתה רצופה בעליות וירידות במצב רוחו. הוא ישב ליד איש עסקים חרדי ואמר לו בהתלהבות:

"אני חוזר לארץ כדי לחזור בתשובה!" החרדי השיב לו בקור רוח:

"בסדר, אבל תעשה את זה לאט-לאט... אל תסחף יותר מדי... הא?!"

חיים נפגע עד עמקי נשמתו: איך יתכן שאדם חרדי יאמר לי דברים כאלה ויקרר אותי לגמרי? איך הוא לא מתלהב מהחזרה בתשובה שלי? האם הוא בכלל דתי או שהוא מתחזה?... האכזבה גרמה לו להתגברות הספקות, עד ששוב פיקפק בכל ונחרד מכך שעומדים לשטוף את מוחו.

בהמשך הטיסה גילה לו הרב וייס כיצד הגיע אליו. ובכן, כאמור, הוא היה הרב הקודם של בית-הכנסת בפיליפינים ובין השאר קרב ליהדות את מוטי. לאחר שחזר לארץ, החל ללמד בישיבה של מקובלים. יום אחד הגיע אליו ראש הישיבה, איש צדיק וזקן, ואמר לו כי עליו לנסוע שוב לפיליפינים ולחלץ נשמה יקרה מבין ה'קליפות'. אפילו לא נקב בשמו של חיים ולא מסר כל פרט מזהה.

הרב וייס לא ידע מה לעשות. הרי הוא רב עסוק בישיבה ירושלמית ויש לו משפחה עם שמונה ילדים. איך יוכל לנסוע רחוק כל-כך עבור מישהו שאין לו מושג בכלל מיהו?! בעודו מתלבט, חזר מוטי מהפיליפינים ואמר לו, שאם יזדמן לו לנסוע בעתיד הקרוב למנילה, כדי לתת הכשרים או לשחוט, כדאי שיחפש בקהילה בחור בשם חיים, שהחל לשאול שאלות ולהתעניין ביהדות, אבל דרוש לו עוד זמן רב. אז הבין הרב וייס שעליו לבצע את המשימה. הוא יצר קשר עם מישהו שהיה צריך לנסוע לפיליפינים לשם עסקיו והציע לו שיסע במקומו, כשהמניע האמיתי היה להחזיר את חיים בתשובה.

חיים לא הודיע לאף אחד שהוא חוזר לארץ. רק השאיר הודעה מוקלטת לדודו, אחיו של אביו ז"ל. לאחר שנחתו בשדה-התעופה לפנות בוקר, נסע עם הרב וייס לביתו בשכונת הר-נוף בירושלים כדי להתפלל עמו שחרית בבית-הכנסת.

הם נכנסו לבית-הכנסת והרב וייס נגש לשוחח עם מישהו. חיים נדהם לגלות שמדובר במוטי. הוא שמע את מוטי שואל את הרב "מה עם חיים?!", הרי זו היתה המטרה האמיתית של נסיעתו. הרב הצביע לעברו של חיים והם התנפלו זה על זה בחיבוקים ונשיקות. בחלומות הכי ורודים לא פילל מוטי שהרב וייס יחזור לארץ עם חיים.

לאחר התפילה נודע לו, שבדיוק כעת החל סמינר בישיבת הבחורים "תורה ואמונה". בטנו פרפרה לגמרי, אבל הוא הבין שאם כבר עבר כברת דרך כה ארוכה, הוא מוכרח לבדוק את הענין עד תום. וכאשר ביקר שנית בחלקת הקבר של אביו, החליפו הקדיש ופרקי התהלים את מבוכתו ואת שירו המגומגם.

תהום על תהום

דניאל, ימימה וילדיהם - התאומים עומר ותומר והבת הקטנה ימית - זכו להמנות עם תריסר המשפחות המאושרות שיצאו במשלחת מהנדסים של התעשייה האוירית לארצות-הברית. לפני כן היתה תחרות גדולה בין המהנדסים שכולם שאפו לזכות בשליחות הנכספת, כאשר כל אחד מנסה לרמוס את רעהו בדרך לארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות.

כאשר יצאו מהארץ חשה ימימה בכבוד ובגאווה. הרגישה שהיא נמצאת בפיסגת ההצלחה: יש לה בעל מסור ומוכשר, ילדים טובים, כסף וכבוד. בקיצור: לא חסר לה דבר.

כאשר הגיעו המשפחות לארצות-הברית, שלחו את ילדיהן לבתי-ספר של גויים, אבל ימימה נרתעה מכך. היא דרשה בכל תוקף לשלחם לבית-ספר יהודי והצליחה בכך. אמנם ילדיה נסעו מדי יום כשעתיים עד שהגיעו לבית-הספר, אבל המאמץ לא הרתיעה. מאז ילדותה רחשה כבוד למסורת, וכעת, כאשר הגיעו לארץ שבה מותר הכל, התעוררה לשמור על מנהגי היהדות. השיגה בעמל רב בשר כשר ושאר מצרכים, הקפיאה את הלחם הכשר עד לקניה הבאה ולא נסעה בשבת.

כאשר התקרב יום-כיפור אמרה לעצמה: מה פתאום שאחגוג את היום הקדוש במקום גויי לחלוטין? ידיעותיה על יום-כיפור הסתכמו בכך שיש לצום וללכת לבית-כנסת, ולכן ביקשה משליח של חב"ד במקום שיברר עבורה היכן תוכל להתפלל. השליח מסר שיש בית-כנסת מרוחק, ולכן תצטרך ללון עם משפחתה בקירבת מקום. היו להם זוג חברים שילדיהם היו בגילאים סמוכים לגילאי ילדיהם. החברה אמרה לימימה שמעולם לא ביקרה בבית-כנסת והיא רוצה להצטרף אליהם ביום-כיפור. המשפחות נסעו לאותו מקום והגיעו מעט לפני שנכנס היום הקדוש. החברה הגיעה לחדרה המיועד והזדעזעה מהתנאים הירודים:

”אני לא נשארתי כאן רגע אחד!”

”מה קרה לך? בעוד שעה נכנס יום-כיפור.”

”בסך-הכל רציתי להעביר כאן חוויה, אבל לא צריך להשתגע בשביל זה...”

כאשר ראתה החברה את חדרה המסודר יותר של ימימה, התרצתה להשאר עמה, והן בילו יחד במשך כל היום הארוך.

ימימה המשיכה לשמר איכשהו את הנקודה היהודית בקרב בני ביתה ואף אצל יתר המשפחות שנטלו חלק בשליחות. לפני חנוכה דאגה להזמין, מבעוד מועד, אצל שליח חב"ד שתיים-עשרה חנוכיות עבור כל המשפחות.

הם תיכננו עם זוג חבריהם לערוך טיול בקליפורניה וסביבותיה - סאן דיאגו, הוליווד וסיאטל. במשך שבועיים ישבו ותיכננו הכל - לאיפה ניסע? איפה נעצור? מה נעשה? מה לא נעשה? באיזה מלון נלון? איזה נוף נראה?...

מעט לפני המועד המתוכנן, חלו לפתע ילדיהם והם רצו לבטל את הנסיעה. אבל חבריהם לא ויתרו. החברה הפצירה בימימה ללא הרף ממוצאי-שבת עד ליום ראשון, עד שנכנעה לבסוף:

"טוב, תרימי טלפון לדניאל. לי כבר אין כח..."

דניאל היה רך באופיו ולא ידע לומר "לא!" הוא ביקש מאשתו לאחר השיחה לארוז את חפציהם, לקנות את כל מצרכי המזון הדרושים ולשכור רכב. הם סיכמו ביניהם שאם הילדים לא ירגישו טוב במהלך הנסיעה, יחזרו לביתם.

שתי המשפחות יצאו לטיול הארוך. בערב שבת ניסו החברים לשכנע את ימימה לנסוע בשבת, אבל היא לא ויתרה:

"אני לא מחללת שבת! לא אני, לא בעלי ולא הילדים שלי!"

בסופו של דבר הוחלט שהחברים יצאו לדרך בשבת, ואילו דניאל, ימימה וילדיהם יצאו במוצאי-שבת, כאשר נקבע מראש בין המשפחות להפגש במלון מסוים בהמשך הדרך. לאחר שימימה מנתה, כפי שזכרה מבית הוריה, בתום השבת, שלושה כוכבים כנגד אברהם, יצחק ויעקב, יצאו לדרך.

היה ערפל כבד ביותר. ההרים מסביב היו מושלגים והאוויר קפוא. לא ניתן היה לראות למרחק מטר. בתחילה נהגה ימימה. לאחר זמן קצר אמרה לבעלה:

"דניאל, אי-אפשר לנהוג בערפל כזה! אני לא מסוגלת להמשיך..."

"אבל הבטחנו להם שנגיע, הם מחכים לנו!"

"אבל אני לא מסוגלת לנהוג!"

"טוב, תעצרי. אני אחליף אותך ונראה איך אסתדר."

הילדה הקטנה ביקשה לישון, וסידרו לה מקום בתא המטען מאחור. עומר השתרע על המושב האחורי, ותומר תאוומו עמד ליד האם ופיטפט. האב אמר:

"די מספיק! כעת התור של אבא ואמא לדבר."

הבן שמע ושתק. האב והאם החליפו את מקומותיהם. כאשר החל דניאל לנסוע, הודה מיד:

"את צודקת, ימימה. גם אני לא מצליח לראות כלום. אנחנו חייבים לעצור בישוב הקרוב ביותר, ושם נודיע להם שאנחנו לא מסוגלים להגיע."

הם נכנסו לכביש מספר אחד, שנוקה מהשלג, וניתן היה לנסוע בו. היה קור חזק מאד וערפל כבד ביותר. הכביש היה מצופה בקרח. הם נסעו בכביש החד-סטרי, שמצידו האחד פעורה תהום. ולפתע איבד דניאל את השליטה - - -

"י - מ - י - מ - ה!" הדהדה צעקתו בין ההרים.

המכונית סטתה לצד השני, התהפכה פעמים רבות מספור, ונפלה לתהום שעומקה מאתיים מטרים. מי יכול לשרוד נפילה כזאת? ואפילו אם ישרדו בנס, איך יבחינו בהם בלילה החשוך ובערפל הנורא? ואיך יוציאו אותם בתנאי קור קשים כל-כך? מי יבוא להצילם? למי יקראו בכלל?

נפילת הרכב נבלמה כאשר נתקל בגזע של עץ ושקע עמוק בתוך הבוץ שנוצר מן השלג. המכונית היתה נטויה ומתחתיה היתה פעורה תהום נוספת. תהום על תהום. כל תחתית הרכב נעקרה. תא המטען שבו שכבה התינוקת נמחץ לגמרי. ימימה ספגה חבטות איומות בראשה. הגולגולת שלה התרסקה, אפה היה תלוש לגמרי, שיניה נשברו ודם ניגר מפיה כמו מים הקולחים מברז. השברים שיוו לפניה מראה לא אנושי ומזעזע. הרגישה שהיא מאבדת את הכרתה ומתעלפת...

בנה העיר אותה ושאל:

"מה קרה?"

לפתע חשה בכח לא נורמלי, על-טבעי, שמתערב במתרחש. היא ניסתה להוציא את עומר. דחפה את הדלת בכח ולא הצליחה, עד שנכנעה. ואז בדחיפה קלה נפתחה לפתע הדלת. היא שמה את בנה ליד גזע העץ ואמרה:

"חכה כאן. אני רוצה לראות מה עם אחיך."

היא הגיעה לתומר ששאל אותה בתמהון:

"מה קרה?! חזרנו לדיסנילנד?"

מרוב התהפכויות נזכר במתקן השעשועים שביקרו בו לאחרונה. היא חילצה גם אותו וביקשה:

"תחזיק טוב! אל תסתכל למטה אל התהום!"

שני הבנים הביטו בה ונחרדו ממראה פניה המזוויע ומהדם ששתת מפיה ללא הפסק. הם צעקו בהיסטריה:

"איפה אמא?... את לא אמא שלנו... את מפלצת!..."

ימימה חזרה לתא המטען כדי לראות מה עלה בגורל ימית הקטנה. תא המטען היה מעוך לגמרי. מה כבר אפשר לחלץ ממנו?! הניחה שבתה אינה בחיים והמשיכה לחפש את בעלה, דניאל. הוא לא נמצא על מושב הנהג. היא חיפשה בצידי הרכב, החליקה בבוץ ועדיין לא מצאה אותו.

אז אמרה לבניה: "בואו נצעק, הצילו!", אבל מי ישמע אותם בלילה כזה, שאין בו דבר פרט לאורו הקלוש של הירח?! אפילו אם מישהו נוסע למעלה בכביש בודאי חלונותיו מוגפים לגמרי. לפתע שמעה קול דק מצידו השני של הרכב:

"אמא, קר לי... בואי תקחי אותי..."

ימית בחיים! אבל לא ניתן היה לגשת אליה. אם תכנס לרכב, הוא עלול להתגלגל לתהום. שוב שמעה את בתה. מה תעשה? נכנסה לרכב וניסתה למשוך את הבת אליה, אבל כל החלונות היו מנופצים לגמרי. לא היתה שום דרך בעולם להגיע אל הבת הבוכה. ימימה הרגישה חדלון גמור, הרימה את ידיה וצעקה:

"אוי, א-להים... מה אני עושה?..."

אז ראתה לפתע, לאור הירח הקלוש, את ימית כשהיא מושכבת על מגש ומרחפת באויר עד שהגיעה אליה!... לא היתה כל נפש חיה, שום דבר נוסף. הדרך שבה בתה הקטנה הגיעה אליה היתה פשוט על-טבעית. בתוך התופת הכי נוראה ראתה ימימה בעיני בשר את יד ההשגחה העליונה.

לאחר שחיבקה את בתה בטירוף של אהבה, ראתה את בעלה שרוע על הריצפה ברגליים מפושקות. מבחינה רפואית היתה ימימה שבורה לחלוטין, אבל הרגישה שיש לה כח אינסופי, כמו מחשב שלוחצים על

כפתוריו: תוציאי את עומר... תוציאי את תומר... תוציאי את ימית...
וכעת תוציאי את דניאל...

היא ניגשה לעבר בעלה וקראה בשמו. אין תשובה. אין תנועה. אין שום דבר. בינתיים הורתה לילדים המפוחדים מהמצב וגם ממראה פניה הנורא שיצעקו "הצילו!" אין קול ואין עונה באמצע הלילה הקר להחריד, באמצע הערפל הגמור, באמצע התהום, מאתיים מטרים מתחת לכביש הנידח. מי יכול בכל העולם כולו לדעת על מצבם?

לפתע נפל לתהום, בדיוק מתחתיהם, ג'יפ!

הנהג יצא פצוע קל וכאשר עלה במעלה המדרון שמע את צעקת ה"הצילו" של הילדים והגיע אליהם. ימימה והילדים נדהמו לראותו עולה לקראתם מהתהום. הוא אמר להם שימשיך לטפס למעלה ויזעיק עבורם עזרה.

עבר זמן רב, ולבסוף הגיעו כמה אמבולנסים וכמה ניידות משטרה. הם זרקו חבלים כדי שיוכלו להגיע למקומם במדרון התהום. הילדים היו מגואלים מדמה של אמם ולכן חשבו בתחילה שהם פצועים. ימימה צעקה דבר מה עם פיה השותת דם ושינייה המרוסקות. הם נגשו לעזור לה והיא המשיכה לצעוק:

"תעזבו אותי, לכו תראו מה קרה לבעלי!"

החובשים נגשו לדניאל וניסו לראות מה מצבו. לאחר כמה רגעים שמעה שהם מתלחשים ביניהם על כך שהוא נהרג. ניסתה להתכחש לדבריהם, אבל ההכרה שבעלה האהוב אינו בין החיים חילחלה אט-אט להכרתה. כעת, בגלל שאיבדה דם כה רב, חשה קור אימים כפול ומכופל. צוות האמבולנס שאב את הדם שניגר ממנה והחזירו לגופה. היא היתה כאדם מת בגוף מדמם.

כאשר ראו אותה הרופאים בחדר מיון, ניסו לברר אם היא זכר או נקבה. עד כדי כך איבדו פניה את תואר צורתם. הצליחה לומר להם שהיא אשה וכי יש לה שלושה ילדים. לקחו את עומר ותומר בני השבע וחצי כדי לבדקם. תומר השתולל:

"איפה אבאאא? איפה אבאאאא?..."

מישהו ענה לו בפשטות שאביו נהרג. הילד צעק כשפניו אל התיקרה:

"א-להים, תעשה לאבא נס שיחיה, כמו שעשית עם פך השמן של חנוכה..."

לאחר מכן איבדה ימימה את הכרתה. היה לה נקב בחד העליון שהגיע עד למח הקטן. מכאן ואילך עברה שבעה ניתוחי ראש שהיו כשבעת מדורי

הגיהינום. לפי דעת הרופאים היתה צפויה להשאר צמת, ובודאי לא אדם שיוכל לגדל את ילדיו לבדו.

כאשר התעוררה מהניתוח בפעם הראשונה, בעודה מחוברת לכל המכשירים הרפואיים, ראתה את אביה יושב ליד מיטת חוליה. ימימה לא היתה מסוגלת לדבר וכתבה על פתק:

”אבא, תביא לי, בבקשה, ספר תורה כדי להתפלל לה!” אביה ענה:

”אין לי ספר תורה, אבל אני יכול להביא לך סידור.”

באפיסת כוחות ומבלי יכולת לדבר, פתחה את הסידור וקראה אותו מתחילתו ועד סופו: ברכות השחר, קורבנות, תפילת שחרית, מנחה, ערבית, תפילות שבת, פרקי אבות... קראה הכל בלי להחסיר מילה. הרגישה דרך הסידור שה' כביכול אומר לה: אל תדאגי! אני איתך ואעזור לך בכל! היסורים המרים ביותר קירבוה לקדוש-ברוך-הוא. היא הרגישה אותו על כל צעד ושעל ורצתה להדבק בו לגמרי. יום אחד הגיע אליה פרופסור שבא לנתחה ניתוח מיוחד בעין. הוא הבחין בכך שהיא צמודה לסידור התפילה.

”מה את עושה?”

”מה אני עושה? מתפללת לה!”

”אין לך מושג כמה את צריכה להודות לו...”

אז התוודה לפניו וסיפר, שכאשר ראה אותה לראשונה בבית-החולים, התעוררו בו רחמים עצומים והרגיש חזק מאד בנפשו: אני חייב להציל את הדבר הזה! לא ידע אם מדובר בגבר או באשה, אבל הרגיש שמהו מצווה עליו מבפנים לתת את כל כוחו הרפואי, את כל-כולו ל”דבר הזה” הכה אומלל שהגיע לכאן. הרגיש שהוא חייב להצליח.

בניתוח הראשון שערך, הניח את כפפות הניתוח בחיל וברעדה וביקש מאחת המסייעות שתצלצל לביתו כדי שאשתו תרוץ לכנסיה להתפלל להצלחת הניתוח, מפני שהוא מרגיש שכל חייו תלויים בניתוח הזה!

מצבה הנורא הטריד מאד גם רב רפורמי אחד שהתפלל וקרא תהלים עבורה. במסירות נפש שהה ליד מיטת חוליה במשך כל זמן שהותה בבית-החולים.

בשבת האחרונה, לפני שהשתחררה, שאל אותה:

”יש לי שאלה לשאול אותך?”

”מה?”

”את לא כועסת על ה’?”

”לא, מי אני שאכעס על ה’?” אבל הוא צעק :

”אבל אני כועס עליו!” ולתדהמתה בכה והמשיך לצעוק לעיני כל המחלקה.

בתחילה העריכו הרופאים שאשפוזה יארך לפחות שנה, אבל היא מיהרה להחלים, ולהפתעת כולם השתחררה כעבור שלושה חודשים בלבד. כאשר חזרה ארצה במטוס עם ילדיה, ליווה אותה רופא צמוד.

ימימה, שיצאה לארצות-הברית בתחושה שכל העולם שלה, חזרה כעת בראש מורכך, בקומה שפופה ובתחושה שאינה שווה כלום. רק רצון אחד נותר בנפשה לאחר שיצאה מתהומות הסבל: לחזור לא-להים.

כאשר שמעה את ה”שלוש עליכם” שמשמיעים במטוס לקראת הנחיתה פרצה בבכי. כל בני משפחתם וחבריהם קידמו את פניהם. ימימה לא היתה מסוגלת להביט בהם. כאשר הגיעה לביתם בקרית-אונו, כל הקירות זעקו: איפה דניאל?! כל פינה בבית, כל קיר, כל מרצפת הזכירו לה את בעלה האהוב.

אז התפללה :

”אתה ה’ עשית מה שעשית... ואתה תיתן לי את הכח לגדל את ילדינו בגאווה, שילכו אחרי התורה הקדושה. אני רוצה שיהיו תלמידי חכמים!”

באותה תקופה סיימה את ספר תהלים מדי יום בעודה בוכה ומתפרקת מכל צערה. מקום מגוריהם היה חילוני למדי והיא לא ידעה איך יצליחו להתקרב ממנו אל ה’. כאשר נסעה לבני-ברק הרגישה שהגיעה ממש לכוכב לכת אחר, שבו חיים יצורים שונים לחלוטין. עדיין רצתה לשלוח את ילדיה לבית-ספר שבו ילמדו גם מקצוע. אחרי הכל אביהם היה מהנדס ומדוע שגם הם לא יגיעו למשהו בחיים?... ובכלל, איך ניתן ללמוד תורה כל היום?...

ימימה וילדיה סיגלו מנהג קבוע. הם הניחו את כפות ידיהם על מזוזת ביתם ואמרו :

”ה’! קבלנו את הגזירה שגזרת עלינו, תן לנו כח להתמודד עם החיים, אבל הכי חשוב: אנחנו מתגעגעים לאבא! תן לנו לפחות לראות אותו בחלום!”

ימימה שמעה מרב אחד שאין כמעלת הקדיש היתום שנאמר על ההורה הנפטר. היא חיפשה מישהו שילמד את בניה לומר קדיש, למרות שאינם בגיל בר-מצוה עדיין. אז מצאה אברך אחד שדאג לכך ששני בניה יבואו אליו לבית-הכנסת אחר הצהריים, כדי לומר עמו קדיש על אביהם במשך שנה שלמה. היא לא ויתרה על אף קדיש. כל המשפחה נסעה מדי יום לבית-הכנסת. ימימה ובתה חיכו בגן בציבורי עד שהבנים יסיימו. האברך לא הסכים לקחת ממנה אפילו אגורה אחת, והסביר שהוא מרגיש כלפי בניה רגש אחריות חזק מאד. הוא שיכנע אותה לשלוח את הבנים למקום לימודים עם יראת שמים. לבסוף, לאחר שהבנים נקשרו אליו, הרגישה שהיא יכולה לומר לילדיה שיעברו לבית-ספר תורני. כך עברו הבנים מבית-ספרם הקודם לבית-הספר "שארית ישראל" בפתח-תקוה.

לפני המבחן הראשון בגמרא הגיע תומר הביתה :

"אמא, אני לא מבין מה רוצים ממני! אני לא מבין כלום בלימודים, בחיים לא למדתי גמרא..." הוא נהג לדרוש מעצמו הישגים וגם רצה מאד לשמח את אמו, ולכן נלחץ כל-כך. אמו השיבה לו ברוח הדברים שספגה באותה תקופה :

"מה זה חשוב אם תצליח או לא, אם תקבל מאה או חמישים. יש מישהו שמצליח במהירות ויש מישהו איטי יותר. העיקר שנעבוד את ה'! אצל ה' לא הציון קובע אלא היגיעה!"

הבן שמע, אבל לא השלים עם דבריה ובאותו לילה נרדם בצער. אז חלם לראשונה על אביו.

בחלומו ראה שהוא נוסע עם אביו ברכבם כדי לערוך קניות לכבוד ראש-השנה. בעת הנסיעה שרר חושך מוחלט, אבל מדמותו של האב בקעה קרן אור עצומה. הוא האיר כמו בעיצומו של יום. ואז הבן סיפר בהתרגשות לאביו הקורן :

"אבא אתה יודע, חזרנו בתשובה! הנה, תראה - יש לי כיפה! יש לי ציצית! אני כבר לא לומד בבית-הספר הישן, אלא בבית-ספר דתי בפתח-תקוה!" כך המשיך הבן לספר בחלום את כל החוויות שעברה המשפחה מאז התאונה. האב ענה לו :

"אני יודע הכל! אני שמח ומאושר במה שאתם עושים. תמשיכו ככה!"

"אבא, אתה יודע, יש לי בוחן מחר..."

"במה?"

"אה, אני בטוח שלא תוכל לעזור לי. בחיים לא למדת את זה..." האב התעקש :

"תגיד לי על מה הבוחן!" הבן המשיך לטעון שהאב לא יוכל לעזור לו בשום אופן. כך המשיכו להתווכח, עד שהאב עצר את הרכב ופקד על בנו:

"עכשיו אני מצווה עליך לומר לי באיזה מקצוע אתה נבחן מחר!"

"בגמרא."

"איפה אתם אוחזים?" שאל האב. הבן הופתע מכך שהאב משתמש בביטוי הלמדני "אוחזים", ואמר לו באיזו גמרא ובאיזה עמוד הם עוסקים. על מושב הרכב היתה מונחת גמרא, והאב לקחה ולמד עם בנו את כל הדף המיועד לבחינה, כאשר הוא מוודא מדי פעם שבנו מבין את דבריו. כאשר סיימו, אמר הבן לאביו:

"אבא, אני מבין מצוין! אבל איך זה יכול להיות?" וענה לו האב:

"תדע לך, שכל מה שאתם לומדים בכיתה, אני לומד אתכם בעולם העליון, ואני רק מבקש מכם: תמשיכו! תמשיכו! תמשיכו!"

בשמוע תומר את ה"תמשיכו" השלישי התעורר בצעקה, ורץ לעבר אמו כדי להעירה. השעה היתה מעט אחרי ארבע בבוקר ועלטה גמורה השתררה בחוץ. הוא צעק בהיסטריה, כשהוא מזיע ורועד:

"אמא! חלמתי עכשיו על אבא!"

ימימה מיהרה להביא לו כוס מים כדי להרגיעו, והעירה את שני ילדיה האחרים. היא חיבקה את כולם וכך שמעו בשקיקה את סיפור החלום.

למחרת ידע תומר את כל התשובות בבוחן הראשון שלו בגמרא.

אחרון ברשימה השחורה

השעה היתה אחת וחצי בלילה. הטמפרטורה: מינוס 12 מעלות. מחוץ למוצב החרמון נערס שלג בגובה של כשבעה מטרים. המוצב כולו היה בנוי מתחת לאדמה, וחדריו מחוברים ביניהם במחילות עפר. במרכז המוצב היה חדר-אוכל בגודל בינוני.

רמי מחטיבת "גולני" היה קצין תורן במוצב. הוא עבר בין העמדות, ולאחר שנוכח שהכל מתנהל כשורה, הלך בשעה רבע לשתיים כדי להניח את ראשו על הכר בחדר קצין תורן לכמה שעות, עד שיגיע אור ראשון ואז יתעורר ויקפיץ את כל החבריה לפי התירגולת המוכרת.

הוא עבר דרך חדר-האוכל וראה, להפתעתו, למעלה מעשרה חיילים מסובים סביב שני שולחנות שהצמידו ביניהם. אור החשמל היה כבוי, כמה נרות הבהבו וכולם ישבו בדריכות עצומה. רמי ניסה להתלוצץ:

"מה קרה לכם? מה אתם יושבים עם נרות? נהייתם רומנטיים?..."

אחד ביקש ממנו בקול נמוך:

"בבקשה אל תפריע, אנחנו באמצע סיאנס..."

"מה זה סיאנס?" אותו חייל התקרב אליו והמשיך ללחוש:

"זאת דרך לתקשר עם אנשים שכבר נפטרו. אנחנו מורידים את הנשמות שלהם לכאן..."

"אה אה אה..." גיחך רמי. בקיבוץ של "השומר הצעיר", שבו גדל, לימדו אותו שאין שום דבר מעבר לעולם הזה.

"קיבלתם אולי דרישת שלום מהעולם הבא..."

היה משוכנע שהחבריה משועממים, ולכן הם עושים כל מיני קונצ'ים כדי להעביר את הזמן. הוא נשאר לעמוד לצידם בחיוך מלגלג. במרכז השולחן הנמוך היתה טבלת אותיות הא"ב וכוס זכוכית הפוכה היתה מונחת עליה. לאחר דקת דומיה, הבחין רמי להפתעתו שהכוס נעה מעצמה בין האותיות, נעצרת על אות מסוימת, ואחר ממשיכה בדרכה לאות הבאה. מישהו רשם את האותיות שהצטרפו:

"מות - ימות - יומת."

לאחר מכן שבה הכוס וחזרה על צירוף האותיות המבהיל. עורך הסיאנס שאל את הרוח מיהי ומדוע היא כה כועסת. הכוס זזה שוב והתקבל צירוף שמה של אשה, גויה כפי הנראה, שסיפרה שהיא קבורה ברמת-הגולן, וכי אחד החיילים שנמצא בחדר ששמו חיים, עלה עם הנגמ"ש על קיברה וכעת היא רוצה להורגו כנקמה!

מיד הפכו את הכוס, כיבו את הנרות והדליקו את אור החשמל כדי לשחרר את הרוח הזועמת. מישהו שאל את חיים:

"איך עלית עם הנגמ"ש על בית-קברות?"

"לא יודע, יש כאן קברות עתיקים בני מאות שנים. כנראה שבאיזה תרגיל לילי עליתי על הקבר מבלי לשים לב."

רמי הבחין שהעסק לא פשוט. תחושת הלגלוג התחלפה כעת בתחושת ריכוז עם חוט של פחד מהלא-נודע, אם כי עדיין היה מסופק. לאחר כמה דקות המשיכו החבר'ה בסיאנס. הפעם העלו באוב נשמה של יהודי ושאלו אותו:

"אתה חי או מת?" הכוס נעה שוב:

"מת כבר שבע שנים."

"איך נפטרת מהעולם?"

"נהרגתי במלחמת יום-כיפור בסיני. הייתי אז בן עשרים ואחת."

"איפה גרת?"

הכוס רשמה שם של קיבוץ מסוים בדרום הארץ.

"האם ישנו גן-עדן בעולם שאתה נמצא בו?"

"כן."

"ויש גיהנום?"

"כן."

"ואיפה אתה נמצא?"

"בכף הקלע."

אף אחד לא הבין מהי כף-הקלע, פרט לעורך הסיאנס שהסביר לכולם שכף-הקלע היא עונש קשה יותר אפילו מהגיהנום. הנשמה נעה ונדה ביסורים קשים ללא מנוחה. הגיהנום הוא רק ה'גיהוץ' וה'קיפול' שעושים לאחר ה'כביסה' בכף-הקלע, במקרה שלא נגזר על הנשמה לחזור בגלגול נוסף. מישהו שאל את נשמת החייל שנהרג:

"ידוע שחייל יהודי שנהרג במלחמה נקרא 'הרוג מלכות', אין עליו דין למעלה, והוא מגיע ישירות לגן-עדן. נהרגת במלחמת מצוה, ולמה אתה נמצא במקום כזה איום ונורא?"

"בכל זאת היה לי בית דין למעלה כמו לכולם. הראו לי את כל מעשי והשמיעו את כל דיבורי, אפילו השמיעו לי את מחשבותי. לכל מצוה, או להבדיל עבירה, מובאת המחשבה שליוותה אותה. כך רואים אם הדבר

נעשה בכונה או בטעות. מצאו בבית דין של מעלה שלא שרתתי בצבא לשם שמים. התגיסתי ליחידה מובחרת רק כדי לעשות רושם על חבריי. עצם הריגתי על קידוש השם כיפרה לי על המון דברים, אבל נכשלתי באופן חמור בגילוי עריות, חילול שבת, ועוד כמה דברים..."

"איך אתה מרגיש בכך-הקלע?"

"זה צער איום ונורא. אין דבר דומה לזה בעולם. התיקון שלי בכך הקלע הוא למשך 243 שנים לפי הזמן הארצי, ואחר-כך, איני יודע מה יקרה, אם אחזור בגלגול או אכנס לגיהנום ויגמר הסיפור..."

"אנחנו יכולים לעזור לך במשהו?"

"אני מבקש שתאמרו קדיש לעילוי נשמתי ומבקש שתשחררו אותי מהסיאנס, כי זה גורם לי צער איום ונורא."

שוב הפכו את הכוס, כיבו את הנרות והדליקו את האור החשמלי. רמי נדהם ממראה עיניו ובכל זאת חשב לעצמו: לא יתכן, יש כאן איזה טריק... אם הם עושים צחוק, אני קם עכשיו והופך להם את השולחן!

לאחר הפוגת מה חזרו לערוך סיאנס נוסף. הנפטר כתב את שמו המלא ושם אמו. כל החיילים ורמי בתוכם נחרדו. היה מדובר בחייל ששרת עמם ביחידה ונהרג בתאונת דרכים לפני כמה חודשים. הוא היה ידד נפש של רמי. כעת חשב רמי לעצמו שיש לו הזדמנות פז לברר אם כל העסק אמיתי. יש דברים שרק שניהם יודעים. אם יענה נכון, סימן שהכל אמת, ואם לא - אני כבר אראה להם מה זה...

רמי שאל את הנפטר מספר שאלות, וכל התשובות שהתקבלו דרך תנועת הכוס היו אמיתיות לגמרי. אף אחד לא יכול היה לדעת אותן חוץ ממנו. לאחר מכן שאלו את הרוח:

"אתה יודע מתי תהיה המלחמה הבאה?"

"בחודש סיון, תשמ"ב."

החבריה לא ידעו מתי יחול "סיון תשמ"ב", ומישהו הסביר שמדובר בערך בחודשים מאי או יוני בשנת 1982, כלומר בעוד כשנתיים.

"אתה יודע מי יהרג במלחמה הזאת מהיחידה שלנו?"

הרוח החלה לנקוב בשמם של שנים-עשר חיילים, כולל רמי לוי... מישהו כינה זאת בשם "הרשימה השחורה". אחר-כך נשאלה הרוח בקשר לקדוש-ברוך-הוא, וברגע שהוזכר הבורא התפוצצה הכוס! כך הסתיים הסיאנס.

הדליקו את האור וכל אחד חזר למיטתו. רמי נפל מעייפות על מיטת הקצין תורן, כשהוא לבוש בסרבל חרמונית ונעול בנעליו, וידיו מונחות מתחת לעורפו. לפניו שעתיים-שלוש של שינה בלבד, ובכל זאת לא היה מסוגל להרדם: תראה מה ראית?! האם באמת תיפול במלחמה הבאה? אולי לא? ולאחר שהירהר בכך, אמר לעצמו: מה אני דואג, הרי ביוני 82 אהיה כבר ארבעה חודשים לאחר השחרור, ואשרת ביחידת מילואים ולא ביחידה הסדירה הזאת. המתשבה הזו הרגיעה אותי והוא נרדם. בימים הבאים עדיין דיברו על הסיאנס ועל הנבואה המפחידה, אבל לאחר מכן הכל נשכח.

לאחר למעלה משנה וחצי, רמי השתחרר ונרשם ללמוד בטכניון. בחג שבועות תשמ"ב גויס לפתע בצו שמונה. לאחר שהתייצב, הגיע בדרך לא דרך לאותה יחידה סדירה שבה שרת. כאשר הגיע ליחידה, שאל:

"מה קרה?"

"אה, שום דבר... רק מבצע קטן שבו נכנסים ארבעים וחמשה ק"מ פנימה לתוך לבנון, הודפים את האויב אחורה וחוזרים. לא רציני. לנו יתנו רק את האגוזים הקשים לפיצוח..."

בלילה הראשון של המבצע נהרגו ארבעה חיילים מהרשימה השחורה, שעדיין לא נזכרו בקיומה. לאחר כשבוע של היתקלויות עם מחבלים בקרבות פנים אל פנים, נהרגו עוד שניים מהרשימה ונותרו עוד ששה. כאשר רואים גופות נזכרים בנשמות ומישהו אמר:

"אה... אתם זוכרים את הסיאנס שעשינו במוצב החרמון לפני שנתיים? זוכרים את החבר שנהרג בתאונה ונתן לנו את התאריך של המלחמה ושנים-עשר שמות? התאריך נכון בדיוק! ששה כבר הלכו ונשארו עוד ששה..."

זה היה איתות נוסף לרמי, אבל הוא סרב לראות. יש תאריכים. הכל הולך ומתאמת, אבל כשהאדם לא רוצה לראות, הוא לא יראה דבר, כפי שאמר חכם אחד: מדוע האדם רואה דווקא דרך הגלגל השחור שבעין ולא דרך הלב? מפני שעד שלא נהיה לאדם שחור בעין, הוא לא רואה כלום!...

חלפו כמה ימים. שלושה חיילים נוספים מהרשימה השחורה נהרגו, ונותרו רק שלושה. היחידה נשלחה להרי השוף כדי לטפל בכפר לבנוני שהחיזבאללה השתלט עליו ועשה ממנו מפקדה. המטרה היתה להגיע בחצות לילה ולמחוק את המפקדה מעל פני המפה. התוכנית היתה לשלוח שלושה חיילים שירוצו מסביב לכפר ויגיעו לגבעה החולשת עליו ושם ישכבו על הבטן.

בשעת חצות בדיוק היה על השלושה לקבל פקודה לפתוח באש תופת על המפקדה ולמשוך אליהם את כל תשומת הלב. באותה העת תוכנן שהכח העיקרי יכנס מכיוון אחר אל המפקדה ויפתיע את אנשי החיזבאללה. החוליה של השלושה כללה בדיוק את שלושת האנשים האחרונים שנותרו בחיים מהרשימה השחורה...

הלילה המתוכנן הגיע. כח של מאה וחמישים לוחמים נע בשני טורים. בשעה אחת-עשרה וארבעים דקות נפרדה החוליה של השלושה מהכח העיקרי. מגמתם היתה לרדת לואדי, לטפס על כמה טרסות במעלה ההר, להגיע לגבעה המיועדת ושם לשכב על הבטן. רמי צעד בראש, אחד מימינו ואחד משמאלו בצורת משולש.

ירדו בשקט ובהסוואה כפי שתירגלו. אין כסף קטן בכיסים, השעון מכוסה, הדיסקית עטופה, מנת המים כפולה, ברכיות על הרגליים, בוץ מרוח על הפנים, נזהרים לא לדרדר אבנים, לא מוציאים הגה מהפה, מתקשרים בתנועות ידיים, שקט דממה, אסור שהאויב ירגיש שמישהו מתקרב אליהם, כך הם יורדים אט-אט בואדי בחסות הצמחיה...

לפתע נורתה יריה אחת לעברם. לא יתכן שמישהו ראה אותם... כנראה איש חיזבאללה שהיה בעמדת שמירה החליט סתם כך לירות לכיוון הוואדי. החייל שהיה לצידו של רמי צעק:

"אמאאאאאא אני מת!"

רמי הסתובב וראה אותו נופל לאחוריו. הוא ניגש אליו עם החייל השני ומיד זיהו שאינו בין החיים. הם פינו אותו לעמדה אחורית. הרופא הגיע עם החובשים. לאחר בדיקה קצרה לקחו שמיכה, כיסו את גופו ואת פניו, ושברו את הדיסקית שלו. כעת נותרו רק שניים מהרשימה השחורה...

השעה היתה כעת עשר דקות לפני חצות, וההוראה נותרה בעינה:

"תחזרו שניכם לאותה גבעה!"

הפעם רמי נזהר עוד יותר. הרי כבר פגש הלילה במלאך המוות מקרוב. הם ירדו בשיטה אחרת: אחד מהם רץ קדימה, תפס מחסה מאחורי גזע עץ או סלע גדול, הסתכל ימינה ושמאלה לוודא שהשטח נקי, ואז סימן לרעהו לעקוף אותו ולפעול באותו אופן. כך נעו שניהם לכיוון הגבעה, כאשר הם מתחלפים לסירוגין בהובלה.

בנקודה מסוימת, כאשר רמי הוביל, הוא פנה לאחוריו כדי לסמן לרעהו שיעקוף אותו, ואז נוכח לראות לחרדתו שהבחור נעלם כאילו בלעה אותו האדמה. איפה הוא?! איך יתכן שנעלם מבלי להשמיע קול?! מה לעשות? האם לחפש אחריו? אם נפל לתוך בור, היה בודאי לוחש לרמי שיושיט לו יד כדי להוציאו, אם חטפו אותו היה מתנגד, אם עלה על מוקש היה נשמע

רעם, אם ירו בו היתה נשמעת יריה. ככל שנקפו השניות הגורליות, כך התרבו השאלות ובראשן השאלה: לאן נעלם?

רמי מצא את עצמו לבד בתוך שטח אויב של הסורים והחיזבאללה, נתון בהרגשה נוראה של פחד וחוסר אונים. מצד אחד, בגלל שהוא לבד, לא כדאי לחפש את חברו ומאידך איך יוכל להמשיך לבדו? אם יחזור לכיוון הכח, בניגוד למתוכנן ומבלי להודיע, לא יזהו אותו ויירו בו מיד. כל האיזור מלא בחוליות חסימה של צה"ל שדרוכות לירות בכל דמות נמלטת. הגרוע מכל היה שמכשיר הקשר נותר אצל חברו שנעלם. אם יצעק בערבית יגיעו אנשי החיזבאללה, יצעק בעברית - יגלה כי נמצא פה כח של צה"ל וגורם ההפתעה יאבד, אם יעמוד כך סתם, הרי כוחותינו עומדים עוד מעט לירות לכל הכיוונים... זעק במחשבתו:

מה לעשות!?

אט-אט חדרה למוחו ההכרה שקיימת רק אפשרות אחת בקשר לחברו, והיא שנתפס במארב קר, ובמילים אחרות נשחט בסכין! אז הבין לחרדתו, שהוא נותר כעת האחרון מאותה רשימה שחורה. דברי נשמת החייל הנפטר באותו סיאנס לפני שנתיים על שנים-עשר החיילים שיהרגו במלחמה, הולכים ומתאמתים לנגד עיניו.

הוא ראה ממולו, במרחק של כמאה וחמישים מטרים, וילה בת שלוש קומות מוקפת בגדר. אל הוילה הוביל שביל בטון ושתי שורות עצים היו משני צידיו. החליט להגיע לוילה ולהתחבא בה. בעוד דקות ספורות, כאשר תגיע שעת האפס ולא יִשְׁמְעוּ מטחי אש מהגבעה, יבין המפקד שאירעה להם תקלה ויבוא לחפשם. וכאשר יגיע לסביבתו, יזהה את עצמו לפי סימני זיהוי מוסכמים ויצטרף אליהם להמשך הפעולה. אין לו ברירה אחרת.

רמי התקרב אל הוילה כשאצבעו דרוכה על ההדק. הוא הסתכל ימינה ושמאלה קדימה ואחורה, כדי לוודא שמישהו לא יחסלו בצרור יריות. נזהר מבורות, מנחשים ועקרבים, ממוקשים, מגדרי תיל. פסע לאט בשיא הזהירות, עד שהגיע לשביל הבטון המוליך אל הוילה.

נותרו כעת כעשרים מטרים עד לכניסה אל הוילה. פחד הציף אותו. הוא הרגיש זרם בכפות ידיו ורגליו. אם יארע לו משהו אין מי שיִדַע, אין מי שיחפש, אין מי שיצילו. רק בסרטי הדמיון מצליח אחד לנצח את כולם, אבל לא במציאות. עיניו חדרו מבעד לקירות מרוב פחד. הסתכל היטב בחלונות לראות אם יש איזו תנועה, איזה ניצוץ סיגריה, או דמות סמויה. אזניו התחדדו לקלוט קולות רדיו או טרנזיסטור, או רחש אחר. אפו ניסה לרחרח ריח של תבשיל או קפה. כך צעד בין גזעי העצים, כאשר נפשו מורה לו להזהר מאד מאד, להסתכל לכל הכיוונים ולהשתמש בכל החושים. רק למעלה לא הסתכל...

מחבל סורי, שראה את רמי מתקרב, הבין שהוא מחפש מסתור בוילה. המחבל הגיע מהצד השני, טיפס על אחד העצים הסמוכים לבית וארב לרמי מלמעלה עד שיעבור מתחתיו...

רמי המשיך להתקרב אט-אט, כשהוא מתכנן להתחבא מאחורי קיר הבטון לפני הכניסה לבית. כבר ראה את הדלת המיוחלת, והרגיש שסוף סוף הגיע למקום מחסה. לא תאר לעצמו שהוא נמצא כעת בתוך מלכודת מוות בטוחה...

”אללה הוא אכבר!!!”

המחבל זינק על רמי ובידו סכין חדה משני צידיה שאורכה כחצי מטר. יד נעלמת הסיטה את רמי והמחבל נפל לצידו. רמי קפא במקומו מפחד. המחבל קם בזריזות על רגליו, הכה את רמי בפיו ושבר ארבע משיניו לחתיכות, כאשר השורשים נותרים בתוך החניכיים. רמי עף לאחור על גזע עץ, כאשר הוא חצי יושב וחצי שוכב. נשקו הוסט לאחור.

כאב חד פילח את כל פניו, לבו פעם בחוזקה מרוב פחד, אזניו הזדקרו מדפיקות הלב המוגברות. הוא הרגיש פחד א-להים שלא חש מימיו. שיניו הנותרות נקשו זו לזו. לאחר חצי שניה קלט שהוא נקלע לקרב פנים אל פנים, הדבר האחרון שייחל לו. זהו קרב לחיים ולמוות, והתוצאה היא כבר אחת אפס לטובת המחבל שהצליח להפתיעו ולפוצעו, וגרוע מכך: אחת-עשרה אפס לטובת הנבואה השחורה בסיאנס.

רמי והמחבל התנפלו זה על זה כמו שתי חיות טרף פצועות. כאבי השיניים של רמי הטריפו את דעתו. פיו היה מלא ברסיסי שיניים ודם ניגר מפיו ללא הרף. הוא תפס את הסכין שהחזיק המחבל ביד שמאל. המחבל ניסה לדוקרו בבטנו, בחזהו, בעורק צוארו ורמי ניסה להתחמק, כאשר אפוד הקרב, הנשק, ויתר הציוד מכבידים עליו. המחבל לעומת זאת היה לבוש בגיינס וחולצת טריקו ונעל נעלי פלדיום. הוא היה גמיש וחזק וסמך על סכיניו החדה.

רמי ניסה בכל כוחו לשמוט את סכיניו של המחבל, ובסופו של דבר נעץ המחבל את הסכין בירכו השמאלית של רמי. בנס לא נפגע העורק הראשי של הירך, אבל הסכין חדרה עד לעצם. בתחילה הרגיש רמי מעין מכה. לאחר מכן הרגיש מין חום וכאב שהלך והתגבר. כדי להתמודד עם המחבל היה זקוק לארבע רגליים לפחות, והנה רגלו נפגעה באופן קשה.

ההכרה החלה לחדור לתודעתו של רמי: לא תצא מפה חי! הנה החייל העשירי נרצח בואדי, האחד-עשר כנראה נשחט ואתה השנים-עשר! זאת התחנה האחרונה שלך בחיים! הוא איבד דם רב מפיו ומרגלו, הרגיש עיגולים שחורים בעיניו, איבריו כבדו, כוחו הלך ואזל. זהו זה. הסיפור נגמר - - -

- - - להרף עין ראה את כל תמונות חייו לנגד עיניו : אבא, אמא, אחים, אחיות, דודים, דודות, מכרים, חוויות... הכל עבר מהר כמו בסרט. הוא נפרד מכולם. כעת בגיל עשרים ושתיים הגיע קיצו.

בתוך שברירי השניות הללו, נזכר שקיבל פעם בילדותו ספר תנ"ך מלא בתמונות צבעוניות יפהפיות המתארות את האירועים המרכזיים בכל פרשת שבוע. היו תמונות של אדם וחוה עם כל החיות בגן-עדן, נח הבונה את תיבתו, אברהם עוקד את יצחק, יוסף מתגלה לאחיו, קריעת ים סוף ומעמד הר סיני. מאד אהב להסתכל בתמונות הללו.

לפתע נזכר בתמונה אחת מיוחדת : יעקב אבינו נאבק עם המלאך - שרו של עשיו - פנים אל פנים, זרוע כנגד זרוע. אמר לעצמו : זה כל-כך דומה! לפתע הרגיש בהבדל העצום שבין יהודי לגוי. הוא נזכר שיעקב ניצח, ושאל את עצמו : מי יכול להוציא אותך עכשיו ממלכות המוות הגורלית הזאת? מי יוציא אותך מבטן הנחש שבלע אותך מראשך עד לסוף רגליך כמעט? למי תקרא כעת לעזרה?

רמי הבין שאף אדם בעולם לא יכול לעזור לו כעת. נשאר רק אחד שיכול להוציאו מהמצב האבוד הזה : הקדוש-ברוך-הוא. בשניית האמת הנצחית הזאת גילה את אמונתו. רק כאשר ראה את השחור שבעין, גילה את אור העולם. באותה שניה ידע בוודאות שה' הוא כל יכול, שהוא קורא את מחשבותיו, שישמע אותו ויצילו. ידע בוודאות מוחלטת.

הוא ראה את המחבל הערבי גוהר מעליו עם סכין מבלי שיוכל להגיב, אפילו לא לצעוק. אז הרים זוג עיניים למרום וצעק מקירות לבו : ריבונו של עולם... אם אתה שומע אותי... אני מבקש ממך בקשה בשתי מילים : תציל אותי! לאחר מכן המשיך לצעוק בקול דממה דקה את הפסוק ששמע פעם מסבו : שמע ישראל א-דני א-להינו א-דני אחד!

לפתע חש איך כאביו הולכים ונעלמים והוא מקבל כוחות חדשים, עצומים. רוח חדשה נכנסה בו. הוא זינק בעוצמה כלפי המחבל והעיף את סכיניו מידו. רמי שכח לגמרי מרובהו, ורק ביקש לתפוס את המחבל הארור ולחסלו במו ידיו. הוא תפס בגרונו ובכח אדיר ולא מובן לחץ עד שהרגיש שאצבעותיו מתמלאות בדם. גרונו של המחבל נמעך לגמרי מבפנים. הוא עזב את המחבל המחרחר והגוסס. לאחר שהבין שעיקר הסכנה מאחוריו, לקח את רובהו, וליתר בטחון כיוונו אל ראש המחבל וירה.

ברקע נשמעו יריות הקרב. בגלל סכנת איבוד דם, החליט רמי ללכת לעבר חיילינו בכל מחיר. בגדיו היו ספוגים בדם ובזיעה. הוא התנדנד, הלך על ארבע וגם זחל, עד ששני חיילים הבחינו בו מרחוק. הם רצו אליו וכשראו את מצבו, שילבו את ידיהם בתנוחת נשיאת פצוע. רמי ישב על ידיהם כשהוא מסוחרר ומטושטש לחלוטין.

הסיפור לא הסתיים עדיין. באמצע החילוץ נתקלו לפתע בארבעה מחבלים שנסוגו. המחבלים ירו עליהם אש תופת ממרחק של עשרים מטר בלבד. הכדורים שרקו באזניהם ונפל עליהם פחד איום ונורא. נשכבו על הארץ. רמי ספג שלושה כדורים ברגל ימין וכן רסיס בכתף. זרחן פגע בכף רגלו השמאלית.

האם כעת הגיע הקץ?

אחד מהחיילים שנשאו אותו איבד בפגיעת הרסיסים את חצי זרועו הימנית. הוא העביר את נשקו לזרוע השמאלית ובצרחות כאב לחץ על ההדק ורוקן מחסנית שלמה לכיוון המחבלים. אחד הכדורים פגע בחגורת נפץ שלבש אחד המחבלים המסתערים עליהם, אז אירע פיצוץ אדיר שפוצץ לחתיכות את כל ארבעת המחבלים.

שלושת החיילים המשיכו בכוחותיהם האחרונים לשאת זה את זה עד לתחנת איסוף הנפגעים, כאשר פצוע סוחב פצוע. מיד שמו לרמי אינפוזיה, שקית קטנה של מורפיום לטשטוש, חבשו את פצעיו, חסמו את עורקיו, קשרו אותו על אלונקה, ולקחוהו למסוק שהמריא בעודו מותיר ענני אבק. רמי הספיק להביט למטה ולראות כדורים נותבים הנורים לשני הכיוונים. אז התעלף ונרדם.

לאחר יומיים פקח את עיניו ומצא את עצמו חבוש מכף רגל ועד ראש. כאשר יצא הכירורג מחדרו, נכנס האורטופד, יצא האורטופד, נכנס רופא השיניים, יצא רופא השיניים, נכנס רופא העור. ארבעה רופאים טיפלו בו בזה אחר זה. ליסתו היתה עדיין שבורה ממהלומת המחבל. הוא עבר סידרת צילומים מכף רגל ועד ראש. לא היה מסוגל לדבר, ולכן לא ידעו מה בדיוק עבר עליו.

רמי היריהר לעצמו: הנה ראית סיאנס לפני שנתיים. החבר שלך שנהרג הגיע, שאלת אותו שאלות וראית שהכל נכון, הוא נתן תאריך למלחמה הבאה, נתן רשימת הרוגים ואתה בתוכם. כעת כולם הלכו ורק אתה ניצלת בנס ממוות בטוח ואינך יודע בזכות מה. רמי לא היריהר בתשובה, אבל נותר בו רצון מתמיד לדעת אם יש חיים לאחר המוות.

רמי השתחרר מבית-החולים ולאחר תקופת החלמה קיבל עבודה במשרד הבטחון. הוא עבד שנתיים כקצין בטחון בצפון הארץ. היתה לו אחריות על הכתפיים וכן משכורת שמנה ורכב צמוד. לא חסר לו דבר בגשמיות.

יום אחד הגיע לצפת, וקבע עם חבריו לנסוע בשעה שמונה וחצי בערב לתל-אביב. עשר דקות לפני המועד נתקל במודעה התלויה על לוח המודעות ובה כתוב שהערב תהיה בקולנוע הרצאה על "החיים שלאחר המוות" - סיאנסים, גילגולי נשמות, היפנוזה, קבלה והתייחסות המדע לכך.

מיד אמר לעצמו : הנה סוף-סוף הגיעה ההזדמנות שלך לברר את העניין!
כאשר חבריו התאספו כדי לחזור יחד לתל-אביב, סיפר להם על רצונו
להשתתף בערב הזה, והם אמרו לו :

”עזוב אותך... זו רק שטיפת מח...”

הוא לא שמע לדבריהם והחליט להשאר, הרי בסך-הכל מדובר באיזה
ערב בקולנוע עם כמה מרצים לפאראפסיכולוגיה, מהפנטים ומטפלים
למיניהם. בכניסה ביקש לקנות כרטיס, ולהפתעתו אמרו לו שהכניסה
בחינם. האולם היה מלא. הוא נשא את עיניו לכיוון הבמה והן חשכו :
ישבו שם כמה רבנים מזוקנים, לבושי חליפות שחורות ועטורי מגבעות.
אמר לעצמו : אוי ואבוי... החבר'ה צדקו! עכשיו אני מבין לאן הגעת...
לאחר מכן הירהר : ממילא הפסדתי את הנסיעה, ואם כבר הגעתי, אשאר
עשר דקות. אין מה לחשוש, הרי מה הרבנים האלה כבר יודעים מהחיים
שלהם...

לאחר עשר דקות שכח את הדרך החוצה. הוא רותק לכסאו במשך
שעתיים וחצי, ולא היה מסוגל לקום. כאשר הסתיימה התוכנית
המרתקת, היתה התנפלות של הקהל לקבל כיפות, ציציות ולהרשם
לסמינר יהדות. רמי לא הצליח לשאול את שאלותיו.

לאחר מכן כבר לא נסע לשום מקום. הוא חזר לביתו ולא הצליח להרדם
באותו לילה אפילו לרגע אחד. בסופו של דבר נרשם לסמינר כדי לשמוע
ביתר פירוט על החיים שלאחר המוות, ולא פחות חשוב מכך - על החיים
הנכונים שלפני המוות.

אבידה מעבר לים

עופר כפיר היה בן עשרים ושש כאשר סיים את לימודי ההוראה בספורט
ובמחול במכון וינגייט בנתניה, ונסע לארצות-הברית להדריך במחנה
קיץ, מטעם הסוכנות במקצועות ספורט וריקודי-עם. במהלך הקייטנה,
שארכה כחודש, הכיר מדריכה למוזיקה בשם סוזן, נוצריה ממוצא
איטלקי. הם נקשרו והחליטו להנשא בנישואין אזרחיים ולהתגורר
בינתיים באמריקה.

לא היתה לעופר שום בעיה עם הנישואין הללו. אמנם גדל בשכונת שעריים ברחובות, אבל בקושי שמרו בביתו על המסורת. הוא נולד כאפרים קפרא, אך הילדים בכיתה א' לעגו לשמו המיושן ולכן החליפו הוריו את שמו לעופר, ואחרי שירותו בצבא החליף גם את שם משפחתו לכפיר, וכך הפך אפרים קפרא לעופר כפיר.

לאחר שנישאו עברו להתגורר בכפר מגוריה הקטן של סוזן בצפון מערב מדינת ניו-יורק. היא מצאה עבודה כמלצרית במלון "שרתון" בעיר יוטיקה הסמוכה, ואילו עופר מצא באותו מלון עבודה כמסז'יסט. הוא נכנס לתוך ההווי האמריקאי, וכספורטאי ברמ"ח איבריו השתלם בפוטבול, בייסבול וכן למד פיתוח גוף בשיטה חדישה.

הם הרויחו כסף וחיו בנעימים, אך לאחר תקופה ממושכת, הרגיש עופר געגועים לארצו והיה מעונין לחזור לישראל ולהשתקע בה. למרות חיו הנוחים חָסר את המנטליות היחודית של הארץ, אבל הוא ידע היטב שהוריו (הגרושים) וסביבתו לא יראו את נישואיו לגויה בעין יפה. יום אחד פנה לסוזן:

"תראי, אולי יגיע יום שבו נתראה עם המשפחה שלי. אולי אפילו נרצה להשתקע בישראל... מה דעתך?" היא הקשיבה והוא המשיך:

"אבל לא נוכל לבוא ככה, כשאת לא יהודיה..."

להפתעתו השיבה שבגלל אהבתה היא מוכנה להתגייר. הם פנו לרב אורתודוכסי, והוא לימד אותה במשך שנתיים כל מה שהיתה צריכה לדעת על היהדות. הרב ביקש מעופר לבוא עמה לשיעורים, וכך למד גם הוא מעט על היהדות. כמו כן ביקש משניהם לבוא לעתים בשבתות ובחגים לבית-הכנסת, וכך עשו.

באותה תקופה התעברה סוזן. הרב המליץ להם לסיים את תהליך הגיור בישראל, באופן שטבילתה במקווה טהרה תערך כאשר היא עדיין הרה כדי שהתינוק יולד כיהודי. הם הסכימו, וממילא רצו כבר לעלות כדי להפגש עם משפחתו של עופר.

שניהם עלו לארץ כאשר סוזן היתה בחודש הששי להריונה. כאשר הגיעו, רכשו דירה ברחובות מכספי חסכוניהם. הם נרשמו ברבנות רחובות, שהעבירה את הטיפול בגיורה של סוזן לבאר-שבע, שם נוכחו שיש לה רצון להיות יהודיה, וכן יש לה בקיאות בחומר הנלמד, והיא גוירה בתוך חודשיים. לאחר שהתגיירה, נישאו ברבנות רחובות בטקס צנוע עם מנין מצומצם של קרובי משפחה וחברים.

לאחר כחודש נולדה להם תינוקת חמודה שנקראה קרולין, על שם אמה של סוזן. לאחר הלידה מצאה סוזן עבודה כדוגמנית וכן עבדה במלון

"שרתון" בעקבות המלצה מהמלון בארצות-הברית. עופר מצא עבודה כמדריך למחול אירובי ברחובות, והכל הסתדר בכי טוב.

אז נפלה לעופר הצעה מפתה. מלון "אסטוריה" בתל-אביב פירסם שהוא מעוניין להקים מכוון בריאות גדול. עופר בדק את העניין והתרשם שזו הזדמנות מצוינת שאסור להחמיצה. הוא חתם עם בעלי המלון על הסכם לעשר שנים והחל להקים מכוון משוכלל מאין כמותו. הוא היה זקוק לכסף רב ולכן מכר את דירתם והשקיע את כל חסכוניותיהם.

ואז, כאשר החל להרתם להקמת המכוון במלוא המרץ, פשטו בעלי המלון את הרגל וכל כספו של עופר ירד לטמיון! הוא היה אובד עצות ופנה לעורך-דין, שהבהיר לו שהוא אמנם בצרה גדולה, אבל יש טעם למלחמתו.

גלגל חייהם החל להסתובב בכיוון ההפוך. המשבר גרם לסוזן להתייאש מהמצב ולהרהר על כל חייה בישראל. בנוסף לכך הציעה לה חברת ההפקות גולן-גלובוס לשחק תפקיד משנה בסרט "מחץ הדלתא" בתור דיילת במטוס חטוף לביירות ובסרט נוסף. כמו כן הבטיחו לה עבודה רצינית אם תהיה מוכנה לעבור לניו-יורק, ובנוסף הציעו לה שם עבודת דוגמנות. המשבר וההצעות המפתות עשו את שלהם וההחלטה להתגרש ולעזוב את עופר גמלה בלבה.

עופר יצא למאבק כנגד בעלי המלון והפגין מדי יום מולם. כמו כן הגיש כנגדם צו מניעה שקיבל תוקף משפטי. בעלי המלון לא הורשו למוכרו עד שיסיימו את ענייניו של עופר. בעלי רשת מלונות "דן" באו עמו בדין ודברים והוא קיבל לבסוף פיצויים נאותים.

הדבר לא שינה את דעתה של סוזן לסיים את שהותה בישראל. עופר ניסה לשכנעה כמיטב יכולתו להשאר עמו בארץ, אבל היא היתה נחושה בדעתה להתגרש ממנו ולעזוב הכל. לבסוף הם התגרשו בבית הדין הרבני ברחובות, שבו נישאו לפני זמן קצר. הם ערכו הסכם כתוב אצל עורך-דין ובו סוכם שהילדה תשאר ברשות עופר עד גיל שמונה-עשרה. כמו כן סיכמו שסוזן תוכל לראות את הילדה בכל פעם שתרצה, וכן תוכל לקחתה לארצות-הברית בתחילת החופש הגדול ולהחזירה בסיומו. הם התחלקו בריהוט וסוזן קיבלה חלק מהכסף ועזבה את ישראל, כאשר היא מותירה את קרולין הקטנה ברשותו של עופר.

לאחר שסוזן עזבה, הקים עופר בעזרת כספי הפיצויים, מכוון כושר בבת-ים ועבר להתגורר שם. סוזן היתה מתקשרת מדי פעם, משוחחת עם עופר בידידות וכמובן שגם עם בתה. לאחר פחות משנה הגיע החופש הגדול. סוזן הגיעה לישראל וביקשה לקחת את בתה לארצות-הברית לתקופת החופש, כפי שסוכם. היא קנתה עבור הילדה כרטיס הלוך ושוב ולקחה

עמה את שני דרכוני הילדה, הישראלי והאמריקאי. הם סיכמו שבתום החודשיים, תשלח את הילדה לישראל בליווי צמוד של דיילת במטוס.

עופר היה מרוצה. יש לו כעת חודשיים שלמים להיות חופשי! עד אז היה מוגבל בגלל הטיפול בבתו. היה חייב לחפש עבודה מטפלת או שמרטפית ולדאוג לכל צרכיה. ובכלל, לא יזיק לה להתפנק קצת אצל אמה באמריקה.

במשך חודשי החופש, לא היה לו קשר עם סוזן ועם הבת, ולאחר שהסתיימו החודשיים, עדיין לא נוצר כל קשר. עופר המתין עוד כמה ימים, אבל אין קול ואין עונה. החלה שנת הלימודים וסוזן עדיין לא מטלפנת. הוא שיער שכנראה היא מטיילת עם הילדה וקצת שכחה את עצמה.

כעבור זמן מה התקשר בדאגה להוריה של סוזן. אביה של סוזן אמר לעופר שהוא לא יזכה לעולם לראות את קרולין וניתק את השפופרת. כאשר התקשר בפעמים הבאות, שמע קולות של טריקה וניתוק. הדבר נשנה כמה פעמים. אט-אט החל עופר להבין מה קורה: סוזן פשוט חטפה את קרולין! היא עשתה לו תרגיל ורימתה אותו, כאשר הוא אפילו לא העלה בדעתו אפשרות כזאת.

מה ניתן לעשות כעת? איך יחפש את בתו שמעבר לים, בקצה השני של העולם? הוא פנה לעורכי-דין שהבהירו לו שמדובר כאן בבעיה מאד מסובכת. יש כמה מקצוענים שמתמחים במקרי חטיפות, אבל הם יקרים מאד. מחיר טיפול בחטיפה נע בין עשרים לשלושים אלף דולר! לא היה לעופר סכום עתק כזה, ובכלל מי מבטיח לו הצלחה? עדיין קיווה שסוזן תתחרט ותיצור עמו קשר, אבל הימים חלפו ולא קרה דבר. כך חלפו ששה חודשים קשים מנשוא.

יום אחד עברה מכונית ליד המכון של עופר בבת-ים ופגעה בחלקה האחורי של מכוניתו, ליד פנס האיתות. הפוגע שאל לזהותו של בעל הרכב הנפגע. מסרו לו שמדובר בעופר כפיר ממכון הכושר, ונגשו לקרוא לו. עופר יצא, ראה שהפגיעה קלה יחסית, ושמדובר בבחור חרדי צעיר בשם ליאור מלכה. ליאור נתן לעופר את הכתובת של בית חב"ד בבת-ים, ואמר לו שלאחר שיתקן את רכבו, יבוא עם הקבלה ויקבל מהם את כספו בחזרה.

לאחר שתיקן את התקלה, פנה עופר לבית חב"ד בבת-ים כדי לקבל בחזרה את עלות התיקון. הוא פגש ברב זמרוני ציק וטען שהם חייבים לו שלוש-מאות ש"ח. הרב רשם לו צ'ק, ובאותה הזדמנות שאל כמה שאלות בנוגע לחייו. עופר סיפר לו כי הוא גרוש עם בת, וכי גרושתו חטפה את בתו וכבר כמה חודשים שלא שמע ממנה. המצב אבוד והוא לא יודע מה ניתן לעשות, וסיים בצער:

"אני לא אראה את הילדה בחיים!"

"מה?! איך אתה מדבר ככה?! יש רבי בעולם. הוא גר בניו-יורק וקוראים לו הרבי מלובביץ'... שמעת עליו?"

"אה, כן... החבר'ה שלו באו אלינו כמה פעמים לבסיס הצנחנים להניח תפילין, לתקוע בשופר, או לברך על לולב. גם ברחובות אני רואה אותם לפעמים מניחים תפילין ברחוב."

"אתה חייב לנסוע אליו! זו ממש מצוות פדיון שבויים. תגיע אליו וכך תמצא את הילדה שלך ותביא אותה הביתה בשלום. רק תאמין שתצליח ואל תתייאש!"

"אבל איך אפשר למצוא אותה? עורכי-הדין אמרו שצריך בין עשרים לשלושים אלף דולר כדי למוצאה..."

"אתה תגיע לרבי ביום ראשון בבוקר. תעמוד בתור, תקבל ממנו דולר ותראה ישועות!"

"טוב, תן לי את הכתובת. אולי אגיע לשם יום אחד, מי יודע..."

הרב זמרוני רשם על פתק את הכתובת "איסטרן פארקווי 770 ניו-יורק" ונתנו לעופר שהניחו בכיסו והלך לדרכו. בנוסף לכך שלח הרב שליח למכון הכושר והוא קבע מזוזות בפתחים המחויבים.

מכון הכושר החל את דרכו היטב, אבל עופר שהמשיך לעבוד כרגיל, לא ידע עדיין איך לנהוג בקשר לבתו החטופה. היתה לו ידידה, שהציעה לו ללכת לקורא ידוע בכף היד בשם ציון ההודי, שישב ביפו מול שוק הפשפשים. הם הלכו אליו והוא התבונן בכף ידו של עופר:

"אני רואה אבידה גדולה שאינך יכול לישון בלילות בגללה... חלק מעצמך נמצא רחוק רחוק מעבר לים. אני רואה נסיעה קרובה לשם. יהיה משפט גדול שיעשה רעש. אתה תזכה במשפט ויכתבו עליך בעיתונים. חוץ מזה אני רואה שיש לך עסק חדש, אבל אתה תעזוב אותו... ועוד אני רואה שאתה מתחתן בתוך שנה..."

עופר קיבל רוח חיים:

"לגבי מה שאמרת על האבידה - צדקת! יש לי אבידה גדולה מעבר לים, וזאת הבת שלי שנמצאת באמריקה. אבל מה... אמרת משפט? הלואי שיהיה ככה, אבל אני לא מתכוון לעשות שום משפט... איך אצליח במשפט באמריקה?! אני מתכוון לחטוף אותה!" ציון ההודי התעקש:

"לא תצטרך לחטוף! יהיה לך משפט ותצליח בו בנסי-נסים... ועוד יהיה רעש גדול באמריקה!"

המקרה עם בית חב"ד עורר אותנו, וכעת, דבריו של הקורא בכף היד, כבר היטו את דעתנו לנסוע לארצות-הברית. הוא הודיע לשותפו שהוא מתכוון לנסוע.

"מה פתאום?! איך אתה יכול לעזוב אותי ככה?! מי יאמן את הלקוחות? ובכלל, השתגעת לגמרי... איך תמצא את הילדה?!"

"אני נוסע לאמריקה ולא חוזר בלי הילדה!"

עופר מצא מדריך כושר שיאמן במקומו וגם מדריכה למחול אירובי והתכוון לנסיעה. בעצת עורך-דינו דאג שיתרגמו את כל מסמכי הגט לאנגלית ושהקונסול האמריקאי יחתום עליהם.

הוא הגיע לניו-יורק והתארח בברוקלין אצל ארתור וחנה ממבר, הוריו של חברו אילן, שעמו עבד במחנה הקיץ. ראשית, פנה לקונסוליה הישראלית. שם הסביר לו עורך-הדין של הקונסוליה שלא ניתן לעזור לו לפני שימצא את הילדה ויערוך משפט נגד גרושתו. רק אז יוכלו לסייע לו בייעוץ משפטי. לאחר מכן הלך למשטרה והציג בפניהם את כל מסמכיו. הפקיד ענה לו:

"נכון, גרושתך עברה על החוק. אפשר לתבוע אותה בבית-משפט, אבל איפה היא? אתה יודע איפה היא?"

"לא!" השוטר חייד והציג לפניו ערימת אלבומים:

"תראה כמה ילדים חטופים יש לנו!... אנחנו לא מסוגלים להשתלט על זה! א-ת-ה חייב למצוא בעצמך את הילדה שלך!"

מה יעשה כעת? הוא החל ללכת במנהטן המלאה בגורדי שחקים, שאינסוף אנשים מסתובבים ברחובותיה והרגיש אבוד לחלוטין. אין לו קצה חוט בארצות-הברית בעלת רבע מיליארד התושבים. אז החל לבכות:

"השם, אני רוצה את הילדה שלי!... תמצא לי את הילדה..."

אז נזכר ברב מבת-ים שהציע לו לפנות לרבי מלובביץ'. הוא ביקש מחברו אילן שיסביר לו איך להגיע לכתובת הרשומה על הפתק. ביום ראשון בבוקר עלה על הרכבת, ירד במקום שהורו לו, עד שהגיע לבית 770 המפורסם באיסטרן פארקווי. כאשר הגיע, ראה אנשים רבים מצטופפים בקירבת בית לְבָנִים אדום כיון. הוא שאל שני בחורי ישיבה:

"איך מתקבלים אצל הרבי מלובביץ'?"

"עוד מעט הוא גומר את התפילה ומקבל אנשים. הנחת היום תפילין?"

"לא." בעודו מניח את התפילין שהציעו לו, שאלו אותו:

"מה מביא אותך לרבי?"

עופר סיפר את סיפורו, שנגע לליבם של משה מברקת וחנן מרמת-אליהו. הם הבטיחו שילוו אותו בתור עד שיגיע לרבי, וגם הדריכו אותו מה לומר בדיוק:

"אין לך יותר מדקה ואתה חייב לנצל כל שניה! תאמר לרבי שגרושתך חטפה את הילדה שלך ושיתן לך ברכה להציל אותה."

עופר עמד בתור הארוך למעלה משעתיים בעודו קורא תהלים לפי עצת הבחורים. ואז הגיע סוף-סוף לרבי. אבל דווקא אז לא היה מסוגל לפתוח את פיו - - -

לפתע נזכר בצניחה הראשונה שלו בצבא. זכר איך עמד מהופנט על פתח המטוס הפעור כלפי התהום בת אלף ומאתיים המטרים. "קפוץ!" אבל הוא לא היה מסוגל... איך אפשר לקפוץ לתהום? היה בטוח שהוא הולך לאבדון... לא האמין כלל שהמצנח יפתח בעוד שניה והוא ירחף באויר באושר עילאי... לבסוף מדריך הצניחה דחף אותו לתהום - - -

כך בדיוק הרגיש מול פניו המאירות של הרבי מלובביץ'. הרבי הביט בו כעת, חייך והושיט לו שטר של דולר. הוא חיכה שעופר יפצה את פיו, יוציא איזו מילה שתסביר מדוע הגיע לכאן, אבל עופר איבד את הצפון והרגיש שהוא נתון בערפול חושים מוחלט. הרבי אמר:

"ברכה והצלחה!"

המזכיר הורה לעופר לזוז ואז לפתע סימן הרבי למזכיר להחזירו:

"רגע, רגע... הרבי רוצה לתת לך עוד משהו..."

ואז הושיט לו הרבי שטר נוסף של דולר ואמר דבר מה. עופר קיבל את השטר הנוסף ומחמת התרגשותו לא שמע את דברי הרבי. לא היה מסוגל להגיב או אפילו לומר תודה. הוא יצא מלפני הרבי בסיועו של המזכיר כשברשותו שני דולרים. לאחר שנרגע וחזר לעצמו, סיפרו לו שני הבחורים שהרבי אמר "ואת זה תתן לבתך!", והוסיפו:

"יש לך ברכה גדולה, אל תוותר... אתה תמצא אותה!" עופר ניפנף בשטרות בפליאה:

"שני הדולרים האלה יעזרו לי למצוא את הילדה?..."

"כן, עוד תראה!"

כעת לא ידע בדיוק מה עליו לעשות. האם יפנה שוב לקונסוליה? ואולי למשטרה? עדיין אין לו שום כיוון. הבחורים הציעו לו לפנות למזכירות של הרבי. עופר הגיע למשרד וסיפר למזכיר את סיפורו.

"אם יש לך דולר מיוחד עבור הילדה - תמצא אותה! תראה, עוד יהיה לך נס חנוכה!"

"אבל תכל'ס מה עושים? הרי הרבי לא אמר לי איפה הילדה נמצאת..."

מישהו מאנשי המזכירות ייעץ לעופר ללכת לרב אברהם הכט, רב הקהילה הסורית בעל הקשרים הענפים, שיושב בבית-הכנסת "שערי ציון" בברוקלין. עופר צעד אליו ברגל כדי לחסוך את דמי הנסיעה. הוא מצא את הרב הכט וסיפר לו על השתלשלות סיפורו עד לקבלת הדולרים מהרבי, השאיר תמונה של קרולין וכן את מספר הטלפון של הורי אילן. הרב הכט אמר לו בסיום הפגישה:

"תן לי כמה ימים לבדוק את הנושא. אם קיבלת ברכה, אני מאמין שנמצא את הילדה, אבל זה יכול לקחת הרבה זמן..."

כעת לא נותר לעופר דבר לעשותו פרט להמתנה. הוא החליט לבוא ל-770, לבית המדרש של הרבי. כאשר הגיע ראה אנשים רבים, ובתוך כל ההמולה פנה אליו לפתע אחד החסידים:

"סלח לי, אתה לא הבן של דינה קפרא, אם הבית בבית-הספר החקלאי בנהלל?"

"כן."

"אתה אח של מנשה?"

"כן."

"אני יצחק נחום מהמחזור של מנשה..."

עופר אימץ את עיניו ואת זכרונו. הוא נזכר בפנימיה החקלאית בנהלל שבה למד, שם שימשה אמו כאם בית. היה לו קשה לזהות את נחום יצחק מבעד לחליפה, הכובע והזקן, אך לבסוף אמר:

"אה, אני זוכר אותך... אתה עבדת בדיר? גם אני עבדתי שם."

יצחק נחום שאל את עופר לפרש מעשיו בניו-יורק ובפרט אצל הרבי,
ולאחר ששמע את סיפורו, אמר:

”בוא תתארח אצלי עד שתמצא את הילדה!”

”לא נעים, יש לך משפחה וילדים...”

”מה לא נעים?! בוא תהיה אצלי. כולנו משפחה אחת.”

”אבל אני לא דתי!”

”אל תדאג, האוכל אצלי כשר...”

עופר נפרד ממשפחת ממבר ועבר להתגורר בביתו של יצחק נחום ברחוב
מונטגומרי בקראון-הייטס. הוא עידכן את הרב הכט על כתובתו החדשה
ועל מספר הטלפון, כדי שבמידה ותהיינה לו חדשות שיתקשר לשם. הוא
המשיך לבלות ב-770 בנעימים, אכל עוגה, שתה קפה, הניח תפילין וקצת
למד.

באחד הימים, בעודו יושב עם החסידים בבית המדרש ולומד עמם, קרא
לו מישהו לצאת החוצה. כאשר יצא, ראה את אביגיל, אשתו של יצחק
נחום, כשהיא נרגשת:

”הרב הכט התקשר! תסע אליו בדחיפות... הוא גילה איפה הילדה
נמצאת!”

עופר החל לשאוג כמטורף:

”מצאנו את הילדה! מצאנו את הילדה!”

הוא נסע לרב הכט במהירות הבזק. כאשר הגיע, אמר לו הרב שהצליחו
לאתר את גן הילדים של בתו קרולין. הוא מסר לעופר שהגן נמצא ברחוב
מסוים בעיר ינקרס, (הסמוכה לניו-יורק) בבית מספר 9. כמו כן סיפר
שהצליחו לאתר את הילדה בזכות העובדה שסוזן לא שינתה את שמה
ורשמה אותה כ”קרולין כפיר”, וסיים:

”סע אליה בדחיפות כעת, ורק דבר אחד אני מבקש ממך: אל תחטוף את
הילדה! הבטחתי למוסרי המידע שתתנהג בדרך חוקית.”

לאחר שהודה לרב הכט, נסע עופר בהתרגשות עצומה עד שהגיע לגן
הילדים. בשער ניצב שומר כושי שפנה אליו:

”מה אתה מחפש פה?”

"באתי לראות את הבת שלי... היא נמצאת פה בגן!" השומר המשיך להביט בו בתמיהה. עופר הוציא את המסמכים והתמונות המשפחתיות של הילדה.

"רק רגע, אקרא למנהלת." המנהלת יצאה לקראת עופר. לאחר שהסביר לה במה מדובר, אמרה לו:

"אתה יכול להמתין פה עד שאמה של הילדה תגיע. אני מתקשרת אליה עכשיו. אף אחד לא רשאי לראות את הילדה בלעדיה."

לאחר שעה קלה הגיעה סוזן בלויית שוטר כשהיא נרעשת. כאשר ראתה את עופר, סיננה כנגדו קללה חרישית. עופר פנה לשוטר כשהוא מצביע על סוזן:

"היא היתה צריכה להחזיר לי את הילדה לישראל לפני כמה חודשים. היא עברה על החוק. זו עבירה פלילית. אני רוצה את הילדה שלי על פי החוק!" השוטר השיב:

"אתה רשאי לראות פה את בתך בחדר למשך שעה. אחר-כך תצטרכו ללכת לבית-משפט קרוב, וכל אחד מכם יגיש תביעה לקבל את הילדה, ובית-המשפט יחליט בנידון."

סוזן ניסתה לעורר מהומה ולמנוע מעופר לראות את בתו. השוטר הרגיע אותה באומרו שהוא ישגיח על הילדה בעודה עם אביה. לבסוף נכנס עופר לחדר המיועד. היה זה נר שלישי של חנוכה. בידו היו סופגניות, סביבון וחנוכיה. כאשר ראתה הילדה את אביה החלה לבכות:

"דדי, דדי... עופר בכה עמה. הסתבר ששכחה את העברית לגמרי. ילדים קטנים בגיל חמש לומדים מהר וגם שוכחים מהר. לאחר שנרגעו, הראה לה אלבום משפחתי שלהם, ואחר-כך הסביר לה על חנוכה ממה שלמד עם החסידים. הבת אמרה לו:

"כן, אבל עוד מעט יבוא סנטה-קלאוס ויביא לנו מתנות..."

"זה לא החג שלנו, זה החג שלהם! את לא שייכת אליהם. הנה, קחי חנוכיה וסביבון ועוד מעט תיסעי עם אבא לארץ ישראל!"

לאחר שעה נפסק הביקור ונקבע עם סוזן שיפגשו למחרת בבית-המשפט העירוני. למחרת פגש את סוזן כשהיא לבדה.

"איפה קרולין?"

"בבית."

כל אחד מהם מילא טופס שהיה צריך להיות חתום על-ידי שני הצדדים.
סוזן מילאה בזמן קצר את הטופס, ביקשה מעופר לחתום במקום
המתאים והוסיפה:

"עוד שניה אחת לך, אני רק יוצאת למזנון לקנות משהו..."

עופר חיכה כמה רגעים וסוזן לא חזרה. הוא נגש למזנון ולא ראה אותה.
לאחר מכן נגש לפקיד:

"היא לא נמצאת..."

"תמצא אותה! אתה חייב למצוא אותה. זה הנוהל, אחרת לא תוכל
להגיש את התביעה."

עופר יצא מחוץ לבית-המשפט וניסה להביט לכל עבר. סוזן לא נראתה
באופק. הוא חזר בהתרגשות לפקיד:

"היא איננה... מה עלי לעשות?"

"תמצא אותה, תחתיים אותה ואחר-כך תחזור אלי."

"אבל איך אמצא אותה? אני לא יודע היכן היא גרה?"

"זו בעיה שלך!"

עופר נסע לגן הילדים ושאל את הגננת היכן קרולין. לתדהמתו השיבה
שהיא לא הגיעה היום. הוא נסע לקראון-הייטס וחזר למחרת בתקווה
שהילדה תגיע לגן. כאשר הגיע שוב נוכח כי הילדה איננה. כעת הבין
ששוב רימתה אותו! מה יעשה כעת? הטופס שלה מלא והיא יכולה להגיש
את תביעת הבעלות ואילו הוא חסר את חתימתה ואינו יכול לעשות דבר.

עופר הגיע נסער לתחנת המשטרה והחליט שלא יצא משם עד שהם
יתערבו בענין. הוא בכה, צעק ודפק על השולחן:

"יש פה חטיפה! אני לא יוצא מפה עד שתעזרו לי... אני מוכן אפילו
להכנס לכלא! אני לא מתלונן על החטיפה מישראל, אלא על חטיפה כאן,
מהגן בארצות-הברית. יש לי מסמכים המעידים שהילדה שלי, ואני
מבקש מכם שתמצאו את הכתובת של האשה הזאת כדי להחתיים אותה
עבור המשפט. אתם חייבים לעזור לי..."

השוטרים הרגיעו אותו והושיבוהו. לאחר חצי שעה הגיע שוטר:

"בוא, תעלה לניידת המשטרה וניסע מיד!"

"מה קרה?"

"מצאנו את הכתובת של סוזן!"

עופר נסע בשמחה עם השוטר. הם הגיעו לכתובת היעודה, הקישו על הדלת ולא היתה תשובה. הקישו על דלת סמוכה ואז יצא לקראתם הודי ממוצא סיקי החבוש בכיסוי ראש מיוחד. השוטר שאל את בני המשפחה ההודית בקשר לאשה וילדתה המתגוררות בדירה הסמוכה והם ענו שהאשה נהגה להשאיר את הילדה אצלם בצאתה לעיסוקיה, אבל ביומיים-שלושה האחרונים הן לא נמצאות בביתן. לאחר מכן אמר השוטר לעופר:

"אתה חייב לארגן תצפית על הבית הזה. ברגע שתראה את סוזן, עליך לרוץ לטלפון ציבורי ולהזעיק את המשטרה. אנחנו עורכים פטרול כמה פעמים ביום, אבל איננו יכולים להעמיד כאן מישהו קבוע. אתה צריך לעשות זאת בעצמך, או שתשכור מישהו אחר."

לא היה לו מספיק כסף והוא היה חייב לעשות זאת בעצמו. התקופה היתה שיאו של החורף. קור עז שרר ואף ירדו שלגים. עופר חזר ליצחק נחום והסביר שכעת יש לו משימה לנסוע מדי יום מביתו לביתן של סוזן והבת. הדרך, שהיתה כרוכה בנסיעות ברכבות ואוטובוסים, ארכה כשעתיים לכל כיוון. לאחר שהגיע לתחנה המיועדת, היה עליו לטפס ברגליו על גבעה ולתצפת על הבית ממקום סתר.

אשתו של יצחק נחום הכינה לעופר צידה לדרך והוא נסע מדי בוקר לאחר התפילה. הוא הצטייד בבגדים חמים, כובע מיוחד, כפפות עבות, מגפיים מיוחדים עם פרווה מבפנים, ובכל זאת ממש קפא מקור וחזר תשוש לעת ערב.

ניסה לעודד את עצמו שכדאי לו לסבול הכל עבור בתו. הוא ידע שסוזן חייבת לבוא יום אחד, הרי הדירה מושכרת ואינה שלה והיא זקוקה לחפציה שנמצאים בדירה לפי עדות השכנים ההודים. באחד הימים עלה בדעתו רעיון איך ליצור עמה קשר. הוא כתב פתק ותלה אותו על דלת ביתה:

"סוזן, אני מוכן להיפגש אתך! אני מוכן לעשות הכל כדי לראות את הילדה! אני מוכן לחתום לך בבית-המשפט על כך שהילדה תשאר אצלך, בתנאי שאדע היכן אתן נמצאות ואוכל לבקר אותה. אני חייב לחזור לארץ כי יש לי עבודה. בואי נגמור את העסק כידידים." הוא הוסיף את מספר הטלפון בבית משפחת נחום.

התרגיל עבד. סוזן התקשרה. כנראה שהגיעה לדירה בשעת לילה. היא הציעה שיפגשו במרכז קניות ליד הבונגר-קינג, ביום ובשעה מסוימים. הוא יוכל לבוא ולראות את הילדה ושם יחתום על הטפסים כפי שהציע.

עופר יצר קשר עם שמשון, ידיד שהכיר ברחובות, ונפגש עמו בקראון-הייטס והם תיכננו חטיפה נגדית. שמשון היה אמור להמתין עם הרכב ליד הבורגר-קינג, וכאשר יכניס עופר את הילדה לרכב יברחו עמה לקראון-הייטס, ולאחר מכן יארגנו דרך הקונסוליה דרכון עבור הילדה ויחזרו לארץ.

הם הגיעו למקום המפגש. עופר יצא מהרכב ושמשון המתין. הם חיכו במשך שלוש שעות אך לשוא. שוב הבין שרימתה אותו וחזר במפח נפש. לפני כן דיווח למשטרה על המפגש המתוכנן, מבלי לגלות כמובן את תכנון החטיפה. במשטרה אמרו שהם יפקחו עין על הדירה ביתר-שאת גם במשך הלילות, וכי נראה להם שהיא מתגוררת אצל מישהו באיזור הדירה השכורה.

שוב חזר עופר למצב של המתנה והמשיך להתגורר בבית משפחת יצחק נחום ולבלות ב-770. באחד הימים כאשר שהה ב-770 הגיע אליו שליח מבית משפחת נחום:

”המשטרה ביקשה שתגיע דחוף-דחוף-דחוף לבית-המשפט! הם מחכים לך עם גרושתך!”

עופר הגיע בשעה ארבע אחר-הצהרים, רגע אחד לפני שבית-המשפט נסגר. התברר לו שהשוטר המפטרל ראה בלילה אור בדירה השכורה, מצא את גרושתו ועצר אותה. התקיים דיון מהיר אצל השופטת ששאלה את סוזן:

”היכן הילדה?”

”מוחזקת אי-שם...”

”במקום קרוב?”

”לא, רחוק!”

”את חייבת להיות כאן מחר עם הילדה! תקחי אפילו מטוס ותביאי אותה לכאן! עלייך להפקיד אצלנו ערבות אישית בסך 5000 דולר.”

המסמכים עשו את העבודה עבור עופר. סוזן ניסתה לבכות, אך לא עזר לה דבר. למחרת בבוקר הופיעה סוזן עם קרולין. עופר ובתו התחבקו. היה דיון קצר ובסיומו הוחלט כי הבת עוברת לרשותו של עופר למשך עשרה ימים ובינתיים ישיגו שני הצדדים עורכי-דין ואז יערך המשפט המכריע.

סוזן אמרה שהיא דואגת לטובת בתה בלבד, וניסתה לטעון שלא היו לה חיים נורמליים עם אביה, וכי היה שתוי ונהג להזניח ואף להכותה.

השופטת אמרה שאינה יכולה להתייחס לטענות כעת. עליהם להביא עורכי-דין ואז תכריע בעניינם.

עופר השיג במחיר נמוך עורך-דין מטעם הסוכנות, שרק החל את דרכו כמתמחה במשרד לעורכי-דין במנהטן. לאחר שסיפר לו את כל השתלשלות העניינים, אמר לו העורך-דין באופן נחרץ:

"אין לך שום סיכוי, ולו הקלוש ביותר, לקבל את הילדה ולקחתה לישראל! הדבר היחיד שתוכל לקוות לו הוא שבית-המשפט יקבע, שתוכל לראות מדי פעם את בתך אצל אמה בארצות-הברית."

עופר לקח את בתו לביתו של יצחק-נחום והחל להתכונן לקראת הדיון. הוא החליט לקרוא לבתו קרן במקום קרולין. באותם ימים לקח אותה לטייל. הם ביקרו בבנייני התאומים, בפסל החירות ובאתרים נוספים, והוא קנה לה שמלות במקום המכנסיים שלבשה וגם לקח אותה ל-770.

במשך עשרת הימים ראתה את הרבי מלובביץ' מדי יום. כאשר הרבי נכנס או יצא מהתפילות, הוא עבר ליד קרולין, נתן לה מטבעות והורה לה להניחן בקופה ואף הניח בעצמו מטבעות אחריה.

יום אחד לפני הדיון נערכה התוועדות חסידית ועופר הירבה לשתות "לחיים". כולם ברכוהו שיצליח בדיון. בסיום ההתוועדות בשעת לילה, נשא את בתו על כתפיו, ואז, כמה מטרים לפני הכניסה לביתו של יצחק נחום, החליק על השלג והילדה נפלה עמו אפיים ארצה, סנטימטרים ספורים לפני שורה נמוכה של ברזלים דקורטיביים-מחודדים...

עופר נחבל מעט וקרן נחבלה יותר ומצחה שתת דם. הוא חבש את ראשה עם תחבושת גדולה, וכך הגיעו לבית-המשפט. כאשר סוּזן ראתה את הילדה חבושה בראשה החלה לצעוק:

"אתם רואים! זו הסיבה שלקחתי את הילדה ממנו! הוא לא יכול להחזיק אצלו את הילדה אפילו יום אחד!..."

עופר סיפר לעורך-דינו את האמת על הפציעה אמש, אבל סוּזן המשיכה לצעוק:

"לא מאמינים לך, אתה שקרן! רמאי! הכית אותה כמו תמיד!"

עורך-הדין הסביר בקור רוח מה התרחש ואמר:

"הילדה צריכה לחזור לארץ. יש מסמכים המעידים על כך. סוּזן רצתה לעזוב את הארץ במהירות ורצתה גט ולכן חתמה על הסכם הגירושין המוסכם על שניהם. האב נתן את הילדה לגרושתו בתמימות למשך חודשיים כפי שסוכם ביניהם, והיא המשיכה להחזיק בילדה מעבר

לתקופה המוסכמת ועוד החביאה את הילדה כדי שלא יוכל לראותה לעולם.”

בסיום הדיון פסקה השופטת שהילדה חוזרת לאביה לפי ההסכמים החתומים, וכי היא לא מקבלת את טענות האם שחתמה עליהם תחת לחץ, וכן את יתר הדברים שהעלילה על האב. עוד פסקה שסוזן עברה עבירה פלילית וכי עופר יכול אף לתובעה. ולסיום הוסיפה שאם סוזן רוצה לקבל את הילדה, עליה לתבוע זאת בישראל ולא בארצות-הברית, מפני שלבית-משפט אמריקאי אסור להתערב בפסיקותיו של בית-משפט ישראלי.

לאחר ששמעה את פסק הדין, החלה סוזן להשתולל, לצעוק ולבכות. במשך כל זמן הדיון שהתה הילדה מחוץ לאולם. השוטר נגש אליה ואמר לה שהיא צריכה לנסוע עם אביה לישראל. עופר חשש שאולי בתו תרצה להשאר עם אמה ותעשה בעיות, אבל היא קיבלה זאת בטבעיות גמורה וכאשר ראתה את אמה, אמרה בשמחה:

”ביי ממי, אני הולכת עם דדי בחזרה הביתה, לישראל...”

עופר ערך התוועדות חגיגית עם החסידים לכבוד שובה של בתו. הדבר פורסם בעיתונים בארצות-הברית, וכאשר חזרו לישראל, פורסם הדבר גם בארץ.

התחזית הארצית התגשמה, אבל חשוב מכך, התקיימה הברכה השמימית: עופר מצא את האבידה היקרה, מכר את מכון הכושר ואת דירתו בבת-ים והתחתן בתוך שנה עם חוזרת בתשובה בשם אורה. הוא חזר להקרא בשמו המקורי, אפרים קפרא, ובתו קרן (היא קרולין) נקראה בעצת רב חנה-דינה. אפרים רכש חלקת אדמה בשכונת שעריים ברחובות, ברחוב הרב מנשה קפרא (על שם סבו מתימן) ועליה בית ישן ומט ליפול, ולאחר תקופה קצרה, החריבו ובנה תחתיו בית חסידי איתן.

שער שלישי - נחפשה דרכינו

בת מלך בשדה

המכשף האינדיאני הזקן זיהה את המגן-דוד שענדה דיקלה ונעץ בה את עיניו. היא הרגישה שהוא מנסה להשתלט על נפשה. מה יכולה לעשות בחורה ישראלית בת עשרים כנגד מכשף אינדיאני זקן וחָבֵר מאמיניו במגרשו הביתי?

חודשיים היא מסתובבת בדרום-אמריקה במקומות הנידחים ביותר, מגיעה לכפרים אינדיאנים עתיקי יומין, מתפעמת מהעושר האנתרופולוגי, מחפשת סיאסטות, חגים מיוחדים ומאגיה בשלל צבעים.

לא העלתה בדעתה שיאונה לה כל רע. כאשר יצאה מהארץ, לקחה עמה, בעצת ידיד שחזר בתשובה, את ספר החת"ת (חומש-תהילים-תניא). המילה "תניא" שבתה משום מה את לבה. מהרגע שהמריאה, קראה בו על הסדר מדי יום ביומו. האמינה שיש בורא לעולם, אבל העדיפה לחפשו במקומות הרחוקים, הטבעיים, האמיתיים יותר.

פעם אחת איבדה את החת"ת בכפר דייגים ואמנים צ'יליאני, ונוכחה בכך רק כאשר היתה בדרכה לסנטיאגו, עיר הבירה של צ'ילה, במרחק של כמה מאות קילומטרים מהכפר. מבלי לחשוב יותר מדי, ירדה מהאוטובוס ונסעה בחזרה לכפר השוכן לחוף האוקיינוס האינסופי. חיפשה את הספר בכמה מקומות בכפר, עד שמצאה אותו לבסוף אצל אמן אחד, ששמח לקראתה באופן מיוחד. הוא עטף את הספר בכיסוי אמנותי מפואר והגיש לה אותו בהדרת כבוד, בהתרגשות, אפילו ברעד. דיקלה הרגישה שהיא מקבלת ממנו את התורה.

שליח חבי"ד שפגשה אי-שם, שמע מפיה כי היא קוראת בחת"ת בשקיקה, והציע לה להשתתף בשיעור תניא שקיים, אבל היא העדיפה התקשרות חוויתית יותר. הוא פתח את המחשב שהיה מונח על שולחן משרדו וגלש לאתר האינטרנט, שבו קידמו את פניה פניו המאירות של הרבי מלובביץ'. דיקלה לא התעניינה במיוחד במסרים שהופיעו באתר. פני הרבי המאירות הספיקו לה לעת עתה ונפשה נקשרה בנפשו. בכל פעם שהיתה לה אפשרות לגלוש באינטרנט, בחרה להכנס לאתר של פני הרבי. פעם אחת ביקשה דרך האתר שישלחו מדי שבוע שיחות שבועיות לכתובת של הוריה באשקלון, למרות שלא התכוונה לחזור בקרוב.

אבל כעת, לנגד עיניו של המכשף, שנראו לה כשני חורים שחורים, חשה שהיא עלולה לאבד הכל. דיקלה לא ידעה דבר, ורק הבינה שעליה להתנגד לו בכל כוחות נפשה. חשה שמתרחש ביניהם מאבק אדירים, ראתה בעיני רוחה כוכבים מתנוצצים בגבהים עצומים דלילי אויר לחלוטין. הוא ניסה

להפנטה ולשתקה. היא הקרינה כלפיו מילה קצרה אחת שהתארכה בתודעתה כמו צעקה נוראה ללא הגה:

”לאאאאאא!!!”

ואז אירע דבר שהדהים את יתר הנוכחים, שלא היו מודעים למלחמת הנשמות. הזקן האינדיאני הפליט זעקה חנוקה ונפל לארץ, הוא פרץ בבכיות משונות לעיני כל, התפתל כנחש על הארץ והשתחוה כלפיה! בשפה אנגלית עילגת ביקש ממנה שתרחם עליו ותסלח לו. דיקלה הרגישה שכוחותיה חוזרים אליה ביתר שאת, ולאחר רגע ממושך של תדהמה, הבטיחה למכשף המיוסר שלא תפגע בו לרעה...

היא המשיכה במסעה, ולאחר חמשה חודשים, גדושים בחוויות שונות ומשונות בהן סיירה בצילה, בוליביה ופרו, הגיעה לאקוודור. התלבטה אם לחזור לישראל הקטנה והמוכרת, או להמשיך לשוטט בעולם הרחב. היא התפרנסה מהיופי. היתה מיומנת בעשיית תכשיטים, שאותם מכרה בהזדמנויות שונות.

באקוודור התחזקה אצלה התחושה שלא תחזור לארץ בשנים הקרובות. יום ששי אחד התקשרה לאמה ובנשימה ארוכה רצתה לבשר לה על כוונתה להמשיך עוד ועוד במסעה, כנראה לכיוון המזרח-הרחוק, אבל אמה קטעה את דבריה באומרה שכבר רשמה אותה לבית-ספר לרפואה סינית בתל-אביב, כפי שביקשה ממנה לפני שיצאה מהארץ.

היאם עוררה אצלה את האדמה, את געגועי הנפש לארץ ישראל, לעירה, למשפחתה. מלבד זאת דיקלה פחדה בסתר לבה ממה שעתידי לקרות לה, כאילו ניחשה את העתיד. לפתע נראה לה הכי הגיוני בעולם לשמוע בקול אמה ולחזור בעוד חודש. הופתעה מהשינוי שחל באופן לא צפוי בתוכניותיה, אבל בתוכה שמחה על כך.

כעת רכשה כרטיס טיסה לישראל דרך אמסטרדם בעוד חודש. תכננה לטייל בחודש שנותר לאורך קו הגבול האקוודורי. ישראלי מבוגר שהשתקע באקוודור המליץ לה להגיע לכפר יפהפה ומיסטי במיוחד שכולם הולכים אליו. החליטה לשמוע לעצתו ולהגיע לביקור קצר בכפר ואחר-כך להמשיך במסלולה.

כאשר הגיעה לכפר, הרגישה שלא תוכל לצאת ממנו לעולם. אמנם היתה בכמה וכמה כפרים קסומים, כמו הכפר של אותו מכשף, אבל כולם היו כאין וכאפס לעומת הכפר האגדי הזה. המקום היה מוקף בהרים ומלא במעיינות, נחלים, צמחים מרהיבים ובעיקר פרחים בשלל צבעים, שמילאו את האויר בריח משכר. אנשי הכפר היו לבושים בבגדי לבן בסגנון אינדיאני. בקיצור, אם יש גן-עדן עלי אדמות, דיקלה הגיעה אליו.

לפתע שמעה קולות שירה ומוזיקה בוקעים מתוך ביקתה גדולה. היא נכנסה וראתה בני-אדם יחפים עם שיער ארוך, לבושים בגדי לבן, כשהם רוקדים בטרנס. מבלי לחשוב הרבה, החלה גם היא לרקוד. אחד מהרוקדים הבחין במגן-דוד שהיה תלוי על צווארה ושאלה על כך. היא הסבירה לו שהיא יהודיה מארץ ישראל. כאשר גילתה את דתה ומוצאה, עטו עליה שניים נוספים. כולם המטירו עליה שאלות קיומיות למיניהן שלא ידעה להשיב עליהן.

אחד מהם, בחור כריזמטי, היה דומה להפליא לחבר שהיה לה בארץ, ממש תאומו. כל הלילה דיבר עמה על תורה ויהדות. דיקלה לימדה אותו אותיות עבריות והיה נדמה לה שהיא מגיירת אותו. מאידך הוא ניסה, עם יתר חבריו, ללמדה את הברית-החדשה. הם טענו בפניה כל העת שהיהודים הם משבט יהודה, וכי נמסרה להם חכמת הקבלה ומפתח הגאולה, אבל הם לא חילקו את אוצרם הטוב ליתר בני העולם, ולכן העולם מצפה כעת לכך שיהודה יודה על כך שמנע מבני העולם את הגאולה במשך שנים כה רבות ויבטח בבורא העולם שיסלח לו. הם טענו שכל הטומאה בעולם נובעת מכך שהיהודים מסתירים את מפתח הגאולה. דיקלה ניסתה להתעקש ולטעון שהם בודאי טועים, אבל מעבר למגן-הדוד שעל צווארה, הקריאה ללא הבנה כמעט בחת"ת, ופניו המאירות של הרבי מלובביץ', לא ידעה הרבה.

כל הזמן עישנו מריחואנה. בחוץ נפוץ ריח הפרחים המרהיבים ובתוך הביקתה היה הכל אפוף עשן מתוק. תוך כדי הויכוח התיאולוגי הציעו לדיקלה לעשן עמם, אבל היא התנגדה. בשלב מסוים לא הצליחה להתנגד יותר והצטרפה לעישון הקבוצתי. ואז, כמו סכר שנפרץ, הרגישה לפתע שבלבולים עזים תוקפים אותה וממלאים את ראשה בספקות לגבי צידקת היהדות. חשה שהיא מכושפת, שהיא נתונה במערבולת ענקית ואינה יודעת מה לחשוב.

לאחר מכן, העישון הבלתי פוסק גרם לה לכל מיני הארות עצומות, תובנות בסדר גודל שלא חוותה מעולם. בעיצומו של העישון היה נדמה לה שהיא מסוגלת לחדור לנפשו של בן שיחתה ולהרגיש את כל הרגשותיו. למרות ענני העשן המיתמרים, הכל היה כה ברור לה. האנשים שקירבו אותה אל האמת החדשה נראו לה עדינים, זכים וגבוהים בנפשם כמעט עד השחקים, אנשים עם אהבת הבריאה והעולם, שמשום מה ניסו בכל הזדמנות ובכל רגע כמעט לכוונה אל האח הגדול, אל אותו האיש, אל מרכזו של הצלב.

לאחר ששהתה באותו כפר במשך שלושה שבועות, נאלצה להפרד מגן-העדן כדי להגיע בזמן לטיסה לאמסטרדם. היא לבשה בגדים לבנים כמו בני הכפר, אבל קיצצה את שיערה הארוך מאד מפני שהרגישה שיש בו אנרגיה חזקה ביותר, ולאחר מכן כיסתה והידקה את ראשה במטפחת לבנה. רצתה להיות צנועה בתכלית הצניעות מפני שהבינה שהיא

השליחה להביא לעם ישראל את האמת האוניברסלית עלי אדמות. היא נושאת הבשורה!...

דיקלה נחתה באמסטרדם בחמש בבוקר ונקלעה בשוטטות רגלית לרחוב החלונות האדומים. רגליה היו פצועות והיא חלצה את נעליה. היתה עייפה עד מוות ולא ידעה מה לעשות עם עצמה במקום המביש הזה. לא נותר לה כמעט כסף כדי לשכור חדר במלון או אפילו באכסניה. הרגישה תחושה כבדה של גועל, שהיא נמצאת במקום הכי מטונף בעולם. בתיקה היו מונחים זה לצד זה החת"ת והברית-החדשה. דברי חסידות מופשטים לצד אל אחר שיש לו גוף ויש לו דמות הגוף, תכלית האין מול תכלית היש. בתוך כל העירבוביה פגשה בחור ישראלי אחד, שהיפנה אותה לאכסניה בשם שלטר, שהינה הזולה ביותר באמסטרדם.

דיקלה הבינה לפי הפסלים שבחזית שמדובר באכסניה מיסיונרית. דיירי המקום קיבלו את פני הבחורה הישראלית בחום עצום, באור של אהבה מסנוור לחלוטין. היתה מוארת בדיוק כמו באותו כפר אקוודורי קסום, שאפילו את שמו לא ידעה. הרגישה שהאמת בכבודה ובעצמה מוליכה אותה בהשגחה פרטית. לא ידעה היכן השמים והיכן הארץ, מהי האמת ומהו השקר, אבל האור אפף אותה מכל עבר.

בערב שלמחרת נכנסה לחדר מרכזי אחד וראתה שכולם שקועים בלימוד ספר הברית-החדשה, כאשר לצידו מונח התנ"ך. שלושים משתתפים ומשתתפות ישבו סביב שולחן עגול גדול, וכאשר עמדה בפתח החדר הביטו בה כולם כאיש אחד. נפלה דממה באולם. דיקלה הלכה והתיישבה במקום היחיד שנותר פנוי, ועל חלקת שולחנה היה מונח ספר שחור של הברית-החדשה בלשון הקודש, דבר והיפוכו.

באופן טבעי, ובעצם על-טבעי, נטלה את רשות הדיבור. זרמים עצומים עברו דרכה. כולם שתקו והקשיבו לדבריה כאילו היתה כוהנת דת ותיקה. היא חשה שמישהו אחר מדבר מתוך גרונה. לא היה לה שום מושג כמה זמן דיברה, אולי כמה רגעים ואולי שעות ארוכות. כל מה שקלטה בכפר האקוודורי המכושף פרץ מתוכה באכסניה באמסטרדם. דיברה על אותו האיש ועל תפקידם של היהודים עלי-אדמות, שראתה עצמה כנציגתם.

לאחר המפגש המחשמל לא הניחו לה ללכת. בכל מקום שאליו פנתה, התקבצו סביבה אנשים אשר רצו שתדבר עוד ועוד. הם פנו אליה בלשון: "אחות יקרה! ברוכה הבאה! טוב שהגעת לאמת!" מבוקר ועד ערב התעסקו עם אותו האיש, שלטענתם התגלה פעם, וכעת הוא מחכה שכולם יגלוהו שוב.

הנוצרים באכסניה התנגדו לעישון המריחואנה, אבל דיקלה הוכרחה לעשן. הסם הרחיב את הצינור שממנו קיבלה ודרכו השפיעה. בעצם

היתה חייבת לעשן כדי שלא לעמוד מול עצמה. אוי ואבוי לה מרגע אחד של שפיות! בכל הימים שהיתה באמסטרדם לא נרדמה כלל. עדיין הסתובבה יחפה עם הבגדים והמטפחת הלבנים. אנשים נעצרו ברחוב ובהו בה. התחילה להבין שעוברים דרכה כוחות אחרים שאינם שלה כלל.

פעם אחת נוכחה בכך כאשר ישבה לבדה בבית קפה ועישנה ללא הרף. דמותה והתנהגותה בלטו מאוד. תושב מקומי הביט בה באופן מוזר. לא היתה מסוגלת לעמוד במבטיו וקמה מכסאה. כאשר קמה, נותר כסאה מוטה בזוית על רגליו האחוריות במשך דקות ארוכות, ממש ניתק מכח המשיכה! לאחר רגע ארוך נבהל אותו איש והחל לזעוק: "מה זה!! תראו מה הולך פה! מי הבחורה הזאת?!...". דיקלה הרגישה שמאגיה עוברת דרכה ופחדה מעצמה.

דיקלה הגיעה לשדה-התעופה, כשהיא נראית כמו נזירה לבנה ומטורפת. אנשי הבטחון ההולנדים ערכו עליה חיפוש שתי וערב. הפכו את כל חפציה המעטים שוב ושוב. שוטר אחת בדקה בבגדיה והריחה את תיקה המדיף ריחות קטורת. דיקלה אפילו לא הבינה שמחפשים עליה סמים. הרגישה מושפלת לגמרי ואפילו פנתה לבורא:

"למה אתה עושה לי את זה?! הרי אני באה עם מסר של אהבה שהכל טוב! למה אני צריכה להיות כל-כך מושפלת?!..."

גם כאשר נחתה בארץ הקודש, לאחר טיסה מנומנמת לחלוטין, עוררה מיד את חשד אנשי הבטחון ואנשי המכס כַּשְׁאִית סמים בטוחה. מילא, ההולנדים חושדים בה, אבל הישראלים?... כמעט נחנקה מרוב בושה, ורק המחשבות על פגישתה הצפויה עם בני משפחתה, המחכים לה בשדה-התעופה, שימחו אותה מעט. לאחר שיצאה הבחינה במסוף קבלת הפנים באמה ובאחותה, וכן בבן-דוד נוסף שהיה עמהן. לתדהמתה, הם עברו לידה ולא הבחינו בה כלל!

דיקלה קראה "אמא!" האם הסתובבה ולא הצליחה לאתר את בתה. לאחר רגע ארוך נחרדה לגלות שהיצור העומד מולה אינו אלא בתה האהובה. ששה חודשים חלפו בסך-הכל, אבל דיקלה השתנתה כליל. ממש עברה מטרמורפוזה. אחותה צעקה כאשר זיהתה אותה מבעד ללבושים המטורפים והמבטים ההזויים. רק בן-הדוד ניסה להרגיע את המצב ולעזור לה לסחוב את חפציה המסמורטטים בדרך למכונית שבה המתין אביה.

כאשר ראה האב את בתו חשכו עיניו.

"דיקלה!... מה עשית לעצמך?... אוי ואבוי לך..."

בגדיה המקומטים הונחו בתיק מאחור, ואילו בתיק הצד נשאה עמה את החת"ת, הברית-החדשה ושאריות של ריחות קטורת. במשך הנסיעה

דיברה עם משפחתה ללא הרף על הגילויים ועל הבשורה החדשה שחזרה עמה. כולם שתקו בצער בעודה מדברת בלהט על השלום העולמי בחסות אותו האיש.

הגיעו בצהרי יום ששי לבית החצר של משפחתה באשקלון.

"את חייבת להתרחץ מיד ולהחליף בגדים!" פסקה האם על סף הכניסה לבית. היא הסתכלה מקרוב על ראשה מקוצץ השיער של דיקלה והסירה מעט את מטפחתה.

"ווי, את מלאה כינים! לא ראיתי בחיים שלי דבר כזה... כל הכינים שמצאתי לך ולאחותך כשהייתן קטנות לא מגיעות ביחד לרבע מהכינים שהבאת אתך מחוץ לארץ!... איך לא הרגשת בהן?! בואי אתי עכשיו לחצר כדי שנעיף את כל הברחשים מהראש שלך... את לא תכנסי ככה הביתה!"

דיקלה ישבה בחצר והמשיכה להרצות על שליחותה הקדושה לעשיית שלום בין היהודים לבין האח הגדול, בעוד אמה פולה את כיניה במסרק המיוחד לכך. "די, דיקלה, די!", התחננה האם שתפסיק לדבר, אבל דיקלה לא היתה מסוגלת. רק בתום המלאכה, כעבור שעתיים של פליית כינים שתי וערב, נרגעה מדיבוריה.

בכניסה לבית חיכתה לדיקלה הפתעה. למעלה מעשרים מעטפות של שיחות הרבי מלובביץ' חיכו בערימה על שולחנה. כעת נזכרה שהזמינה את השיחות באתר האינטרנט של הרבי המחייך, כאשר היתה בדרום-אמריקה. בטיול הסתפקה בפניו המאירות של הרבי, שנראה לה כמו אב, וכעת, בדיוק בזמן הנכון, הגיעו ממנו גם האותיות. בתוך ראשה הרטוב מפליית הכינים התחוללה עדיין מלחמה, אבל היא הרגישה לפתע שלא הכל אבוד.

בליל שבת למדה עם אביה את השיחה של הרבי על חודש אלול שבפיתחו ניצבו. הוריה, שהיו רחוקים לגמרי מתורה ומצוות, הבינו שעליהם לעזור לדיקלה לחזור לעצמה ולעמה לפני שתסתבך לגמרי עם הנצרות. בימים כתיקונם אולי היו מנסים למנוע ממנה לחזור בתשובה, אבל כעת הפכה היהדות לברירת מחדל.

בשיחה היה מדובר על אלה היוצאים לקבל את פני המלך בשדה, בדיוק ביום שבו קיבלו את פניה בשדה-התעופה! היה מדובר שם על רחמי ה' ועל התשובה של עם ישראל. הכל הסתדר לה להפליא. אמנם קראה את החת"ת מדי יום ביומו, אבל בעיקר כסגולה, ואילו כעת טעמה לראשונה באמת מתכני החסידות.

בכל זאת המשיכה להתפלל באותה שבת דרך אותו האיש, האח הגדול. היתה לה מלחמה פנימית אם לקרוא בחת"ת או בברית החדשה. מחד

היה קל יותר לקרוא בברית החדשה, אך ככל שביקשה מה' שיראה לה את האמת, כך התקשתה לפותחו. וכאשר הברית-החדשה נופלת, הברית הישנה קמה. היא חזרה לקרוא בחת"ת.

בבוקר יום ראשון ביקשה מאביה להסיעה לכותל המערבי. כאשר הגיעו, נפרדה ממנו לשלום ופנתה לעבר שערי הכניסה הרחבים. בעודה הולכת לכיוון הכותל, ראתה לפתע, ליד תחנת המשטרה, שלט גדול המבשר על בית תפילתם של "היהודים המשיחיים". מבלי לחשוב נכנסה פנימה. היא ראתה כומר עומד ומשוחח עם קבוצת תיירים, נגשה אליו ומבלי שתציג את עצמה כלל, ביקשה ממנו בהחלטיות:

"אני רוצה שתטבילו אותי!"

דווקא בכניסה לכותל הגיעה מלחמת העולמות שהתנהלה בנפשה לשיאה. עצביה היו מתוחים לגמרי, והיא רצתה לסיים בתוכה את ההתלבטות. היא ראתה בעובדה, שבית התפילה של "היהודים המשיחיים" נמצא על סף הכותל, סימן שמיימי לכך שזהו מקומה האמיתי, וקיומה שסוף-סוף תיגאל מיסורי נפשה.

איש הכמורה נדהם לראות צעירה יהודיה שמגיעה אליהם ללא הכרות מוקדמת וללא כל הכנה ומבקשת לטבול לנצרות ושאל:

"מתי את רוצה לטבול?"

"עכשיו!"

הכומר לא ידע איך להתייחס אליה ולאחר שחשב מעט אמר:

"תראי זה לא כל-כך פשוט... אני מציע שתחשבי על כך שלושה ימים ואחר-כך תבואי לכאן ונטביל אותך."

דיקלה התרגזה על כך שאינו מוכן להטבילה מיד, הרי בדרך-כלל הם כמהים לחטוף כל אחד והנה הוא מעז לעכבה... בכל זאת נטלה משם ספרון ירקרק, יצאה מפתח בית התפילה הנוצרי ופנתה לעבר הכותל.

כאשר הגיעה לעזרת הנשים בכותל, הניחה את ראשה על האבן הענקית כדי לצננו מיסורי מחשבותיה. חמש דקות לאחר שביקשה לטבול למען אותו האיש, התפללה בכותל של היהודים!... היא שוחחה עם הקדוש-ברוך-הוא ללא הפסק עד הלילה. מהרגע שיצאה מרחבת הכותל, לא היתה מסוגלת יותר לפתוח את הברית-החדשה ואת הספרון הירקרק, שגרמו לה מכאן ואילך לתחושת סלידה כמעט.

כעבור שלושה ימים החליטה להרגע מכל ההתלבטויות הנוגעות לרומו של עולם, ויצאה עם חברה טובה לטייל בחוף בת-ים. היתה מאושרת

לראות את מרחבי הים בחופי הארץ. לאחר כמה שעות נפרדו שתיהן מהים ופנו לכיוון העיר להשיג אוטובוס.

לפתע נעצרה דיקלה וביקשה מחברתה להמתין לה רגע. היא רצה בחזרה לעבר חוף הים, שלפה מתיקה את ספר הברית-החדשה, כאשר הספרון הירקרק טמון בתוכו, ופשוט השליכה אותו בכל כוחה לים. היא חיכתה כמה שניות עד שנמוגו כל עיגולי הטביעה. לאחר מכן שבה אל חברתה ואמרה לה בשמחה:

”זהו! עכשיו הכל ברור לגמרי!”

כאשר עלתה לאוטובוס והתמזגה עם שיגרת היום-יום, נזכרה לפתע שלפי הצעת אותו כומר היה עליה לטבול לנצרות בדיוק כעת, וכתחליף 'הטבילה' את הברית-החדשה...

ומהרגע שהטביעה את הברית-החדשה במצולות ים, הרגישה בודאות שהכל יסתדר, שה' איתה ואין לה מה לדאוג יותר, הרגישה גאולה. עלה בדעתה שאינה צריכה להרשם לבית-הספר התל-אביבי לרפואה סינית, אלא להגיע לצפת ללמוד תורה.

באותו לילה ממש הגיעה לצפת ונקלעה, בעצת עוברים ושבים, למכון "אסנט" לקבלה וחסידות. בדיוק באותו יום נערכה שם הדפסה חגיגית של ספר התניא שליוה אותה בתרמיל בכל המסע המסוכן ושמר עליה מפני המכשף, מפני אותו האיש, מפני הסמים ומפני טירוף הדעת. כעת הודפס ברוב פאר והדר, כאילו לכבודה, לכבוד בת המלך האבודה שחזרה לעצמה.

סביבון במים הרדודים

גיא ארז את חפציו לקראת נסיעתו באופנוע לכיוון דרום הודו. היתה לו תחושה חזקה שלא כדאי לו לנסוע. הרגיש שמהו לא טוב עלול לקרות ובכל זאת יצא למסעו. משום מה, למרות הקיץ, החליט ללבוש את מעילו.

בהודו הכל רגוע, עם עישונים למיניהם ובלעדיהם. אתה רואה במוחש אצל ההודים הפשוטים את האמונה מכל עבר. הכל כאן מסתובב סביב האמונה. בעת נסיעה ניתן לראות בצידי הכביש שלטים באנגלית כמו "הכל הוא אחד ואחד הוא הכל!", וכל מיני אימרות המעוררות את האמונה באופן כללי. הארץ מלאה במקדשים למיניהם, והאדם מתחיל להרגיש שמהו רוחני קורה פה.

לאחר שהשתחרר מהצבא, נטל גיא את מענק השחרור, חסך עוד מעט כסף ויצא להודו, קנה אופנוע ונסע בתחילה לכיוון הצפון. ככל שהתקדם גילה נופים מדהימים ביופיים ומלאי השראה. הטבע החשוף חושף את הנשמה ושולח לה איתותים עליונים. גיא האמין תמיד שיש בורא לעולם, אבל היה ברור לו שהוא אוניברסלי ולא מחייב, מין אמן עליון שצייר ופיסל יצירת מופת ששמה "עולם" כדי שנתפעל ממנה ותו לא. לאחר שנפשו שבעה מהצפון, החליט כאמור לפנות דרומה.

כבר בפנייה הראשונה התקלקל האופנוע. גיא ניסה לתקנו, אך ללא הועיל. הוא הזעיק מכונאים שלא הצליחו אף הם. בסופו של דבר הצליח איכשהו לתקן את האופנוע והמשיך בדרכו דרומה. ההרגשה שמהו רע עומד לקרות הלכה והתגברה בתוכו. משהו בלב נידנד לו ללא הרף.

בהודו רכב תמיד ללא קסדה. היתה לו קסדה שנשא עמו רק לכבוד המשטרה ואילו הפעם עצר את האופנוע וחבש את קסדתו. הוא נכנס לכביש המהיר ונסע במהירות של שמונים קמ"ש, ואז לפתע זינק כלב חום לכביש ונכנס לתוך הגלגל הקדמי - - -

- - - גיא עף מהאופנוע ונחת על ראשו במסלול הנגדי של הכביש. רכב משטרה שנסע מולו עצר בשניה האחרונה בחריקת בלמים. מכוניות נוספות סטו ממסלולן ולא פגעו בגיא השרוע על הכביש. אלמלא הקסדה היה נהרג בודאי, ואלמלא המעיל היה לבטח נפצע קשה.

השוטרים ההודים הרימו אותו והסתבר שנפצע קלות ברגלו שזבה דם. הם הוציאו את בקבוק המים מחיקו, נתנו לו לשתות והלכו לדרכם. למרבה שמחתו נוכח גיא בכך שהאופנוע עדיין פועל, בזכות מגן הברכיים שהגן על המנוע מפגיעה.

דבר חשוב אחד למד על בשרו: הנשמה תמיד משדרת ומאותתת, ורק חבל שהאדם לא מקשיב לה. במרחבי הודו המרהיבים והמיסטיים היא משדרת בתדר גבוה, והשאלה היא: האם האדם קשוב לה, האם הוא שם לב לצליל הנסתר, למחשבה הפנימית?

גיא הגיע לדלהי, עיר הבירה, ונח באכסניה אחת בעיצומו של השרב. לאחר זמן מה חטף קלקול קיבה קשה ביותר המלווה בחום. לאחר חודש של מחלה ותשישות כמעט מוחלטת, הרגיש געגועים חזקים לביתו. הוא

החליט להפתיע את משפחתו ביום הולדתה של אמו ולאחר מכן לחזור להודו להמשך המסע.

הוא טס לארץ בעודו סובל מכאבי ראש עזים. אמו הופתעה מבואו הפתאומי ונחרדה ממראהו הצנום ביותר. לאחר הגיעו שכב במיטה עם חום גבוה מאד, ולאחר שבוע הבהילו אותו לבית-החולים.

בבית-החולים איבחנו אצלו את מחלת הסלמונלה המשולבת בטיפוס, וניסו להתמודד עמה במחלקה מיוחדת למחלות שמקורן במזרח הרחוק. כחצי שנה לפני כן נפטר אצלם מישהו מאותה מחלה. את כל מזונו קיבל גיא דרך אינפוזיה בלבד, כאשר הוא מזיע באופן לא נורמלי. מפלי זיעה ניגרו ממנו. מדי יום החליפו שמונה פעמים את מצעי מיטתו ואת פיזימת החולים שלו! סבו האוהב בא לבקרו, לאחר שלא נפגשו במשך כשנה. הוא שמח לראות את גיא, אבל בכה למראהו הצנום והחיוור.

פעם אחת ניסה גיא לקום ממיטת חוליו עם עמוד האינפוזיה, ולגשת לשירותים. כאשר ניסה לפתוח את הדלת, הכל השחיר לנגד עיניו והוא התמוטט ואיבד את הכרתו.

לאחר שהחלים, קבעו הרופאים שעליו להשאר במעקב לתקופה של שלושה חודשים.

לאחר סיום המעקב החליט לנצל את כרטיס החזור להודו ולנסוע שוב. גם האופנוע המתין לו. אמו ויתר בני משפחתו ומכריו לא הבינו כלל:

”מה יש לך עוד לחפש שם?!”

”לא הספיק לך טיול אחד?!”

”לא הספיקה לך המחלה שחטפת שם?!”

החוויות הרוחניות גרמו לו לנסוע הפעם עם התפילין הקטנות של בר-המצוה, הסיפור וספר התהלים הקטן שקיבל כמתנת שחרור. כמו כן לקח תמונה של חומות ירושלים. הוא לא התייחס לפריטים הללו בארץ, אבל חש שיזדקק להם במזרח.

הפעם נסע במגמה מודעת לחפש מבעד לבריאה את הבורא. עדיין רצה להנות מהנופים המרהיבים, אבל ביקש כבר לקבל רמזים. מדי פעם הגיע למקום יפהפה ואז הוציא את התפילין, הניחן, קרא שמע ישראל ואמר פרק תהלים. הוא דיבר אל ה' בעיקר דרך מחשבתו, והודה לו על יפי ופלא הבריאה. הסתכל בלי סוף על הכוכבים, עד שצצו מאליהן השאלות הקיומיות. אמנם השתמש בתשמישי הקדושה היהודיים, אבל הבורא עדיין נותר לגביו אוניברסלי.

לאחר כמה חודשים בהודו, בעיקר בצפונה, מכר את אופנועו והחליט לנסוע לתאילנד ואחר-כך ליפן. כאשר הגיע לתאילנד, התוודע בפעם הראשונה לבית חב"ד בבאנקוק. עד אז היתה לו סלידה נוראה מהחרדים. כירושלמי חילוני טיפוסי פיתח כלפיהם נוגדנים, ממש הגעילו אותו, אבל כאן, בזירה הרחוקה של המזרח-הרחוק, החלה להיסדק מעט החומה הירושלמית הישנה.

בית חב"ד היווה גם מרכז גשמי לכל הישראלים המשוטטים במזרח. בכל טיוליו ניסה להתרחק מישראלים ומכל סממן ישראלי, אבל דווקא כאן שמח על הקשר. הוא נפגש עמם בקבלת שבת, ב"לכה דודי" ובניגוני שבת. הרב נחמיה אמר איזה דבר תורה מפרשת השבוע, ולאחר ששרו ורקדו, חזר לרחוב, לפאבים וליתר מקומות הבילוי הצבעוניים.

באחד ממסעותיו במזרח, הגיע מאוסטרליה לאי תאילנדי אחד, כמעט לא מיושב, ומצא שם אכסניה מקומית. יום אחד, בשעות אחר-הצהרים, כאשר עסק כדרכו במדיטציה, התבונן בשקיקה במשך זמן רב בים שלא נגמר. לפתע ראה בין שפת החול לבין המים דבר מה ירוק וזוהר. לאחר שסיים את המדיטציה, ניגש לראות מה טיבו של החפץ הנוצץ, וראה למרבה פליאתו שמדובר בסביבון המשתכשך במים הרדודים.

איך מגיע סביבון למקום שכוח-אל כזה? הרי לא מגיעים לכאן יהודים, ואם כבר מגיעים, מה הקשר שלהם לסביבון?... אז הציפו אותו געגועים אל ביתו ואל ארץ ישראל. חלפה למעלה משנה מאז שיצא בפעם השניה למזרח, ולמעלה מחודש ימים מאז שהתקשר לביתו. הוא החליט לטלפן הביתה ולאחר קושי רב הצליח. אמו התרגשה והקרינה לו חום עצום ממרחקים:

"גיא! בדיוק אנחנו באמצע ההדלקה והשירה של חנוכה!..."

גיא כמעט התעלף. הוא נראה כעת כמו רובינזון קרוזו, לבוש סמרטוטים, בעל שיער ארוך ביותר, ואינו יודע מהו היום בשבוע, קל וחומר שלא היה לו שמץ מושג שכעת חנוכה. הוא דיבר עם בני משפחתו בגעגועים. לפתע חש כלפיהם קירבה עצומה.

לאחר השיחה רצה ליצור חנוכיה. באותו מקום היו רק קוקוסים למאכל. המקומיים היו מנסרים את הקוקוס לשניים ולאחר שהוציאו את פרו, השליכו את שני חלקי הקליפות. הוא ראה גל גדול של חצאי קליפות ועלה לו רעיון נפלא להפוך כל חצי קליפת אגוז קוקוס לֶפֶן של נר. ליד גל הקליפות מצא עלה ענקי של עץ מיוחד, באורך של מטר כמעט, ובצבע חום כהה, שנראה כמו סירת קאנו. הצליח להפכו לֶפֶן של שמונה חצאי קליפות. עבור השֵׁמֶשׁ מצא צדף שטוח של פנינים.

כעת היה עליו להשיג נרות. הוא פנה לאם האכסניה, המאמא התאילנדית, אשה מבוגרת שהיתה מכינה את האוכל, מנקה ודואגת לכל צרכי השוהים במקום. היא נתנה לו נרות קטנטנים ודקיקים של ימי הולדת בצבעי ורוד-לבן ותכלת-לבן. היו לה בדיוק תשעה נרות.

וכך הדליק בבונגלוס שבו התגורר מדי יום נר אחד וברך מתוך הסידור הקטן שהיה מונח בתיק התפילין. באותם ימים התעורר אצלו שוב חשק להניח תפילין. הגויים שהיו עמו, כמה גרמנים ואיטלקי אחד, התבוננו במחזה ההדלקה בהשתאות גמורה. ליד חנוכיית הקוקוסים הניח את הסביבון שהגיע אליו לחוף הנידח בסיבוב לא נודע.

לאחר תקופה של מסיבות עישונים למיניהן, השתתקה כף רגלו הימנית. גיא לא היה מסוגל להניעה ודידה בהילוכו. כנראה שגם תרגילי המדיטציה גרמו לכך. הגיע שוב לבית חבי"ד בבאנקוק, שם יעץ לו הרב נחמיה לחזור לארץ. הגעגועים והסבל שוב הכריעו את הכף והוא החליט לחזור.

כאשר הגיע לשדה-התעופה עם מכנסי השרוואל הסגולים, הגופיה הקצרה והקוקו הארוך, סוּג מיד כטיפוס חשוד. נערך עליו חיפוש מקיף כדי לבדוק אם יש סמים באמתחתו. לאחר מכן נחקר ממושכות, ולאחר שהשתחרר מהחוקרים, התקבל באהבה רבה על-ידי בני משפחתו. לאחר שהגיע לביתו, גם טיפל בבעייתו הרפואית באמצעות ויטמינים, שהתגלו כמועילים.

גיא ניסה להכנס למסלול חיים רגיל, אך לשוא. הוא היה מוכרח להרגיש את החופש, את תחושת המרחבים, שהצליח למצוא רק בנדודיו. ישראל נראתה לו עכורה: כל המתח, הפוליטיקה, הצבא, הפיגועים. הכל נראה לו כענן גדול של שקר שמסתיר את הטוב עלי-אדמות. המציאות בארץ הרחיקה אותו מהאמונה, כל האור שקיבל במזרח הלך ונמוג.

אז החליט לחזור למזרח-הרחוק בפעם השלישית. אמו הנדהמת לא ידעה איך להגיב. סבו כמעט השתגע מרוב צער על נכדו שיצא לגמרי ממסלול החיים והתמכר לשוטטות חסרת תוחלת.

במסע השלישי הרחיק שוב עד אוסטרליה, והגיע למקום מדהים ביופיו שנקרא ביירון ביי. היו שם יערות טרופיים שנמצאים על חופים, צוקים ומעיינות נובעים. ממש נוף עוצר נשימה. שם התגורר אצל זוג ידידים גויים.

באחד הימים שמע שעומדת להפתח איזו סדנה לאנרגיה רוחנית והוא ביקש להשתתף בה. היו עורכים כל מיני פעולות טקסיות כדי לקבל אנרגיה שמיימית: מרימים ידיים באויר, משאירים אותן מתוחות, ומתרכזים בשאיפות ונשימות. כולם עמדו במעגל מסביב לגורו. גיא חש

באמת שנכנס בו כח אדיר דרך אצבעות ידיו, כח שחילחל עד לאצבעות רגליו. הוא הפך לפתע קליל ומלא חשמל בכל גופו. בשום מדיטציה לפני כן לא הרגיש כזו התעלות. הנה סוף-סוף מגיע הכח!

בין טקס מחשמל למשנהו ישבו כולם והאזינו לדברי הגורו שהחל לדבר על אותו האיש. היתה להם שיטה משונה, מחד התנגדו לגמרי לנצרות וטענו שהיא עיוותה הכל, ומאידך הלכו בכל זאת אחרי אותו האיש.

באותה קבוצה הכיר בחורה גויה בת תשע-עשרה שהיתה יפה מאד ונחמדה. לאחר תקופת היכרות החלו לדבר ביניהם על חתונה. באותה תקופה עמד לפוג תוקף הויזה שלו, והיא הציעה לו להתחתן עמה ולהשאר באוסטרליה. סיפרה לו שיש לה סבתא יהודיה מצד האב, והוא חשב שאולי היא בעצם יהודיה. הכל היה אידיאלי. אמה של הבחורה עודדה את הנישואין, והוא כבר החל לתכנן את עתידו באוסטרליה.

יום אחד התקשרה אמו לדירה שבה התגורר עם זוג ידידיו הגויים, והודיעה לו שכעת מלאה בדיוק שנה לפטירת אחיה, דודו של גיא, שהלך לעולמו בגיל צעיר. גיא נזכר בדוד, התעצב אל לבו ובכלל התגעגע למשפחתו. הוא נכנס לחדרו, סגר את הדלת, הניח כיפה לבנה על ראשו, הדליק נר לזכר דודו והחל לקרוא תהלים.

האיש שעמו התגורר היה חברו הטוב והצמוד לאורך כל הטיול הנוכחי. הוא שמע את מילמוליו של גיא והציץ לחדרו. לאחר שהבין שמדובר בתפילה, החל לפתע לצרוח כמטורף:

”אין מקום לשום דת בבית הזה!”

אחר-כך החל ממש להשתולל ולהתנפל על גיא הנדהם, שלא העלה בדעתו אפשרות של התנהגות כזאת. החבר הנחמד הפך לפתע לחיית טרף. הוא השליך חפצים לעברו של גיא והמשיך לצעוק, כשהפעם הוא מכוון את צעקותיו לדת מאד מסוימת:

”אין כאן יהודים! אין מקום ליהודים בבית הזה!”

לאחר ההשתוללות חסרת הפשר, הבין גיא שעליו להסתלק מכאן. ההתפרצות כלפיו דווקא חיזקה את נקודת יהדותו. הרגיש כעת שהוא כלוא לגמרי מבחינה רוחנית. לאחר זמן קצר ניסה להחליף נורה באותו בית, בקומה העליונה. הוא התרומם מלוא גופו והחליק, נפל מכל המדרגות וספג מכה חזקה בגבו. לאחר מכן התעוררו אצלו כאבים נוראים, והוא ראה שנשבר המפרק של כף ידו. הכף נותרה תלויה באויר ועוררה בו חלחלה.

כעת, בעוצם הכאב הנפשי והגופני, הרגיש שדברים לא מתרחשים סתם-כך, וכי אין לו מה לעשות עוד בארץ הזאת. הוא לא זקוק לויזה, ואסור

לו להתחתן בשום אופן עם אותה גויה. הרגיש בכל עצמותיו הכואבות שעליו לנוס מן המקום הזה.

לאיפה יברח? לבית חב"ד בבאנקוק! שם הרגיש מחד את החופש, ומאידך את שורשיו. נהג לבלות שם בעת התפילות וסעודות השבת, ולאחר מכן פנה לעיסוקיו האחרים. במקום מכנסי השרוואל והגופיה הצבעונית, הלך בלילות שבת עם הלבוש החגיגי והמסודר ביותר שלבש מזה שנים: מכנסי ג'ינס וחולצת טריקו לבנה, כאשר את ראשו מעטרת כיפת בר-המצוה המבריקה עם הריקמה הדקה. ממש תכלית ההידור.

בליל שבת אחד הגיע למלון כשהוא מדושן עונג מהחוויה בבית-הכנסת, עלה לחדרו וכאשר נכנס, הושיט את ידו אל המתג החשמלי כדי להדליק את האור, ואז,

היד נעצרה מאליה...

בעוד ידו תלויה באויר, חשב מעט והגיע למסקנה שאינו מוכרח להדליק את האור. אולי מחר בבוקר יצטרך, אבל כעת הוא יכול להסתפק באור שיגיע מבעד לחלון. אמר לעצמו: בוא נשמור את השבת עוד קצת...

באותו רגע שהתגבר על הרגלו, חש באושר עילאי. ידע שאם ידליק את האור, יפסק מיד כל הכיף שהיה לו בסעודת שבת. כך נפלו חבלי שנתו בנעימים.

הגיע חג הפסח. אי-אפשר לתאר את הפסח בבית חב"ד בבאנקוק! ממש בית מקדש במזרח-הרחוק, התרוממות רוח והתעלות שאין כמותן בארץ הקודש, פסח אמיתי עם מצות טעימות ויין חזק, שירים וניגונים המסתלסלים מפיהם של החבר'ה הכי זרוקים בעולם.

גיא שתה את כל ארבע הכוסות והוסיף עוד ועוד עד שהתעלף. מכריו, זוג יהודים אמריקאים, סחבו אותו לחדרם בסוויטה מפוארת של מלון. וכך מצא את עצמו, בבוקרו של חג הפסח, שרוע על מזרון מלכים.

בבוקר, כשנפשו עדיין מרוממת מאדי היין של ליל-הסדר, החליט ללכת לשוק המקומי. הסתובב בין הדוכנים לבין הבארים וחיפש כיסוי מתאים לראשו. קנה כיפה שחורה ענקית בסגנון בוב מארליי וכיפה נוספת בסגנון הודי. אז הרגיש שהוא חווה את יציאת מצרים, שהוא מתחיל להגאל מכל הסיבובים הרבים שעברו עליו.

ילדת מדבר סיני

יהודית נצמדה אל הקיר. מישהו עמד מנגד והשליך עליה סכין שהתעופפה במהירות הברק ונתקעה לצידה. היא לא נעה ולא זעה. לאחר מכן השליך עליה סכין נוספת ועוד אחת... ועוד אחת... עד שהלוח שמסביבה התמלא בסכינים הסמוכות לגופה. זה היה מבחן הקבלה שלה לקרקס.

איך קצינה מצטיינת בצה"ל הופכת לנערת סכינים בקרקס? לפני שהגיעה לקרקס שירתה בצבא והלכה מחיל אל חיל. מהטירונות עברה לקורס מ"כיות ופיקדה על טירונים. לאחר מכן השתתפה בקורס קצינות והיתה למפקדת מצטיינת שניהלה קורס ירי ופיקדה על סיור אבטחה ברמאללה.

לקראת סיום השירות הגיעה לפאתי תל-אביב. בתור באר-שבעית שגדלה על גבול המדבר, קסמה לה העיר הגדולה, עיר האפשרויות הבלתי מוגבלות, עיר החופש.

תמיד אהבה לחפש יותר ויותר. אהבה לטייל והרחיקה נדוד עד למדבר סיני. המדבר הקטן של הנגב לא הספיק לה. אהבה את השילוב של הנוף ההררי והים. אין-סוף מדבר ואין-סוף מים. כאשר נעה ונדה במדבר סיני, הרגישה את עוצמות הטבע. בגלל אהבת שיעור התני"ך, ניסתה לדמיין באופן ילדותי את עם ישראל נע במדבר ומקבל את התורה למרגלות הר סיני. מחד חשה כח עצום, ומאידך את קטנותה ואפסותה. את נשיאת ההפכים הזו ביטאה בשירים ובציורים.

כאשר הגיעה לתל-אביב, התחילה שוב מאפס מוחלט כשוטפת כלים. אחר-כך עבדה כמלצרית. אהבת הים הובילה אותה עד לדיג, מקצוע גברי לכל הדעות. ומי שמחפש עוד ועוד מגיע עד לעולם התחפושות - התיאטרון. לאחר מכן פגשה בחור שגדל עם הצוענים באירופה ונכנס בו שגעון להקים קרקס בארץ הקודש.

הסכנה והסכינים קסמו לה. היה לה מין יצר של הסתכנות, אהבה ללכת על חבל דק, על גבול החיים. לאחר שהתקבלה לקרקס, המשיכה לעסוק בעמידה מול הסכינים המתעופפות כנגדה. בנוסף לכך התעסקה עם חיות מאולפות ואפילו עם החיה הקדמונית והמסוכנת מכל - הנחש. לא הסתפקה בכל אלה והופיעה במופעי אקרובטיקה מסוכנים הכרוכים בסלטות ושאר קפיצות.

יום אחד נפגעה מהסכין. רק כאשר האדם נפגע הוא מודע באמת לסכנה. עד אז הכל נראה לו כחלום. יהודית פרשה מתפקידה כנערת סכינים, אבל עדיין לא נטשה את הקרקס. היתה חייבת למצות כל דבר עד תום. הגיעה לפיסגת הקרקס - קיר המוות. הצופים תחבו את ראשיהם מעל הזירה העגולה והיא דהרה על קיר העץ באופנוע מחריש אזניים, עד שלבסוף פרשה לחלוטין מהקרקס.

כעת פנתה יהודית, עדיין בממלכת תל-אביב, ללמוד תיאטרון רחוב בסדנה של העירייה. היא התעמקה במשחק המשלב אקרובטיקה ופנטומימה, וככל שצללה לתוך המשחק, התפתחה אצלה איזו חשיבה רוחנית, מין הסתכלות מהצד על החיים.

דווקא במעמקי החומר מבצבצת לה הרוח. דווקא בתל-אביב החל לבעבע ממעמקים, כמו לִבָּה רוחשת, החיפוש אחר הרוח. דווקא כאשר החומר מתגשם, הוא מתגלה במלוא אפסותו, ואז מגיע החיפוש אחר הנשמה. היא הרגישה בתוך חיי האמנות שהתגלגלה אליהם את האכול ושתו כי מחר נמות. משהו בפנים בער ולא קיבל מענה בשום דבר שהציעה לה תל-אביב.

התגוררה עם כמה חברות בדירה אחת. יום אחד התקשר אליה ידיד חב"דניק שחזר בתשובה ושאל אם הוא יכול להדליק אצלה נרות חנוכה. חשבה לעצמה, למה לא? וענתה בחיוב.

היא סידרה את הבית כדי שיראה נורמלי והזמינה כמה מחברותיה. הידיד הדליק נרות חנוכה והשמיע קלטת של הרבי שבכה באידיש, ולאחר מכן הלך לדרכו. החדר האיר באור נעים ופשוט, שהיה סתום לעת עתה.

באותה עת התגלגל לידיה סיפרה של אליזבט הייך "התקדשות", שבו סיפרה על גלגול נשמות שחוותה בעצמה. הספר ריתק את יהודית לגמרי והיא נזכרה בדמיונותיה בעבר, כי אין זו הפעם הראשונה שהיא חיה עלי אדמות, והנה ראתה שיש לכך גם שם מפורש: "גלגול נשמות".

כעת נכנסה למנהרת הזמן. היא חיפשה חומר קריאה נוסף והבינה מיד שהתשובות האמיתיות נמצאות במזרח-הרחוק. הבינה שכל תורות המזרח מבוססות על מה שחשה כעת: מאיסה בחומר. ידעה שעליה להתרום מעל לחומר ולהתחבר לרוח הטהורה. המשוואה היתה פשוטה לגמרי: החומר רע ומערבי ואילו הרוח טובה ומזרחית. כעת חסכה כל אגורה כדי להגיע למזרח, לאמת העולמית. כמה אפשר לסבול את השקר, כמה אפשר לשחק, להכנע למשחק החיים!?

תחילת המסע היתה בנפאל, מקום קסום מכל הבחינות ועם היצע של שיטות רוחניות. יהודית הגיעה לבסוף למדיטציה הטיבטית, שם דיברו

על כך שהכל בהשגחה, הכל מכוון, והכל אחד. היא למדה כל מיני תרגילים, כולל שליטה על הנשימה, ישיבה והתבוננות. הכל מצא חן בעיניה. לאחר תקופת מה פנתה למדריך הרוחני:

”אם הכל בהשגחה, מי המכוון ומי המשגיח? ומה הוא רוצה ממני?”

פניו קדרו :

”עד כאן! אני רוצה לעזור לך להיות אדם טוב יותר, אבל אל תשאלי מי ומה, כי אין לכך תשובה, ואין זה מתפקידנו להתעסק עם זה...”

מיד הבינה שזה לא זה. אמנם נפלא להיות אדם טוב יותר, אבל מה עם ההשגחה הפרטית? ולמה בכלל נולדה יהודיה?

לאחר מכן המשיכה לתחנה הבאה במסע, תאילנד. היא נכנסה לגיונגלים הנידחים כדי להתבונן בנסתרות. שאפה להפנים את זריחת השמש ומסע הירח ויתר תופעות הטבע המופלאות. למדה רבות מהים שנראה כלפי חוץ כחול ותו לא, אבל כאשר צוללים לתוכו, מגלים עולם ומלואו. הבינה שיש הרבה דברים מכוסים בעולם, בגשמיות וברוחניות. בתאילנד קיבלה מהטבע כוחות עצומים להתחקות אחר סוד הבריאה.

פעם הגיעה לאי נידח. באמצע הלילה, בעודה שקועה בשינה, הרגישה לפתע עקיצה נוראה שזיעזעה את גופה. היא התעוררה וראתה לצידה עקרב מתפתל! חשה מטושטשת לגמרי ולא היה לה מושג אם העקרב ארסי או לא. היתה מבודדת לגמרי ורחוקה מתושביו המעטים של האי. נותר לה רק הכאב והשמים השחורים המנצנצים כוכבים. אישוניה התרחבו ואז אמרה לעצמה שאם תראה את אור הבוקר כנראה שתחיה ואם לאו, היא גמרה עם העולם הזה...

לפתע החיים והמוות היו כה סמוכים זה לזה, וכאילו התבקשה לבחור ביניהם. לאחר שעצמה את עיניה, אמרה בקול הולך וגובר:

”אם מישהו שומע אותי, אז אני רוצה לומר לו שאני רוצה לחיות, אבל רק בתנאי שאמצא את האמת של העולם, ואם לא - אני מעדיפה למות! תיקח אותי! אם אתה משאיר אותי פה, אתה חייב לתת לי את הכח והאפשרות למצוא את האמת של העולם!...”

לבסוף ראתה את אור הבוקר שמילאה בכוחות אדירים. באותו יום עלתה על סירה, עזבה את האי הבודד והמשיכה ביתר שאת במרתון של החיפושים.

כעת הגיעה ליפן. כספה אזל והיא חיפשה עבודה מזדמנת. בד בבד השתתפה בקורס למדיטציה, שלא היתה בו עבודה זרה של פסלים ומנטרות למיניהן. מיומה הראשון במזרח-הרחוק לא דיברו אליה

הפסלים. ידעה שהם מוגבלים ולא שייכים אליה. השקיעה את עצמה בטכניקה של התבוננות בגוף עצמו, איך שהוא מתקיים בטבעו. המדיטציה כללה תענית דיבור של עשרה ימים וצום כמעט מוחלט. היא הרגה כמעט את הגוף, אבל הגיעה להתבוננויות עמוקות מאד מעל ומעבר לגוף. ולאחר מכן חזרה על הקורס כמה וכמה פעמים.

יפן שונה מיתר אחיותיה במזרח. היא מיסטית אמנם, אבל גשמית, קדומה אבל מודרנית. שם פגשה בבוטו - תיאטרון רחוב יפני שפעל בשיטה שדיברה אליה ביותר, ולפיה יש לחיות את הדבר בעצמו: להיות עץ, להיות אבנים, להיות מים זורמים...

התגוררה בפארק ביוקוהמה. כאשר הלכה לדרכה מדי יום, עברה ליד בית-קברות נוצרי. יום אחד העיפה לעברו מבט אקראי וראתה לתדהמתה מגן-דוד על קבר אחד זנוח. מה עושה מגן-דוד נידח בין אין-ספור צלבים מסודרים ומטופחים? מבלי להבין, פשוט רצה וקפצה מעל לגדר ונכנסה לבית-הקברות.

היא ניגשה לאותו קבר, שניצב ליד צריפון בפינה לא מטופחת ומסובכת בצמחיה פראית ועבותה כגיונגל. לא הבינה מה קרה לה. מעולם לא התרגשה כאשר ראתה מגן-דוד בארץ הקודש. קיבלה כוחות עצומים והזיזה ענפים ענקיים עד שהגיעה לקבר וניקתה אותו מהבוץ. המשיכה לנקות גם את הקברים הסמוכים, ולפתע גילתה מאות קברים יהודים עתיקים בני למעלה ממאה שנה, שחקוקים עליהם שמות רוסיים.

יהודית החלה לבכות כתינוקת. הרגישה לפתע שהיא בבית, שיש כאן משהו ששייך לה, שהיא שייכת אליו. מאז פיתחה לה הרגל משונה. בעיצומה של שיגרת החיים ביפן, היתה חומקת לאותו בית-קברות, מנקה איזה קבר ויושבת לצידו כבתוך ביתה.

פעם אחת התקשרו אליה ידידים יפנים:

"יהודית, בואי מהר, רואים את ישראל בטלביזיה!" הגיעה אליהם והספיקה לראות על המסך טקס בר-מצוה. שוב בכתה מבלי להבין מדוע, הרי ראתה המון ברי-מצווה בארץ ומעולם לא התרגשה מהם. גם ידידיה הזרים הביטו עליה בתמהון.

לאחר שחסכה די צורכה פנתה להודו. ידעה בלבה בודאות שמהודו תצא עם התשובה לתהייתה. לא ידעה איך ומה, אבל היתה בטוחה בכך לגמרי. בהודו יש דגש חזק ביותר על ביטוש החומר, על יציאה מהגוף. שם מגיעה לשיאה העבודה העצמית של ההתבוננות ופריצת גבולות החומר, כדי להתחבר עם מקור הרוחניות שנקרא "האנרגיה הקוסמית שבחלל". אמנם יש להם בדרך כל מיני אלילים שונים ומשונים עם כל מיני שמות, אבל התכלית היא להגיע לאנרגיה הקוסמית הזאת, והתנאי להתחבר

אליה הוא ביטול הגוף. התכלית נשמעה אמיתית מאד לנשמתה המחפשת כל-כך.

הגיעה להודו מבלי לדעת דבר. בחורה בודדה המסתכלת לכל עבר כדי ללכת הלאה. היא נתקלה בשטף של הצעות לכל מיני קורסים של יוגה ומדיטציה מכל הסוגים והצורות. בתחילה בחרה באחד, וכאשר הרגישה במסחריות שלו, ברחה מיד. היא היתה מחויבת לאמת בלבד.

לאחר מכן נסעה לכיוון הרי ההימליה, לדרמסלה, המקום שבו חי הדלאי-למה של הטיבטים. ככל שהרחיקה, הרגישה שמחה הולכת וגוברת. ראתה השגחה עליונה על כל צעד ושעל, הרגישה שהיא מובלת ולכן היתה מאושרת כל-כך. הלכה לכל מקום כשמפוחית בפיה המחייך. לא קיבלה עדיין תשובה על שאלותיה ובכל זאת היתה שמחה תמיד. האנשים מסביבה היו בטוחים שכבר הגיעה להארה והבנה, לנירוונה, ונמשכו אליה כמו אל מגנט. כאשר החלה לחוש שהיא הופכת למעין גורואית קטנה, נבהלה וברחה מפניהם.

באותה עת החלה להתחבר לענין התפילה. כאשר הבינה שמישהו מקשיב לה, החלה לדבר אליו, לבכות ולצחוק, להתפלל. פעם ראשונה לאחר עשרים ושמונה שנות חיים, הרגישה שמישהו מאזין לה באמת.

היא הגיעה למקדשי ההודים. הם התפללו את תפילותיהם והיא דיברה וצעקה לבורא בעברית. לא הגדירה כלום ופנתה אליו בלשון "אתה". במוחש ראתה השגחה, וממש ידעה שהוא נמצא כאן ומקשיב לה. זו היתה עצמות שמעבר לכל שם או כינוי, ובכל זאת שָׁאַלָה "מיהו?" באיזה מקום רצתה להגדירו, כדי לדעת מה הוא רוצה ממנה. ידעה שהוא קיים, אבל מה הוא רוצה ממנה?

לילה אחד חלמה חלום בשפה האנגלית, שבה התנהלו כל לימודי הרוח. חלמה שהיא יושבת על החול בישיבה מזרחית ולידה נמצאת דמות שהיא התגלמות כל הידע העולמי. אמרה לו:

"אם אתה הידע של העולם, אתה חייב לומר לי מיהו הבורא!"

הדמות כתבה בחול שלוש אותיות באנגלית:

ABU

יהודית התעוררה, כאשר שלוש האותיות חקוקות בזכרונה. לא הבינה מה פירוש המילה "אבו", שנשמעה לה כמו "אבא" בערבית ותו לא. חשבה שצוחקים עליה משמים ומדובר בחלום שוא, ובמשך היום החלום הלך ונשכח ממנה.

לאחר מכן נגש אליה ידיד עם מפה של הודו. יהודית לא השתמשה במפות במשך כל מסעה עד כה. היתה נוסעת רק לפי סיפורים ששמעה, חלומות שחלמה, ובעיקר לפי האינטואיציה. לא ידעה בכלל איך מסתכלים במפה. החלק העליון והחלק התחתון היו עבודה היינו הך.

הידיד רצה להראות לה בתחתית המפה מקום מסוים שברצונו לנסוע אליו, כדי לקבל ממנה עצה. היא הביטה במפה במין בהיה ולפתע קלטו עיניה בחלק העליון של המפה את האותיות שחלמה עליהן לפני מספר שעות:

MOUNT-ABU (הר אבו)!

היא הצביעה על השם ושאלה את הידיד:

”מה זה?”

”לא, לא, תסתכלי למטה!”

”כן, אבל מה זה שם למעלה?”

”לא יודע, אני רוצה להגיע לכיוון ההפוך.”

”אתה תסע למטה ואני אסע למעלה!...”

היא החלה לברר בקרב היהודים על מהותו של אותו מקום. הסבירו לה שלפי המיתולוגיה היהודית העולם מתקיים חמשת אלפים שנה, ולאחר מכן הוא נהרס ונברא מחדש, ולאחר כל פעם שהעולם נהרס, מתכנסים האלים כדי להחליט על מקום בריאה חדש, ומקום כינוס הוא מאונט-אבו.

התשובה הוכיחה לה שהיא נמצאת בכיוון הנכון. היא החליטה סופית שתגיע לשם. הודו היא ארץ ענקית והנסיעה למאונט-אבו היתה אמורה להמשך כשבוע ימים. בדרך הגיעה לצומת דרכים והתלבטה, אם להמשיך למאונט-אבו, או לטייל במקום אחר ואחר-כך להגיע ליעדה.

הבינה בתוכה, שהנסיעה למאונט-אבו היא בעצם הליכה לקראת המוות. ידעה שעליה לומר שלום לכל העולם הגשמי, כי משם לא חוזרים. כדי לזכות לחיי הנצח הנשמתיים, עליה להמית את הגוף. הרי כל התפיסה המזרחית היא שמוכרחים לנטוש את הגוף כדי להתחבר לאמת הקוסמית. היתה מוכנה אמנם להפרד מהעולם, אבל משהו בתוכה ביקש לחוות עוד קצת מהעולם הזה. כעת התעורר בקירבה רצון ישן להגיע לגוֹאֵה, למקום החופש הבלתי מוגבל. אמרה במחשבתה לריבון העולם:

"אתה תחכה לי קצת, ואז אבוא אליך..."

רכשה כרטיס נסיעה לגואה, מתוך כוונה להגיע בתוך שבועיים למאונט-אבו. היא ישבה באולם המיועד לנשים והמתנה לרכבת. האולם היה הומה כמו שוק, מלא בילדים ואפילו בחיות למיניהן. יהודית ישבה יחפה במכנסי הגיינס, כשהיא משוחחת עם העולמות העליונים.

אז הבחינה בקצה האולם בקבוצה של כארבעים נשים הנכנסות לאולם ההמתנה. הן היו לבושות בבגדי לבן ופניהן פני מלאך, שקטות ושלוות בתוך כל ההמולה. הן פסעו ברוך והתיישבו להן בקצה האולם. אחת הוציאה בננה וקילפה באיטיות, שניה סידרה את הסארי שלה. הן ריתקו אותה מאד, והיא הביטה לעברן מהצד השני של האולם בסקרנות רבה.

לפתע המאמא, האם האחראית על הקבוצה, פסעה לכיוונה ולאחר יותר ממאה מטרים, נעצרה ממש ליד יהודית והתיישבה לצידה:

"שלום."

"מי אתן? מה אתן?..."

המאמא הביטה ביהודית במבט שמיימי אוהב:

"הגענו עכשיו ממאונט-אבו, ואת חייבת להגיע לשם..."

יהודית חשבה שהיא עומדת להתעלף. ההשגחה היתה ברורה ומוחשית עד אימה. בניגוד לכל כללי הנימוס, תפסה בכתפי המאמא:

"מי שלח אותך אלי?"

"כולנו שליחים של א-להים..."

יהודית הרגישה כעת שריבונו של עולם יושב עליה חזק, ואפילו לא מוכן להמתין במשך השבועיים שתכננה לשהות בגואה. יהודית הביטה כלפי מעלה ואמרה בקול רם לפני המאמא ויתר הנוסעות:

"אתה לא יכול לחכות שבועיים? הרי הבטחתי שאבוא... תבין... יש לי קצת פחד... עוד פירורים של העולם הזה... וכאשר יגמרו אני אבוא... הרי הבטחתי לך!"

המאמא תיארה ליהודית מה נמצא במאונט-אבו האגדי, ושוב חזרה על כך שהיא שליחת האל ושעל יהודית לבוא לשם. כעת התברר ליהודית, מעבר לכל ספק שהיא חייבת להגיע לתחנה הסופית של חייה בעוד שבועיים.

כאשר הגיעה לגואה כבר לא עניין אותה דבר, לא היס, לא החוף, לא הגיונגל ולא האנשים למיניהם. ישבה בווה בהרים הגבוהים, ולאחר שלושה ימים בלבד עזבה את גואה ונסעה, במשך שבוע, לכיוון מאונט-אבו, לסוף העולם.

באותו שבוע חנתה במקומות שונים כדי להשתתף בקורסים של מדיטציה, לא כדי לחפש אמת, אלא כדי להתנקות ולהטהר לפני הפרידה מהגוף וההתחברות אל האמת הקוסמית. במהלך ההתנקות הרגישה שמחה עצומה. לאחר כעשרה ימים חשה שהיא מוכנה להפגש עם האמת המוחלטת.

הגיעה לכפר השוכן למרגלות מאונט-אבו. אחד הנזירים התבונן וראה שהיא 'נקיה' ומלאת להט קודש וראויה להפגש עם האל. הציע לה להצטרף לפגישה על ההר. כבר אז הרגישה, כמו בחוויות קודמות, שאין כאן דיוק ואמינות גמורה, אבל ההשגחה העצומה הכריחה אותה להמשיך הלאה. אמרה לעצמה, שבתוך כל הערבוביה תוכל להבחין באמת הצרופה שאין עוד בלעדיה.

לפני שעלתה להר, הרגישה שעליה לנקות את עצמה בכמה תחומים נוספים. גילחה את ראשה ורכשה בגדים לבנים הראויים לאמת שהיא עומדת לגלות עוד מעט. טיפסה על ההר עד שהגיעה למקדש. בדרכה נתקלה בפסלים למיניהם, שכרגיל לא עניינו אותה ביותר.

בפסגת ההר בא לקראתה נזיר :

"שלום! כל-כך טוב לראותך שוב!"

"אבל לא ראיתי אותך לפני כן..."

הנזיר החל להסביר ליהודית את התיאוריה של הכת הגורסת שהעולם נחרב מדי חמשת אלפים שנה, ושכעת אנו מצויים על סף חמשת אלפי השנים, ולכן אין ללדת כיום, אלא רק להתכונן לקראת קץ העולם. הכת מונה כמה מיליוני מאמינים שאינם פרים ורבים, אלא רק מתכוננים לחורבן. משהו נשמע לה מוזר בכך. מעולם לא האמינה בהתנגדות לטבע. מי אנחנו שנחליט לעצור את הילודה?! ובכל זאת המשיכה ללכת בעקבות הנזיר. כפי שהיה לה ברור כאשר הגיעה להודו שתמצא את התשובה, כך ידעה בוודאות שהדבר האמיתי מחכה לה כאן ועכשיו.

באולם התצוגה היה מין עץ-חיים מסתעף המבטא את השתלשלות והתפצלות כל הדתות בעולם, מאין באו ולאן הגיעו ברבות השנים. היא זיהתה את הנצרות והאיסלאם. כאשר התבוננה היטב, בנסיון לאתר את מיקום היהדות, הבחינה שכתוב כך :

אברהם <= ישמעאל <= מוחמד <= איסלאם

היא פנתה לנזיר בהתרגשות שלא הבינה :

”אבל לאברהם היה בן נוסף שנקרא יצחק והם ייסדו את היהדות!”

הנזיר הקדיר את פניו :

”לא! האל שלנו אמר שזה לא קיים... זה שקר גמור!”

ככל שהאדם בהודו רגוע ושלו יותר, כך הוא נחשב לקדוש יותר. משכן הנזירים היה מלא במאות נזירים ונזירות השרויים בדממה מוחלטת. על רקע הדממה נשמע לפתע קול זעקתה של יהודית. לא ידעה מנין בקע קולה, הרגישה שבוקע מקירבה דבר פנימי לחלוטין, לפני ולפנים, הנמצא במקום שבו הצעקה והדממה מתאחדים :

יש יהדות וזו האמת!!!

כאשר בקעו המילים מתוכה, לא ראתה דבר פרט למילותיה העפות באויר, ממש ראתה את קולה. כל הנזירים והנזירות נמוגו. היא הרגישה לפתע מין התעלות אמיתית מעל לכל חוויה שהכירה עד כה. אמרה לעצמה בפשטות: מה את עושה אצל הגויים האלה עם העבודה הזרה שלהם!?

כאשר ירדה מההר, עדיין לא זיהתה את זעקתה עם חזרה בתשובה, ובטח שלא עם דוסינות שחורה, אבל ידעה שכעת עליה לחזור לארץ ולהתוודע ליהדותה. הבינה שאינה יודעת כלום, פרט ללימוד תנ"ך מועט עם פירוש קאסוטו וכמה מצוות מזדמנות, כמו הדלקת נרות חנוכה באותה דירה תל-אביבית. התקוממה בתוכה: הגעתי עד לכאן כדי ללמוד תורות של גויים ואת התורה שלי איני מכירה?! איזו בחירה יש לי?!...

בדרכה לארץ עצרה בתאילנד כדי לחזור בהדרגה לגוף. היא ידעה שאם לא תחזור לגוף, יהיו עלולים לאשפז אותה בגלל ריבוי רוחניותה. רכשה כרטיס לעוד שבועיים, ובינתיים התבוננה רבות בשטף החיים הטבעיים, שוחחה עם אנשים והירבתה לשחות כדי להפעיל את גופה.

פעם בכתה בפני ריבונו של עולם :

”בטח אני לא האדם הראשון בעולם שראה השגחה גדולה כל-כך וקיבל כאלה אורות ממך, בטח שלחת לפני כן איזה מסר, איזה מכתב, איזה משהו למישהו בעולם הזה, אז תתן לי לפחות לפגוש אותו...”

בעודה מדברת התקרב לעברה בחור ששמע את תפילתה, ללא ידיעתה, מלאך בשר ודם :

"את יודעת מה את צריכה? את צריכה את 'מסילת ישרים'! שמעת על הספר הזה? זה מהתורה שלנו..."

כאשר קראה את הספר הבינה שלא מדובר באדם יחיד שהתעלה וקיבל אי-פעם איזה מסר או מכתב, אלא בעם שלם שקיבל תורה, ובהשגחה פרטית זה העם שלה! הספר הציג לה השקפה ברורה שסידרה לה את הראש.

הגיעה לארץ בדיוק בערב פסח. הרגישה שיצאה ממצרים, ושכל ההגדה נכתבה במיוחד עבורה, כדי לספר איך יצאה מעבדות לחירות ומאפילה לאור גדול.

לחיפוש נולד

לאחר שנפטרה אמו, עבר מושון בן השמונה לקיבוץ שדה-בוקר כילד חוץ. לאחר שאנשי הקיבוץ לא הצליחו להתמודד עם הילד מלא האנרגיות, חשבו להעבירו למקום אחר. אחת החברות, נחמה כהן, אמרה לבעלה יהושע:

"לא יתכן שקיבוץ שלם אינו מסוגל להתמודד עם ילד בן שמונה!... בוא נקח אותו אלינו!", וכך היה. מושון נקלט בביתם המיוחד וזכה לטיפול שוטף צמוד, שהטביע את חותמו על כל מהלך חייו.

יהושע כהן עסק בפרוייקט הארכיאולוגי של עובדת, ודרכו נמשך מושון הקטן לקריאת היסטוריה ולעיסוק בארכיאולוגיה. הוא נדלק על נושא הרפאות, כלומר תיקון כלי חרס שבורים. כך פיתח לו תחביב: תיקון כלים שבורים. כל מי שנשברה לו קערה, או כלי יקר ערך אחר, היה מביאו למושון.

כאשר התקרב לגיל שלוש-עשרה, יזם הקיבוץ פרוייקט בר-מצוה. הגיע אליהם רב חב"דניק והביא עמו דפי הסבר וחוברות נאות לצביעה. היו לו תשובות מעניינות לשאלותיהם הרבות. כך, למשל, המשיל את סיכוי מקריות הבריאה לסיכוי שחתול יקפץ על מנענעי הפסנתר וישמיע סימפוניה נפלאה... הדבר עניין את מושון מבחינה אינטלקטואלית, והוא היה שותף מרכזי בשיחות הללו.

במיוחד נדלק על הנחת התפילין. היה לו רצון פנימי בלתי מוסבר להניח תפילין כשיגיע לגיל שלוש-עשרה. כאשר הגיע לגיל המיוחל, ניצבה בפניו בעיה: מה יעשה נער שנדלק על תפילין בקיבוץ חילוני? כאשר שהה בדירת המשפחה, לא היתה בעיה מיוחדת, והוא מצא את העיתוי המתאים להניח.

הבעיה התעוררה כאשר יצא עם בית-ספרו לסדנת הר הנגב שארכה שלושה שבועות. מה יעשה כעת? מהו המקום הסודי ביותר שבו יוכל להניח את התפילין מבלי שיבוש מפני המלעיגים? השירותים! הוא התגורר עם עוד שלושה חברים בחדר ומדי בוקר נכנס לשירותים עם שקית התפילין המוצנעת, קשר תפילין של יד והניח תפילין של ראש. חבריו שאלו בטרזניה גוברת והולכת:

"מושון, מושון, צא כבר מהשירותים! מה אתה עושה שם שעות?... " והוא השיב בנהימות לא ברורות:

"אאאהה... אאאהה..."

כאשר הגיע לגיל תיכון למד במדרשת שדה-בוקר במגמה האקולוגית, שנקראה "חינוך האדם והסביבה". במסגרת זו היו סדנאות וטיולים רבים, ולא היתה לו בעיה להעדר ימים שלמים מלימודיו. הוא היה התלמיד היחידי כמעט שעשה מבחני בגרות בפנימיה החקלאית. כאשר הביאו תורמים מחו"ל הציגו לפניהם בגאווה את ילד הפלא שעשה בגרות בפנימיה החקלאית... פעם השתתף בחידון לידיעת הארץ שנערך בבתי-ספר תיכוניים והגיע למקום השלישי, ותעודת ההוקרה נתלתה אחר כבוד בחדר המנהל. לכן נטו לו חסד גם כשנעדר מלימודיו במשך שבועיים.

באותה תקופה הנצו בתל-אביב ניצני הכתות המיסטיות למיניהן. כיכר דיזינגוף היתה אז מקום תרבותי שוקק ומלא ענין. בתחילה פגש מגולחי ראש ובעלי צמה הלובשים גלימות אדומות ורוקדים בכיכר - חברי כת הארי קרישנה. מבלי לחשוב פעמיים, אמר להם:

"אני הולך אתכם!"

אז החל לשאול שאלות ולהתווכח. הוא קרא באותם ימים ספרים שונים על תורת המזרח ופגש בכתות נוספות. הגיע לכל מה שיכול היה לשים את ידו עליו ולברר את טיבו, והצטרף זמנית לכל מי שהיתה לו סחורה רוחנית כלשהי להציע.

כך פגש במאמינים של רגיניש (אושו), או של מישהי בשם רינה שני בכת "אצבע אלהים". הסיינטולוגיה החלה לפרוח אז, וכן האימן והאיסט. הוא הגיע לכולם, השתתף בהרצאות וקיים מדיטציות טרנסנדנטליות למיניהן.

בתוך השוק הרוחני הזה צצו לפרקים גם דתיים למיניהם שמכרו את מרכולתם היהודית. דווקא הם נראו לו הכי זרים. לא הצליח להשתחרר מרגש הדחיה שלו כלפי הדתיים. כאשר הגיע איזה פריק של הארי קרישנה, מושון התעניין בסחורתו, שאל, התווכח, ולבסוף קנה או לא קנה, בלי רגש של אנטי, אבל מהדתיים למיניהם נרתע לגמרי. אם נתקל באיזה דוס במקומות הללו או בהזדמנויות אחרות, הטיח בו:

"למה אתם נראים ככה?! ולמה אתם מתנהגים ככה?! אי-אפשר אתכם!..." היתה בקירבו תחושה שלילית כלפיהם שגבלה אפילו בשנאה. כך חלפו כשלוש שנים בארץ, שבהן הסתובב בשוק הרוח מבלי להנעל על שיטה מסוימת.

בתקופה שלפני הגיוס יצא לאירופה, הסתובב עם תרמיל ונסע בטרמפים. שם הרחיב מאד את השכלתו בכל מיני תורות של המזרח ותפיסות נוספות. אז יצא לאור הספר "משנתו של דון חואן", שכתב סטודנט דרום-אמריקאי בשם קרלוס קסטנדה ובו דובר על כישוף אינדיאני אצטקי, שכלל שימוש בסמי הזיות, החזקים בהרבה מחשיש ומריחואנה והגדלים פרא במקומות רבים בארץ.

היה ברור לו שישנה איזו אמת רוחנית המסתתרת איפושהו וכולם מנסים להגיע אליה. כאשר הגיע, למשל, להארי קרישנה אמרו לו שהאמת נמצאת בתורה המזרחית העתיקה, עוד לפני הבודהיזם, בוודות העתיקות, הבהוודגיתה, במזמורים העתיקים למיניהם. היא נמצאת אצל מורי דרך שלא הסתאבו ברבות השנים. דבר אחד ברור במזרח: המערב מנוון לחלוטין! האמת אצלנו! אתה צריך משמעת, הסתגפות, התנזרות, התגברות על החומר שבך. תשקיע ואולי תגיע! נשמע די מבטיח, אבל היו שם דברים אחרים שלא הסתברו לו, ובגללם היה צריך להמשיך ולחפש.

הוא ניסה במשך שנה את שיטת האושו, שהיא תפיסה איזוטטרית (פנימית) של הבודהיזם. שם אמרו לו:

"אתה רוצה להפסיק לעשן? אין בעיה! תעשן כמה שאתה רוצה, רק תהיה מודע לסיגריות! אנחנו מבטיחים לך שהם ינשרו ממך כמו עלים בשלכת..." המוטו שלהם היה לעשות כל מה שבא לך, לזרום עם כל דבר שמתחשק לך, לא להיות מוגבל בשום חוק, להתגבר על כל המעצורים, אנטייתזה לתורות המזרח הקפדניות והנוקשות בחוקיהן. מושון ניסה את כיוונם ההפוך והרגיש שגם זה לא זה.

משם פנה פניה חדה לכיוון שלישי, השונה לגמרי מקודמיו - התורה של גורדייף, רוסי שחי בתחילת המאה העשרים. תלמידו אוספנסקי הוציא על משנתו ספר מחקר בשם "החיפוש אחר המופלא", ובעקבותיו ספרים נוספים, כולם קשים ומסובכים ויש להתעמק בהם מאד כמו בספרי

פילוסופיה, כדי להבינם. גורדייף שואב מהמזרח, אך לא מהודו או מסין, אלא מערבות אסיה - פרס, טג'יקיסטן ויתר המקומות הצ'צ'נייים עם כל מקורותיהם. יש אצלו מתודה, שיטה מעניינת, אבל יש גם סימני שאלה.

כללו של דבר - התשובות שניתנו בכל השיטות לא סיפקו אותנו. לא הצליח לקבל בשום שיטה תשובות שישכנעו אותו לדבוק רק בה. היה עליו להמשיך בחיפוש: אולי שם? אולי הוא? אולי דון חואן? אולי האצטקים? אולי הדרום-אפריקאים או השד יודע מה? מושון חיפש תשובות אמיתיות וברורות שאין אחריהן פקפוק, ובמלים אחרות: וודאות.

לקראת הגיוס חזר לארץ שהיתה אז כמרקחה. נחתם אז הסכם השלום עם מצרים והתכוונו להחזיר את כל סיני. היה עליו להתגייס בעוד שבועיים, אבל הדבר נדחה לשלושה חודשים. מה עושים כעת? חשב לעצמו, ואז החליט להצטרף לאלו הנלחמים כנגד הנסיגה. את האידיאל הלאומי ספג בביתו של יהושע כהן בשדה-בוקר.

רוב רובם של הפריקים המצויים הם מטבע הדברים, שמאלנים, אבל מושון היה דווקא ימני. כאשר הגיע למרכז לעצירת הנסיגה בתל-אביב השתוממו למראהו. הוא לבש גלימה אדומה, שיערו הגיע עד למרפקיו, באוזנו האחת היו שלושה עגילים, ובשניה - שניים. היו בטוחים שהוא מרגל לא מוצלח מטעם "שלום עכשיו":

"אתה?! מה אכפת לך מהנסיגה? מה אכפת לך מימית?"

"את האמת, לא אכפת לי מימית! אבל אכפת לי מדהב, אכפת לי מנוייאבה, אכפת לי מראס-מוחמד... מצדי שיחזירו למצרים את ימית, רק שישאירו לי את כל החופים האלה..." אמרו לו:

"טוב, סע לעצמונה. יש שם בחור בשם ברוך מרזל. תצטרף אליו."

מושון לקח טרמפים לכיוון עצמונה. באחד הטרמפים פגש יהודי מיוחד מאד בשם שלמה מילר שהתגורר בחצר אדר והם שוחחו ביניהם. לבסוף הגיעו לקרוואן של מילר ובו התגורר מושון במשך כמה שבועות טובים ויצא לעבוד במטע העגבניות במקום. בערב נהג, כדרכו, להתווכח בנושאי אמונה עם כל האנשים המעניינים שפגש. מישהו אמר לו:

"אחר המעשים נמשכים הלבבות. תעשה ואז תרגיש!"

זה היה הביטוי השנוא עליו ביותר מאז ומעולם. הוא לא רצה לעשות, אלא להבין עד הסוף, ורק אם יבין - ישתכנע ויעשה! ענה:

"בשביל מה אתה רוצה לקנות אותי? אתה רוצה רובוטיזציה?"

היו לו ויכוחים רבים עם הרב נחום רכל אציל הנפש. מושון התריס כדרכו: "למה אתם היהודים נראים ככה? ולמה אתם מתנהגים ככה? ולמה אתם חושבים שאתם סגולה מכל העמים?"

בערבי שבתות יצאו כולם לבית-הכנסת, ומושון הלך לשפת הים לעשות מדיטציה. לאחר שסיים, הלך לבית-הכנסת, ובשלב שבו המתפללים רקדו ושרו הצטרף אליהם.

באותה תקופה גילה מושון דבר מעניין, שחובשי הכיפה הסרוגה אינם חפיניקים ביחס לחרדים, אינם איזו פשרה באמצע הדרך, אלא יש להם משנה סדורה עם תורה רצינית מאד. בכל זאת החבר'ה של עצמונה די התייאשו ממנו והעלו אותו לירושלים, כדי שיפגוש את הרב צבי יהודה קוק. כאשר הגיעו, התברר שהרב קוק חולה ולא ניתן לפוגשו. אז סידרו לו פגישה עם הרב דב ביגון, ראש "מכון מאיר". שניהם שוחחו שיחה ארוכה, שבסופה אמר לו הרב ביגון:

"אם אתה יודע כל-כך הרבה, אז מה באת לשאול?... " לאחר מכן חייד את חיוכו הטוב והחכם ואמר:

"אתה עוד תחזור לפה! ייקח שנה, חמש שנים, אבל אתה תחזור!"

בסופה של התקופה שלפני גיוסו, יצא מושון מעצמונה בתחושה ש"אכן יש משהו במקום הזה, אבל עוד לא שכנעתם אותי לגמרי. חסר לי עוד משהו..."

מושון התגייס לצבא ושרת בתל-השומר. מדי יום חזר לביתו בשעה חמש. הצליח אפילו להשיג פטור מתספורת. כך המשיך במסע חיפושיו הרוחני. עבר מקומונה לקומונה, מכר תכשיטים בכיכר דיזינגוף, נסע לצפת והמשיך במסע הכתות ובחקירתו הבלתי נלאית אחר האמת. בחופשותיו נסע לשדה-בוקר, או לעצמונה שאליה נקשרה נפשו.

לאחר הצבא נסע באופן טבעי למזרח-הרחוק. בתרמילו לקח תנ"ך, "אורות התשובה" של הרב קוק, טנטרת ההבנה העילאית של אושו, ספרו של אוספנסקי - "החיפוש אחר המופלא" - וגם ספר תמים ומקסים בשם "מר אל כאן אנה". היהדות, ובפרט תורת הרב קוק, לא תפסו אצלו מקום מרכזי יותר מהטנטרה, הזן-בודיהיזם, שיטת גורדייף ושיטות נוספות. השיטה היחידה, שממנה סלד לגמרי באופן אינסטינקטיבי כבר מהמגע הראשון, היתה הנצרות.

באותם ימים היו מעט מאד ישראלים בהודו ובמזרח-הרחוק. לאחר תקופה מסוימת, החל לחבוש כובע ולעתים כיפה. היתה לו תחושה שיש משהו מעל ומעבר לאדם ולכן צריך לכסות את הראש. הדבר לא נבע דווקא מהיהדות. בכל מיני תפיסות אזוטריות למד את הנושא של נקודת

השמש במרכז הגולגולת, מרכז הקרחת, כמקום רגיש מאד החשוף לכל מיני אנרגיות.

אחרי הודו הגיע לתאילנד ושם שמע על כת חדשה בשם "אנא קירקא" - "אני הולך". הנקודה המרכזית אצלם היא שהם נעים רק ברגל! יש להם תיאוריה חדשה, בתולית, טהורה, עם כמה אלפי מאמינים בלבד, לא כת המונית של מאות-אלפים או מיליונים, כמו הכת של רגיניש הפזורה בכל העולם, או מאמיני הארי קרישנה שניתן לפגוש בכל מקום. כאן היה מדובר במשהו צעיר ורענן. מישהו הדריכו איך להגיע אליהם. היה עליו לנסוע באוטובוס שלושה ימים, ולאחר מכן ללכת ברגל יומיים עד שיגיע לאיזו מערה, שבה נמצאים חברי הכת החדשה. מושון נדלק על הענין. הרגיש שמשהו חדש עומד להפתח לו. אולי הפעם יגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

בלילה שלפני נסיעתו נדדה שנתו. לפתע הציפו אותו מחשבות על כל אורח חייו. היתה שעת רצון לברר את כל העניינים. הנה הוא נמצא לאחר שנים ארוכות של חיפוש רוחניים, וכל מה שהעלה בחכתו היא כת חדשה המטיפה ללכת רק ברגל... כל אינספור הדפים שחרש, האנשים שדיבר עמם והמקומות ששוטט בהם, הביאו אותו לרדוף אחרי איזו כת השוכנת אי שם במערות?...

בסיומו של הלילה הלבן, מלא המחשבות, אמר לעצמו בהחלטיות: אני לא נוסע לשם! אני צריך לחזור הביתה, לחזור לעצמי, לחפש את האמת בתוכי. עד עכשיו רצתי לפה, רצתי לשם, אבל הכל היה בחוץ. הגיעה השעה להכנס פנימה!

לפתע התעורר בבוקר עם תחושה שאינה שכלית, אבל חזקה וודאית שהוא יהודי. במשך שנים התעקש שלא לקבל את הגדרתו כיהודי רק בגלל שנולד לאם יהודיה, ואילו כעת, דווקא על אדמת הודו, האירה לו יהדותו מעבר לכל ספק. הוא ידע בבירור שעליו לחזור לארץ ישראל, למרכז העולם, וללמוד לחיות כמו יהודי.

ואכן, בסופם של מסעותיו, במערב ובמזרח ובכל רוחות העולם, התייצב מושון שוב בארץ הקודש ובעיר הקודש, בפתחו של "מכון מאיר", כפי שצפה הרב ביגון בחיוכו.

יהודי זה יהודי

מדי לילה ערך איציק, שהתגורר עם דרור בדירתם השכורה בדרמסלה שבהודו, תרגילי מדיטציה לאור הנר. לידו היו מונחות כמה תמונות של עבודה זרה ולידן תמונה קטנה של הרבי מלובביץ'.

תמונות העבודה הזרה של הדת הטיבטית הן תמונות של אלילים, שהאדם אמור לדמיין שהוא מתחבר אליהן. מין דמויות של מַרְבֵּי-ראשים, מרבי-ידיים, מרבי-רגליים. הראשים וגם הגופים היו פְּלוֹלִים מדמות של אדם ודמויות של חיות שונות. כל אחת מהדמויות המפלצתיות הללו מסמלת תכונה מסוימת בנפש, ולפי אותה אמונה, על-ידי החיבור אל הדמות מתקן האדם את התכונה. עבודה זרה מאד מתוחכמת הכרוכה במדיטציה עמוקה מאד.

כבר מתחילה נרתע דרור מהעבודה הזרה וראה בה דבר ילדותי, מגושם ולא ראוי לאדם, אבל הוא נמשך בהחלט לצד התיאורטי של הדת הטיבטית. המדריכים הרוחניים הכירו ברתיעה הראשונית, ולכן הציגו בתחילה את דתם כחֶקְמָה בלבד. הם לא דיברו בשלב הראשון על הקשר עם הפסלים. קודם כל דיברו על הפילוסופיה, ורק לאחר זמן, כאשר נקלטו הדברים בנפש התלמידים, החלו לדבר על כך שיש ליישם את הכל הלכה למעשה.

דרור ואיציק היו קשורים לאותה דת, אבל איציק התמקד ברייקי והיה קשור לנזיר אחר. שניהם נהגו לקום בשעה ארבע בבוקר, והלכו לשיעורי הכת הכוללים מדיטציות במשך כל היום. לפני שהלכו לישון, נהגו לשוחח ביניהם על כל מיני נושאים ובין השאר שאלו: "מהי היהדות?", "מה מקום היהדות בקרב השיטות הרוחניות השונות?" ו"האם יש בה עניינים המקבילים למדיטציות שנערכות כאן?" הם נוכחו לדעת שאינם יודעים כמעט דבר על היהדות.

כשראה דרור את תמונותיו של איציק, מחה בתוקף:

"איך אתה יכול לערבב בין דברים שונים? אדם חייב להיות רציני בכיוון אחד. האמת היא אחת ואי-אפשר לערבב אותה כמו סלט עם דברים אחרים..."

דרור כמעט שלא הכיר את הרבי מלובביץ'. רק נזכר שראה אותו מדבר פעם אחת במסגרת "מבט לחדשות" בטלביזיה, ומאז היה לגביו הרבי מלובביץ' "הרבי שמדבר במבט". הוא סימל עבורו את התורה ואת היהדות. מן הסתם נמשך בדעתו אחרי אמו, שמחד התנגדה לכל העולם החרדי, אבל משום מה רחשה כבוד מיוחד לרבי מלובביץ'. כאשר הופיעו

על המירקע חרדים למיניהם יצאו מפיה קיטורי אש ותימרות עשן, אבל כאשר הופיעה דמותו של הרבי, שתקה במין יראת כבוד.

דרור הוא טיפוס הזקוק לכח נגדי כדי להתקיים. ללא ניגוד הוא חשוב כמת. הכח הנגדי לכל הדברים הטובים שהאמין בהם בצעירותו היה - הדתיים השחורים. בירושלים אין אמצע: או שאתה כאן, או שאתה שם. דרור חי בשכונת בית-הכרם ולאחר מכן ברחביה באוירה של ביטויים חריפים כנגד הציבור החרדי. בעצמו הנהיג פעולות איבה כנגדם, כתב כתובות נאצה על הקירות, הלך נגדם עד הסוף.

מאיך היה זקוק לאמת חיובית כלשהי, שתהיה יציבה והגיונית כדי שתחזיק אותו בחיים. הוא בחל בחיים סתמיים. החיים חייבים להיות עם דרך ועם מטרה! האידיאל שלו היה הטבע, ההשתלבות בטבע, ההתמודדות עם הטבע. בבית-הספר למד בהצטיינות במגמה ביולוגית. אהב להתבודד בנופים החשופים והיה מדריך ראשי בחברה להגנת הטבע. כל הזמן חיפש אתגרים בטבע, עסק בסנפלינג, רפטינג וכל שגעון חדש שהתגלה, חיפש את המקומות הנידחים במדבר יהודה ובנגב, טייל והדריך ברחבי הארץ ובסיני ותפיסת עולמו היתה אחת: חזור לטבע ויהיה לך טוב!

הוא בז לפחדנותו של האדם המודרני, לחיי המשפחה המוגפים בדלתות ולבית המואר מפחד בלילות. הכיף שלו בחיים היה לשבור לאדם את האשליה של הבטחון בחיים המודרניים. כמדריך בכיר היה רגיל להכניס את חניכיו למצבי אי-ודאות בטבע, כמו לעבור לילה שלם לבד בשטח, להתמודד עם דרך שאבדה, להשאר ללא אוכל ושתיה. הוא שידר כל הזמן: אם אתה בטוח בעצמך, תהיה בטוח עד הסוף! תבלה לילה בתוך מערה עם כמה נחשים ועקרבים, ואז נראה מה באמת שווה הבטחון שלך...

כאשר הגיע לגיל שמונה-עשרה, לפני שהתגייס לצבא, כבר נסע להודו. אהב מאד את ההרים המושלגים של ההימליה ואת השממה האינסופית שלהם. במשך ארבעה וחצי חודשים רצה להספיק כמה שיותר הליכה וכמה שיותר צילומים. ביקש לכסות שטחים נרחבים. צעד עם תרמיל על גבו לבדו בהרים, ובכל מקום שחנה, הקים את אוהלו.

בסופו של דבר, לא נהנה עד הסוף מגמיאת המרחבים הללו. זה לא היה זה. תמיד היה חסר משהו. הרי אם היה לו טוב באמת, לא היה צריך לטפס על עוד הר, לחפש עוד נחל ועוד גב. אמנם הטיול עשה לו טוב בתחילה, שיחרר אותו מעט, אבל בפנים לא היה רגוע. בשעות ההתבודדות הרבות שהיו לו, ניקרה בתוכו השאלה: למה עדיין איני מאושר?

מצד אחד חש שעמום בחיי חברה, אבל גם הבדידות לא פתרה את הבעיה. היתה לו אמנם שמחת חיים והכרת הטוב, אבל בפועל לא הצליח להרגיש שלם בשום מצב. העובדה שהטוב הינו חולף, פגמה בטעמים של הדברים. וכך, למרות שהיה בתנועה מתמדת, הצטברה בתוכו מרירות הולכת וגוברת שלא ידע איך להתמודד עמה. הספק, שהיה בקירבו ביחס למהות החיים הנורמליים, הלך וגבר.

כאשר התגייס שרת (כדרכו בהצטיינות) ביחידת צנחנים מיוחדת שעסקה בהישרדות בשטח אויב. לאחר שהשתחרר, תיכנן לעסוק ברפואה, רפואת הגוף וגם רפואת הנפש. לפני הצבא התנדב למד"א, ובצבא התעקש במסירות נפש להיות חובש, ואפילו בכה בדמעות לפני המפקד שרצה להציבו כקשר. ועם כל זאת הרגיש, בתוך תוכו, שהוא לא מתעניין באמת בדברים שבהם עסק, לא בהישרדות בטבע, לא ברפואה ולא בכלום. מה יעשה איפוא בחיים?

בגיל עשרים וארבע, לאחר שנקעה נפשו משוטטות סתמית בטבע ומהתחושה שאין בעולם כלום, הגיע לדרמסלה שבהודו, המרכז הרוחני הגדול של העם הטיבטי. באותו מקום גבוה ומרהיב התנהלו כל מיני פעילויות רוחניות של הדת. המקום המרכזי שבו למד היה הספרייה הטיבטית, שבה היו ספרים המסבירים את דרכה של הכת ובה ניתנו השיעורים. השיטה הוצגה על-ידי הנזירים כטבע הרוחני של הבריאה.

הסבירו לדרור שלא מדובר בדת, אלא בפילוסופיה והדבר הרגיעו. הרגיש שיש כאן אמת גדולה והחליט להתקרב אליה. האמת שלמד סידרה לו את הראש, הסבירה לו מאין נובע כל סיבלו הנפשי ומה הוא בעצם מחפש. התיאוריה היתה מצוינת. מהטבע הגשמי הגיע כעת לשורש הדברים. אמנם הבין שיש כאן, בסופו של דבר, עבודת אלילים, אבל הדחיק את הענין מדעתו.

המורה הרוחני היה נזיר שדיבר בשפה הטיבטית, אבל הלימודים התנהלו באנגלית דרך מתורגמנית יהודיה כבת ששים וחמש. דרור נשבה בקסמי הנזיר והשתוקק להיות קשור עמו, רצה שיהיה המאסטר שלו.

אט-אט קיבל על עצמו את עול המציאות הרוחנית. החל להתלבש ולהתנהג כמו הנזירים הללו. אמר לעצמו: מה אכפת לי איך אתלבש ואראה? העיקר הוא האמת, ואם זאת האמת - אחיה על פיה!

דרור ניתק את קשריו עם משפחתו וגם את שרידי קשריו עם חברים שונים, הסביר לכולם שאין לאדם צורך בדיבור, ושאין לו צורך ביחסי-אנוש למיניהם. הוא זקוק לקשר רוחני עליון בלבד. מעיקרי השיטה של אותה הדת הוא, שכל סבלו של האדם נגרם מהתקשרויות תלותיות בזולת: הפחד מיצירת קשר והפחד מניתוק קשר. ולכן הדרך לחירות היא, שאין להתקשר לבית, למקום, למשפחה, לחבר. ברמה של הטבע כל

קשר הוא פוטנציאל לסבל, ולכן המסקנה הטבעית היא: אל תיצור קשר עם אף אחד! תהיה נזיר!

הוא היה נתון בתהליך של מאיסה בכל התרבות המערבית השכלתנית הרואה רק מה שלנגד עיניה וסוגדת לעולם הזה. מחק את כל מה שחשב עד כה לנכון. הרגיש מחד שהוא הולך ומתעלה, אבל לעתים חש, משום מה, שהוא חי על סף תהום, וחלומותיו המחישו לו זאת ביתר-שאת.

משיחותיו עם איציק עלה דבר נוסף שבילבל אותו. העבודה הזרה שבה עסק איציק, שהיה בשלב מתקדם יותר, היא ענף מהעבודה הזרה שלמד דרור. הוא סיפר לדרור שיש בה ענייני פריצות לרוב. המאסטרים בכבודם ובעצמם, היו מעורבים בעניינים הללו. הסתבר, שכל הזיווגים העליונים הנשגבים היו כרוכים אצלם בזיווגים בהמיים אסורים. הפריצות, כמו היחס לפסלים הרתיעה אותו. הוא הרגיש שמהו כאן מסריח. אם המאסטרים המטיפים לבזו לחומר שטופים בזימה, אז מה שווה הכל?! ולמרות הכל המשיך לדון אותם לכף זכות.

באותה עת התגוררה בדרמסלה משפחה שבאה מישראל - אב, אם ושלושת ילדיהם. ההורים נהגו להגיע לשיעורים בספריה. דרור ממש העריצם. הנה הגיעו עד לכאן מבקשי אמת מישראל! לא סתם צעירים המגששים בתחילת דרכם, אלא משפחה שלימה. הם הגיעו לדרמסלה למספר חודשים ואימצו מעט את דרור אליהם, נתנו לו לחוש בקורטוב של משפחתיות שכבר הספיק לשכוח.

הבעל, העטור בזקן, סיפר לדרור שהוא למד קצת יהדות, ואמר שיש הכל ביהדות, אבל כיום זה כבר מת. יש ביהדות קבלה, יש מדיטציה, יש חכמה וגם סוד, יש ביהדות מוסר חזק מאד ואמונה במלאכים, ומה לא, אבל לא עושים עם זה כמעט שום דבר. הכל שייך לעבר. הכל נקבר. לעומת זאת בקרב הנזירים הטיבטים הדברים חיים, ולכן הגיעו עד לכאן. דרור התפלא מאד לשמוע שיש ביהדות הכל, אבל הבין, מאידך, שכיום היא אינה רלבנטית.

הוא נהג לשבת בספריה הענקית, שהכילה את כל שיטות העבודה הזרה שבעולם, שעות ארוכות ללא קץ. לקח ספרים והיה מתרגמם ומסכמם. כך מילא יומנים שלמים בחומר רב. אמר לעצמו, שצריך לפרסם את הידע הזה בכל העולם. הוא ציפה שיתפתח ויהפוך למאסטר, ואז ילך להפיץ את האמת לכל העולם ובפרט לעם ישראל. ציפה לרגע המיוחל שבו יביא את אור המזרח לציון.

יום אחד שוטט בספריה וראה מעל לארון הספרים שתי חוברות בעברית בהוצאת "להב"ה" - להכרת היהדות באור החסידות. אחת מהן נקראה "מסע" והשניה עסקה ביסודות החסידות.

כאשר ראה את החוברות, רתח מכעס: מי שם את החוברות האלה כאן? האם הם באו עד לכאן כדי להחזיר אותי בתשובה?! הצלחתי לברוח מירושלים והם ממשיכים לרדוף אחרי עד לכאן!... ובאותו רגע החליט: אני שורף את החוברות מיד! הוא יצא מהספריה כדי לבערן מן העולם. אז פגש באותו בעל משפחה ונופף לו עם החוברות:

"תראה איך הם לא מתביישים להכנס לספריה כדי להחדיר את החומר שלהם... אני הולך לשרוף את זה!"

ידידו ענה לו בישוב הדעת:

"אתה יודע מה? היהודים מאמינים שכאשר אדם זורע גרעין, יום אחד הוא חייב לצמוח, כמו שאומר שלמה המלך: שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו."

דרור ניפנף בחוברות מול פניו בריתחה הולכת וגוברת:

"מה זאת אומרת? אתה רוצה לומר לי שזה ישפיע עלי יום אחד?"

הוא המשיך בדרכו לשריפה ואז אמר לעצמו: רגע, רגע, לפני שנהפוך את החוברות המיסיונריות האלה לאפר, בוא נראה מה כתוב שם בכלל...

הוא ירד לאיזו מסעדה, הזמין משהו והחל לקרוא את סיפור המעשיות של רבי נחמן מברסלב "מעשה ברב ותלמיד". דאג להסתיר איכשהו את החוברת, כדי שאף אחד לא יתפוס אותו, חלילה, בקלקלתו.

זו היתה הפעם הראשונה שדרור, בן העשרים וחמש, קרא טקסט יהודי מקורי. אמנם למד בבית-הספר תנ"ך, אבל זו היתה הפעם הראשונה שבה התייחס ליהדות כאל דבר רוחני. הוא קרא את הסיפור, לא ממש נכנס אליו ולא הבין בדיוק את תוכנו, אבל הרגיש שהוא נפגש לראשונה בחייו עם האמת. השפה הקדושה, הסיפור החזק וענין הצדיק עוררו בו רגש חם והוא בכה ללא שליטה עצמית. מעודו לא בכה כך.

לפתע חש באיזה קפאון רגשי הוא נתון. השיטה הרוחנית של הטיבטים מבוססת על חידוד המח וביטול הלב, אין אצלם מקום לרגש. דרור מטבעו אהב שכלתנות ובז לרגש. הנה הוא לומד שיטה ומתרגל אותה, אבל לא מרגיש כלפיה כלום. ימים על גבי ימים ויומנים על גבי יומנים לא נגעו בנפשו, והנה כמה שורות בחוברת קטנה ומצויקמקת גורמות לו לבכות... מה קורה כאן? איפה כל הגבורה של המח? הכל נמס בכמה שורות? ברגע אחד? יש כאן בעיה!...

הרגיש שלא יוכל להתעלם ממה שקרה לו כעת. היה משהו שנגע לליבו מבלי שיבין איך. עצם המפגש עם מציאות של קדושה עורר אותו. הוא הציץ לראשונה בחייו בהיכל הקודש, הציץ ונפגע. הרגיש לפתע געגועים

שלא חש מעולם. המשיך לקרוא בחוברת השניה על יסודות החסידות, והרגיש שכל מה שחיפש אכן נמצא ביהדות, אבל מאידך נזכר בדברי ידידו שפסק נחרצות שהכל כבר מת. הוא נרגע והחליט בקור רוחו שחזר אליו, להמשיך ללמוד כאן, אבל את החוברות לא שרף, ומדי פעם אף המשיך להציץ בהן.

יום אחד ירד דרור לאיזו מסעדה בעיר כדי לכתוב ביומנו מה למד ואיך התפתח. זה היה הדו-שיח שלו עם העולם. בעודו כותב, ראה מישהו מהכיתה שבה למד, נכנס למסעדה ומתקרב לעברו. היה זה גרמני אחד יקה, גבה-קומה, שגבו היה ישר כסרגל. הוא היה התגלמות הדיוק עלי אדמות. ישב בשיעור כמו מומיה מבלי לזוז מילימטר אחד, ופסע כמו רובוט קפוא.

הגרמני ראה שדרור כותב ביומנו מימין לשמאל ושאל:

"באיזו שפה אתה כותב?"

"עברית."

"אתה יודע עברית?!"

"כן. אני מישראל."

"אתה מישראל?! איפה בישראל?"

"ירושלים."

"אז מה אתה עושה בשיעור שלנו?!"

דרור הופתע לראות את הגרמני מגיב בהתרגשות על דבריו.

"מה זאת אומרת מה אני עושה פה?! אתה נמצא אתי בשיעור ויודע בדיוק מה אני עושה! עכשיו אני מסכם הכל. ככה אני לומד."

"כן, אבל למה אתה נמצא פה? למה אתה לא הולך ללמוד קבלה?!"

"אמרו לי שזה מת!"

הגרמני לא התייחס לדבריו והמשיך:

"תראה, אני ניסיתי ללמוד עברית במשך חמש שנים כדי ללמוד קבלה, אבל ראיתי שהעברית היא שפה קשה מאד, אז הלכתי ללמוד רוחניות בליגה ב', אבל אתה, שיודע עברית ועוד גר בירושלים, מה אתה עושה פה?!"

לא היה לדרור מה להשיב. הנה בא גוי, ועוד גרמני, ומודיע לו חד משמעית שבתור יהודי, שיודע עברית וגר בירושלים, הוא טועה לגמרי כאשר הוא לומד עמו כאן בליגה ב'. זה לא המקום שלו. אם הדברים היו יוצאים מפיו של יהודי שומר תורה ומצוות לא היו נכנסים לאזנו, וקל וחומר ללבו של דרור. דווקא הגרמני, הכל-כך מרוחק ממנו, הזיז בו משהו.

באותה תקופה ניהל דרור כמה שיחות עם המתורגמנית רות, שהיתה יהודיה ממוצא אנגלי, אשר למעשה כמעט המירה את דתה. היא סיפרה לדרור על עברה היהודי. הוא התפלא על כך שהיא מזכירה את יהדותה. אחרי הכל היא בעלת מדרגה ואוחזת בַאמת, ומה זה משנה בכלל אם היא יהודיה?! הרי לפי מה שלמד כאן אין חשיבות כלל לדת, ללאום ולגזע של האדם. כולם שווים בפני הטבע.

בצהרי יום ששי אחד, כאשר יצאו מהשיעור, רות ניגשה לדרור וביקשה ממנו דבר מוזר לחלוטין:

"דרור, בבקשה, תאמר לי גוט שֶעֶבֶס..."

דרור נדהם. הוא לא קלט בתחילה מה היא אומרת. אחר-כך נזכר שמדובר ב"שבת שלום" של הדוסים. זו היתה עבורו הקללה הגדולה ביותר עלי-אדמות. בכל זאת הוא כיבד את רצונה וברך אותה בשפה רפה. לאחר מכן, נהגה מדי יום ששי לבקש ממנו לְבַרְכָּה ב"גוט שעבעס", והוא הופתע לראות את אושרה בעת שעשה זאת. פעם אחת אפילו בכתה, והוא שאל בתדהמה:

"מה קורה פה? מה את צריכה בכלל את ה'גוט שעבעס' הזה?! מה זה עושה לך?...?" היא ענתה:

"יהודי זה יהודי!"

אמירתה זיעזעה אותו לגמרי וחדרה לעומק נשמתו. איך יכול להיות, שהיא, הנמצאת כל-כך עמוק בדרך הרוחנית הזאת, הטוענת שהכל שווה, מסוגלת לומר "יהודי זה יהודי"? הרי לפי שיטתה כולם שווים לגמרי: יהודי, נוצרי, כלב ופרעוש. אם "יהודי זה יהודי", מה שווה כל התיאוריה הזאת?! אם המתרגמת הזאת, שיודעת את כל רזי שיטתם על בוריים ומלמדת אחרים, אומרת ש"יהודי זה יהודי", אז אולי באמת "יהודי זה יהודי"? אם היא לא הצליחה להשתחרר מיהדותה אחרי כל-כך הרבה שנים באותה דת, אז כנראה שזה הדבר הפנימי ביותר עלי-אדמות!

כל חייו חיפש דרור משהו נצחי, משהו אמיתי שניתן להאחז בו. לא איזו שטות של העולם הזה, שהיום נמצאת כאן ומחר נרקבת במעבה האדמה. לכן הוא התפעל כל-כך מהדת הזאת שהיא עמוקה, מורכבת ופילוסופית באופן מדהים. ובכל זאת, השורה התחתונה שלה היא: הכל טבע ואין

בורא לעולם. האלילים שלהם הם בעצם רק חלק מהטבע. זו השיטה הכי עמוקה של הכפירה. אפילו הנצרות היא כאין וכאפס לעומתה. כל חכמי הרוח המערביים כמו יונג וגורדייף הלכו ללמוד מהטיבטים את משנתם, ולכן אם המתרגמת הבכירה ביותר שלהם אומרת "יהודי זה יהודי", כנראה שיש כאן עצם נצחי שלא ניתן להזיזו.

דרור היה זקוק כעת לבירור הענין עד תומו. הוא החליט לעזוב את דרמסלה ולצאת לאיזה מקום בתולי בין ההרים הנישאים. בתקופת שהותו בדרמסלה למד ללא הרף בעשרות ספרים. עם זאת, טרם יציאתו לשטח, החליט שיבחר בנושא אחד בלבד ויעשה עליו מדיטציה בהתמדה. אם ירגיש שזו אמת, ילך עליה עד הסוף, ואם לאו - יחתוך הכל לגמרי.

צייד את תרמילו לשלושים יום והגיע להרי ההימליה. שם מצא מקום ליד פלג מעיין הנובע מקרחון בקצה היער, מקום נידח לגמרי שאיש לא עובר לידו. החליט שלא ללכת יותר, מפני שהבין היטב שאין עוד ערך לחיפוש ולנדודים בגשמיות, הרי לא התקדם כלל מאתמול להיום.

עשה כמה תעניות כפי שלמד, ממילא לא היה לו כמעט מזון, והתמסר לגמרי למדיטציה שבחר. לאחר זמן מה חש סבל רב בגלל התעניות הללו, ואט-אט הרגיש שהוא עלול ממש לצאת מדעתו. בצר לו החל לתפוס, דווקא מתוך מושגי הדת הכופרת, שיש בורא לעולם, שיש אלקים.

כל חייו ברח מההכרה המחייבת הזאת, מפני שהבין, באיזה מקום, שאם יש בורא לעולם, כנראה שהוא רוצה ממנו משהו. הידיעה שיש בורא ניפצה אותו לרסיסים. החל להרגיש שהוא תלוש לגמרי מכל המציאות. הוא לא ידע מה רוצה ממנו הבורא, אבל היה לו ברור שמה שהוא עובר כעת, אינו לפי הרצון העליון. לא יתכן שהבורא ירצה שהאדם יתבודד לגמרי, יחיה ללא משפחה וללא חברים ויתכחש לנשמתו.

עוד הרגיש שיש פגם נורא במאמצים מחשבתיים שאינם מתגשמים ברמת הדיבור והמעשה. לפי הכת, העולם מתחיל ונגמר במחשבה. על האדם לחשוב שעות על גבי שעות ותו לא. במקום לתת צדקה בפועל, הם לימדו שצריך לדמיין שאתה מציל מישהו מהים וכך תאהב אותו. כעת, בעודו לבדו לגמרי, הרגיש שלא יתכן לחיות כך, הרי יש לאדם גוף כדי לפעול ופה ולשון כדי לדבר. לא יתכן שה' נתן לאדם כח בעולם הגשמי, ומאידך הוא רוצה שרק יחשוב על הדברים. כעת קרא לאותו בורא מוכרח "השם", הרי כל יהודי יודע עם מי יש לו עסק.

לאחר שעברו עשרים וחמשה ימים, חמשה ימים לפני המועד שהקציב לאותה מדיטציה, החליט לחזור לאיזו עיר גדולה ומשם לישראל. בלבו החליט, שכאשר יגיע לארץ, ילך לפגוש רב כלשהו וישאל את כל שאלותיו.

דרור המשיך להתקדם במסלול, ואז הסתבך ואיבד את דרכו. בעבר, לעתים איבד את הדרך, אבל בטווח של שעת הליכה לכל היותר, וכעת, למרות שהיה מומחה לניווטים, לא זיהה כלל את מיקומו. היתה אז הפשרת שלגים, שכנראה מחקה לגמרי את המסלול. היתה בידו אמנם מפה, אבל בקנה מידה של 1 ל-250,000 שהיא קשה לניווט. הוא החליט בכל זאת להתקדם הלאה, עד שאיבד לחלוטין את דרכו.

הגיע ליער עבות, ממש גיונגל, מלא בבורות ומהמורות. מקום שלא דורכים עליו בני אדם כלל. הגיונגל היה במדרון תלול ודרור ירד באותו יום מגובה של 1,200 מטרים, בתקוה להגיע למטה לשביל כלשהו.

לפני שיצא לאותו מסע, שלח מכתב לאחותו בארץ ובו פרט את מסלולו, וציין שאם לא ישלח הודעה נוספת בתאריך מסוים, עליה לשלוח צוות חילוץ כדי לחפשו. נותרו עשרה ימים עד למועד שבו נקב. היה בו עדיין מעט בטחון בגלל המכתב, אבל ככל שחלפו השעות, הרגיש שהוא זקוק לנס של ממש כדי לצאת מהצרה שאליה נקלע.

כאשר הלילה החל לכסות את העולם, הגיע דרור לתחתית המדרון. במקום למצוא שביל, מצא נהר אימתני שוצף שמימיו מפרקים סלעים. אי-אפשר בשום פנים לעבור בתוכו. אם תזרוק לתוכו חתיכת עץ היא תהפוך בתוך כמה שניות לשבבים! כעת איבד את כל התקוות למצוא שביל. מזונו אזל לחלוטין, ובכוחותיו האחרונים הקים את אוהלו בטרם תיפול חשכה גמורה.

האחיזה שלו בטבע נגמרה. כל מה שלמד במסגרת אותה הדת הסתבר בנפשו ככוזב. לא נותר אצלו דבר פרט לידיעה, שכאשר יחזור לארץ עליו לבדוק את ענין היהדות. האחות, שאליה כתב, התקרבה כשנתיים לפני כן ליהדות. הוא נזכר שהיא אמרה פעם כי "מי שנעשה לו נס צריך לומר הגומל". כמו כן זכר שיש מושג ביהדות שנקרא "נדר", שאומרים אותו בעת צרה. כעת פנה לראשונה בחייו למי שאינו גוף ואין לו דמות הגוף:

"ריבונו של עולם... אם אתה נמצא פה ושומע אותי, תדע לך שאם תוציא אותי מפה בחיים, אני... הולך לומר הגומל בכותל!..."

בלב הבדידות הגדולה ביותר בעולם, באין המוחלט, גילה דרור את הקדוש-ברוך-הוא.

לאחר שנדר את נדרו, נרדם דרור בהרגשה טובה והתעורר בבוקר בהרגשה טובה עוד יותר. לפתע הרגיש שהכל יסתדר. הוא נזכר, שבמקרים של איבוד דרך, יש לחזור קודם כל לנקודה שממנה התחיל לתעות. אמנם זהו טירוף הדעת לעלות את כל ההר הזה, המכוסה בגיונגל אינסופי, ולהגיע לפיסגה, אבל כעת היו לו כוחות נפש מחודשים.

הוא עלה מעלה-מעלה עד לנקודת ההתחלה. אז ראה, לפתע, שביל ציידים קטן. היתה שם גדר העשויה מענפים גמישים, שהיו בה לסירוגין פתחים למעבר. באותו המעבר היתה לולאה, וכאשר האייל דרך עליה, נתפסה רגלו על-ידי החבל, ואז הציידים הרגוהו. הגדר היתה על שפת מצוק, ודרך הצייד היתה להפחיד את עדרי האיילים כדי שיברחו למצוק ושם יילכדו.

דרור שמח מאד על מציאת המלכודת הללו, המעידות כי יש בני-אדם בקירבת מקום. בגלל שהיה באותה תקופה צימחוני אידיאליסט, דאג לפרק את כל המלכודות, שמספרן עלה על עשרים. לאחר שסיים את מלאכתו, ישב לנוח על שפת המצוק ואז נגלה לנגד עיניו מראה מיוחל:

באמצע היער עלה לו תימור של עשן.

אין עשן בלי אש ואין אש בלי איש. הוא התקרב לעבר העשן המיתמר ולאחר יומיים שלמים הגיע ליעדו. שם מצא מאהל של מקומיים הרועים את פרותיהם ביער. הם נתנו לו לחם הודי מיוחד בשם צ'אפאטי וחמאה ולאחר מכן הראו לו את הדרך אל הישוב.

דרור הגיע לעיר הגדולה ומיד השיג כרטיס טיסה לארץ. הוא נחת בארץ לפנות בוקר בחג השבועות. שנה לאחר שיצא מביתו, חזר אליו בהפתעה גמורה. אמו קידמה את פניו באושר. הוא ניגש לאחיו, יניב, שישן והעירו, ולפני שהאח הבין מה קורה, אמר לו:

"קדימה, בוא נלך לכותל! יש לי איזה ענין לסגור שם..."

יניב נדהם לראות את דרור, שלא ראה במשך שנה שלמה, רוכן מעליו לפנות בוקר ומבקש ממנו ללכת עמו לכותל. דרור התעקש, והם הלכו ברגל מביתם שברחוב טשרניחובסקי אל הכותל. כאשר הגיעו, נגש דרור לאחד המניינים שהתפללו שם וביקש לומר "הגומל". המתפללים הביטו בהשתאות בבחור התמהוני עם השיער הארוך והבגדים ההודיים הזרוקים והצבעוניים, המבקש לומר ברכת הגומל. מישהו נידב לו איזו כיפה ארעית.

"אין בעיה, בוא תגיד הגומל."

דרור אמר את המשפט שהורו לו לקרוא בסידור. לאחר מכן חזר עם אחיו דרך העיר העתיקה לכיוון שער יפו. כאשר עלו בחזרה, ראו לעומתם יהודים הדורי פנים, עטורים בזקנים ועטופים בטליתות לבנות מצויצות, היורדים להתפלל בכותל המערבי את תפילת החג. לפתע התאהב בהם ואמר לאחיו:

"תראה איזה יופי!..."

ולעצמו אמר: איזו זכות להיות יהודי! מה לי ולגלימות האדומות האלה?! האם יש בעולם כולו דבר יפה וקדוש יותר מיהודי עם זקן ופיאות וטלית מצויצת שהולך לעבר הכותל?...

פסלים על הפנים

פנחס צעד ברחוב הנביאים בשכונת הדר בחיפה. כל לוחות המודעות, הקירות, העצים וכל מה שניתן לתליית מודעות, היו מלאים באזהרה חמורה שהזהיר ארגון "יד לאחים" את התושבים בדבר הכת המכונה "הארי קרישנה" שנמצאת ברחוב לבונטין ליד הדואר. עוד נכתב, כי הם נותנים אוכל הודי לא כשר ומשמיעים שירי עבודה זרה.

באותם ימים היה מצוי בתקופת בנייים בחייו. רצה ללמוד יהדות וביחוד נמשך לקבלה, אבל הגיע למכון אחד לקבלה שהיה בו שינון מושגים פשטני ותיאורטי ללא תמיכה של אורח חיים, כלומר ללא קיום מצוות. המכון הרתיעו, והוא למד הילינג והחל להתעניין ברוחניות המזרחית ובפרט ההודית. המודעה דווקא גירתה את סקרנותו, והוא הלך לכתובת שהופיעה עליה. מתוך המודעה שנכתבה לשמה בא שלא לשמה...

פנחס הציץ ונפגע. בתוך זמן קצר נשבה בקסמי המקום. היו שם דברים שעניינו אותו מאד, כמו שפת הסנסקריט העתיקה, המנטרות ויתר התכנים האכזוטיים. מנהיג המקום היה בוגר סיירת מטכ"ל, דבר שהוסיף נופך של אמינות לכל העסק. חברי המקום ניסו לשכנעו להצטרף אליהם ולבסוף הצליחו. פנחס לבש, כמו יתר הבחורים, את הבגדים הכתומים, את החלק התחתון שנקרא "דהותי" והחלק העליון - "קורטא", על צוארו ענד מחרוזת ענקית של עץ מיוחד. על מצחו היה סימן חימר מנהר הגנגס, ראשו היה מגולח מלפנים ומעורפו השתלשלה צמה. בני הכת, שכולם היו ישראלים, התפרנסו מגילוף נרות בצורת מגן-דוד בשלל צבעים. מהכסף שהרויחו הדפיסו ספרים להפצה.

פנחס התעורר מדי יום בהנץ החמה ועשה מדיטציה, ודווקא אז הדהדו בראשו פסוקים מהתנ"ך. הוא אמר לעצמו שעליו להתפלל לא-ל אחד, שיקראו לו איך שהם רוצים. הם נהגו לצאת לרחוב, לשיר ולנגן בתופים ובמצלתיים. חברי הכת נראו כאטרקציה לתושבי המקום, אבל היו

כאלה שהתנגדו להם באופן גלוי כמו הכהניסטים, ובאופן סמוי יותר - ארגון "יד לאחים".

לפי השיטה ההינדית, האדם עובר בימי חייו מספר שלבים. בתחילה הוא בחר הלומד את האמונה והפילוסופיה, ובאופן טבעי הוא מתנזר עד לנישואיו. בגיל עשרים וחמש, הוא נושא אשה ומביא ילדים, ובעת נישואיו עובר ללבוש בגדים לבנים. בגיל חמישים מגיע שלב הפרישה בין הבעל לאשה, והם ממשיכים להתגורר תחת קורת גג אחת כאח ואחות, ובגיל שבעים וחמש עליו לעזוב את ביתו ולנדוד למקומות המקודשים, כנזיר שאין לו דבר בחייו.

הגורו הידוע שלהם נפטר ב-1977 והותיר אחריו כעשרים וחמשה תלמידים נזירים (מחציתם יהודים) שהפכו לגורואים קטנים והתפרסו ברחבי העולם. הגורו של המרכז בארץ התגורר באיטליה וחלש על כל איזור הים התיכון.

אסור לגורו להתקשר לשום דבר חומרי, ולכן עליו להיות בתנועה מתמדת. תלמידיו מממנים את נסיעותיו. כל גורו אחראי על כמה ארצות, ובכל סניף יש חדר מכובד ומיוחד השמור לו בלבד.

הגורו שלהם הגיע מדי פעם לדירתם, ועל פיו נשק כל דבר. יום אחד אמר לבחור שהנהיג את הכת בארץ, שהגיעה שעתו להתחתן. הוא הורה להכניס לחדר בחורה מסוימת והוסיף: "תכיר בבקשה את אשתך..." לאחר מכן ערכו להם חתונה על פי ההלכה היהודית, כדי שלא להסתבך עם הרשויות, ולאחריה נישואין הודיים, שבהם הניחו על האש כל מיני זרעונים.

בשלב מסוים שינו את שמו של פנחס. לפי מנהגם הותירו את האות הראשונה פ"א בשמו החדש "פארם גורו דך", כלומר המשרת של הגורו העליון.

לאחר תקופה מסוימת, נסע להודו כדי לקבל הסמכה רוחנית. הוא קיבל שם מחרוזת בת מאה ושמונה חרוזים מעץ והוענק לו שם רוחני חדש. פנחס הציע להם שיקים קהילה חדשה ברומניה, ארץ מוצאו, שבשפתה שלט היטב. הוא התחייב לפעילות של שלוש שנים, כאשר תוכניתו היתה לרכוש בית ולעגן את הכת בעמותה מסודרת.

פנחס יצא לרומניה, ולאחר כמה חודשים מצא מקום מתאים לפעילות בעיר טימישווארה, העיר הקוסמופוליטית והמערבית ביותר ברומניה, הקרובה להונגריה, בולגריה ויוגוסלביה. יש בעיר מיעוטים רבים כמו גרמנים, שתרמו את רוב הכסף להקמת הארגון. הוא קיבל שני עוזרים, אחד מבולגריה והשני מפולניה. כמו כן הגיע מישהו מאיסלנד, מהצפון

הרחוק, שהיה רדוף שדים ורוחות לפי מיטב המסורת האיסלנדית המאמינה בכוחות הגייזרים וברוחות של אבנים.

הם נהגו ללכת למרכז העיר, לפרוס שטיח, לשבת, לנגן בהרמוניות (מעין אקורדיון שוכב) ובמרידגה ולשיר שירים הודיים. הזמינו אנשים מהרחוב לשמוע על שיטתם. מדי יום ראשון היתה תוכנית מיוחדת בבית הכת, אבל גם ביתר הימים היה המקום פתוח. הם הניחו קופסה שעליה כתבו "תרומות", והרומנים העניים תרמו ומהכסף קנו אוכל לאורחים.

היו אלו השנים שלאחר נפילת הקומוניזם. היה בלבול רוחני ונוצר ואקום שבתוכו היה נוח לבני הכת לפעול. בתחילה עוררו סקרנות אדירה. מאות אנשים הגיעו להרצאות ואירגנו עבורם אולמות רחבי ידיים, בהם הירצו מרציהם הבכירים. כמו כן אירגנו מופעים אורקוליים והפיצו ספרים ופליירים.

חלפו להן שלוש שנות ההתחייבות, ופנחס הרגיש שאינו מעוניין עוד להמשיך. חיפש כיוון אחר ולא ידע עדיין מהו. הגורו האחראי על רומניה חיפש לו מחליף. היה מועמד אחד, דוקטור למחשבים מהאוניברסיטה, שהוסמך באופן טקסי, אבל לא רצה לנהל את העניינים. הגורו החליט לקדמו קידום מטאורי ולהפכו לכהן דת (ברהמין), גם מפני שעשה עבורו עבודות מחקר תיאולוגיות. פנחס היה בפעילות ארבע שנים והיה ותיק ומנוסה, והנה מגיע אקדמאי בעל תואר ולאחר שמונה חודשים בלבד הופך לכהן דת.

החל להווצר מתח בקרב אנשי הכת. לדוקטור הנקרא מוררי דס היתה השקפה אליטיסטית. הוא גרס ששיטת הכת אינה מתאימה להמונים, אלא לאליטות. רצה לכבוש את האקדמיה שהיתה מגרשו הביתי, להתחיל מהראש. לעומת זאת, פנחס גרס שההמונים הם הבסיס הכלכלי של כל תנועה, ושתרומתם מקנה להם זכות.

יום אחד התקשר הגורו של פנחס מארצות-הברית ואמר לו שעיסוקיו בעניינים חברתיים מחייבים אותו להנשא. באותה תקופה חשב פנחס על מועמדת רומניה נוצריה והשיחה אישרה את רצונו. הוא נישא ופרש לענייני משפחתו.

כדי להקטין את המתח בבית הכת, הציע פנחס לאשתו של מוררי דס לתרגם עמו ספר מתכונים הודיים צמחוניים. היא התמצאה בבישול, מוררי דס התמצא בעריכה ותרגום ואילו פנחס בהפקה ובזכויות יוצרים.

מוררי תירגם את הספר ההודי ובמקום תבלינים הודיים הכניס תבלינים רומניים. הוא חתם את שמו ושם אשתו, והדפיס את הספר מבלי לשתף כלל את פנחס. היתה בכך גניבת זכויות יוצרים וגם גניבת דעת.

כאשר יצא הספר, ביקש פנחס מהגורו הממונה שישפוט ביניהם. הגורו שמע את שניהם, ולבסוף החליט להחרים את ריווחי המהדורה הראשונה לטובת הסניף המקומי, ומשאר המהדורות יוכל מוררי להתפרנס. מוררי קיבל את הדין בלית ברירה, אבל החלה להתפתח בקרב שנהא כלפי פנחס, והוא בחש בלבם של הכפופים אליו והסיתם.

בגלל נישואיו החל פנחס למכור ספרים הודיים שונים, שאינם קשורים ישירות לתיאולוגיה של הכת. פעם אפילו שאל את הגורו על כך, והוא השיב שבאנגליה יש חבר בכת המוכר לפרנסתו אלכוהול (האסור אצלם בשתייה) בסופרמרקט, ושיבין מכאן את הרמז.

מוררי החל להסית כנגד פנחס על כך שאינו "מסור לפת" וכי הוא "תועה בדרכו", ולאחר שקיבל דרגת ברהמין, הורע מצבו של פנחס שבעתיים. פעם אחת שמע באקראי את מוררי טוען באמצע שיעור, שאין לפנחס זכות להעביר לנוצרים חומר תעמולה, מפני שהוא בעל מנטליות אחרת, כלומר יהודי.

המצב הלך והתדרדר. אחד מתלמידיו של פנחס התפרץ כלפיו וטען שהוא אינו נאמן, שהוא מוכר ספרים חיצוניים, חומרני, ולבסוף האשימו באשמה החמורה מכל:

"אתה יהודי!"

למחרת בבוקר נכנסו בני הכת לחדר המקדש, שם שכנו ברום המעלות שני פסלי אדם העשויים ארד. לפי אמונתם אחד משני הפסלים הוא הריבון העליון, שהתגלגל לעולם הזה (בפעם האחרונה) לפני חמש-מאות שנה בדמות נזיר, והפסל השני הוא אחיו. שם הפסל היה "אליל הזהב", למרות שהיה עשוי מברונזה. לפי אגדתם הופיעה הדמות בצבע שחור, לאחר מכן בירוק, בכחול ולבסוף בזהב. למרבה תדהמתם, נפלו שני הפסלים ממקומם על פניהם!

כמו כן זזו התמונות ממקומן, והבימה, עם כל מדרגותיה, קרסה ארצה. חברי הכת היו שבורים ורצוצים מנפילת הפסלים. לא קל למאמין לראות את ריבון העולמים' המפוסל בדמות אדם מוטל על הקרשים...

יש במיתולוגיה ההודית אגדה על עלבון מסוים שגרם לפסל כלשהו לקפוץ ממקומו וליפול אפיים ארצה (מה שמעיד על רגישותו הרבה). לנוכח האגדה החלו חברי הכת ההמומים לפרש את נפילת אליליהם. פנחס טען שהנפילה אירעה בגלל ההתקפה שהתקיפו התלמיד, ואילו שאר חברי הכת בראשות מוררי טענו שפנחס הוא האחראי והכל אירע בגללו.

המתח הגיע לשיא ופנחס נאלץ לעזוב את דירת הכת. כעת עלתה על הפרק השאלה מה שייד לפנחס, שהקים את הכל, ומה שייד לכת. הגורו,

בתיאום עם מוררי, הורה לפנחס שאסור לו לקחת דבר שאינו פרטי, ולכן עליו לרשום את כל פריטיו וכל פריטי העמותה ורק אחר-כך לקחת את חפציו האישיים. פנחס עזב את הדירה עם אשתו ועם בנו שנולד, ועבר להתגורר בבית מרוהט השייך לדודתה של אשתו הרומניה, מבלי שהוציא דבר מדירת הכת.

באחד מימי ראשון אזלו להם מצרכי התינוק - המטרנה והטיטולים - ולא היה מהיכן להשיגם. הם נזכרו ששכחו בדירת הכת כמה טיטולים ומטרנה. פנחס הגיע לדירת הכת עם אבי אשתו, וניסה להכנס מהשער החיצוני. להפתעתו, המפתח לא התאים. שוב ושוב ניסה לפתוח, אך לשוא.

הוא צילצל בשער, ושמע שאסור לו להכנס עד שיגיע הברהמין מוררי. פנחס ביקש להכנס ולקחת מטרנה וטיטולים בלבד ללא שום דבר נוסף. הוא הציע שמישהו יתלווה אליו ויווכח בכך. כאשר נענה בסירוב תקיף, הרים את קולו ותבע את צרכי התינוק הדחופים.

כך התנהל משא ומתן, עד שהסכימו לפתוח לו את השער בגלל יוגוסלבי אחד שעדיין הכיר בזכותו. פנחס נכנס לחדר מגוריו ועיניו חשכו: מוט ברזל היה מותקן בין הדלת למשקוף כדי למנוע את כניסתו. בנוסף לכך היו כל החלונות נעולים באופן דומה.

פנחס עמד המום. באותה עת היו כל המאמינים אחוזי תזזית ורצו מצד לצד, כאשר הם משננים את המנטרה העיקרית "הארי..." שיש לאומרה לפחות אלף פעמים ברציפות כדי לזכות בהצלחה. פנחס הפריע לפולחן והם ביקשו לגרשו, פרט לאותו יוגוסלבי שנותר בו שמץ נאמנות מימים עברו. אביה של אשתו הזדעזע מן המתרחש וחזר לרכבו נסער כשהוא מטיח בפנחס: "לאן הבאת את הבת שלי?!"

פנחס החל לצעוק על המאמינים הנעים בדבקות ברצוא ושוב:

"אני הקמתי את המקום, גידלתי אתכם, האכלתי אתכם, מימנתי אתכם ואתם מפחדים שאבוא לכאן כדי לקחת איזו ספה וכמה אלטע-זעכען?... איפה האנושיות המינימלית שלכם?! מישוהו השיב:

"אנחנו פועלים בשם הגורו!"

"איזה גורו בראש שלכם... אני לא יוצא מכאן בלי המטרנה והטיטולים! תפתחו את הדלת!"

אנשי הכת המשיכו להתפתל בסירובם, עד שהיוגוסלבי הביא מקדחה וקדח חורים בקיר כדי לאפשר לפנחס להכנס לחדרו. פמליה של שבעה גברים ונשים נכנסה עמו והורתה לו מה לקחת ומה לא. פנחס אמר:

"באתי לקחת רק את שני הדברים עבור התינוק." מישהו צעק:

"עכשיו תחתום לנו על הכל, מה שלך ומה אינו שלך!"

התחושה היתה משפילה מאין כמותה. חבורת הצעירים שלפני זמן קצר לימדס איך לנשום עמוק בתרגילים ואיך להתנהג בחיים, משפילה אותו כעת עד עפר. זה היה ממש מחזה קפקאי. אז הגיע מוררי, וכשראה את פנחס, הביא לו מיד דף:

"אתה לא יוצא מכאן לפני שתעשה רשימה מדויקת של החפצים שלך!"

"אתה לא נורמלי!"

"הכל בהוראת הגורו!"

"כן, אבל אתה יכול לעשות את זה כמו בנאדס ולא כמו איזה ראש כת דיקטטורית..." מוררי המשיך לתבוע מפנחס לרשום את כל הפרטים השייכים לו ולחתום. פנחס חתם בתחתית הדף מבלי לרשום מאומה, ואמר למוררי בבוז:

"תרשום כל מה שאתה רוצה, אין לי זמן בשבילך..."

כך נותק הקשר בין פנחס לבין סניף הכת שהקים במו ידיו. הגולם קם על יוצרו. הוא סיפר לידיד נוצרי אחד מה שאירע עמו והידיד חיזקו באומרו: "לא נורא, אתה יהודי. היהודים עברו את הקשיים הגדולים ביותר, ובכל זאת שרדו תמיד..."

לאחר המשבר נותר לבדו עם אשתו ובנו ופתח חנות חדשה שנקראה "העיזן החדש". הוא מכר בה, בנוסף לתיאולוגיה הודית, ספרי מיסטיקה, פסיכולוגיה, מדיטציות ובריאות, ועסק בתרגום ספרים משפות שונות לרומנית.

יש ברומניה קבוצות דתיות הקשורות עדיין למיסטיקה הפאגאנית הטרום-נוצרית, הכרוכה בעבודת אלילים. ידיד, שעבד כברמן בבית מלון, נמשך לכיוון הזה וביקש מפנחס להשיג עבורו עשרים ספרים הכתובים באנגלית כדי לתרגמם. רובם היו ספרי מאגיה ומיעוטם ספרי קבלה של הרב אריה קפלן וספר אחד של חוקר הקבלה גרשום שלום. פנחס הציע לידידו שהוא יקרא את ספרי הקבלה, כדי לבדוק אם יש להם שייכות לתחום ההתעניינות המבוקש.

באותו זמן חיפש באינטרנט כל מיני מקורות נוספים לגבי תחומי התעניינותו של הידיד. כך הגיע לאתר באנגלית של הרב יצחק גינזבורג, ומצא בו נושאים מרתקים כמו הילינג ורפואה על פי הקבלה. כמו כן החל לקרוא בשקיקה את ספרי הרב קפלן. כל הידע הרוחני של פנחס התבסס

על הכת, וכעת היה חייב למצוא מקבילות ביהדות כדי ליישבן עם אותו ידע. הוא נוכח מיד לראות שהפוך בה והפוך בה וכולא בה.

באותה תקופה החל ליצור קשר עם הקהילה היהודית והשתתף לעתים בתפילות החגים. לאחר שנה הרגיש שהוא מעוניין לחזור לישראל וביקש מאשתו לבוא עמו ולהתגייר בארץ. היא לא היתה מוכנה לכך בשום פנים ואופן. באותה עת שמע מאחד מחברי הכת בארץ, שהם רוצים לפתוח מסעדה הודית במושב אמירים ומעוניינים לשתפו. פנחס החליט להפרד מאשתו ומבנו ולהשאיר להם את כל העסק. הוא לקח תיק עם בגדים וספרים וחזר בגפו לישראל, לאחר שמונה שנים ברומניה.

כאשר הגיע לארץ, פנה קודם כל לאשראם בתל-אביב, ובילה שם כמה חודשים לפני שעבר למסעדה באמירים, שהיתה עדיין בתהליכי תכנון והקמה. שם יצר קשר עם דוד הר-ציון, חבר ותיק שהפך לגורו ישראלי. באותם ימים ביקש הר-ציון לשלב בין היהדות לבין תורות המזרח ותלמידיו קראו לו "גורו-רבנו". שיטתו היתה להתנהג בחיצוניות כמו במזרח - ישיבה על הרצפה, לבישת ג'לביות ויתר הלבושים, אבל בפנימיות לעסוק ביהדות ובעיקר בקבלה.

השילוב דיבר לנפשו של פנחס באופן שטחי בלבד. בטבעו אהב את המקור. כאשר נמשך למזרח, הלך והתמסר לתיאולוגיה המקורית של הודו. רצה לראות איך אנשי הדת שלהם חיים ונושמים ולא הסתפק בתחפושות ההודיות, בתחליפים המערביים של אושו וכל היתר, ואילו כעת הבין בחוש שאין ליהדות צורך בלבושים המיסטיים ההודיים. ליהדות יש את לבושיה המיוחדים והם אינם סתמיים ושרירותיים, אלא מהווים חלק אינטגרלי מכל הענין.

כאשר נפתחה המסעדה, עבר למושב אמירים כדי להתחיל בעבודתו. המלצרית הראשית, שנקראה כוכי, היתה בשלבים ראשוניים של חזרה בתשובה ועבדה להשלמת הכנסתה אצל הרב יובל הכהן, תלמיד של הרב אשלג, שהתגורר בישוב אור הגנוז. היא הביאה לפנחס כל מיני כתבים בנושאי קבלה ושכנעה אותו להצטרף לשיעור קבלה שבועי של הרב יובל, שהתקיים מדי יום שני. כך החל להתחבר לקהילה הצבעונית שהתגוררה באמירים, אשר כללה חברי מהודו ואנשי פסטיבלים למיניהם בעלי חיבה ליהדות, שאותה ביטאו בניגוני דְּרָבוּקוֹת וביתר הצלילים המיוחדים.

פנחס התגורר בתחילה במסעדה. יום אחד היה המנהל זקוק לחדרו, והוא נאלץ לעזוב והתגורר בשכנות למלצרית כוכי. פעם אחת חזר במוצאי-שבת, לאחר שעבד במשך כל השבת, והיא הזמינה אותו לסעודה רביעית והגישה אוכל מרוקאי מצוין. פנחס טעם ונדהם. הוא היה מומחה בבישול והשתמש במסעדה בעשרים סוגי תבלינים, אבל לא הגיע

אף פעם לטעם הנפלא של בישולה. הוא החל לחקור אותה, האם הכניסה תבלין כזה או אחר והיא השיבה בשליחה, ולבסוף גילתה את סודה:

"יש תבלין אחד מיוחד שלא נמצא בשום מסעדה ואי-אפשר להשיגו בשום חנות תבלינים. כאשר מכינים את התבשיל יש לומר: 'לכבוד שבת קודש'. זה הסוד!"

לאחר מכן ביקש מבעל המסעדה שלא לעבוד בשבת ונענה בסירוב מוחלט. באותם ימים פרצה אינתיפאדת אל-אקצה ובמקביל אירעו התפרעויות של ערבים בגליל, שגרמו לירידה גדולה בהזמנות למסעדה, עד שנאלצו לסוגרה. פנחס המשיך להתגורר באמירים והחל לעבוד בבית אבות בצפת. הוא המשיך ללמוד קבלה, שטיהרה אותו מכל מושגיה של הכת, ומדי פעם טבל עם חבריו במקוואות במרחבי הטבע המרהיב של הגליל.

לבסוף עבר להתגורר בצפת. מכאן ואילך החלו העניינים להתגלגל במהירות האור. הוא למד בישיבת "אור יקר" ואחר-כך עבד ב"אסנט" - מרכז למיסטיקה יהודית - שם הכין אוכל הודי כשר למהדרין ומתובל היטב לחבר'ה שחזרו מחיפושיהם התפלים במזרח.

שער רביעי - תחית המתים

פנים חדשות

החתונה באולמי "לרום" ברחובות הסתיימה מעט לפני חצות. נילי, אחותה המבוגרת של הכלה, יצאה עם אוריאל מפתח האולם ונסעה עמו לביתם בתל-אביב. חתונה היא חתונה ושמחה היא שמחה, אבל נילי הרגישה הקפדה מצד הוריה על כך שהיא לא נישאת לאוריאל.

החיים אינם פשוטים. נילי ואוריאל היו שחקני תיאטרון בדם, כלומר אנטי מימסדיים באופיים, ופרט לכך אוריאל כבר חווה זוגיות במסגרת נישואין וניכווה, ולכן אינו מוכן לחיות שוב באופן מחייב.

נילי למדה תיאטרון בירושלים ולימדה ספרות בשיטת הפסיכודרמה בהצלחה רבה. התלמידים ביקשו ללמוד עמה אפילו בזמנם הפנוי אחר הצהריים, אבל המפקח המרובע ממשרד החינוך התרגז על כך שהיא מכנסת את תלמידיה במעגל, ובכלל נוהגת בניגוד לתקנון המקובל, וכך הסתיימה הקריירה הפדגוגית הקצרה שלה.

לאחר מכן נסעה ללונדון ללמוד תיאטרון. היא למדה היטב והיו לה סיכויים להתקבל לבית-ספר גבוה יותר. מישהו אפילו הציע לה להנשא ולהתגורר עמו בטירה, אבל אנגליה לא משכה אותה. לא משכה? ממש הרתיעה! גם הקהילה היהודית היתה קרה כקרח מתחת למעטה הנחמדות. הם שידרו ללא מילים ליורדים מהארץ: תנו לנו לחיות כאן בשפע ובשקט, חיזרו לארצכם והיו בשר תותחים! הדבר שהכריע אצלה את הכף היו געגועיה לארץ ובפרט לירושלים.

כאשר חזרה נילי לארצה ולמולדתה, הכירה את אוריאל, ואז, יחד עם שחקנים נוספים שלמדו טכניקה מיוחדת של נקיון נפשי, ניסו להקים תיאטרון ניסיוני בשם "התיאטרון השביעי". בסופו של דבר, שניים מהחבורה קיבלו תפקיד ב"קאמרי" ורצו בזרועות פתוחות לעבר המימסד, והנסיון כשל.

נילי ואוריאל יצאו ברכב החיפושית מפאתי העיר. לאחר זמן קצר אמר אוריאל שהוא עייף ורוצה לנמנם מאחור וביקש מנילי שתחליפו בנהיגה. היא הסכימה בחפץ לב. הרכב התקרב לפאתי ראשון-לציון ליד תחנת דלק, ואז לפתע הסתנוורה נילי, ההגה ברח מידיה והחל לנוע בתזזית חזקה ימינה ושמאלה, כאילו שמישהו מנסה להוציאו בכח מידיה, עד שאיבדה שליטה... לאחר שהרכב עבר את תחנת הדלק נתקל בכל מיני עצמים - תחילה בעמוד בקול רעש גדול... לאחר מכן בגדר של בית עזוב בצד הכביש... ולבסוף נעצר כאשר נתקל בעץ תמר עבה וגבוה שהיה בחצר הבית העזוב... החיפושית נמעכה לגמרי - - -

- - - נילי חשה שהיא מרחפת ללא גוף בשמים, כשמסביבה משייטים בקלילות ענני צמר-גפן. למרות שריחפה ללא גוף, היתה לה מודעות של קיום והיא חשה באושר עילאי. באותם רגעים נצחיים נמחק העולם. היא לא היתה קשורה כלל לגוף שלמטה, אולי היתה באיזה רקיע. לא הרגישה כלל כמה זמן הכל ארך - שניה, שעה ואולי שנה. בעולם השמימי הזה אין זמן ואין מקום.

לפתע שמעה ממרחק רב קולות דקים שקוראים בשמה דרך צינור שמחבר את העולם השמימי, בו היא משייטת, אל העולם התחתון.

בתחילה לא רצתה לשמוע מפני שהרגישה טוב כל-כך, אבל לאחר מכן הבינה שקוראים בשמה והתרכזו בשדר. היתה פסיבית לגמרי, עד שחשה לפתע מעין קצר חשמלי מלווה בקולות של קריסת מערכות - - -

היא מצאה את עצמה בחזרה בתוך גופה הסובל. כעת הרגישה כאבים עצומים. פניה זבי הדם היו חתוכות לגמרי מרסיסי הזכוכיות שהתנפצו. שמעה במעומעם קולות של אנשים שניסו לחלצה, אבל לא שמה לב אליהם בגלל כאביה הנוראים.

אוריאל שישב מאחור לא נפגע כמעט והצליח להחלץ מהדלת השניה. איש אחד מהבית הבודד יצא מבוהל כשהוא לבוש בפיז'מה. אוריאל אמר לו שיעצור רכב חולף לעזרה בזמן שהוא ינסה לחלצה מהמכונית. חלף רכב ועוד רכב על פני בעל הבית האומלל שקרא לשוא לעזרה. לאחר דקות ארוכות שב לאוריאל כשהוא מיילל על כך שאף אחד לא עוצר לו. לבסוף הצליחו לעצור מישהו, ולאחר שחילצוה, לקחוה לבית-החולים "אסף הרופא" כשהיא מחוסרת הכרה.

בשלב מסוים התעוררה וראתה שמבהילים אותה לניתוח. היא הבינה משיחת הרופאים שפניה נפגעו קשה וכי חייבים לתפור את אפה וחלקי פנים נוספים. כאשר תפסה את חומרת מצבה, בחרה במודע לחזור למצב של חוסר הכרה.

היא התעוררה מהניתוח הממושך כשפניה מכוסות לגמרי בתחבושות. לאחר שפקחה את עיניה, ראתה מעליה את הוריה מלאי הצער. מבטה של אמה שידר אכזבה וכאב. כאילו אמרה: "מה עשית לנו ולעצמך יום לאחר החתונה של אחותך?...". נילי שנאה את הצער והרחמים שהביאו עמם כל קרוביה ומבקריה.

כעבור שבוע, לאחר שהסירו את התחבושות מעל פניה, הגיע הרגע הנורא מכל. היא הביטה במראה והיתה מזועזעת לגמרי מפניה שהושחתו. לא היתה מסוגלת לתפוס איך הם שונו ללא הכר. מבחורה יפה הפכה למפלצת. כל פניה היו מצולקות ומלאות תפרים.

לאחר מכן פרץ ריב היכן תשהה נילי כעת, האם בבית הוריה או אצל בן זוגה? בגלל פניהם המיוסרות של הוריה, פחדה לחזור אליהם. ידידה עודד אותה לחזור אליו באומרו, שהיא חייבת להתחזק, וכי הוריה לא יחזקוה ואדרבא יחלישוה. בסופו של דבר בחרה להתגורר עמו.

כאשר חזרה לביתם, לא ידעה מה לעשות. הביטה במראה ובכתה, הרגישה שנגמר המשחק של חייה. איך תחזור לתיאטרון, הרי אין לה פנים בכלל? מה תוכל לעשות בחיים? איך בכלל חיים עם פנים כאלו? כאשר נסעה באוטובוס, אנשים קמו מפניה, למרות שהיתה בגיל עשרים

ושבע בסך-הכל. קימתם זיעזעה אותה: אוי ואבוי, לאן הגעתי... אני נראית יותר גרוע מאנשים חרוכים לגמרי...

בשלב מסוים הלכה למנתח פלסטי ידוע בשם פרופ' גלעדי מהרצליה. הוא הסביר לה, שמאחר והיא עדיין מלאה תפרים, אין מה לעשות כרגע עם פניה. לאחר שיגלידו הצלקות, תוכל לבוא אליו כדי שיבדוק מה ניתן לעשות. שוב חזרה לביתה בתחושה שחרב עולמה. הרגישה כמו ילדה קטנה שלקחו ממנה את הצעצוע היקר ביותר והיא נותרה לבדה בעולם. שוב עמדה מול המראה ופרצה בבכי מר:

"מה אעשה עם הפרצוף הזה? ריבונו של עולם, מה עשית לי? למה לקחת את פני היפות ומה נתת לי במקומן? למי עוללתי רע? אולי רק לעצמי... ולמה חטאי גדול כל-כך?... תציל אותי מהפנים המפחידות האלה... הן לא שלי... אבא..."

הפנים המכוערות הכריחו אותה להסתכל פנימה. מבלי לדעת התוודתה על חייה. הבינה שדרכה לא היתה נכונה עד כה, ולכן הגיעה למבוי סתום. היא נולדה בבית עם שורשים. אביה, בן למשפחת סלומון, היה מצד אביו צאצא של הגאון מוילנא, ומצד אמו השתייך למשפחת מהגרים מגרמניה שהצטרפה לחבורת ה"חתם-סופר".

אמה של נילי היתה תימניה בעלת שורשים ענפים. מגיל שלוש לימדה את בתה לומר קריאת-שמע על המיטה ושאר ענייני מסורת. רק בגיל שש-עשרה, כאשר נכנסה הטלביזיה לביתם, החלו לחדור השפעות זרות בקצב גובר והחלה התרחקותה הגדולה. לאחר שעמדה ברשות עצמה, לא הצליחו הוריה לסבול את העובדה שהיא חיה ללא נישואין והתרחקו ממנה מאד.

לאחר כחודש של בכיות ותפילות רצוצות מול המראה, הגיע לביתם קבלן הנקיון של חדר המדרגות בבניינם, שהיה מיודד עמם והכיר את מצבה הקשה של נילי. הוא סיפר להם שהוא אחראי על נקיון חמשה חדרי מדרגות של בניינים רבי-קומות ברמת-אביב ג', וכעת קיבל עבודה באילת, וברצונו להציע להם לעבוד במקומו ברבי-הקומות הללו.

"זאת פרנסה טובה, יהיה לכם כסף לחיות. החיים שלכם יתגלגלו לפחות לאיזה כיוון...", ואז פנה לנילי והמשיך:

"אל תדאגי, את לא צריכה להופיע בציבור, רק המדרגות יראו אותך... והעיקר - תצאי כבר מהראי הזה!"

הם קיבלו את הצעתו. כך יצאו שני שחקני התיאטרון עם הדלי, המטאטא, הסמרטוט וכלי הנקיון האחרים כדי לעלות ולרדת ולצחצח את המדרגות. נילי ניקתה במרץ את המדרגות האינסופיות ואמרה לקדוש-ברוך-הוא שחזר אליה דרך יסוריה:

"אני יודעת שאתה שלחת לי את הנקיון הזה, אני אהיה המנקה הכי טובה בעולם! אני אנקה את עולמי שהתלכלך לגמרי ואתחיל לעלות מהמדרגה הראשונה לאן שתוביל אותי..."

הם עבדו בהצטיינות ונוספו להם לקוחות חדשים. דיירי הבניינים שבהם עבדו, גם ביקשו מהם לנקות את דירותיהם. אמנם הגיעו שליחים ממשפחתו של אביה שהתרעמו על כך שהיא חיה בצורה כה משפילה, אבל כאשר עלתה וירדה הרגישה שהקדוש-ברוך-הוא מורידה לדיוטא התחתונה ביותר, כדי להתחיל לטפס על המדרגות באופן הנכון.

לאחר מכן התקדמו בענייני הנקיון ויצרו קשר עם סיטונאי של חומרי ניקוי שהיה קשור למסעדות וחנויות רבות ברחבי תל-אביב. הבית שבו התגוררו התמלא בחומרי ניקוי, עד שלבסוף שכרו האנגר בנחלת-יצחק ומילאוהו בסחורה. הם החלו לעבוד עם מסעדות, קיבלו סחורה ומכרוה במכונית המסחרית שהיתה להם, וכאשר התרחבו, החלו לצוץ ביניהם סכסוכים. הדבר גרם לכך שיחזרו לכיוון האמנותי.

מישהו מונצואלה הציע להם לעבוד עם תחפושות ולעשות תיאטרון לילדים. הם הריצו הצגה שנקראה "תיבת הקסמים". סופר בהצגה על תיבת קסמים, שכל המחזיק בה ומבקש בקשה, סופה להתקיים. נילי שיחקה ילדה בשם נילי, שמביאה כמתנת יום-הולדת את תיבת הקסמים ליצורים חביבים שנקראו מבובות.

בתחילה המבובות משחקות יפה עם תיבת הקסמים ומנצלות אותה באופן חיובי, עד שהיא מגיעה לכפותיו שלופות הציפורניים של חתול רשע אחד, שמתאוה לתיבה ולא מסכים להחזירה. הוא הופך בעזרת תיבת הקסמים לחיה רעה וחזקה ומצליח להפוך את המבובות האומללות לליצנים, לבכיינים ולכל מה שלבו הרע חפץ. הוא כולא אותם בחושך ולוכדם במעגל קסמים, עד שהם מזעיקים את נילי, שמשחררת אותם מהמלכודת ומלמדת אותם שהתיבה טובה רק כאשר משחקים עמה יפה ומתחלקים בה, אך היא הופכת לרועץ כאשר מישהו רוצה אותה לעצמו בלבד.

יום אחד הגיע אליהם צייר בשם גבעתי, ששיכנעם לעזור לצייר אחר שחי בדלות בבת-ים. הם ארגנו לו תערוכה בביתם שהצליחה מאוד. גבעתי ראה כי טוב וביקש שיארגנו תערוכה גם עבורו, ואף היא הצליחה. פעם אחת הגיעה אחותה של נילי עם זמר מלחין מרחובות בשם אלון. נילי שמעה שיר שיצר, "כך ברא אותך הטבע", שנגע בנפשה.

לאחר מכן הכיר להם גבעתי במאי קולנוע לשעבר בשם מוטי גל מרמת-גן, שאותו הגדיר כ"מלאך שלי". הרב מוטי גל ואשתו הזמינו אותם להתארח בשבת. נילי הרגישה באותה שבת שנשמתה מרקיעה שחקים. לאחר מכן ניסו לשמור שבת בעצמם, אבל לא הצליחו כל-כך ואז

התרחבו הבקיעים ביחסיהם. ניילי גם הצרה על כך שלא תוכל להביא עם בן-זוגה ילדים לעולם.

ובתוך קלחת האירועים נרפאו פניה כמעט לחלוטין, כל הצלקות הגלידו, ולא נותר כמעט זכר לתאונה הקשה שעברה. דווקא אז נפרדה מאוריאל, עברה להתגורר בגפה בשכונת נוה-צדק בתל-אביב וניסתה להתאושש מהפירוד. שם נפל עליה פחד מכל מיני שכנים מפוקפקים. היתה מזמרת לעצמה את "כך ברא אותך הטבע", שהחזיק אותה עד שהחליטה לחזור לרחובות עיר הולדתה, לשכונת שעריים, לביתם של סבא וסבתא שנפטרו.

באחת השבתות ראתה אשה נסערת ומרוגשת. האשה סיפרה לניילי כי איבדה לגמרי את הדרך לביתה, היא רק זכרה שיש איזו מרפאת שיניים הסמוכה לביתה. ניילי הסיעה אותה ברכבה לכיוון דרום רחובות והבטיחה לה שיסעו לאט-לאט, עד שהאשה תבחין במקומות מוכרים, וכך יגיעו לביתה שנשכח בסערת רגשותיה. הן הסתובבו סחור-סחור עד שהצליחו להגיע לבית המיוחל.

האשה אסירת התודה הזמינה את ניילי לעלות לביתה. ניילי ירדה מריכבה ולפתע ראתה את אלון, זמר השיר "כך ברא אותך הטבע". הם שוחחו והתוודעו זה לזה. גילו שהסבא שלה והסבא שלו, עליהם השלום, למדו בתימן אצל אותו מוֹרֵי (מלמד תינוקות) והיו חברים קרובים עד לערוב ימיהם. כך התגלגלו העניינים בין ניילי לאלון, והם החליטו להקים משפחה, למרות הנסיונות הקשים שעבר כל אחד מהם בדרכו.

לאחר הנישואין, ששימחו מאד את הוריה, עברו להתגורר בביתו של אלון, שנמצא בחלק הדרומי של הרחוב הראשי. אלון שהיה זמר ומלחין לא הצליח כל-כך להתפרנס. ניילי התעברה, וכאשר ראתה שחובותיהם תופחים במקביל לבטנה, ואין להם כסף אפילו למכולת, החליטה לעשות מעשה. היא השיגה שבעים שקלים ונסעה לאחד המושבים שבסביבה כדי לקנות פרחים ולמוכרם. היא ביקשה מבעלת המשתלה שתלמדה כיצד לשזור זרים.

כאשר חזרה לרחובות, הוציאה שולחן קטן למדרכה שמול ביתם ומכרה עליו את הפרחים במשך סוף השבוע. את האומץ לפעול קיבלה מנסיונה הקודם כאשר יצאה לשטוף חדרי מדרגות. אז למדה שהדבר הנכון בעת משבר הוא לצאת ולעשות משהו ולא להתייאש לעולם, וגם תפילה מקרב לב בעת הפעולה לא תזיק.

בעלה, שישב עם חבריו המוזיקאים, נדהם לראות את אשתו ההרה מוכרת פרחים בהצלחה והחליט להשתתף עמה. הוא מתח רשת על המדרכה, בין שתי חנויות שהיו שייכות למשפחת אביו, והם הביאו

עציצים ופרחים ופתחו משתלת רחוב. אז החלו מאבקים עם פקחי העיריה שבסופם, על סף לידתה, זכתה במשפט.

לאחר שילדה את בתם הבכורה, נתן להם אבי בעלה חנות כדי למכור בה את פרחיהם. כך חלפו השנים ונולדו להם עוד שני ילדים. הם עזבו את החנות ברחוב, בנו לילדיהם עליית-גג והקימו חנות חדשה בתוך ביתם.

למרות שהיתה לה עבודה קבועה וילדים בריאים, הדברים לא התנהלו למישרין. נילי הרגישה שאף אחד לא שומע אותה, גם לא בעלה שהתרחק ממנה ונאטם כלפיה מבחינה נפשית. היא ראתה שמנשבות רוחות רעות מבתי-הספר של ילדיה. אמרה לעצמה: הם עדיין ילדים טובים, אבל מה יקרה כאשר יהיו גדולים יותר? בקצב הזה הם עוד ידרכו עלי! ועוד הירהרה: ריבונו של עולם, מה עשיתי?! הנה יש לי בעל ושלושה ילדים, ובכל זאת אין לי נחת רוח ושום דבר לא הולך לי. הרגישה שהיא חייבת לקבל איזו החלטה שתוציא את חייה מהבוץ.

ואז החליטה לשמור שבת.

זו היתה החלטה קשה שבקשות מכמה בחינות. ראשית כל בגלל היותה מעשנת כרונית. ושנית: איך תעסיק את הילדים בשבת? הם היו רגילים עד כה לראות טלביזיה ולנסוע לים ולמקומות בילוי אחרים וכעת - לא כלום.

היא ניתקה את ילדיה מכל הרגלי החולין לפני שחיברה אותם לפעילות של קודש ולכן השבתות הראשונות היו קשות מנשוא. היתה מתרגזת על כך שאינה יכולה לנוח ומרוב לחץ הלכה לאיזו פינה נסתרת, הדליקה סיגריה ובכתה לה: "אני הולכת להתפוצץ, תן לי לעשן רק סיגריה אחת! סלח לי, אבל זה ממש פיקוח נפש..."

לאחר מכן כבר החלה למלא את השבת בתוכן. הלכה לטייל עם ילדיה ויצאה לשמוע פרשת שבוע בבית-כנסת סמוך. היא העבירה את ילדיה לבתי-ספר עם יראת שמים, וכאשר סייעה להם בהכנת שיעורי הבית, רכשה מחדש אט-אט את יהדותה. וכיום, כל מי שמבקר בחנות הפרחים שלה ומתבונן בַזרים המקוריים שהיא שוזרת ובתמונות היהודיות הפזורות בחן על הקירות, מרגיש נשמה יתירה.

נשמתי בחמלה

עוזי התקשר בערב כדי להודיע לחברתו רחל שהוא עומד להגיע מחר מסיני, שלושה חודשים לאחר פרוץ מלחמת יום-כיפור. במשך כל החודשים הללו היתה נתונה בחרדה, והנה סוף-סוף הוא עומד לחזור.

בבוקר למחרת היו לה כמה שעות פנויות, והיא מילאה אותן בשיעור מחול בתל-אביב אצל גברת שמר. לאחר שהסתיים השיעור, יצאה לרחוב כשהיא מאושרת על כל רגע שחולף לקראת הפגישה המיוחלת. משדרות רוטשילד נכנסה לשדרות בן-ציון לעבר רחוב המלך ג'ורג'. היתה זו שעת בוקר שיגרתית, שבה נחפו כל איש לדרכו. רחל צעדה בביטחה ובזקיפות קומה. בידיה נשאה תיק ובו מחברות וחפצים אישיים. היא הרהרה בעוזי ובפגישתם הצפויה, אחר הצהרים, לאחר חודשים ארוכים כל-כך של פרידה.

כעת נכנסה לרחוב בוגרשוב. לנגד עיניה הזדקק שלד חדש של בנין בן חמש קומות המוקם והולך. היה עליה לעבור לצידו. המרצפות נעקרו מהרצפה, ערימות חול היתמרו בשטח וגזרי עצים היו מושלכים סביב. לקראתה באה אשה גדולה עם שיער מסולסל ובהיר... לפתע צנח מגג שלד הבנין פיגום עץ שאורכו ששה מטרים ופגע בראשה בחבטה אדירה, והיא נפלה מלוא קומתה לרגלי האשה הגדולה - - -

- - - למרבה תמהונה חשה רחל שהיא נמצאת מחוץ לגופה, מרחפת בגובה של כחמשה מטרים מעל המדרכה וצופה במתרחש ממעל. לא היה לה מושג איך יצאה מגופה ואיך עלתה למעלה. היא ראתה את האשה הגדולה גוחנת לעברה ומנסה לגלות אצלה סימני חיים. אחר-כך התרוממה והחלה לזעוק לעזרה. עוברי אורח נעצרו והתבוננו בגופה המוטל ארצה של רחל והחלו לטכס עצה.

האשה צעקה: "איפה הקבלן?" פועל צעיר הציץ מהגג ושאל "מה קרה?" האשה הצביעה על גופה של רחל ודרשה בתוקף לדבר עם הקבלן. הבחור הודיע שהקבלן נמצא למעלה, אבל הוא לא מוכן לרדת ולדבר עם אף אחד.

רחל ראתה את גופה שרוע על המדרכה וחשבה: זה הגוף שלי, אבל אני לא בתוכו! איך יתכן שאני רואה אותו מלמעלה? באלו עיניים אני רואה ואיפה האזניים שלי? איך אני שומעת את הקולות ברחוב?

היה מוזר מאד לראות את הגוף שבו שכנה לפני רגע. כעת ראתה לראשונה את גופה כפי שרואים אותו אנשים אחרים. תמיד היתה בטוחה שהיא הגוף. לא תארה לעצמה שהיא מציאות שמעבר לגופה הגשמי. באותו זמן לא פחדה כלל ולא כאב לה כלום. להפך, היא חשה מצוין

והיתה נינוחה וחסרת דאגות. לא היתה זקוקה לגוף כדי לראות, לשמוע, או לחשוב.

מצב הצפיה החל להשתנות. היה לה רגע של אי בהירות באשר למתרחש ברחוב. ברגע זה החלו המאורעות ברחוב להתערפל, ומתוך הערפל בקע לפתע אור בהיר שהתקרב אליה והתעצם מרגע לרגע. הוא היה נפלא ואדיר והקרין שפע רוחניות נשגבה.

לפתע, החלו לחלוף לנגד עיניה מאורעות חייה, כאילו שמישהו צילם, הקליט ותעד כל רגע ורגע מימי חייה, מיום הולדתה ועד לרגע שבו קרסה ארצה. התמונות היו תלת מימדיות כמו בסינמסקופ והיא היתה בתוכן. היא היתה הצופה בסרט וגם השחקנית הראשית בו. התמונות עברו במהירות עצומה מבלי להחסיר שום פרט. זה היה מעין סרט וידאו, שאגר את כל המידע של התנועות, הצלילים והצבעים של חייה, וכעת פלט אותו בדייקנות מופלאה.

התקשורת עם האור היתה טלפתית, כמו מלים פורחות בחלל. היא חזרה לראות שוב את האור המסנוור, המבריק, הרך והעוטף. ניסתה להשוות את האור לגווני אור ממקורות שונים שהכירה בחייה בעודה בגוף, אבל גם אור השמש היה חיוור ומוגבל לעומת השפע האינסופי של האור שראתה כעת. האור השופע היה מלא באין קץ אהבה. אין מלים שיתארו את הקסם, הפלא, הטוב, העדנה, העושר, היופי ובעיקר החמלה האינסופית שהקרין האור.

לאחר מכן חשה שהיא לא מסוגלת להוות מציאות עצמית, שהיא עומדת להתבטל לנוכח האור העצום. לא היתה יכולה לשאת את הרגשות הנאצלים של אהבה וחסד ששפעו כלפיה. ביקשה להתגונן, לעצום את עיניה, אך לא היו לה עיניים לעצום! לא היתה לה אפשרות להסתתר מפני הזוהר.

האני שלה עמד להאסף אל האור. היא חשה התקשרות להווייה בעלת העוצמה האדירה. היא פנתה אל האור וסיפרה לו על כח המשיכה המופלא שלו ועל כך שהיא נמשכת אליו, אך ביקשה בכל זאת לחזור אל הגוף ולקבל הזדמנות נוספת.

רחל סיפרה לאור על עוזי, על פרידתם הממושכת בגלל המלחמה, על אהבתם, על הפגישה המתוכננת לאחר הצהרים. היא התחננה שכל המשיכה העצום לא יפריד ביניהם. היתה לה הרגשה של קריעה רוחנית מעוזי, כפי שקורעים בגשמיות בד או נייר. חשה שנשמתה נקרעת מנשמתו. שהאני שלה ושל עוזי הם אחד, וכעת מפרידים ביניהם באופן מלאכותי. ברגע הזה ידעה מדוע פגשה בו, מדוע היתה עמו. ידעה שהם ישות ומהות אחת.

התאונה אירעה בדיוק ביום הולדתה העשרים ושניים. היתה בה תחושה שהיא כה צעירה ולא הספיקה לחיות חיים בעלי משמעות. חשבה על הצעירה המוטלת ברחוב ללא רוח חיים. הרגישה שחייה נגוזו כמו חלום ולא נותר מהם דבר. היא חשה שלא השלימה את תכלית חייה, ידעה שלא היו אמיתיים. צער עמוק קינן בה על הזמן שבזבזה, הזמן של העולם הזה שקיבלה במתנה. היא רצתה לתקן את מסכת חייה. מחד, הרגישה משיכה עזה אל האהבה העצומה והרצון של האור, ומאידך חשה רחמים על אהובה שנשאר בעולם הזה ועל גופה שהחמיץ את חייו. הרחמים מילאו אותה לגמרי עד שפרצה בבכי - - -

האשה הגדולה רכנה ואחזה בידיה של רחל כשהיא משדלת אותה לקום על רגליה. רחל חזרה אל הגוף במהירות עצומה. גופה רעד מעוצמת הזעזוע. היא נשאה את עיני הבשר שלה כלפי השמש. מה חיוורת היא השמש! מה מוגבל כוחה בחום ובאור היחסיים שהיא מפיצה. בדרך-כלל נהגה להרכיב משקפי שמש שהגנו עליה מעוצמת הסינוור, והנה היא עומדת כעת ללא משקפיים ומישירה מבטה אל כדור השמש שנראה בעיניה כה דל...

לפתע הבינה שאור השמש מגן עלינו, על הגוף, על המציאות של העולם הזה. אור השמש הוא המסתיר את האור הגדול! הבינה שאם האור הגדול היה מאיר בעולם הזה, לא היינו מסוגלים לחיות בתוך גוף. ידעה שהמציאות העולמית היא רק ניצוצות מאור האינסוף הפלאי.

היא חשה שמחת אין קץ על הזכות שניתנה לה לחזור לחיי העולם הזה. כאשר הביטה על הקרש הענקי שפגע בה והיה מונח על הכביש, הבינה שאירע לה נס שאינו מתרחש לכל אחד.

גופה המבועת והחבול רעד מבכי. הגוף קם, עמד, בכה, הגיב לפקודות שנתנה לו, אך כושר ביטויו היה משותק. אותו רגע חשה שגופה הוא בעצם השותף, הפְּלִי בעולם הזה לנשמתה, ודרכו היא מתבטאת, יוצרת ומתעלה.

לא ידעה כמה זמן שהתה מחוץ לגופה, אולי שניות, אולי דקות ואולי יותר. הכל התרחש מעבר למימדי הזמן והמקום. כאשר ראתה שהאנשים עדיין צועקים לעבר הקבלן, הבינה שחלפו רק כמה שניות או דקות מאז האירוע. גברתן אחד התקרב לכבש המדרגות של הבנין וצעק בזעם שאם הקבלן לא ירד למטה, הוא יעלה למעלה. האיום עזר והבחור הצעיר הודיע שהקבלן ירד.

האנשים מסביבה היו נבוכים, מפני שרחל לא דיברה כלל ורק הגיבה על דבריהם בבכי. האשה הגדולה אחזה בה בהתרגשות ואמרה, שעליה ללכת בשבת לבית-כנסת ולומר "הגומל". רחל הנהנה בראשה, אבל היה לה ברור, בעקבות החינוך הקיבוצי שספגה, כי לבית-כנסת הולכים רק

אנשים פרימיטיביים אשר פוחדים להתמודד עם החיים, ומקיימים שם טקסים מוזרים וחסרי הגיון.

האשה המשיכה לדבר בהתרגשות ואמרה, שעל רחל לתבוע את הקבלן וכי אסור לה לוותר לו. היא אספה את חפציה שהיו פזורים על המדרכה, הכניסה אותם לתיק ורשמה על פתק כתובת של עורך-דין מסוים ברחוב אלנבי.

כעת נשמע ויכוח קולני שהתנהל בין הקבלן היורד בכבש המדרגות לבין הגברתן המאיים. הקבלן ירד, והאנשים דרשו שיעביר מיד את רחל לבית-חולים. הוא סרב ואמר, שלדעתו היא נראית בסדר גמור. כל אותו הזמן המשיכה רחל לבכות ולא היתה יכולה להוציא מלה מפיה. היתה בלבה אפילו רחמנות על הקבלן. מראהו היה נורא: גבר בשנות החמישים לחייו, קומתו נמוכה ופניו חרושות קמטים. לראשו חבש כובע בעל שוליים נוקשים, וסרבל עבודה אפור מיושן היה מונח ברישול על גופו הצנום. על אפו היו תלויים משקפי ראייה בעלי זכוכית עבה.

האיש בהה באדישות סביבו, והיה נראה כמי שהאירוע לא נוגע לו כלל. הסתבר, שהפיגום נשמט מידיו באקראי. כל שטח הבניה היה מוזנח, ללא אמצעי בטיחות מינימליים. לא הבניה מה מניע אדם כזה לבנות בנין. מראהו העיד על כך שאין בו אפילו רצון לחיות.

האשה הגדולה פרצה בצעקות רמות לנוכח אדישותו המופגנת, ורחל המשיכה לבכות. הוא הביט בה ואחר-כך בקרש המוטל על הכביש. אז הרים את ידו בתקווה להשיג מונית. האנשים התפזרו בהנחה שהיא מטופלת, ורק מעטים, כולל האשה הגדולה שלא חדלה לדבר, המתינו בחוסר אמון ודרשו לקבל מהקבלן את פרטיו.

הקבלן ביקש מהנותרים להתפזר. הוא נטל את ידה של רחל וגרר אותה לרחוב המלך ג'ורג'י ההומה בתקווה לעצור מונית. רחל הלכה אחריו גועה בבכי. הוא שידלה לחדול מכך וניסה להרגיעה שהכל יהיה בסדר. לא יכלה לעצור את הבכי כפי שלא יכלה לדבר, אבל ידעה שיהיה בסדר, שהרי היא עומדת לפגוש את עוזי אחר הצהריים, ואין שמחה גדולה מזו. הקבלן המשיך לגרור אותה בנסיון נואש להשיג מונית, אך ללא הצלחה. לבסוף הגיעו ברגל עד למרפאת "זמנהוף".

הקבלן נגש אל הפקידה שישבה באולם הכניסה וסיפר לה על התאונה. הפקידה שלחה אותם אל מחלקת הרנטגן. הוא ניסה לדבר שוב עם רחל, ולאחר שהתייאש מלדובבה, רשם את שמו ושם משפחתו על פיסת נייר ותחבה לידי רחל. הוא הושיבה על הספסל בכניסה לחדר הרנטגן וישב לצידה. האנשים הממתנים הביטו בתמהון במחזה המוזר, שבו אדם מבוגר ומסכן מביא צעירה הבוכה ללא הרף. הוא סיפר להם שהאשה

קיבלה מכה חזקה בראשה כתוצאה מתאונה, ביקש שיביאו לה קצת מים לשתות ואז פנה והסתלק לדרכו.

רחל המשיכה לשבת בתור לחדר הצילומים ודמעותיה זלגו מאליהן. בתור חיכו כעשרה אנשים שלא יכלו לשאת את בכיה והם דנו ביניהם באפשרות שתכנס בתור לפניהם. אשה צעירה, בעלת שיער שחור ומתולתל ועיני שקד כהות, הודיעה לרחל שכולם מוותרים על תורם והיא יכולה להכנס כעת. היא לא היתה מסוגלת לדבר, אבל היתה אסירת תודה על טוב ליבם של האנשים, ואולי על חוסר יכולתם לסובלה...

תוצאות הצילום היו טובות. מצבה נראה תקין לחלוטין ולא ניכרו סימני פגיעה בגולגולת. היא היתה נרגשת מן הנס, הרי איך יתכן שהגולגולת נשארה שלמה אחרי מכה נוראה שכזאת!?

מפענח תוצאות הרנטגן ניסה לשאול אותה פרטים על התאונה, אך היא לא הצליחה לענות לו, ובגלל תוצאות הצילום הטובות החליט לשולח לביתה. היא לא היתה מסוגלת לנסוע ללימודיה וביקשה לחזור הביתה ולהירגע. כסף למונית לא היה לה והיא נאלצה לנסוע באוטובוס.

רחל יצאה לרחוב מאושרת. מעולם לא נראה לה העולם כה נפלא. האויר צח וצלול וגופה שלם. תהתה אם רק היא חוותה את מה שמעבר, האם יש עוד מישהו שיודע על המציאות העוטפת את העולם? הרי לא יתכן שרק אשה פשוטה כמוה יודעת סוד נורא שכזה. מבחינה רציונלית לא יכולה להיות מציאות כזאת, אבל היה לה ברור שלא חזתה בתעתועי שוא וכי דעתה לא נטרפה עליה. היא הניחה שיש אנשים נוספים שיודעים על מציאות האור העליון, אבל לא היה לה מושג כיצד לאתרם.

היא התפעלה מיכולתה להסתובב לבד ברחוב אחרי אירוע כזה, לעלות לאוטובוס, לשלם לנהג. היא צחקה בנפשה לעומת גופה שהמשיך למרר בבכי. המבטים התמהים שננעצו בה לא הפריעו לה כלל.

בשעת צהרים מאוחרת הגיעה לביתה. בכיה פסק, לא חשה כל כאב, הכל היה בהיר ומאושר, נשגב ובלתי ניתן להסבר. הכינה תה חם ונכנסה למיטתה בנסיון להרגע ולנוח מעט. לגמה מן המשקה החם וניסתה לארגן את מחשבותיה. בקוצר רוח חיכתה לעוזי, שאמור היה להגיע בתוך זמן קצר. רצתה לראותו חי ונושם בתוך גוף שאפשר לראות ולשמוע.

הזמן עבר לאט. רחל צלצלה לגברת שמר, המורה למחול, והצליחה לספר לה על התאונה, בלי להזכיר את חווית יציאת הנשמה מהגוף. היא תיארה את הפיגום שנפל עליה, את המכה האיומה שניחתה על ראשה, את מה שעבר עליה אחר-כך ברחוב, את השתרכותה אחרי הקבלן למרפאה, צילום הרטנגון, ולבסוף שיבתה לביתה.

גברת שמר היתה מזועזעת, והשביעה את רחל שתיכנס למיטתה ולא תסתובב במשך שבוע ימים. היא תיארה לה את הנזק העצום שיכול להיגרם למוח כתוצאה מטלטול לאחר מכה כזאת ואמרה לה שהיא חסרת אחריות לחלוטין, מפני שהיה עליה להתאשפז מיד בבית-חולים ולעבור בדיקות כלליות. רחל ענתה שלא יאמינו לסיפור שלה, מפני שהקבלן נטש אותה במרפאת "זמנהוף" ונעלם, וחוץ מזה לא ניכרים עליה סימנים והיא אינה חשה בכאבים.

גברת שמר לא התרשמה. היא הסבירה שהסימנים עוד יופיעו וגם מן הכאבים לא תמלט. לבסוף הודיעה שהיא מבטלת את השיעורים אצלה עד שיתברר המצב לאשורו. היא גרמה לרחל להבין שהענין רציני וכי עליה להשמר מאד.

בשלב זה לא רצתה רחל להודיע דבר להוריה כדי שלא ידאגו. היא נמנמה מעט עד שצילצל הטלפון. עוזי היה על הקו. היא סיפרה לו בהתרגשות על התאונה, והוא הודיע שכעת הוא ניגש לבקר אצל הוריו, וכי יגיע אליה בתוך שעה.

עוזי נכנס והתיישב על הכסא שליד המיטה בפנים מודאגות. רחל סיפרה לו על התאונה וגם תיארה את החוויה העל-טבעית שחוותה. הוא היה המום בדיוק כמוה. שניהם לא נתקלו מעולם בסיפור כזה. לא היה להם מושג מה קרה, היכן הייתה רחל ומה ראתה. תחושה אינטואיטיבית חדרה להכרת שניהם שהיא פשוט חזרה מן המוות. יותר מכך לא היו יכולים להסביר לעצמם.

עוזי החליט שגברת שמר צודקת וכי על רחל להישאר במיטתה. הוא ביקש שתצלצל להוריה, מפני שהיה צריך לחזור לצבא למחרת בבוקר וחשש להשאירה לבדה. הם החליטו כי ישמרו לעצמם את החוויה שעברה ולא יספרו עליה לאיש. היה ברור להם כי היא שפויה בדעתה, אבל תארו לעצמם שאם יפיצו את הסיפור, קיים חשש שמישהו ידאג לאשפזה בבית משוגעים.

כך שכבה רחל במיטת חוליה ולא יצאה מן הבית, למרות שבתחילה לא הרגישה דבר מיוחד פרט לכאב ראש קל. ביום השלישי לתאונה היתה לה תחושה מוזרה. המצח החל להתנפח וקיבל צבע כחלחל. היא נגעה בראשה וגילתה נפיחות רכה על הקרקפת. כאבי הראש התחזקו. באחד הימים גילתה לתדהמתה, קרחת בקודקוד ראשה. מדי יום התפשטו סימנים של שטף דם על פניה, תחילה במצח, אחר-כך בעיניים, בלחיים, עד שהראש והצוואר התנפחו והכחילו. מתחת לעיניה היו שני עיגולים שחורים שהחרידו את כל רואיה.

רחל החלה לסבול מסיוטים. פחד לא הגיוני תקף אותה בעיקר בערב לאחר שקיעת השמש. אז שכבה במיטה, בוהה בקירות ובתקרה, אחוזת

חרדה. אמנם הסבירה לעצמה שאין כל סיבה לתחושות הללו, אך דמיונה היה מייצר צלילים מפחידים וקולות הדהדו בחלל ראשה. רק ביקוריהם של ידידיה וקרוביה הצליחו להפיג מעט את הסיוטים הללו.

לאחר תקופת ההחלמה הראשונית, ניסתה לברר אפשרות לקבלת פיצויים מאותו קבלן שהתרשל. אז נודע לה שבנו היחיד נהרג במלחמת יום-כיפור. רחל הבינה למפרע את האדישות המשונה שלו בעת האירוע, וויתרה על התביעה.

חלפו שנים. רחל השתקמה אט-אט מנזקי התאונה, סיימה את לימודיה בהצלחה ונישאה לעוזי. בעקבות התאונה נמשכה למדיטציה, מפני שלראשונה פגשה בתיאוריה המסבירה את המציאות שמעבר לחומר. יחד עם אנשים נוספים שעסקו במדיטציה, הקימו במרכז הגליל ישוב של מודֵטִים בשם פיסגית. עוזי שמח להשתתף בהקמת ישוב חדש, ועבור רחל היתה זו הזדמנות לבדוק אם המדיטציה אמיתית או שיקרית.

הפחד שממנו סבלה לאחר התאונה נעלם כליל ובמקומו חשה בטחון רב, בטחון באור הגדול השומר עליה בכל אשר תפנה. כעת לא פחדה מכלום. היתה נוסעת במסגרת עבודתה, לבדה, בדרכי הגליל הנידחות ללא כל חשש, בבטחון גמור, כי האור הגדול נמצא בכל מקום.

במשך שהותם בפיסגית נוכחו כי המדיטציה אינה רק טכניקה, אלא גם כת. הם הרגישו מרומים ומתוסכלים מהכת, שמרכיבה הפנימי היה בעצם סגידה לאגו. כל אחד חי לעצמו, מפתח את אישיותו ובונה חומת זרות כלפי זולתו, יושב שעות על גבי שעות עם עצמו ומנסה להכנס בשקט לרבדים העדינים של הבריאה, כאשר המטרה האמיתית היא לגייס את הטבע למימוש שאיפותיו הפרטיות. היה ברור להם שלא ישארו בישוב לאורך ימים.

יום אחד, כשבע שנים לאחר התאונה, נסעה רחל לסידורים בירושלים. היא סיכמה עם אסתר, ידידת נעוריה מהקיבוץ שהתגוררה בירושלים, שתשאר ללון אצלה. כאשר הגיעה אל ביתם של אסתר ובעלה יהודה, סיפרה להם על אכזבתם מפיסגית. היא הבחינה בכך שיהודה חובש כיפה קטנה לראשו והתפלאה לשמוע שהחליט לאמץ אורח חיים דתי.

לאחר שנפרדו כדי לישון, התכוננה רחל לעלות לחדר האורחים בקומה השניה. לפני שעלתה, קלטו עיניה ספר כלשהו שהונח על השולחן בחדר-האוכל. בהיותה חובבת קריאה החליטה לקרוא משהו לפני השינה. היא לקחה את הספר ועלתה לחדר. בבית עדיין נשמעו קריאות הילדים והמולת שעת ההשכבה. רחל סידרה את חפציה ושכבה במיטה. על כריכת הספר היה כתוב: "סידור תפילת ישרים". רחל החלה לקרוא:

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיִם, שֶׁחֲזַרְתָּ בִּי נִשְׁמָתִי בְּחַמְלָה. רַבָּה אֲמוּנָתְךָ:

היא נבהלה מהפסוק. מיד הבינה שספר זה אינו כספרים הרגילים שהכירה ויש להתייחס אליו אחרת לגמרי. אותיותיו לא היו רגילות, חלקן היו גדולות, חלקן קטנות. אט-אט החלו לעלות לפניו התמונות שראתה בזמן התאונה כמו מתוך מסך ערפל. המשיכה לקרוא:

א- להי נשמה שנתת בי טהורה, אתה בראתה, אתה יצרתה, אתה נפחתה בי, ואתה משמרה בקרבי, ואתה עתיד לטלה ממני, ולהחזירה בי לעתיד לבוא...

התרגשותה של רחל הלכה וגברה. היא רצתה לצעוק: זה נכון! אני יודעת שזה נכון! הרי נשמתה ניטלה מגופה והוחזרה לתוכו, אך מי יאמין לה?! מאידך הדבר כתוב במפורש בספר שהונח על השולחן בחדר-האוכל ומן הסתם זהו ספר שאנשים קוראים בו. מה קורה כאן? מי כתב את הספר הזה? השאלות התרוצצו במוחה והיא המשיכה לקרוא:

כָּל זְמַן שֶׁהִנְשָׁמָה בְּקִרְבִּי, מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' א- להי וא- להי אבותי, רבון כָּל הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת: בְּרוּךְ אַתָּה ה' הַמְּחַזֵּר נְשָׁמוֹת לְפָגְרִים מֵתִים:

כאן הגיעה ההתרגשות לשיאה. רחל הרגישה מחנק בגרונה והדמעות החלו זולגות על לחייה - אדון כל הנשמות... המחזיר נשמות לפגרים מתים... מה שלא העזה לספר במשך שנים, כתוב כאן במפורש! היא המשיכה לקרוא לפי הסדר:

... בְּרוּךְ אַתָּה ה', א- להינו מֶלֶךְ הָעוֹלָם, יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ, עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל: הַמְּאִיר לְאֶרֶץ וּלְדָרִים עָלֶיָהּ בְּרַחֲמִים...

מי מכיר כמוה את עוצמת הרחמים בהם מאירה השמש במוגבלותה בעולם הזה. כמה רחמים יש באור השמש המגן עלינו מפני השפע האדיר של האור הגדול, שפע שגופנו אינו יכול להכיל בשל מוגבלותו. נזכרה ברגע שבו חזרה נשמתה לגופה ואיך הישירה לאחר מכן מבט אל השמש. איזו שמחה הרגישה במוגבלותה המאפשרת את הקיום הגשמי בעולם הזה! כמה רחמים מרעיף עלינו הבורא אשר מצמצם את עצמו למעננו!

היתה מרותקת לסידור, קראה וקראה בו ללא הפסק כמו בספר מתח בלשי. במשך שעתיים קראה את כל התפילות - שחרית, מנחה, ערבית, שבת ומוסף, ולאחריהן פרקי אבות ופרקי תהלים. תוך כדי הקריאה זלגו דמעותיה והיא רצתה לצעוק באישון הליל: אמת! אמת! כל מה שכתוב כאן, הכל אמת!

לא נרדמה במשך כל הלילה. דפדפה שוב ושוב בדפי הסידור, כשהיא מנסה לעכל מה שענייה רואות. הבינה שהספר הוא ספר של התקשרות ושיחה עם ההויה שראתה, ספר של תחנונים, הבטחות וצווים. לא הבינה בדיוק את פשר הצווים הללו וכיצד הם מתקשרים אל האור הגדול, אבל הבינה בחוש שהם מושכים את שפעו העצום.

הדמעות שזלגו מעיניה הזכירו לה את הבכי שבכתה לאחר התאונה. בדרך-כלל היתה אשה מאופקת, פחות או יותר. שנים ארוכות מאז האירוע לא בכתה כך, והנה הכל חזר. כעת תהתה איך יתכן שבמשך שלושים שנות חייה לא הציצה בסידור אפילו פעם אחת!?

אור ראשון של בוקר חדש החל לצוץ. רחל ידעה שהשתנתה, שלא תוכל להשאר כפי שהיתה קודם, ידעה שהיא יהודיה וכי עליה לעשות מה שיהודים חייבים לעשות. בהשפעת תפילות השבת בסידור, קיבלה על עצמה לשמור שבת.

היא שמעה את קולות הילדים המתעוררים וירדה למטה. אסתר עמדה במטבח, אמרה "בוקר טוב" במאור פנים ומיהרה להגיש לה עוגה ריחנית וכוס חלב חם. הילדים התרוצצו סביבה. רחל לגמה מהחלב החם, שעה שיהודה חזר מבית-הכנסת והסב עמהן במטבח. אז אמרה רחל:

"יש לי משהו לספר לכם... קראתי את הסידור הזה בלילה ולא יכולתי לישון מרוב התרגשות. דעו לכם, שכל מה שכתוב בסידור הוא אמת לאמיתה! בטח אתם מתפלאים איך אני יודעת, אבל תכף אסביר..."

מכאן ואילך החלה לספר על התאונה וכל מה שעבר עליה בעקבותיה. הילדים השתתקו והבית כמו נרגע והקשיב. סיפורה קלח, המאורעות עלו וצפו במטבח שטוף השמש. מעולם לא סיפרה על חווייתה לאנשים אחרים, פרט לעוזי, והנה כעת הרגישה שמותר לה לספר הכל.

כאשר סיימה את דבריה, ראתה כי הם נדהמים. שנים רבות הכירוה מקרוב ולא נודע להם דבר על האירוע. פניו של יהודה אורו, כאילו קיבל אישור לדבר מה שחיפש. הוא סיפר על מחקרים שנעשו בארצות-הברית על-ידי ד"ר מודי וד"ר קובלר-רוס, שליקטו עדויות מפי מאות אנשים שחומוות קליני. כולם סיפרו סיפור דומה לשלה, ומהם הסיקו החוקרים שיש חיים לאחר המוות הגופני. רחל שמחה מאד להוכיח כי אינה בודדה בחווייתה העצומה. יהודה שאל בתמימות:

"האם ראית את הקדוש-ברוך-הוא?"

"כן ולא..."

"איך יכול להיות?"

"גם אני שואלת את עצמי. מצד אחד לא נראה לי שאפשרי לראות ממש את הבורא, אבל ראיתי אותו הרבה יותר ממה שניתן לראותו כאשר נמצאים בתוך הגוף, שלא מסוגל לסבול כלל הארה כזאת."

"לפי התיאורים שלך, נראה שהיית שעות ארוכות מחוץ לגוף?"

"שוב, נכון ולא נכון. הייתי במצב שמעבר לזמן ולחומר. בזמן של העולם הייתי כנראה רק כמה דקות מחוץ לגוף, אבל השהייה שם היתה מעבר לזמן, לכן יכולתי לחוות ולהבין כל-כך הרבה דברים בו זמנית." יהודה הוסיף לאחר הירהור:

"צריך לחשוב על הסיפור שלך... קשה לבני-אדם החיים בעולם יחסי, להבין עניינים כל-כך מופשטים."

"אתה צודק, ולכן, כדי שהגוף יהיה כלי לאלקות, החלטתי לקבל על עצמי התנהגות שתאפשר זאת." לאחר מכן סיפרה רחל ליהודה ואסתר שהחליטה לשמור שבת, וכן ביקשה שיהודה יקח אותה למקום שבו תוכל לקנות סידור וספרים נוספים העוסקים ביהדות.

הם נסעו לשכונת גאולה בירושלים. רחל נכנסה כשהיא לבושה במכנסי ג'ינס ובחולצה קצרה, ונפגשה לראשונה בחייה בחרדים לובשי חליפות שחורות. למרות לבושה התייחסו אליה באדיבות ובחביבות. היא בחנה את המדפים ובחרה באקראי את הספרים "מסילת ישרים", "דרך ה'", "שערי תשובה", "שמירת שבת כהלכתה", "מכתב מאליהו", "גשר החיים", וכמובן - סידור תפילה.

כאשר הגיעה רחל לביתה, מצאה את בעלה יושב בסלון וקורא עיתון. היא הניחה את ערימת הספרים על השולחן ואמרה בחיך:

"החלטתי לשמור שבת!"

"קודם כל תאמרי שלום, תשתי כוס תה, ואולי תאכלי משהו לפני שאת מצהירה הצהרות בומבסטיות כאלה..." רחל אמרה בהחלטיות:

"לא! אני רוצה שתדע כי מהיום והלאה אני שומרת שבת! לא נוסעת, לא מדליקה אש, לא מפעילה חשמל, ולא פותחת טלביזיה!..."

"תגידי, השתגעת?..."

"כשסיפרתי לך את הסיפור על הנשמה שיצאה מהגוף האמנת לי, אבל כעת, כשאני רוצה בסך-הכל לשמור שבת, אתה טוען שהשתגעתי?!..."

המת החי

חברתו של אבי הסכימה להתחתן עמו, למרות גילו הצעיר, ואף-על-פי שידעה שהוא מסובך עם העולם התחתון. היא קיוותה שהנישואין יחזירו אותו למוטב. כבר מגיל צעיר היה הרפתקן ונגרר אחר הרחוב. לא סיים אפילו בית-ספר יסודי. כשיצא באמצע לימודיו החל לעבוד והכיר את החברים שפתחו בפניו את עולם החושך. השתמש בסמים, וכבר בגיל חמש-עשרה הסתבך עם המשטרה במעצרים חוזרים ונשנים.

לאחר הנישואין, עברו להתגורר בפתח-תקוה, ולאחר כשנה וחצי נולדה להם בת בכורה ולאחר מכן בת נוספת. אבל המסגרת המשפחתית לא הצליחה להרחיקו מעולם הפשע. גאוותו לא הניחה לו להפרד מהחושך. "גאוות אדם תשפילנו" אומר הפסוק, וסופי תיבותיו מות.

אבי חזר להתפרנס מכל מיני עסקים מפוקפקים. התקופה הזאת היתה איומה ונוראה, בפרט עבור אשתו ובנותיו. המשטרה הכירה היטב את כתובתו והגיעה לביתו בכל שעה משעות היממה, לעתים אף בחצות לילה או לפנות בוקר.

כך חלפו להן ארבע שנות הנישואין הראשונות. עגלת חייהם התדרדרה ועמדה ליפול לתהום. הכל היה חסר מוצא. אשתו של אבי החלה לדרוש גט. הוא נהג לחזור לביתו מאוחר בלילה וראה אותה ממררת בבכי. אז ניסה להרגיעה באומרו שלא תדאג וכי עוד יבוא יום והוא יהיה בנאדם.

פעם ראתה שניים מחבריו, שהיו עמו בעבר בעולם הפשע, חוזרים מחו"ל כשהם חובשים כיפה ועטורים בזקן ואמרה לו שהיתה רוצה לראותו כמוהם ואז ממילא הכל יסתדר. אבי הירהר בדבריה, אבל הגאווה והבושה מיתר חבריו לא הירפו ממנו.

תמיד רחש כבוד לדת. אם, למשל, עישן בשבת וראה מולו רב, היה מכבה את הסיגריה בכפו ובלבד שלא יפגע בכבוד החכם. הוא ידע באיזו פינה בנפש שהוא מוכרח יום אחד לחזור בתשובה, אך לא עשה דבר בקשר לכך, פרט לקיום מצוה אחת.

בילדותו לימד אותו סבו להניח תפילין, ומאז הניחן מדי בוקר. ידע בלבו שיש אחד שרואה אותו. אולי הצליח לברוח ממנו פה ושם, אבל ידע שיום

אחד יבוא על עונשו. גאוותו אמרה לו על הסף: לי זה לא יקרה, הרי ה' שומר עלי...

אחיו של אבי, הצעיר ממנו בשנתיים, היה חסיד ברסלב, תלמידו של הרב לייזר ברלנד, ראש ישיבת "שובו בניס" בעיר העתיקה בירושלים. מדי יום שלישי אירגן האח שיעור בבני-ברק עם הרב לייזר. אבי התארח במקרה בבית אחיו כאשר התקיים שיעור, אך כמובן שלא השתתף בו.

הרב לייזר קרא אליו לפתע:

"בחור! בוא הנה לרגע..."

אבי התקרב לרב, שלקח את יד ימינו ולחץ אותה, כשהוא ממלמל כמה מילים לא מובנות. לבסוף פנה לאבי:

"אברהם, אתה תראה ישועות רבות!" אבי לא הבין למה הוא מתכוון.

באותה תקופה הסתכסך אבי עם עברייך שולי וקצת לא שפוי. אבי לא חשש ממנו במיוחד, אבל הבחור תיכנן לפגוע בו. ערב אחד הלך למסיבת חברים, שנה והשתכר ושכח לחזור לביתו. הוא נשאר ללון אצל חבר בפרדס-כץ.

כאשר התעורר בבוקר, הרגיש חרטה עצומה על כך שלא הודיע דבר לאשתו והוא התקשר אליה כדי לבקש את סליחתה. היה זה יום שלישי בשעה תשע בבוקר. אשתו ענתה:

"אין יותר סליחות! אל תבוא הביתה, מספיק לי ממך!"

"אבל תאמיני לי שזאת הפעם האחרונה..."

הוא שמע אותה בוכה:

"טוב, טוב... תבוא... אני והבנות מחכות לך..."

אבי ביקש מחברו להחזירו ברכבו לפתח-תקוה. כאשר יצאו מהשכונה, ביקש לקחת את התפילין שהיו מונחות אצל הוריו. הוא לקח את התפילין והניחן ברכב, וכאשר עמדו לנסוע, נזכר לפתע במשהו נוסף.

"חכה שניה, אני חייב למסור משהו לאחי, עוד שניה אני חוזר..."

אבי חזר לדירת הוריו ודיבר עם אחיו, לאחר מכן יצא מהבית אל חדר המדרגות, הוא היה עדיין מטושטש מהמסיבה ומהשינה הטרופה בבית החבר.

לפתע חש נעימה בגבו.

מיד הסתובב לראות מה קרה. האורב, שעקב אחריו כל אותה עת, הניף את ידו ונעץ מספר פעמים בטירוף סכין בצדו השמאלי של החזה. אבי העורקים נפגע. אבי עוד הספיק לראות את הבחור בורח. עדיין עמד על רגליו ואחז בחזהו. הרגיש איך שלבו מפמפם ומתיז את דמו. האויר שהיה בקירבו אזל לחלוטין, לא היה מסוגל לנשום, רץ ימינה, רץ שמאלה, כשהוא מנסה לאחוז בדבר מה. לבסוף יצאה צעקה מגרונו :

אבאאאאאא!

אמנם אביו היה בטווח שמיעה, אבל הוא לא התכוון אליו אלא למישהו אחר, הרי כאשר כאב לו בילדותו, נהג לצעוק באופן אינסטינקטיבי "אמא". הרגיש שבעת הצעקה מתחולל בגופו דבר מוזר מאין כמוהו. אי-אפשר לספר זאת לבשר ודם. הרגיש מעין מהלומת זרם חשמלי עצום מראשו עד לכפות רגליו ובחזרה לפיסגת ראשו - - -

- - - באותה נקודה הרגיש התנתקות ומצא את עצמו לפתע מעל לגופו, כשהוא חופף על שערותיו. אז ראה את אביו ואחיו שהגיעו בבהלה לקול צעקתו ואחזו בגופו. גם חברו, שהמתין בחוץ ברכב המונע, הגיע לעברו ונדהם לראותו שותת דם.

אבי ראה את עצמו משייט מעל לגופו וראה כיצד מכניסים אותו לתוך הרכב. שאל את עצמו מה קורה פה? הוא לא הרגיש את גופו ולא חש בכאבים. לא הבין כלל במה מדובר. הביט בדיוקנו כפי שמביט האדם בעצמו במראָה או בסרט, ראה את כל תוואי הנסיעה, איך הרכב צופר ללא הרף ונוסע בבהלה, כאשר חציו על הכביש וחציו על המדרכה. למטה גופו חירחרר ועיניו התהפכו בחוריהן, אבל הוא היה למעלה, צופה על כל המתרחש בשלוח וללא כאב.

לאחר מכן ראה איך שמכניסים אותו לבית-החולים "בלינסון", מוליכים אותו לחדר מיון ומשכיבים אותו במיטה. אבי, שחש תענוג מהריחוף, לא הבין מה כולם מחפשים אצלו למטה, הרי הוא למעלה! כל מאמציהם נראו לו מיותרים לחלוטין. העיסוק בגופו נראה לו כטיפול בגולם.

הוא ראה את אמו מתקשרת לאשתו :

"אל תשאלני... אבי בבית-חולים 'בלינסון'... הוא נפצע קשה מאד..."

"לא יכול להיות, הוא התקשר אלי לפני כמה דקות ואמר שהוא מגיע הביתה..."

"אנחנו לא יודעים אם הוא חי או מת..."

לאחר זמן מה ראה למטה את אשתו ושתי בנותיו מגיעות בריצה מבוהלת. אמו השתטחה על הרצפה ובכתה ללא הרף. אבי ניסה לגשת

אליה ולומר לה "אמא, אני פה! על מה את בוכה?...!", אבל הבין שאין לו שום קשר אליה והדבר ציערו מאד. כך המשיך לרחף בגובה תיקרת בית-החולים כמטר וחצי מעל לגוף. ראה את כובעי המנתחים הרוכנים מעל למיטתו.

אז שמע צליל מאד מתוחכם, מורכב פי אלף מהצלילים שניתן לשמוע במוזיקות אלקטרוניות למיניהן. הצליל הראשון נחת לימינו. הוא רצה להביט בו ואז נחת צליל נוסף לשמאלו, ולאחר מכן לפניו ולאחוריו. לפתע החל להבין שלא מדובר בתענוג הקודם וכי הוא עובר לרובד אחר.

רוח חזקה ונוראה יבבה. הרגיש שהוא מתרומם ועומד לעזוב את העולם. קולות נוספים ליוו אותו, קולות איומים ומחרידים. הוא שמע איש צורת, בתוך קול של אשה צורחת, בתוך קול של ילד מיילל. קולות מאד מתוחכמים. אם יביאו את כל הרמקולים שבעולם, הם יהיו כאין וכאפס לעומת העוצמה של הקולות הללו.

למעלה הכל רוחני ובעל עוצמה. גם הצד שכנגד חזק מאד מאד. כל מה שישנו בעולם התחתון ישנו בעולם העליון. לעומת האש שיש בעולם הזה, ישנה למעלה אש חזקה פי כמה וכמה, ולעומת החיות הטורפות של העולם הזה, יש למעלה חיות טורפות ענקיות ומפחידות לאין שיעור. כאשר האדם נפרד מגשמיותו ונמצא למעלה, בכוחו לקבל את הדברים הנוראים הללו.

אבי רצה לבקש עזרה. הרגיש שאיבריו הרוחניים הולכים וקטנים, מתהדקים לנשמתו. לפתע הבין שהוא עומד למות. אז ראה את אשתו ואת בנותיו והשתוקק כל-כך להפרד מהן. אמנם ציער את אשתו, אבל הרי דיבר עמה לפני זמן קצר וביקש לחזור והיא הסכימה. הוא לא יכול להפרד ממנה כך! רצה לפחות לומר שלום בפעם האחרונה.

אז החל לצעוק:

"אניייי לאאאא יכווול!"

נותר לו רק לבכות ללא הרף. אדם בגוף לא יוכל להבין זאת. דמעותיו שטפו כמו ים. נפשו טבעה בתוך בכיו האינסופי, ואז, בעיצומו של בכיו השוטף, שמע לפתע קול נוסף:

"אברהם, אברהם"

לפתע חזרה אליו תקוותו. הרגיש שיש קול אחר, שונה בתכלית מן הקולות המפחידים שליוו אותו עד כה. הרגיש שהוא יכול לאחוז בקול ולסמוך עליו, ומאידך הרגיש כלפיו בוושה עצומה, הנוראה יותר מהפחד שהיה מנת חלקו קודם לכן. כבר העדיף את הקולות המפחידים, ובלבד שלא יתבייש כל-כך. הקול המשיך להדהד:

"אברהם, אברהם, אתה תחזור בתשובה-בה-בה-בה!"

הקול הלך והידהד מקצה העולם ועד קצהו. אבי הרגיש שהקול חודר ומפעפע בכל איבריו הרוחניים. הוא ענה בתחינה:

"אני לא יכול לשמוע... בבקשה תפסיק..."

הקול העצום המשיך להדהד:

"אתה מבטיח? מבטיח? מבטיח?"

בעת שדיבר הקול האדיר, נשמעו ברקע הקולות המחרידים. הם יללו וצרחו:

"לאאאאאא!"

אבי הבין שהקול האדיר רוצה להחזירו לחיים, ואילו הם מתנגדים לכך. "אני מבטיח!" ענה אבי בפחד ובבושה. הוא ניסה להרים את ראשו לכיוון הקול, שלפי השערתו נמצא מעט מעליו, אבל ללא הצלחה. מעליו האיר אור הגדול פי אלף מאורה של השמש, וזאת בלשון המעטה, אור אדיר שלא ניתן כלל להביט לעברו. אבי נותר כאשר ראשו מושפל כלפי מטה.

בעת שהבטיח ירדה לפתע קרן אור באמצע. באותו רגע נשמע קול פיצוץ אדיר, שלא ניתן לתארו במונחי העולם הזה:

אאאאוווייססס !!! פפפפוווייססס !!!

אבי ניסה לשים את אצבעותיו על תנוכי אזניו. כתוצאה מהפיצוץ ראה גצים שהתפזרו לכל עבר. לפתע השתרר שקט גמור. כל המלווים המפחידים הסתלקו. הוא חזר לחדר המיון בבית-החולים. אט-אט החל לרדת מהתקרה בידיים משולבות אל הגוף המונח על המיטה. אנשי הצוות הרפואי עדיין רכנו מעל הגוף הדומם. אבי נכנס לתוך נחירי אפו, ולפתע הרגיש שהוא נשאב לתוך גופו - - -

הלב השסוע החל לפעום! הרופאים הנדהמים לא הבינו מה מתרחש. לפני כן רצו להכניסו לחדר קירור, וכעת מיהרו לחדר הניתוח. הניתוח ארך כשבע שעות, ואחריו הכניסו אותו לחדר טיפול-נמרץ.

הרופאים בישרו להוריו ולאשתו של אבי שהוא אמנם חי, בניגוד לכל הציפיות, אבל בגלל שמוחו לא קיבל חמצן במשך זמן רב והתייבש, בודאי ישאר צמח. שלושה ימים ושלושה לילות שכב בחדר טיפול-נמרץ ושום קרוב לא הורשה לבקרו. אז פקח את עיניו וראה שהוא נמצא בחדר מלא מכשירים, שהוא מחובר אליהם בצינורות מצינורות שונים. לאחר מכן הבחין בפרופסור וברופאים נוספים שהיו בניתוח:

"מה אני עושה פה?"

הפרופסור רכן לעברו בדריכות ובפליאה ושאל:

"איך קוראים לך?"

"אברהם." מעולם לא קרא אבי לעצמו כך.

"בן כמה אתה?"

"עשרים וארבע."

"איך קוראים לבנות שלך?"

"ליאת ורחל."

הרופא הנדהם פנה להוריו המתוחים של אבי:

"נס אחד כבר ראינו אצלו. אף רופא בעולם לא יכול להסביר איך אבי חי. ועכשיו, מי האמין שהאדם הזה ידבר?! חוץ מהפצעים שהגלידו, הוא ממש בריא בגוף ובנפש!"

אבי נשאר בבית-החולים במשך שבועיים ונקרא בפי כל "בעל הנס". הוא היווה אטרקציה וכולם התייחסו אליו כאל שחקן מפורסם:

"היי אתה, בעל הנס, אתה יודע שהלב שלך כבר היה בידיים של הרופא?!...!"

על סף השחרור ניגש אליו ד"ר אודי דבירי:

"מאז שאני זוכר את עצמי רציתי להיות רופא לב. ניהלתי ניתוחי לב פתוח רבים ופתחתי לבבות, אבל לסגור לב זה ההפך הגמור מכל מה שהכרתי! אני חילוני אמנם, אבל ברור לי שהיתה כאן יד מכוונת מלמעלה."

"קוראים ליד הזאת הקדוש-ברוך-הוא..."

"לא יודע איך קוראים לזה, אבל בטוח שזה מעבר לכל שליטה רפואית. תדע לך שאתה בר-מזל גדול. אני מקווה שתפסיק מעכשיו עם כל השטויות שלך. קיבלת אמנם מכה חזקה מאד, אבל כעת תוכל לחזור לאשתך ולבנותיך ולחיות כמו בן אדם."

אבי שוחרר לביתו. הצלילים המחרידים, ששמע בעת שהיה מת קליני, חזרו אליו. כעת, בהיותו מלובש בגוף, לא היה מסוגל לעמוד בפחד הזה וחשב שהוא עומד להשתגע. לא רצה לספר לאיש את סיפורו מחשש

שהבריות לא יאמינו לו ויראו בו מטורף. סיפר זאת בתחילה רק לחבר שהסיעו לבית-החולים, והזכיר לו איך נסע בשגעון, כאשר חצי רכב נמצא על הכביש וחצי על המדרכה. אבי תאר את תוואי הנסיעה המדויק. החבר נחרד לגמרי:

"לא יתכן שאתה מספר לי עכשיו איך נסעתי, הרי היית מחרחרר והעינייים שלך התהפכו בחורים... היית מת!"

רב אחד, שהביא אביו לביתם, שמע את סיפורו ואמר:

"ישתבח שמו לעד, מה שאתה מספר לי כתוב בזוהר הקדוש. לא כל אדם זוכה לזה." אבי לא שמע מעודו על הזוהר הקדוש.

אחיו של אבי סיפר לו מה אירע בעת שנדקר והוגדר בבית-החולים כמת קליני. בדיוק אז הגיע הרב לייזר מ"שובו בניס" כדי לתת את שיעורו השבועי. אחיו של אבי רץ אל הרב:

"הרב! אחי פצוע אנוש בבית-החולים! בבקשה תתפלל עליו..."

הרב ביטל את השיעור ונסע עם האח ל"בלינסון". כאשר הגיעו לשער בית-החולים, יצא הרב מהרכב והחל לרקוד! אנשים שעברו מסביב נדהמו לראות רב חרדי, בעל פאות עבותות, מרקד מול חדר מיון, כמו בעיצומה של שמחת תורה. אחיו של אבי נדהם אף הוא:

"מה כבוד הרב עושה?! אני לא מבין..." והרב השיב בקולו הנרעד:

"היום תהיה כאן תחיית המתים!"

לאחר שאבי התאושש, הגיע הרב בלויית כמה מתלמידיו כדי לבקרו. הוא הרים את ראשו של אבי, חיבקו ונישקו:

"אמרתי לך שתראה ישועות רבות, ועוד תמשיך לראות..."

חבריו הנדהמים החלו להפיץ את סיפורו, שהחל להתפרסם עד שהגיע לאזניו של הרב אמנון יצחק, שאף הזמינו להופיע באחת מהרצאותיו כדי לספר את סיפורו.

כחודש לאחר המקרה, הוזמן אבי לביקורת שגרתית בבית-החולים כדי לבחון את מצב הלב. על גופו היתה צלקת ענקית. נערכה לו בדיקת אולטרא-סאונד. איש הרנטגן דיבר בשפת הרופאים בהתרגשות רבה כאשר ראה את הלב על המסך. אבי נבהל מתגובתו והיה בטוח שיש לו בעיה רצינית.

"בחור, בחור, אתה בטוח ש...?"

אבי לא הבין ונחרד מעט :

”מה?”

”אתה בטוח שנכנסה לך סכין בתוך הלב? הלב שלך חלק לגמרי! בוא תסתכל...”

אבי התבונן במסך וראה תנועה גלית פועמת. לא הבין דבר וחצי דבר, אבל שמח לשמוע את דברי איש הרנטגן, שקרא למביני דבר מסביבו לבוא ולהוכח בפלא, איך שעל העור ישנה צלקת ענקית ומבפנים לא כלום...

לאחר השחרור קיבל אבי על עצמו להתחזק בהנחת תפילין, לשמור שבת, ולהתרועע פחות עם חבריו מעולם הפשע, אבל, אט-אט, החל להדחיק ולשכוח את הבטחתו לאותו קול נורא כי יחזור בתשובה. העולם, כשמו, חזר להעלים את האור מחייו.

אבי החל לרקום מזימות לפגוע באותו בחור שדקרו ולמעשה רצחו. לא היה מסוגל לסלוח לו. אותו עבריין הסגיר את עצמו למשטרה ונעצר. אבי ניסה כל העת למצוא דרך להגיע לתאו.

יום ששי אחד בשעות הצהריים, חזר אבי עם אשתו לדירתם בפתח-תקוה. הם נוכחו לדעת שדלת הפלדה של דירתם שבקומה הראשונה ננעלה באופן שלא ניתן היה לפותחה. בתחילה רצה לבקש מהשכנה בדירה הסמוכה שייכנס לדירתה ומשם יעבור לדירתם, אבל היא לא היתה בביתה. הוא התלבט אם להזעיק מכבי-אש. אשתו היתה לחוצה בגלל בישולי השבת המתקרבת. אז השתלט עליו דחף לעלות לקומה השנייה שמעליהם, לקחת חבל ולהשתלשל למרפסת ביתו. הוא ביקש מהשכנה בקומה השנייה :

”תביאי לי חבל כדי לרדת לדירה שלנו!”

”השתגעת, איך תוכל לעשות דבר כזה?!”

אבי התעקש והיא ויתרה לבסוף :

”טוב, תיקח לבד את החבל שנמצא במגירה הזאת. הוא לא כל-כך חזק, זה מסוכן! אבל אם אתה מתעקש, אני יוצאת מהבית לגמרי. אני פוחדת לראות אותך יורד ככה...”

כל בר-דעת היה מבין שאי-אפשר לקשור חבל כזה במעקה ולהשתלשל עמו לקומה התחתונה. אבי הרגיש שהוא פועל בלי שום שכל, אבל לא הצליח לעצור את עצמו. גם אשתו לא היתה באותו רגע לציידו כדי להניאו

מכך. הוא קשר את החבל וכאשר ירד למטה, נקרע מיד החבל כמו חוט תפירה.

הוא נפל על המדרכה כשרגליו ישרות לגמרי. רגלו הימנית התרוממה מחמת החבטה ונעקרה מהירך. הרגיש כאבים עצומים ונוראים, הרבה יותר מהדקירה, שאותה חווה בעיקר כשהוא בעולם העליון. כאן, על הקרקע, בעודו נתון בהכרה מלאה, חש את הכאבים הנוראים במלוא תוקפם ולא הירשה לאף אחד לגעת בו. לאחר זמן קצר הגיע אמבולנס, שלקח אותו לחדר המיון ב"בלינסון", ארבעה חודשים בלבד לאחר מקרה הדקירה והמוות הקליני.

"שוב פעם אתה?!...!"

טיפלו בו שוב, אבל לא הכניסוהו לחדר ניתוח, ומדי פעם הזריקו לו זריקה כנגד כאביו הקשים מנשוא.

"תכניסו אותי לחדר ניתוח!" צעק.

"חדר הניתוח תפוס" ענה אחד הרופאים, כשהוא מחליף מבטים עם אחד האחים. אבי הפך לחתיכת כאב ולא הבין מדוע מעכבים את הטיפול בו. רק לאחר ארבעה ימים הודיעו לו שעליו להכנס לניתוח. אבי לא ידע שהמשטרה ביקשה מבית-המשפט אישור להשתיל מעל למיטת חוליו מכשירי האזנה, ולכן ניתוחו התעכב.

כאשר נותח לא הרדימו אותו הרדמה מלאה מחשש שלבו ייפגע. לאחר הניתוח נלקח אבי לחדר פרטי ללא חולים נוספים. הוא שאל בפליאה את הרופא:

"מה פתאום אני נמצא בחדר לבד?"

"תשמע, אתה פצוע קשה..."

אם הוא פצוע קשה, מדוע נדחה ניתוחו? ובכלל, האם הוא פצוע קשה יותר מאשר בפעם הקודמת? כך תמה אבי, ולא תאר לעצמו בדמיון הכי פרוע כי חדרו מלא במכשירי ציתות...

האישפוז ארך הפעם כחודש. כאשר ביקש לטייל מעט במסדרון המחלקה או מחוץ לבית-החולים, לא איפשרו לו מפני שלא רצו שיתרחק ממכשירי הציתות הללו.

חברים נכנסו וחברים יצאו.

"איך עשית שטות כזאת לרדת עם חבל דק?"

"זה כל מה שהיה לי, החבל הזה..."

יום אחד ביקרו אחיו. אבי התוודה לפניו על הפשע שבגללו הסתכסך עם הבחור שדקר אותו.

"שרפתי לו את הדירה והמשטרה לא יודעת..."

לא תאר לעצמו שברגע זה ממש נודע למשטרה...

כאשר השתחרר מבית-החולים, היה מיואש ומדוכא עד עפר. אמר לאשתו שהוא רוצה לנוח יומיים-שלושה באיזה בית הבראה. למחרת הגיעה המשטרה וערכה אצלו חיפוש מדוקדק ביותר. אחד השוטרים נראה לו מוכר... אה, זה לא האח בבית-החולים שהגיש לו עוגה! כשהרגיש השוטר שאבי מזהה אותו, אמר בצחוק:

"הא, אתה זוכר אותי? נדבר אחר-כך..."

אבי הבין כעת שהוא נעצר. במקום בית הבראה ינוח בבית המעצר. לבו נשבר בקירבו לגמרי. הוא חש שאין לו עוד מה לעשות בעולם הזה. כעת נזכר בהבטחתו המודחקת לריבונו של עולם. הוא הצטער עד מוות שהטריח את הקדוש-ברוך-הוא להביא עליו מכות כואבות נוספות כדי שיזכר בנדרו.

השוטרים הסבירו לאבי שלא יצליח להשתחרר מה'תיק' הזה, וכי הוא צפוי להכנס לכלא לעשר שנים לפחות. יש עוד תביעה ויש הקלטות. אחד השוטרים אמר לו:

"גמרת אבי, גמרת את הקריירה..."

למרות הכל הציפה את אבי אמונה עזה כי ישוחרר, והוא ענה לשוטר:

"ישתבח שמו לא יעזוב אותי!"

השוטר היה בטוח שהוא יצא מדעתו, אבל אבי המלומד בנסיון השמימי ידע שאם אדם מאמין באמת, הוא יכול להפוך יום ללילה ולילה ליום. כל תכלית האדם בעולם הזה היא לזכות להאמין וזה קשה מכל, אבל דווקא כשנלקח מהאדם הכל, מתגלה אמונתו. כעת אמר בחלל תאו הצר:

"אני מבטיח לך הפעם, שמכאן אני הולך ישר לבית המדרש ולא אעזוב אותו בחיים!"

בערב ראש-השנה הגיע לפני שופט, יחד עם עצירים נוספים, כדי לקבוע מי יצא לחג ומי ישאר בתא המעצר. השופט התיר לכל העצירים לצאת

לבתייהם. כאשר הגיע השופט לאבי, אשתו ובנותיו שנכחו באולם התחנונו בפניו שישחררו לחג, אבל הוא פסק בהחלטיות שעליו לחזור לתא המעצר.

כאשר חזר לתאו, נכנסה בו מחשבה שלא יתכן שהם יכחישו כך את הקדוש-ברוך-הוא. בעודו צועד לעבר תאו, כשהוא מלווה בשוטרים, בכה בסתר לבו ללא דמעות.

כעבור חמש דקות הגיע שוטר נוסף עם טופס החתמה:

"השופט החליט בכל זאת לשחרר אותך לראש-השנה, בתנאי שלא תהיה בביתך אלא בירושלים."

אבי שמע והחליט להגיש בקשה גם לגבי יום-כיפורים וחג סוכות, ולבסוף עבר את כל תקופת החגים בעיר הקודש. לאחר החגים חזר ובידו בקשה למעצר-בית עם כל התנאים המגבילים.

השופט ראה את אבי עם כיפה לראשו וחיידך חיוך דק:

"מה השתנה?...?"

"כבוד השופט, אני רוצה לחזור למוטב וזאת הדרך שבחרתי ללכת בה - להיות בישיבה!"

השופט חשב מעט ואחר-כך פנה לתובעת:

"מה דעתך שנמצא איזה רב שיתעסק אתו? לא עדיף כי במקום שיהיה בבית-סוהר, ילך ללמוד בישיבה, והרב יחתום על נוכחותו, והכל בפיקוח המשטרה?!" התובעת קיבלה את דברי השופט.

לאחר תקופה שבה התאקלם אבי בבית-המדרש והתעדן בלימוד התורה, החל לחוש לפתע שהוא רוצה לסלוח לאותו בחור שדקרו. בדיוק אז הגיעה אליו שמועה שאותו בחור חזר בתשובה אף הוא, וכי הוא לומד בישיבה ברמלה.

יום אחד בהולכו ברחוב, ראה אבי לפתע את הבחור שניסה לרוצחו נפש. כאשר זיהו איש את רעהו, התחבקו והתנשקו וביקשו סליחה איש מרעהו. במקום שני עבריינים שחרבו חייהם, ניצבו שני יהודים חיים וקיימים שכל החיים לפנייהם.

נשמה מרחפת על פני המים

הים נראה מוזר. מחד היה שקט, ומאידך היתמרו בו לפרקים גלים ענקיים בגובה של עשרה מטרים והשתרעו לרוחב של כחצי קילומטר. לאחר מכן דעכו הגלים הללו ולאחר הפוגה הופיעו שוב. מנשה שכן בבדידות מוחלטת בחוף השומם ביותר באי טנריף, בספרד. הוא התגורר באיזו מערה, ושכניו, שוכני מערות אף הם, היו ילידים ממוצא אינדיאני וכן כמה גרמנים תמהונים.

לאחר שהשתחרר משירותו המתייש בצנחנים ועבד במשרד הבטחון, יצא מנשה לטיול באירופה. הוא חרש את היבשת לאורכה ולרוחבה עד שנמאס לו מהמולת בני האדם וביקש להנפש באי טנריף, המדברי ברובו והמוקף בים מכל עבר, אליו הגיע בהפלגה של שלושה ימים באניה. במקום מלונות ואתרי בילוי מודרניים, חיפש קצת מערות, קצת ים וקצת דגים. מאז ומעולם אהב את הים. גם כאשר שכר דירה בתל-אביב, דאג לכך שתהיה סמוכה לים. מרחבי האין-סוף הכחולים דיברו לנפשו.

באותו יום שרר חום אימתני. מנשה לא הצליח להשאיר אפילו בצל מערתו. הוא יצא לחוף המרוחק קילומטר וחצי מהמערה, כדי להשתכשך בשפת הים ולהצטנן מעט. אמר לעצמו: הים שקט בסך-הכל ורק מדי פעם מתרומם גל ענקי, אם יגיע אלי, אצלול בתוכו עד שיחלוף. לבסוף נכנס למים והתענג מקרירותם הגואלת. הוא שחה עוד ועוד, עד שהתרחק מאד מהחוף. לא היה אכפת לו באותם רגעים משום דבר. העיקר שטוב לו לעת עתה.

לפתע הרגיש שדבר-מה מושכו כלפי מטה. לא היה זה כריש או דג אחר, אלא מין כח שהתגבר עליו יותר ויותר. מנשה ניסה לצאת מכח משיכתו ולא הצליח. הוא נשאב למטה ביתר-שאת. בבת-אחת הורד למעמקים והחל להסתובב בטירוף: ידיים... רגליים... שמים... קרקעית... הוא הסתובב כמו במכונת-כביסה, עד שלפתע חש בקרקעית הים ואז השתחרר מהכח הלופת.

מי שנמצא בקרקעית הים, במרחק רב מפני המים, לא חושב יותר מדי. הוא מחפש רק אויר, אויר ועוד אויר. מנשה עלה מעומק של כשמונה מטרים, ולאחר שהגיע במאמץ רב מעל לפני המים, התבונן ונדהם: כל הים השקט הפך לפתע לגועש! האוהב הפך לאויב. אז הגיע גל אדיר והיכה את מנשה שצלל שוב לתהומות ים.

לאחר מכן הצליח איכשהו לעלות שוב, אבל הגלים העצומים היכו בו שנית והחזירוהו לתהומות. וכך חוזר חלילה: עלה שמים וירד תהומות

עד שכוחו הלך ואזל. ואז, בעודו שקוע במצולות ונתון באפיסת כוחות, אמר לעצמו: מנשה, זאת הפעם האחרונה, ההזדמנות האחרונה שלך, אם הפעם לא תצליח לעלות, גמרת עם החיים... ואז הוא עלה ועלה... אבל הרגיש שהוא נגמר, שאזלו כל כוחותיו, זהו זה - - -

מעולם לא העלה בדעתו כי הוא עתיד למות. מה פתאום שימות, האם גופו הוא מכונית שפועלת על דלק?!... מאז ומעולם תיכנן תוכניות, פינטז פנטזיות, חשב על הכל, חוץ מעל אפשרות המוות. נדמה לאדם שהוא חי לנצח נצחים והמוות הוא אירוע שקורה רק לזקנים מופלגים, או לאנשים אחרים, בטח שלא לו, ובטח שלא כאן ועכשיו...

מנשה התנתק מגופו, כשהוא מאבד לחלוטין זמן וכיוון. לפתע ראה שנמתח לעומתו מין מסך כמו בקולנוע. ראה את כל האנשים והאירועים שהכיר בימי חייו: הורים, אחים, חברים, חברות, בני כל הכיתות שלמד בהן, מעשיו הטובים והרעים, והכל לפרטי פרטים, ראה את כולם כמו בתמונות מחזור על המסך כשהם אומרים לו "להתראות"...

לא פחד להפרד מהם ואפילו הרגיש טוב. ענה לכולם "להתראות", ואז נעלם המסך על תמונותיו. לא ידע כמה זמן התרחש האירוע, אולי שעה שלימה ואולי אלפית שניה. תחושת רצף הזמן נעלמה לחלוטין.

כאשר נעלמו התמונות, החל לפתע לראות את גופו מוטל למטה, בקרקעית הים. מעולם לא למד יהדות או מיסטיקה, לא שמע על גוף ועל נשמה, על עולם ועל בוראו, לא כלום. רק ראה בבירור שגופו נמצא בקרקעית הים, כמו אחד שנמצא בקומה השניה ורואה את זולתו שרוע על הקרקע.

לא הבין כלל כיצד הוא רואה את עצמו, הרי עיניו נמצאות בתוך גופו?! האם התפצל והפך לשני גופים? ניסה לעצום את עיניו ולא הצליח. ראה שהוא מתרחק מגופו יותר ויותר. שוב אמר לעצמו: איך אני חושב, הרי המח שלי נמצא למטה בגוף?! לא הבין מיהו כאן מנשה האמיתי...

הוא התרחק יותר ויותר מהגוף וחש שהוא הולך למקום רע בתכלית. אז רצה בכל מאודו לחזור לקופסא הזאת שנקראת "גוף", אבל לא ידע איך עושים זאת. הוא הבין שהדבר לא בשליטתו. יש כאן כח עליון שמחליט. לפתע החל לשחזר בזכרונו שיעור מסוים בבית-הספר, שבו לימדה מורתו על קריעת ים-סוף ועל בורא העולם, שעשה נס כה גדול על-ידי משה רבינו. האמונה שהיתה רדומה לחלוטין בקירבו, החלה להתעורר.

מנשה גדל בילדותו בבית שבו לא שמרו תורה ומצוות. בצבא שרת בנחל מוצנח והיה בקיבוץ, מה שהגביר את ניתוקו מן היהדות. בקושי ידע משהו על ברית-מילה, בר-מצוה והנחת תפילין, ובקושי הכיר את יום הכיפורים וליל הסדר.

הקשר שלו ליהדות שאף לאפס המוחלט. כאשר היה בן שמונה ימים לא יכול היה כמובן להתנגד למוהל. טקס בר-המצוה היה נחמד בגלל המסיבה החגיגית עם החברים והמעדנים למיניהם, ובודאי שלא בגלל התפילין שהניח בעל-כורחו. רציעת גופו בתפילין היתה קשה לו כמו ישיבה של שנה בכלא! כאשר הזדמנה לו נסיעה באיזור בני-ברק, עשה הכל כדי שלא להכנס חלילה לתוכה. ממש שנא את העיר החרדית ואת תושביה השחורים המתרוצצים ברחובותיה. וכעת, על סף פרידתו מהעולם הזה, צצה בקירבו מחשבה אחת ויחידה:

אם אני יוצא מהמצב הזה, אני מבטיח לבורא העולם להניח תפילין!

- - - בעודו חושב את המחשבה, הרגיש שהוא חוזר אט-אט לתוך גופו הנמצא במצולות. כאשר סיים לחזור לגופו, הרגיש מעין רעידה והתעוררות חזקה מאין כמותה. האינסטינקט הראשון שלו היה: לעלות למעלה! אז קיבל חיות עצומה והוא עלה ועלה, כשהוא מרגיש במוחש שמישהו נעלם מחזיק בכפות רגליו ודוחפו כלפי מעלה! הרגיש כמסייע שאין בו ממש. אפילו אם לא היה עושה מאומה, היה מצליח לעלות.

כאשר הגיע מעל לפני המים ושאף את האויר הגואל, הגיע גל ענקי שבמקום להטביעו נשאו לחוף מבטחים! מנשה עלה ליבשה, כשהוא מקיא מים ודם בערבוביה ובוכה ללא הרף. היה מבולבל לחלוטין מהאירוע הנורא והמופלא שחוה כעת. נגע בעצמו: הנה אני רואה! אני מדבר! אני שומע! אני חי! הוא השתרע על חוף הים והתבונן בשמי האין-סוף שמעליו, שלפני דקות ספורות חווה בנפשו הנבדלת את סודם.

בתחילה הירחר לעצמו, שעליו לחזור לישראל ולהניח בה תפילין כפי שהבטיח למצילו הנעלם. במחשבה שניה אמר לעצמו, שיש לו עדיין זמן, וכדאי לו להמשיך ולהסתובב באירופה כדי להרויח עוד כמה פרוטות. דווקא בגלל שהבורא הצילו, היה נדמה לו שכל מחשבה שעולה כעת בדעתו מגיעה ישירות ממנו. אפילו לא העלה בדעתו שטוב ורע משמשים בערבוביה אצל האדם בעולם הזה, שיש לו יצר טוב וגם יצר רע.

הוא נותר שבוע נוסף בטנריף, אבל שנתו נדדה לגמרי. כל התמונות שראה בעת שיצאה נשמתו, שבו וחזרו אליו ללא הרף. למה הן מרמזות? מדוע הן כה מטרידות?

מנשה החליט לטוס לציריך בשווייץ הפסטורלית, כדי להתאושש מכל הטראומה שעבר. העיר היתה מושלגת לגמרי, מגיהינום של אש בחופי הים של איי ספרד הגיע כעת לגיהינום של שלג הררי בשווייץ. הוא שכר דירה מעל לרשת חנויות והלך לשוטט מעט בסביבת מגוריו. ראה סופרמרקטים, קונדיטוריות וחנויות מחנויות שונות, ואז הבחין לפתע בחנות אחת המוכרת ספרי תורה תפילין ומזוזות ושאר תשמישי קדושה יהודיים!

מה הסיכוי לפגוש באקראי וללא כל מאמץ, חנות לתשמישי קדושה יהודיים בעיר אירופאית? בערך אחד לאינסוף. מיד אמר לעצמו: תראה איזה נס מהמם, כעת הגיעה ההזדמנות שלך לקיים את הבטחתך לבורא העולם שהצילך!

ואז צצה לה מאי-שם מחשבה נגדית: נכון, הקדוש-ברוך-הוא הציל אותך, יפה מאד, אבל, עזוב, כולם פה גויים... איפה תמצא כאן בית-כנסת? מה בוער לך? כאשר תגיע לארץ, מחכות לך התפילין מהבר-מצוה. בינתיים תשאר פה ותעשה כמה פרנקים... רבות מחשבות בלב איש, וככל שהן רבות יותר, כך הַבְּלֵן רב יותר.

באחד הימים הסתובב מנשה בציריך המשעממת, שהציעה לו קור, אכילה ושתיה, ופאבים למיניהם. הוא הגיע לתחנה המרכזית ופגש שם בחור, נעול בנעלי פלדיום ולבוש במעיל דובון, המתגורר ברחוב ומוכר ציורים על המדרכה. מיד הכיר בו שהוא ישראלי.

"למה אתה זרוק ככה ברחוב, יֵשֶׁן על המדרכה ומתענה בקור? יש לי דירה בעיר. תוכל לבוא אלי, להתחמם וגם לאכול משהו."

הבחור היה מאושר מההצעה והסכים מיד. כאשר הגיעו לדירה, הכין לו מנשה פאלפל וספגטי, מעדנים שהבחור כבר הספיק לשכוח. לאחר יומיים של שהות משותפת, אמר לו הבחור אסיר התודה:

"קוראים לי יקי ואני גר באילת. אם תגיע פעם אחת לאיזור שלנו, אתן לך גג כמו שנתת לי כעת." ומנשה השיב:

"לא יודע מתי אהיה בארץ, אולי פעם..."

באחד הלילות נכנס מנשה לפאב והתיישב על כסא הבר הגבוה. ניגש אליו בחור ושאל באנגלית רצוצה:

"אתה רוצה לקנות חשיש?"

מנשה חש שוב שמדובר בישראלי.

"אתה מדבר עברית?"

"כן, אני ישראלי וקוראים לי מנחם."

נדיר מאד לפגוש ישראלים בעיצומו של החורף בשווייץ. הם התחבקו והתנשקו והחלו לגלגל ביניהם שיחה. מנחם סיפר שאין לו היכן להתגורר ומנשה הציע לו לבוא ולהתגורר עמו.

מנחם בא להתגורר עם מנשה, ואז התברר שהוא מנהל, לא פחות ולא יותר, מאִפְיָה צרפתית העוסקת במכירת סמים בעולם. הוא הציע למנשה לעבוד עמו ולמכור חשיש בשוויץ. מנשה הירהר לעצמו שענין הסמים בשוויץ אינו דומה לישראל, הרי השוטרים כאן 'יורמים' ואפשר לעבוד עליהם בקלות. ובכלל, עסק הסמים כאן חופשי, הרי מוכרים חשיש בדוכני השוק ואפילו השוטרים בעצמם מעשנים בסתר... לאחר ששקל את הדבר במאזני הסיכון, הסכים להכנס לעניינים הללו. מנחם הבהיר לו מיד את חוקי המשחק:

"תראה, אנחנו חבורה מצומצמת. אם תהיה איזו הלשנה הכי קטנה, נדאג כבר להוריד למלשין את הראש..."

"מה פתאום, אין שום בעיה!"

מנשה החל לעסוק בסחר החשיש בדוכן בשוק ועשה כסף רב בקלות רבה. אמר לעצמו: הנה הקדוש-ברוך-הוא מסדר לי את החיים: הביא אותי לשוויץ, עזר לי לשכור דירה, הכיר לי מיד חבר, וכעת הוא מציע לי עבודה ששכרה בצידה...

יום אחד היה גשום ביותר ומנשה לא יכול היה למכור את סחורתו בשוק. כדי להפיג את שעמומו, קנה שקית מטבעות מיוחדות למשחקי מזל (פיאסים) והלך לשחק במכשיר הפליפר המלא בשלל צבעים, אורות וצלילים. הוא הניח את ידיו על כפתורי ההפעלה משני צידי המכונה, ולפתע חש שמישהו לופתו בימינו ומישהו נוסף בשמאלו:

"משטרת הטרמינל השוויצרית!"

מנשה הסתובב בתדהמה אל השוטרים:

"מה אתם רוצים ממני?"

"פספורט!"

בכל משך שהותו באירופה הקפיד מנשה לשאת עמו את הדרכון, אפילו כשהיה לבדו בחוף הים בטנריף, ואילו דווקא כעת, כשהוא כה זקוק לו, שכח אותו בביתו. אחד השוטרים בדק בכיסיו ומצא באחד מהם חתיכת חשיש קטנה. מיד השליכו השוטרים את מנשה לרכב המשטרה ולקחו אותו לבית המעצר. כאשר הגיעו למשרד החקירות המשיכו לחוקרו:

"איפה הפספורט שלך?"

"בבית."

"איפה אתה גר?"

מרוב בהלתו מסר להם את כתובתו המדויקת ואף נתן בידם את מפתח הדירה. השעה היתה שלוש אחר-הצהרים, והוא החל לדמיין כיצד השוטרים נוסעים לדירתו, עולים במדרגות, פותחים את הדלת ונכנסים לתוך הדירה, מחפשים ומחפשים, עד שהם פותחים את הארון, שבו מחכה להם מזוודה מלאה בחמשה-עשר קילו חשיש! וכאשר ימצאו לא יצא מבית הכלא שנים ארוכות מאד. רק עתה, לאחר שנפל לעומק הצרה, נזכר בהבטחה שלא קיים לבורא העולם...

הוא אחז בשתי ידיו בסורגי תאו:

"ריבונו של עולם! ממעמקים קראתיך, מעמקי הים קראתי לך והוצאת אותי מהמצב הכי קשה שיכול להיות בעולם, מה זה בשבילך להציל אותי עוד פעם אחת?... "

מנשה בכה וצעק ביתר-שאת, כאשר הבין שאין שום סיכוי בעולם שהשוטרים לא יגלו את מזוודת החשיש. בדרך הטבע הכל אבוד, ולכן הגביר את תחינתו כלפי שמים. הוא דמיין שוב ושוב כיצד השוטרים עולים לביתו, פותחים את הדלת, מסתובבים בדירה, מגיעים לארון, פותחים אותו, מגלים את המזוודה, פותחים אותה, ו... עולמו חרב... הנה היה חכם בעיניו וסמך על עצמו וגרוע מזה: סמך על כך שהי' יעזור לו בדרכו העקלקלה.

"ריבונו של עולם, אתה כל יכול, אתה מסובב את כל הסיבות, אני לא יודע כלום, תציל אותי גם הפעם, אוי, ריבונו של עולם, אני אשב פה עשרים שנה, לא ישאר ממני כלום... אני מבטיח לך שאם אצא מפה אניח תפילין. לא ידעתי מה אני עושה, לא חינוכו אותי, תעזור לי, הרי אתה רחמן..."

פיו מדבר ובוכה, אבל שכלו לא מצליח להבין איך ניתן להחלץ מהמצב, ובפרט כאשר ידע שהשויצרים מחפשים את הישראלים בנרות. כל הלילה לא נרדם. ראה בעיני רוחו כיצד הוא מורשע, כיצד הדבר מתפרסם בעיתונים ובפרט בעיתוני הארץ, כיצד הוא יושב במאסר עשרים שנה, ממש מאסר עולם. מנשה הדליק סיגריה בסיגריה ותחושת הנרדפות שלו התעצמה. לא הצליח להרדם במשך כל הלילה.

בבוקר הביאו לו מגש עם אוכל, אבל לא היה לו תיאבון כלל. הספק שיגעו לגמרי. הובילוהו למשרד החקירות, שם חיכו לו שני חוקרים:

"מאיפה השגת את החשיש הזה?"

מנשה לא ידע למה הם מתכוונים, לחתיכה הקטנה שנמצאה בכיסו, או למזוודת החשיש שבארון דירתו.

"לא רוצה לגלות לכם."

"קח דף ועט ותרשום לפנינו מאיפה השגת את החשיש, אחרת תשב פה כל החיים!"

כעת הסתבר למנשה שאכן הם מצאו את המזוודה, הרי לא יאיימו על אדם במאסר עולם בגלל חתיכת חשיש קטנטנה. אמנם עבירה היא עבירה, ודין פרוטה כדין מאה, אבל בכל זאת אין דין קמצוץ חשיש לשימוש אישי, כדין מזוודה מלאה בחשיש למטרת סחר. הוא החל לבכות כתינוק, ותוך כדי כך שוב ביקש מה' שיצילו מהמצב האבוד הזה. החוקר פנה אליו:

"אתה חושב שאני לא יודע למה אתה לא מגלה לנו?! אם השוטרים שלכם היו תופסים אותך בדזינגוף עם ארבעים ושלושה גרם חשיש, הם כבר היו מקשטים לך את העיניים עם פנסים אם לא היית מגלה להם מאיפה הגיע החומר. אצלנו אולי לא מתנהגים ככה, אבל גם לנו יש שיטות כדי שתדבר, אנחנו לא טמבלים כמו שנדמה לך..."

הספק המשיך לתעתע בנפשו של מנשה. כעת, כאשר שמע את החוקר מזכיר את החתיכה הקטנה, נולדה אצלו תקוה שלא מצאו מסיבה כלשהי את המזוודה הענקית.

עשרה ימים נוספים עברו עליו בחקירות ובחוסר וודאות לגבי ממצאי המשטרה השוויצרית. הוא שתה קפה ועישן ללא הרף וכמעט שלא הכניס דבר מאכל לפיו. אי-הוודאות והפחד קיננו יחדיו בלבו.

יום אחד הושיבוהו על כסא מסתובב והחלו לצלמו מכמה כיוונים, כאילו היה רוצח בינלאומי. אז התגברה אצלו שוב המחשבה שמצאו את המזוודה. ביום אחר פנו אליו:

"המשטרה השוויצרית החליטה לקחת אותך במכונית טרנזיט לשדה-התעופה ומשם להטיס אותך לישראל, והמשטרה הישראלית כבר תטפל בך כמו שהיא יודעת..."

במקום לשמוח על כך שרוצים להחזירו לישראל, נבהל שבעתיים. כעת היה ברור לו מעבר לכל ספק שהם מצאו את המזוודה. מחשבותיו התעללו בו: אוי ואבוי, איזו פשלה, כעת כל הארץ תדע שאני סוחר סמים. אוי לאותה בושה! כבר ראה בדמיונו כותרות ענק בעיתוני הארץ:

ישראלית נתפס בשווייץ כאשר ברשותו 15 ק"ג חשיש

החוקרים הבחינו במצוקתו של מנשה ודחקו בו שוב לכתוב מהיכן השיג את הסם. הוא ביקש מהם דף וכתב: "קבלתי את החומר בפינת רחוב מבלגי אחד גבוה שנסע במכונית פונטיאק לבנה."

"למה לא גילית לנו כבר ביום הראשון? היינו משחררים אותך כבר אז!"

החוקרים בדקו במהירות את הפרטים שמסר להם מנשה ולא איתרו אף אדם המתאים לתיאורו. לבסוף הודיעו לו, שבכל אופן, החליטו לשולחו לישראל. החלו לברר פרטים הנוגעים למקום מגוריו בארץ, על הוריו ויתר בני משפחתו ומכריו. לאחר מסע השאלות המפרך, נותר מנשה שבור לחלוטין וממרר בבכי. זהו! חרב עליו עולמו. עכשיו כולם ידעו וצער הבושה גרוע מכל...

אחד החוקרים הצביע על מכונית טרנזיט משטרתית מסורגת, והוא נסע עמה עד לשער בית המעצר. השומר עצר אותו ושאל:

"אתה מנשה יוסיפון?"

"כן."

"אמממ... אתה חופשי!"

מנשה נדהם. זו בודאי טעות.

"מה?!"

השומר הבין שמנשה לא קולט את דבריו וצעק בכל כוחותיו:

"אתה חופשיייייי!"

לאחר כמה שניות החל מנשה להבין שהשומר מדבר ברצינות וכי הוא באמת חופשי. בעודו שיכור מחירותו, הזמין מונית כדי להגיע לדירתו השכורה. ראשית כל רצה לדעת מה אירע עם השוטרים שהגיעו לשם, איך יתכן שלא גילו את המזוודה.

שלט "Welcome" קידם את פניו. בחורה גויה שהכיר, בשם סופיה, הדליקה לכבודו נרות וקנתה עוגות לרגל שחרורו. היא ידעה על כל עסקי הסמים, וסיפרה לו ששהתה במקרה בדירה בזמן שנתפס, וכאשר ראתה שהוא מתמהמה, הבינה שיש לו בעיות עם המשטרה, ולכן התקשרה מיד למנחם שיבוא לקחת את המזוודה. למחרת הגיעו החוקרים עם כלבי הרחה אימתניים וקרעו את המזרונים והטפטים, הם שברו את הארונות והפכו את כל הבית, אבל לא מצאו אפילו פירור אחד של סם.

מנשה החליט לנצל את המומנטום של הרגע המאושר:

”סופיה, בואי נתחתן!”

לא תאר לעצמו שאסור להתחתן עם גויה, ואף היה נדמה לו שהוא משמח את ריבונו של עולם, שעשה לו נס בפעם השניה... היה בטוח שה' רוצה שתם כך לשמח את ברואיו ולא דורש מהם מאומה, פרט לתפילה פה ושם במצבים נואשים. מנשה התחתן עם סופיה בחתונה אזרחית, במשרדי רישום האוכלוסין בשוייץ.

לאחר תקופת מה החליטו לנסוע לישראל. הפגישה עם הוריו, לאחר שלוש שנות העדרותו, היתה כמובן מרגשת. לאחר שנרגעו, שאלה אמו בסתר:

”מי זאת?”

”אה... תכירו את סופיה אשתי!”

ההורים כמעט והתמוטטו לשמע הבשורה. בנס היקר נשוי ואפילו לא הודיע להם על כך! לאחר כמה שניות לחשה האם בחשש:

”היא יהודיה?”

”לא!”

ההלם היה כפול. לא רק שהוא נשוי ללא ידיעתם, אלא שמדובר בגויה! כך החל מסע ההתנגדות של הוריו, שדרשו ממנו למחות את חרפתם. מנשה החל להבין שלא יוכל לחיות בנחת עם סופיה בישראל והודיע לה שהיא חייבת להתגייר. הוא ניסה לקחתה למשרדי הרבנות כדי לטפל בענין, אבל היא ניסתה להתחמק בתירוצים שונים. לבסוף אמרה לו:

”בוא ניקח פסק זמן כדי לחשוב על הכל. בינתיים אחזור לשוייץ ואחר-כך נראה מה יהיה.”

לאחר שחזרה לשוייץ, החל מנשה לעבוד בגינון, וכאשר הגיעה ברכת הפרנסה, מצא גם את שידוכו ההגון, בחורה יהודיה למהדרין בשם הדסה, שעמה חפץ להתחתן. הוא הגיע למשרדי הרבנות כדי לטפל בענייני הרישום. לאחר עיון אמר לו הרב:

”יש לנו כאן מסמך המעיד על כך שאתה נשוי לגויה. אמנם זה לא תופס מבחינה הלכתית...”

”נו, אז מה הבעיה?” היקשה מנשה.

"אתה יכול להתחתן, אבל מבחינת חוקי המדינה לא תוכל לקבל משכנתא וכל הטבה שמגיעה לזוג צעיר. מבחינת החוק הממשלתי אתה נחשב לאדם נשוי."

"אבל אני מוכרח לקבל את ההטבות! איך אוכל להתחתן בלי כלום?!"

"טוב, תביא את הבחורה הגויה לכאן ונסדר את העניין."

מנשה הבין שהסתבך. איך יוכל להביא את סופיה משוייץ למשרדי הרבנות? הוא התקשר לשוייץ אל סבתה של סופיה שעמה התגוררה.

"שלום! מדבר מנשה מישראל, איפה סופיה?"

"היא נסעה לאפריקה..."

"אה, תודה..."

מנשה לא ידע מה לעשות. כאשר חזר לרבנות הבהירו לו שלא ניתן לעשות דבר בלעדיה. מה יעשה כעת? יחפש אותה במדבריות אפריקה? ... הוא התייאש מהעניין והבעיה נותרה בעינה: איך יקים בית בישראל ללא משכנתא וללא כל עזרה ממשלתית?

יום רביעי אחד שהה מנשה בבית הוריו. לפתע ראה את אחותו החיילת, סמדר, מגיעה לבית. היא נהגה לחזור לחופשה, אחת לשלושה שבועות, בימי ששי בלבד והוא התפלא לראותה.

"שלום, סמדר, מה את עושה כאן באמצע השבוע?"

"קבלנו אֶפְטָר בהפתעה, אה!... אתה יודע את מי ראיתי עכשיו? לא תאמין!"

"אהה?"

"עברתי בתחנה המרכזית וראיתי את סופיה!"

מנשה נדהם.

"מה פתאום?! את בטוחה? היא צריכה להיות עכשיו באפריקה..."

"אלף אחוזים!"

"דיברת איתה? אולי זאת מישהי שדומה לה? איפה היא נמצאת?"

"דיברנו, והיא סיפרה לי שהיא נוסעת לאילת."

מנשה לא חשב יותר מדי. בשעת חצות כבר היה באוטובוס הלילי היוצא לאילת. לאחר שהגיע בשעה חמש בבוקר, פנה מיד לחוף הים, ובהכירו את סופיה, הניח שהיא נמצאת באחד האוהלים הרבים הזרועים על החוף. עבר מאוהל לאוהל, הציץ בפני השוכנים בהם, הישנים או המתעוררים, עד שהגיע לאוהל אחד ובו מצא את סופיה!

הוא העירה, והיא נדהמה לראותו בפתח האוהל. לאחר שהתאוששה, הסביר לה שהוא מחפש אחריה כדי שיוכל להתחתן עם בחורה יהודיה בלי בעיות, וכי ההליך הזה יהיה גם לטובתה. בשעה שבע, שעתיים בלבד לאחר שהגיע לאילת, כבר היה בדרכו חזרה לתל-אביב עם סופיה.

עם כל זאת התכוון לכך שמצפה לו כעת הליך ממושך ולא פשוט. נאמר לו שתהליך כזה אורך בדרך-כלל כמה חודשים וכרוך בפעילות של עורך-דין, הבאת מסמכים וטרטורים מטרטורים שונים. גם בתוך הנס הגדול ביותר, זקוק האדם לעוד ועוד ניסים שיוסיפו ויתגלגלו להם.

כאשר הגיעו לרבנות, ביקש מהם הפקיד שיבואו למחרת. הם הגיעו וכל הענין ארך בדיוק חמש דקות! פקיד יודע דבר ברבנות השתומם:

"לא יתכן! אני עובד כאן שלושים שנה ואף פעם לא ראיתי דבר כזה!"

רק כעת, לאחר שהשתחרר סופית מסופיה, קיבל מנשה התעוררות להניח תפילין בהתמדה, כפי שנדר בהיותו נשמה ללא גוף המרחפת מעל פני המים. בתחילה היה לו קשה מאד לעשות זאת, אבל הרגיש שכעת הוא מוכרח. אפילו עיור גמור היה מבחין בפלאי הפלאות שאירעו לו.

מנשה ביקש לערוך טיול רווקות אחרון לפני שיכנס בעול הנישואין. רצה להגיע למדבר סיני, לתוך ההרים וגם לחוף נואיבה. עדיין אהב את המקומות הללו, הרחוקים מכל ישוב. כך יצא לדרך עם שני חברים נוספים, כשהם מצוידים באורז, קמח, מים וסיגריות. אחד מהחברים התמצא בניווט מדברי והם סמכו עליו.

הם טיילו במשך שלושה שבועות ונכנסו כששים קילומטר בעומק המדבר. אז הגיעו למבוי סתום. הסיגריות נגמרו, הקמח והאורז נגמרו וגרוע מכל - אזלו המים. כך נותרו כשעתיים לפני השקיעה, ללא כל קשר עם העולם וללא מושג היכן ימצאו טיפת מים כלשהי. ישבו באפס מעשה. בצערו מילמל מנשה כמה שברי פסוקים.

מרחוק נשמע לפתע קול של רכב מתקרב. שלושתם נדרכו. לאיזה כיוון ללכת? איך יעצרו אותו? מנשה רץ לכיוון סתמי, ולפתע ראה מולו רכב קומנדקר של טיולי מדבר. הוא צעק וסימן לו בטירוף:

"תעצור! תעצור! אתה חייב לעצור! אין לנו אוכל! אין לנו כלום! אתה חייב..."

נהג הרכב הבחין בו ועצר. התברר שיש ברכב ארבעים תיירים אמידים, הנושאים מצלמות משוכללות ומלאים מכל טוב הארץ. מנשה פנה לנהג:

"תשמע, אני ועוד שני חבר'ה נתקענו פה. אתה חייב לקחת אותנו לפחות לאיזור שיש בו מים, אנחנו עומדים להתייבש."

"אבל יש לי רק שני מקומות פנויים."

"אתה מפחד שתקבל דו"ח באמצע המדבר?..."

"לא, לא, אבל תבין אותי" לחש לו, "יש לי תיירים מפונקים שעלולים להתלונן."

"אתה יודע מה? קח את שני החברים שלי ואותי תשאיר כאן. אני כבר אסתדר..."

"טוב, אם אתה מדבר ככה, תעלו כולכם!"

השלושה היו קרועי בגדים, מגודלי שיער ומלאי אבק מדברי והיוו אטרקציה לתיירים שצילמו אותם בהתלהבות כמו שמצלמים קופים בספארי. הנהג נתן להם דבר מה לאכול ולשתות כדי להחיות את נפשם. שני החברים התיישבו מאחור ואילו מנשה נשאר לעמוד ליד דלת הכניסה לצד הנהג המרכיב משקפיים. במהלך הנסיעה התבונן הנהג, מדי פעם, במנשה באריכות וברגע מסוים אמר לו:

"תגיד, אתה מכיר אותי?"

"לא. אני רואה אותך בפעם הראשונה."

"תסתכל טוב, אתה בטוח? הנהג הסיר את משקפיו ושאל שוב:

"אולי עכשיו אתה מזהה?"

"לא, ממש לא!"

"תגיד לי, גרת פעם בשוייץ?"

"כן!"

"אתה זוכר איך שפעם אחת עברת בתחנה המרכזית בציריך והזמנת אליך מישהו עם נעלי פלדיום ודובון? זה אני - יקי!"

"כן... כן... ווי! זה אתה? איזה עולם קטן!"

"נו, מה העניינים? זוכר שאמרת לי שאתה לא בטוח שתחזור לארץ?..."

לאחר כברת דרך נוספת, עצרו ליד בַּאָר וכל התיירים ירדו. יקי פנה למנשה:

"לא אשכח בחיים את היומיים האלה בשוייץ שבהם נתת לי גג. כמה הייתי צריך אותם. ישנתי לפני כן ברחובות זרוק כמו כלב. איזה קור סבלתי שם, שלג, וגם רעב. אין לך מושג מה עשו לי היומיים האלה שלך! עכשיו קח מהרכב כל מה שאתה רוצה: סיגריות, סוכר, קפה, באגטים, שוקולדים, המבורגרים... קח, קח כל מה שאתה רוצה בלי לחשוב בכלל..."

לאחר שהצטיידו בכל טוב, נפרדו מנשה וחבריו מיקי וארבעים התיירים ופשוט חגגו עם המעדנים. בדמיונותיהם הפרועים ביותר לא תארו לעצמם ששיגו כאלה מעדנים באמצע המדבר, ממש פטה-מורגנה מושלמת. הם אכלו ושתו ורקדו ולא ידעו את נפשם מרוב שמחה, שהתפשטה עד ליום חתונתו של מנשה.

לאחר נישואיו עם הדסה, המשיך מנשה לעבוד בגינון. בשנת השמיטה עבר ללמוד בכולל בבני-ברק, ולאחר שצלל בים החכמה, הקים בית מדרש והתמסר בכל נפשו לקירוב רחוקים.

אור יקרות בקפאון

מראשית ילדותו בעכו השוכנת לחוף ימים, חיפש גדעון דבר שיתן לו אהבה וסיפוק בחיים. ככל שהתבגר הרגיש שהוא נמשך לדבר אחד בלבד - הים הכחול והאינסופי. חבר טוב קישר אותו לפעילות הימית, וכבר בנעוריו היתה לו ספינת דייג והוא יצא להפלגות שנמשכו שבוע או יותר.

בנוסף לדייג, התקשר גם לסירת הקיאקים הצרה ובעלת המשוט. כאשר היתה לו מנוחה מהפלגות הדייג, פנה מיד לתחביב השייט בקיאק. העבודה וגם התחביב היו כרוכים אצלו בים. הכל החל ונגמר אצלו בים.

ככל שחלפו הימים, כך חיפש אתגרי שייט גדולים יותר. מרוב אהבתו רצה להתמודד עם הים בכל מצב. הוא החל לצאת עם הקיאק גם בימי החורף הסוערים. לעתים יצא להפליג בים סוער לגמרי, בניגוד לכל הגיון. הוא התנגח בגלים שהיתמרו לגובה ארבעה מטרים ונעו במהירות של

עשרות קמ"ש, עם קיאק ששוקל שלושים וחמשה ק"ג בלבד. הגל התנגח בסירה הצרה שהתרוממה מעט באויר ונבלעה בתוך לועו. לאחר מכן התמודד כנגד גל נוסף. כך שיחק עם החיים והמוות, כשהוא מוקף במים רבים.

אנשים הזהירו אותו פעמים רבות על הסתכנותו. באחד הימים הגיע לחוף צוות של עיתונאים וצלמים, ואחד מהם קרא לו מרחוק:

"מה קרה לך, מטורף?! הים יבלע אותך, תחזור הביתה!"

פעם אחרת, כאשר הפליג בים סוער, קרא לו ערבי אחד שהכירו:

"גדעון, גדעון, תחזור הביתה! אמא שלך דואגת לך על החוף..."

אבל גדעון בטח בעצמו, בכוחותיו הפיזיים והנפשיים. הוא חש שאין שום גבול ומחסום בינו לבין הים, תמיד הגיע לאן שרצה. כאשר שמע את הצעקות המבוהלות מהחוף צחק בלבו. הוא האמין שהים אוהב אותו אהבה אינסופית ולא יבגוד בו לעולם.

בתקופת השירות הצבאי שרת כמובן בחיל-הים, ועם סיום שירותו חזר לעבוד בספינות הדייג ולשוט להנאתו בקיאק.

לאחר אחת מהפלגות הדייג הארוכות, חזר גדעון לביתו כדי להנפש עד להפלגה הבאה. הוא יצא לעבר החוף בשעות הבוקר המוקדמות של יום שבת. הים הירקרק היה שקט ורגוע, השמש עלתה מעל פני המים הקסומים, שני שחפים דאו ברקיע ודולפין גדול ניתר מעל לפני המים והותיר אחריו עיגולים הולכים ונעלמים.

המראה הפסטורלי המריץ אותו לחתור מעכו ועד לקריות, מרחק עצום לכל הדעות. כדרכו ביטל את הקושי בלבו והחל לחתור בהתלהבות. לאחר כמה שעות, ראה באופק את שכונת בת-גלים בחיפה והחליט להגיע עד אליה. כאשר הגיע, חתר לעבר החוף והשתרע על חוף הים כדי לנוח.

שני בחורים שיחקו ביניהם במטקות. אחד מהם שאל את גדעון מנין הגיע והתפלא לשמוע שיצא מחוף הסוסים בעכו. גדעון שיחק עמהם מעט עד לשעות אחר הצהריים.

הוא שב לקיאק והחל לחתור צפונה. אז הבחין בכך שהים השקט החל להשתנות. הרוח היתה כעת נגדית, הים רוגש יותר והחושך איים להשתלט אט-אט על המרחבים, ובכל זאת, במאמצים אדירים הצליח לשוב לעכו לפני השקיעה.

אז הבחין בגוף צף על פני המים במרחק של כעשרים מטרים ממנו. תאר לעצמו שמדובר באיזה גזע עץ שהושלך מאחת האניות וצף לעבר החוף.

כאשר התקרב יותר הבחין, לתדהמתו, שמדובר בילדה קטנה שצפה על פני המים והגלים משחקים עמה כרצונם וסוחבים אותה ללב ים. בשארית כוחותיו העלה אותה לתוך הקיאק. הוא הביט בפניה וראה שפיה ואפה פולטים מים רבים. היא נראתה מתה.

גדעון המשיך לחתור עד שהגיע לחוף. שם פגש בידיד בשם פליקס ואמר לו, שיש בסירתו ילדה קטנה שכנראה מתה מטביעה. הוא ביקש ממנו לטפל בגופתה, מפני שאין לו כוח והוא חייב להגיע לביתו.

למחרת בערב הגיע פליקס לביתו של גדעון וסיפר לו בהתרגשות על השתלשלות העניינים מאז שמסר לידו את הילדה שטבעה. כאשר ניסה להזעיק עזרה, התקהלו אנשים רבים בחוף סביבה ושאלו: "מה קרה?" רופא אחד הגיע למקום, בדק את הילדה, וכאשר נוכח שאין לה פעימות לב, ניסה להחיותה, אך ללא הצלחה.

אז ניגשה אשה אחת לעבר ההתקהלות ושאלה במתח עצום:

"מה קרה?" מישהו ענה לה:

"יש פה איזו ילדה קטנה שטבעה, הרופא בדק אותה ואומרים שהיא מתה."

האשה התקרבה לעבר הילדה והזדעקה:

"זאת הילדה שלי! אני לא מאמינה שהיא מתה!" הרופא ענה לה, בצער:

"בדקתי וראיתי שהילדה מתה, אני מצטער..."

"אם היא מתה, אני מתה אחריה!... שש-עשרה שנים אני נשואה ויש לי רק את הילדה הזאת, אין לי אף אחד במקומה, היא החיים שלי..."

הרופא נענה להפצרות האם, ושב לבדוק את בתה. לפתע נדהם לשמוע את דופק לבה החלש. הוא פער את עיניו: הילדה נושמת... הילדה חיה! פליקס סיפר לגדעון שלא ניתן לתאר את השמחה שפרצה במקום, ובפרט שמחתה העצומה של האם העולה על כולנה.

לאחר תקופת מה, טייל גדעון ברחוב הראשי בעכו וראה אשה כבת ארבעים הולכת לקראתו. היא נעצרה, הביטה בו ושאלה:

"אתה גדעון?"

"כן"

"א-להים יברך אותך! אתה יודע מי אני?"

”לא.”

”אני האמא של הילדה שהצלת ביס. רציתי להודות לך, אבל אני לא יודעת איך...” גדעון הודה לה על תודתה והמשיך לצעוד לדרכו. לאחר כמה ימים, קיבל משלוח גדול לביתו - אופני ספורט משוכללים, בדיוק כפי שאהב. הוא יצא עמם לכבישיה הראשיים של העיר ורכב להנאתו.

מיד לאחר מכן, קיבל טלפון שבו הודיעו לו כי הוא מוזמן להפלגת דייג שתצא מנמל אשדוד. באותה עת היו ביס כמויות אדירות של דגים. כאשר הגיע, ראה כי הים רגוע. ארבעת אנשי הצוות התירו את החבלים והספינה, שאורכה עשרים וחמשה מטרים, ומשקלה תשעים טונות, יצאה לדרכה הכחולה.

הם השליכו את הרשת כמה פעמים בהצלחה מרובה, ולאחר מכן החל הים להשתנות ולרגוש. אנשי הצוות, שידעו כי גדעון הגיע אליהם בכוחות רעננים, ביקשו ממנו ומאיש צוות נוסף לסדר את ארגזי הדגים בתוך חדר הקירור שבספינה, כדי לשמרם במלוא טריותם עד שיגיעו בחזרה לחוף.

גדעון נכנס דרך הפתח העליון לחדר הקירור עם החבר הנוסף והם החלו לסדר את הארגזים. לאחר זמן מה אמר החבר שהוא עייף ומעוניין לצאת לנוח. גדעון נותר לבדו בחדר הקירור שהטמפרטורה בו, כאשר הוא פתוח, מגיעה לשלושים מעלות מתחת לאפס. הוא הזדרז לסיים את עבודתו כדי שלא ייפגע מהכפור, בידעו שניתן להשאר בחדר הקירור כעשרים דקות לכל היותר. כאשר סיים את עבודתו, עדיין חש שהספינה מטולטלת. הוא רצה לצאת ונוכח לדעת שדלת חדר הקירור סגורה עליו מלמעלה!

גדעון היה אדם חזק מאד בגופו ובנפשו. כבר עמד בנסיונות רבים בימי חייו, והיה בטוח שיוכל להתמודד עם כל דבר בחיים. כך האמין שיוכל להחלץ גם מחדר הקירור. הוא עלה על סולם וניסה לדחוף בחוזקה את הדלת עם כפות ידיו. שום דבר לא זו. כעת הבין שמישהו מאנשי הצוות סגר עליו את הדלת בטעות. במצב כזה הטמפרטורה עלולה לרדת אף לחמישים מעלות מתחת לאפס.

הוא ירד בחזרה, לקח את הסולם והחל לדפוק בדפנות החדר בתקווה שמישהו מאנשי הצוות ישמע את הקולות ויקלוט את מצבו, אבל מנוע הספינה בעל 3,000 כוחות הסוס, פעל ברעש עצום ובלם לגמרי את קולות דפיקות הסולם.

לאחר שאף אחד לא פתח את הדלת, החל לדאוג. לראשונה בחייו הרגיש שהוא חסר אונים לחלוטין, שום דבר, אפס גמור. אמר לעצמו: נראה אותך, יא גיבור, איך אתה יוצא מהפריז'יזר הזה...

דבר לא עזר. גדעון ראה שהתקוה הולכת ומסתלקת ממנו. כעת הרגיש בצרה הנוראה שנקלע אליה לפתע. איך יצליח להחלץ מחדר הקירור? ידיו נקרעו וזבו דם מהכאתו על דלת הברזל האטומה. הקור החל לפעול את פעולתו. רגליו החלו לקפוא והקור העז המשיך לעלות ולהתפשט ביתר חלקי גופו.

הוא ניסה לחשוב מה עוד ניתן לעשות. חשב שאולי כדאי לעקור את הצילינדרים כדי לעצור את תהליך ההקפאה. כך הקור יפחת והוא ירויח זמן יקר נוסף עד שמישהו אולי יכנס לחדר, אבל, הוא הבין שאם יעקור את הצילינדרים, מנורת החדר תכבה ואז אמר לעצמו: למה שאמות בחושך? אמות באור!

גדעון לא שמר מעודו על תורה ומצוות ולא הכיר את היהדות. לא הכיר דבר שקשור לערכי היהדות פרט ליום-כיפורים. מבלי שיהיה מודע לכך, אמר חלושות בחלל החדר הקפוא לגמרי:

"ריבונו של עולם, אני יודע שאף אחד בעולם לא יכול להציל אותי כעת. רק אתה למעלה רואה אותי בתוך הפריז'יזר הזה. פעם אחת הצלתי ילדה ממוות, תציל גם אותי אבא שבשמים... תעשה לי טובה ותוציא אותי מכאן, תציל אותי..."

הקור העצום המשיך לכבוש את גופו. גדעון ניסה לקפוץ כדי לחמם מעט את גופו, אבל הקור היה כה עז, עד שסילק את שארית חום גופו. גדעון נותר קפוא ויבש לגמרי. היה לו כח סיבולת אדיר, אבל לכל כח יש גבול בעולם הזה. הוא ידע שכאשר יעלה הקור למוחו והוא ירדס, יגיע קיצו. ניסה בכל כוחותיו להתמודד עם הקור, אבל הקור הכריעו. גדעון נפל על הריצפה והרגיש שהחידלון משתלט עליו. קול מאי-שם הודיע לו: אתה תתעורר ותחיה מחדש - - -

עיניו של גדעון נפקחו והוא ראה אור חודר לתוך חדר הקירור. הוא הרגיש שהאור ממלא לא רק את המקרר, אלא את העולם כולו. האור מחיה ומקים אותו. לפתע ראה בתוך האור את כל מהלך חייו, מהרגע שנולד ועד לרגעים האחרונים של מלחמתו במוות, בחדר הקירור. הוא ראה את עצמו בכל מצבי חייו, הולך בשדות וקוטף פרחים, רוכב על סוסים, עוזר לאמו להרים סלים בשוק, רץ ומשתולל כנער שאוהב את החיים.

הוא חש תענוג רוחני שלא ניתן להגדירו כלל במילים, תענוג אלוקי ממש, ורצה להשאר לעולם ועד בתוך התענוג העצום הזה. שוב פעם הודיע לו הקול המסתורי שהאור עתיד להסתלק ממנו. גדעון לא ידע כמה זמן ארך הסרט המופלא שראה והתענוג שחווה. הכל נעלם כלא היה - - -

באמצע הלילה, בעוד הים סוער, החליט לפתע אחד מאנשי הצוות להכנס לחדר הקירור כדי להכין לחבר'ה ארוחת דגים לבוקר. לחרדתו, ראה בפנים את גדעון מוטל ארצה קפוא. הוא הזעיק את אנשי הצוות, והם הרימו אותו מהמקרר באמצעות חבל הצלה מיוחד והניחו אותו על גבי הסיפון.

לאחר מכן הזעיקו ספינת טילים של חיל-הים שהיתה בקירבת מקום. החובש אמר, לאחר בדיקה קצרה, שנראה לו כי הבנאדם מת, אבל רק רופא בבית-חולים מוסמך לקבוע זאת. ספינת הטיילים לקחה את גדעון לחוף, ומשם אסף אותו אמבולנס לבית-החולים. הרופאים בדקו את גדעון הקפוא לגמרי וקבעו שהוא מת. אין מה לעשות יותר ויש להכניסו שוב לחדר קירור, והפעם לחדר הקירור של המתים...

פרופסור מסוים שהיה אמור לנסוע לחו"ל ומשום מה נדחתה נסיעתו, הגיע למחלקה. סיפרו לו שיש אדם קפוא לגמרי ומאובחן כמת ועומדים להכניסו לחדר-מתים. הוא ערך בדיקה נוספת עם המכשירים, ונוכח שאכן גדעון מת.

לפתע חלפה בראשו מחשבה לדקור את גדעון במחט. כך עשה, ואז ראה לפתע שהגוף מגיב ברפלקס קל. הפרופסור הנדהם קרא:

"אל תכניסו אותו למקרר! הוא לא מת, הבנאדם הזה חי! רק צריכים להפשיר אותו..."

לאחר שלושה ימים התעורר גדעון מקפאונו. הפרופסור שבדק אותו אמר לו:

"היינו בסך-הכל שליחים לתופעה שלא ניתן להסביר אותה. תדע לך שהעובדה שאתה חי היא מעל ומעבר לטבע. אתה לא חי על פי העולם שלנו, אלא על פי חוקים של עולם אחר לגמרי..."

לאחר שהשתחרר מבית-החולים, היתה לו תחושה חזקה שעליו לעשות משהו עם עצמו. לא יתכן שלאחר שבורא העולם הצילו בדרך כה מופלאה ונתן לו חיים חדשים, הוא ימשיך סתם כך באותה הדרך. לאחר מכן, אביו הציע לו לנהל עבורו חנות ברמת-גן. דודו של גדעון, סוחר שחזר בתשובה, פגש אותו ושאל:

"גדעון, מה אתה עושה עם עצמך?"

"אני מתכוון לפתוח את העסק של אבא, חנות דגים ברמת-גן."

"תעזוב אותך, אתה לא בשביל עסקים."

"ומה אני צריך לעשות בחיים?"

"תחזור ליס."

"אני לא חוזר ליס! היס בגד בי ואני לא חוזר אליו יותר!"

"אתה יודע מה, גדעון? תלך לישיבה!"

גדעון שמע ולא ענה. הוא לא ידע בדיוק מהי ישיבה ומה עושים בה. בוקר אחד התעורר ומבלי להבין את מעשיו, השאיר את מפתחות החנות על השולחן, כשאביו עדיין ישן. הוא הלך לבית דודו וראה אותו מניח על זרועו ועל ראשו רצועות שחורות עם קוביות שחורות. לא ידע שמדובר בתפילין. הוא נשאר לציטו עד שסיים להניחן. לאחר מכן שאל הדוד:

"גדעון, למה באת?"

"אני רוצה ללכת לישיבה!"

הדוד סידר לו לימודים בישיבת "דיסקין" בירושלים, שם נשאר ללמוד כמה שנים והרגיש את נועם התורה, שבלעדיה אין חיות אמיתית לאדם, ולאחר מכן זכה להקים בית בישראל.

ניתן לפוגשו כיום על פיתחו של מקוה האריז"ל בצפת, שר שירים שחיבר והלחין ומוכר את קלטות שיריו. יהודים באים במשך כל השנה כמו עדרי צאן כדי לטבול ולפני שהם יורדים לציון הקדוש, הם נשארים לְשֶׁבֶת עמו מעט כדי לשוחח ולהתחזק.

פעם הגיעה קבוצת אנשים למקוה. אחד מהם נראה כמו זאב ערבות בודד. לאחר שכולם סיימו לטבול במים הקרים והמרעננים והלכו לדרכם, נותר האיש הבודד בפתח המקוה והתבונן בגדעון המזמר. גדעון תמה על כך שהאיש לא הצטרף ליתר בני החבורה, אבל המשיך לשיר.

לאחר כמה שירים, החל האיש לבכות. הוא קם מלוא קומתו הגבוהה, התקרב לגדעון, תפס בחולצתו והחל לקורעה... ואז החל לבכות ללא מעצורים כמו תינוק שנולד. גדעון לא הבין מה רוצה ממנו האיש המגודל והמשונה הזה. לאחר כמה רגעים הסביר לו האיש בבכי תמרורים:

"יהודי, באתי לכאן היום לפני שאתאבד! רציתי ללכת למקוה של האר"י כדי להתוודות לפני מותי, אבל נעצרתי בדרך כדי לשמוע אותך. הרגשתי בתוך תוכי שאני מוכרח לשמוע את שיריך. כל הרע שהיה בי הלך ונעלם. תדע לך, שהשירה שלך הצילה אותי ממוות!"

גדעון נוכח, ששוב היה שליח להציל יהודי, אבל הפעם לא במרחבי היס שגורם לעתים צמצום וצער, אלא על סף המקוה הצר של האריז"ל, שאין רחב ממנו.

מקורות הסיפורים

כמחצית מהסיפורים מבוססים על שיחות מוקלטות עם העורך, והיתר:

האור
עפ"י שיחה מוקלטת מהתוכנית "על גבול האור" בערוץ 7.
שחזר:

תהום
על
עפ"י הרצאה מוקלטת.
תהום:

אחרון
ברשימה
עפ"י הרצאה מוקלטת.
השחורה:

ילדת
מדבר
עפ"י שיחה מוקלטת מהתוכנית "על גבול האור" בערוץ 7.
סיני:

לחיפוש
עפ"י שיחה מוקלטת מהתוכנית "על גבול האור" בערוץ 7.
נולד:

נשמת
עפ"י שיחה מהתוכנית "על גבול האור" בערוץ 7 והספר "חזרה לחיים".
בחמלה:

המת
עפ"י הרצאה מוקלטת.
החי:

נשמה
מרחפת
על
פני
המים
עפ"י הרצאה מוקלטת.

אור
יקרות
עפ"י הרצאה מוקלטת.
בקפאון:

לעילוי נשמת

ששון בן מנשה ז"ל - נלקח לבית עולמו ט"ו באלול תשנ"ח
 ויקטוריה בת אהרון ע"ה - נ.ל.ב.ע. א' באלול תשמ"ה
 חיים בן חי ז"ל - נ.ל.ב.ע. ז' באדר תשי"ז
 מרימה בת חי ע"ה - נ.ל.ב.ע. כ"א באייר תשט"ז
 עובד בן אליהו ז"ל - נ.ל.ב.ע. תש"ל
 תפחה בת דוד ע"ה - נ.ל.ב.ע. כ"ח באייר תשכ"ג
 עובד בן דניאל ז"ל - נ.ל.ב.ע. סיוון תש"א
 חביבה בת עובדיה ע"ה - נ.ל.ב.ע. ט' ניסן תשמ"ה

תהא נשמתם צרורה בצרור החיים